

Residentie Boronensis
1743.

VITA

R. P.

BERNARDI

COLNAGI

E SOCIETATE JESU.

D E
VITA ET VIRTVTIBVS
R. P.

BERNARDI

Resid: COLNAGI *Coronensis*

E SOCIETATE
fratrum JESV *Minorum*

LIBRI DVO

Strictionis A *Observantie*

JOANNE PAVLLINO

ejusdem Societatis con-

17 scripti. *23.*

Anno Virginei partus

M. DC. LXII.

Cum facultate & Privilegio.

Sumptibus

JOANNIS WAGNERI

Bibliopolæ Monacensis.

Typis

LVCÆ STRAUBII.

434

DEO UNI TRINO

OPT. MAX.

IESV CHRISTO

DEO HOMINI

MARIÆ

VIRGINI DEIPARÆ

MICHAELI

ANGELORVM PRINCIPI

IGNATIO

ET

XAVERIO

Magnis Patronis

D. D. C.

SERVUS INEIMVS

l. P.

PRÆ.

PRÆFATIO
Ad PP. Fratresque So-
cietatis JESV.

Hæc vobis Patres Fratres-
que Reverendi & charissi-
mi, P. Bernardum Col-
nagum Catanensem, il-
lustre Societatis decus, di-
vino munere nobis concessum; jam diu
famâ celebratum, nunc tandem rudi à
me calamo descriptum, & multorum de-
siderio typis evulgatum. Morâ quidem,
dum scribendo, concinnando, poliendo
tempus plusculum extrahitur, longa fuit.
sed ignoscite: reum habetis confitentem:
quem tamen necessitas in culpam traxit,
non abduxit voluntas. Res magnæ non
unâ nascuntur nocte: maximè cum pen-
dent à parvis. Non decuit deproperata
scriptio tam nobile argumentum: neq;
paruitas mea celerius dare virum potuit
per omnia magnum; quem Catana vo-
cabat Angelum, Doctorem Neapolis:
quem Sicilia Patrem habuit; Italia Pro-
phe-

phetam, Apostolúmque experta est ; quæ desideria & spontanei cruciatus propè Martyrem fecere: Religio Confessorem; quem denique Virginem uti terra accipit nascentem; ita morientem tumulo cæloque Virginem remisit.

Sub tam grandis argumenti pondere sudare potui, non festinare. Placebat e- quidem initio & mihi festinare scriptio- nem, ut desiderijs vestris properè obse- quiosus occurrerem. Obfuit tamen, quod profore sperabam ; ipsa celeritate remoram obijciente. Dum enim ex Itali- ca scriptione Bernardum celeriter ador- no, & propè jam ultimam manum ad- moveo : jubeor manum à tabula remo- vere, & veteri quidem induc̃ta novam or- diri formam, novâ scilicet ex Romanis tabularijs scribendi materiâ submissâ.

Itaque Bernardus non modò ad limã redire debuit, ut integer prodiret ; sed et- iam totus denuo formandus, ne in mun- di theatro compareret, non appositè for- matus.

Non est tamen cur me geminati ta-

boris pigreat, ex quo geminum scribenti
commodum profluxit, robustior argu-
mento veritas, & majus scriptioni pon-
dus. Duos enim secutus Duces minus erra-
re potui. Scripserat ante me P. Laurentius
Finichiarus Panormi, P. Joannes Nada-
si Romæ: ille Hetrusco idiomate, hic La-
tino: uterque bene; quia & doctè & opti-
mâ fide consignavit litteris, quæ publicæ
suggerebant tabulæ juratis testibus in sa-
cro foro confirmatæ: aut certè quibus
scribentium candor addebat fidem, au-
ctoritas robur conciliabat.

Et Finichiarus quidem octo abhinc
annis in Sicilia suam typis evulgavit scri-
ptionem, magistratû Ecclesiastico non
abnuente: suam verò Nadasi, quam
hucusque consultò presserat, rarâ pror-
sus modestiâ & humanitate mihi Româ
transmisit pro arbitrio utendam.

His ergo Ductoribus inhaesi velut pe-
disequus, ut eorum vestigia legens, ne la-
tum unguem à vero tramite aberrarem:
atque ad eò rem illis omnem posteritas
debeat; mihi præter scriptioris ordinem

modumque nihil. Quia vero neuter il-
lorum scripsit omnia, quæ potuit; neque
ego omnia exscribere volui, quæ reperi-
ne prolixitas Lectori pareret defatigatio-
nem; similium denarratio stomachum
moveret: Eâ tamen religione fidéque
tractavi singula, ut nihil præteriverit ca-
lamus, quod dignum memoriâ animus
judicaverit.

Ceterum permulta quidem sunt, quæ
Bernardus præclare gessit, Religiosis i-
mitanda viris; non tamen pauciora pa-
trauit, quæ admirari magis liceat, quàm
sequi. Deo nimirum agente, ut excelsa
virtus sibi quidem ipsa sit pretium: au-
ctarium virtutis, admiratio. Non potui
ergo non scribere multa in vulgus admi-
randa; ratus eum qui patrandi copiam
dedit, scribendi facultatem non abstulif-
se: resque à Sanctis olim gestas, fuisse
litterarum monumentis traditas, ante-
quam in sanctis numerarentur: quos
scriptio tales non facit, sed Supremi Ec-
clesiæ Capitis decretum. Quæcûmque
ergo peregrina & mira Bernardi facta
recens

recenseo, non antè pro miraculis haberi volo, quàm Christi in terris Vicario fuerint probata. Intereà juvabit admiranda legere, ut libeat facere imitanda.

PRO-

Protestatio.

Cum Sanctiss. D. N. Urbanus Papa VIII. die 13. Martij, Anno 1652. in S. Congregatione S. R. & Universalis Inquisitionis, Decretum ediderit, idemq; confirmaverit die 5. Julij anno 1634. quo inhibuit imprimi libros hominum, qui Sanctitatis, seu Martyrij fama celebres è vita migrarunt, gesta, miracula, vel revelationes, seu quæcumque beneficia, tamquam eorum intercessionibus à Deo accepta continentes, sine recognitione & approbatione Ordinarij, & quæ hactenus sine ea impressa sunt, nullo modo vult, censeri approbata. Idem autem Sanctissimus die 5. Junij 1631. ita explicauerit, ut nimirum non admittantur Elogia Sancti, vel Beati absolutè, & quæ cadunt super personam, bene tamen ea, quæ cadunt super mores, & opinionem, cum protestatione in principio, quod, ijs nulla adsit auctoritas, ab Ecclesia Rom. sed fides tantum sit penes Auctorem. Huic Decreto, ejusque confirmationi, & declarationi, observantiâ, & reverentiâ, quæ par est, insistendo profiteor, me haud alio sensu, quicquid in hoc Libro refero, accipere, aut accipi ab ullo velle, quàm quo ea solent, quæ humana duntaxat auctoritate, non autem divina Cathol. Rom. Ecclesiæ, aut sanctæ Sedis Apost. nituntur, ijs tantummodo exceptis, quos eadem S. Sedes Sanctorum, Beatorum, aut Martyrum catalogo adscripsit.

EGO Christophorus Schor-
rer Societatis JESU per Superio-
rem Germaniam Visitator & Vice-Præ-
positus Provincialis acceptâ potestate ab
admodum Reverendo P. Joanne Paulo
Oliva Societatis JESU Vicario Generali,
permitto ut libri duo de Vita & Virtuti-
bus R. P. Bernardi Colnagi à P. Joanne
Paullino ejusdem Societatis Sacerdote
conscripti, & à Patribus ad id deputatis
lecti, probatique typis mandentur. Cu-
jus rei fidem meâ manu & Officij Si-
gillo facio. Monachij 14. Martij 1662.

CHRISTOPHORVS
SCHORRER.

Potestas Bibliopolæ facta à R. P. Visita-
tore & Vice-Provinciali Societatis JESV
per Superiorem Germaniam.

Cum Sacra Casarea Maiestatis decreto omnibus
& singulis Typographis, & Bibliopolis, ac aliis
quancunque librarum negotiationem exercentibus
serio firmiterque inhibeat, ne quisquam ullos li-
bros a nostris Patribus hactenus editos, vel in posse-
rum edendos intra Sacri Romani Imperii, Regno-
rumque & Dominiorum sua S. Casarea Maiestatis
hereditariarum fines, simili, vel alio characteris ge-
nere atque formâ, siue in toto, siue in parte recunde-
re, vel alio recendendos mittere, vel alibi etiam im-
pressos adducere, vendere, aut distrabere, clam seu
palam, citra consensum ac testimonium supradicto-
rum Patrum audeat, vel præsumat; Ego Christo-
phorus Schorrer Societatis JESV per Superiorem
Germaniam Visitator & Vice-Prepositus Provincia-
lis, potestate mihi ad id factâ ab eodem Reveren-
do Patre Ioanne Paulo Oliva Vicario Generali, Ioan-
ni Wagner Bibliopola Monacensi ius Casarei huius
privilegii circa Vitam P. Bernardi Colnagi à P.
Ioanne Paullino è Societate nostra conscriptam &
impensis dicti Ioannis Wagner in lucem datam u-
surpandi potestatem hactenus indulgeo, ut eo, &
Authore invito eandem nemo recudere, nemo intra
S. R. Imperii fines & hereditarias S. Casarea Maie-
statis Provincias importare, aut venum exponere
audeat. Roboranda facultati Sigillum Officii mei
appressi & nomen meum scripsi. Dilingæ 10. Maii.
Anno M. DC. LXII.

CHRISTOPHORVS
SCHORRER

micum, ideóque in dies peiùs haberet, ipse
cælum cogitabat, quò invitabatur.

Et verò etiam scivit, se jam non procul
esse. *Sorori in-*
Uni ergo sororum, quam præ cæteris *dicat, se*
amore prosequèbatur, vitæ finem sibi immi- *brevi mo-*
nere lætus edixit. Bonum fero nuncium, *riturum.*
inquit, soror optima; Evangelia mihi debes;
non lacrimas & suspiria; sed risum & gau-
dia. nisi fortè gemitus fletumque extorque-
at hebetudo ingrati animi, quâ divinam in-
me beneficentiam tam parcè agnovi, frigi-
dèque colui. In foribus adest mors, & sanè
peroptata in cælestem patriam profectio.
Si amas fratrem, gratulèris sexagenario ca-
ptivo seram quidem, diu tamen suspiratam
libertatem. Brevi erit, cùm me in æde
nostra frigidum & exanguem spectabis, ac
osculo extincti dexteræ impresso, bene ut
tibi precer, inter cæteros rogabis. quare ut
tunc cælestibus te donis supremum Numen
augeat, ego nunc in antecessum supplex oro.
Hæc affatus & ne cui mortalium enunciaret,
obnixè obtestatus, sororem, quæ in fratre
vatem multoties experta fuerat, mœrore la-
crimisque mersam reliquit.

§. VII.

Alios quoque complures suæ felicita- *Alios quoque*
tis fecit conscios: in quibus fuit Thomas *sua mortis*
Aimundus, cui osculum in fronte impressit, *conscios fa-*
cit, & bre-
vi secutus
ros doceret

§. XIII.

Tantis ergo incrementis cum in dies illustrius sese panderet, hinc vitæ virtutisque claritas, illinc rerum gestarum nominisque celebritas latius se explicaret, non defuerunt, qui eum crederent etiam mortuis vitam posse impertiri. Neapoli certè lugebat mater infantem in fascijs extinctum, magnâ simul ferebatur fiducia, eum precibus Bernardi, tota urbe jam sanctitatis famâ, ut credebatur, notissimi, ad vitam redituum. Accurrit ergò ad Collegium, demortuum in complexu filium portans, eo quidem temporis articulo, quo Pater in procinctu erat, & jam ad domus januam equo insidens profectioem aggrediebatur. Et, ô Pater sancte! inquit, Pater admirande, ecce filiolum meum non ita pridem defunctum! ocellus erat & corculum matris: redde illum mihi vivum, ne & matrem mori cogas: non ego hinc morvebo, nisi filiolo in vitam revocato. Quid enim? tot matribus infacundis prolem à Deo impetrâsti, & mihi orbata prolem restituere vitam non possis? Et cum dicto puellum ad pedes equi deposuit, Hic enim vero Pater rubore perfusus, partim miseratione tactus, Deo preces fudit, atque ubi auditum se sensit, ad moris equo calcaribus illinc se

*Infantem
mortuū vi-
ta restituit
Neapoli.*

lam experiri non formidas. Si moram fecerit, expecta eam; quia veniens veniet, & non tardabit. Quæ cum aliquoties iterâisset, denique toto vultu flammâs spirans, & ad cælum conversus, vindices ignes, tonitrua, fulminaque poposcit, quibus pessundati DEI hominumque contemptores, tandem in barathrum inferorum detruderentur. Mirum dictu! ad has voces subita ferrugine inductæ cælo tenebræ, nubésque spissæ conglobari, undique fulgura emicare, volare ignes, mugire tonitrua, & extemporalis tempestas ultima omnia minitari cœpit. Itaque miseranda illa meretricula cælestes iras veritam in medium profiliit, scelus detestata veniam petijt, manus dedit, atque ad Patris provoluta pedes, omnem vitæ prioris lasciviam confessione, suspirijs, lacrimisque ad tertiam usque noctis horam eluit, vota nuncupavit, & crines, scelestos juventæ laqueos ipsa sibi incidit.

Pòst in monasterio spontaneis supplicijs, & mille pœnis seipsam exercens, vitam ad pœnitentiæ leges adeò religiosè exegit, ut, quæ priùs cunctis offendiculo fuerat, nunc pro eximiæ virtutis speculo esset: id quod Bernardus non falsus vates dimissâ concione prædixisse visus est, quando lætitiâ exultans, exclamavit: gaudendum esse

I N D E X.
L I B E R I.
V I T A.

- C**aput I. Nascitur pijs & minimè obscuris
parentibus. fol. 1
- Cap. II. Egregiam virtuti litterisque navat
operam. 4
- Cap. III. Integer vitæ iuventam exigit & à
Deo ad religiosam familiam evocatur, non
sine pugna. 6
- Cap. IV. Ad Iesu Societatem eluctatus etiam
tiro ad excelsum virtutis apicem enititur. 11
- Cap. V. Theologiæ simul & religiosæ vitæ
perfectiõni studet, primamque Deo hostiam
offert. 16
- Cap. VI. Philosophicas Theologicasque tradit
disciplinas, maximâ virtutis & doctrinæ
famâ. 18
- Cap. VII. Dum mundo stultus haberi cupit, ad
summum sapientiæ culmen à Deo euehitur. 22
- Cap. VIII. Deo Duce, & hortatrice Deipara,
concionandi munus aggreditur, pari ardore
& excellentia. 30
- Cap. IX. Verbes ex concione publica fructus
colligit, cælo frequenter admniculante. 40
- Cap. X. Privatiss quoque cohortationibus mi-
ras efficit animorum conversiones. 49
- Cap. XI. Pijs etiam colloquijs inescat morta-
les, & Deo prædam facit. 55
- Cap. XII.

INDEX.

- Cap. XII. Longè latèq; virtutem suam explicat in animorum corporumque salutem, non sine plausu & admiratione. fol. 64
- Cap. XIII. Experimenti causâ diu multumque exagitatus, se divino agi spiritu palàm facit modestiâ minimè fucatâ. 86
- Cap. XIV. Romam accersitus ut lateat, divino prorsus consilio inclarescit. 97
- Cap. XV. In Palestinâ cogitat, sed à Pontifice prohibetur, Romanæ destinatus Purpuræ. 108
- Cap. XVI. Morbis annisque gravis in patriam revertitur, nondum tamen laborum satur, fati jam diu præsciens. 112
- Cap. XVII. Ultimùm decumbit, & innocensissimam vitam beata morte claudit. 124
- Cap. XVIII. Apparatu maximo terræ mandatur, & post funus apparet gloriosus. 130
- Cap. XIX. E sepulchro pergit esse beneficus, 142
- Cap. XX. Vivus mortuusque propter contestatam eximia virtutis opinionem in honore est. 163

LIB. II.

Virtutes Bernardi Colnagi.

- Cap. I. Fides & Religio in Deum. fol. 177
- Cap. II. Spes & perpetuum orandi studium, est a ses, lacrimæ. 192
- Cap. III. Bernardi charitas neutiquâ otiosa. 201
- Cap.

I N D E X.

- Cap. IV. Patientis Christi memoria, & imitatio cum inusitato lateris dolore.* 205
Cap. V. Cultus & amoris in Deiparam teneritudo. 211
Cap. VI. Familiaritas cum Tutelari, atque alijs Angelis. 223
Cap. VII. Veneratio S. Antonij Patavini miraculosa. 227
Cap. VIII. Pia in S. Franciscum Paulanum fiducia. 244
Cap. IX. Mutua inter S. Agatham, & Bernardum benevolentia. 251
Cap. X. Prudentia Bernardi. 261
Cap. XI. Iustitia Bernardi pie severa. 268
Cap. XII. Fortitudo & infracta in duris patientia. 271
Cap. XIII. Insignis Bernardi temperantia. 289
Cap. XIV. Illibata mentis corporisque Virginitas, caelestibus recreata spectaculis, & vaticinijs clara. 293
Cap. XV. Religiosae paupertatis accuratio. 315
Cap. XVI. Exacta obtemperandi facilitas, digna, cui etiam ferae obedirent. 319
Cap. XVII. Sincera animi demissio, etiam demonibus formidata. 334
Cap. XVIII. Eximia in viros religiosos observantia. 343
Cap. XIX. Sanctum suimet odium. 362
Cap. XX. Effusa in omnes charitas, etiam consuetos naturae limites excedere visa. 369

LIBERI
 VITA
 CAPUT I.

*Nascitur pijs, & minime obscuris
 parentibus.*

§. I.

ATANA, quæ inter antiquissi-
 mas Siciliae urbes opulenta, &
 splendida, non postremum sibi
 locum vindicat, jam usque à bis
 mille annis, virorum non modò belli glo-
 riâ ; sed & sanctitate & doctrinâ illustrium
 foecunda mater, Bernardum nobis ; Bernar-
 do nostro patriam dedit : Parentes Ioannem
 Antonium Colnagum Mediolano oriun-
 dum, & Margaritam Bolanam Catanensem,
 non obscuro genere natos ; sed nobiles, &
 Ioanni Dominico Ribibbæ Catanensium

*Patria, pater-
 ventres.*

Antistiti, ac Scipioni Ribibbæ Constanti
nopolitano Patriarchæ, denique & Ribibbæ
Purpurato Romanæ Curiaë Patri arctâ ne-
cessitudine conjunctos.

Eminebat tamen in illis virtus supra
natales. Patrem Bernardus ipse jam senex
apud familiares affirmavit virum sanctum
fuisse, & repertum elapso semestri à morte
adhuc integrum, nullo tetro odore; sed sua-
ve potiùs aliquid redolentem: quàm scilicet
illi fragrantiam, non aromata, quæ nulle
la cadaveri adhibita erant; sed virtus etiam
post funus inhalaverat. Matrem verò
Octobris die, quo olim vitâ fuerat defuncta
Bernardus jam exactis in Religione duobus
& quadraginta annis, cum Româ Tusculum
ad Soræ Ducem evocatus inter viros nobi-
les curru veheretur, in cælo gloriosam ful-
gere lætus conspexit. Sorores denique &
ipsæ inter præclara virtutis studia ascericam
domi in conjugio vitam æmulatæ, cum di-
catis Deo Virginibus de palma decertârunt,
perquam rarâ omnibus sæculis felicitate
liberorum neminem à præclaris parentum
virtutibus deflexisse.

Nativitas.

Primam ipse lucem aspexit anno repa-
ratae salutis supra millesimum quingente-
simum quinto ac quadragesimo, 15. Septem-
bris die, quem Deipara Virgo Nascens vitæ

octa-

Octavum habuit. Unde peropportune, quamvis è sacro fonte non Bernardi, sed *Nomen,* Marci Antonij nomen tulerit, illud ipse sibi jam grandior factus arrogavit, quò compellatus meminisset, se Divi Bernardi in amanda & colenda Virgine æmulum, ad summum tantæ Matris amorem cultumque spontaneâ lege compelli, & non segniter inflammari; sæpe enim generosis mentibus pro face nomen est: stimulus addit appellatio.

§. II.

Ut primùm excessit infantiam, claris *Indoles,* se indicijs prodidit non minùs excelsa mentis indoles, quàm ingenij acies præclara, & cum insigni morum honestate cereus ad omnem pietatem animus. Certè crepundia & puerilis petulantia nugas perosus, in delictijs habuit, aram concinnare, sacros mystas *Concionatur iam parvus* divina facientes imitari, nec non ad alios id ætatis parvulos de superiore loco verba facere: quos quidem eo ardore & gratiâ à vitijs deterrere, atque ad pietatem cohortari adlaborabat, ut non modò coævulos; sed familiam adeò universam raperet, & accenderet. Ex his enim verò scintillis magnacum annis nata sunt incendia: quæ Bernardus longè latèq; sparsit, quando pro concione dixit.

Egregiè obediens se praeſtat parentibus.

Porro Parentibus ante omnia cum inſigni quadam animi ſubmiſſione & obedientia parebat ad nutum; deinde etiam tenet quodam amore & reverentia vicem rependebat: ita quidem, religioſè ad imperia quæ tumvis aſpera promptus ac fortis, ut eorum juffu ſeptem ipſas horas flexis humi genibus orando, ſine ceſſatione perduraret. Quod ipſe commemorabat jam grandævus, ut genitores ad piam liberorum educationem exſtimularet: addebat verò ſe, quòd tam diu vitam in terris duceret, divinum exſtimari donum; nempe filijs, qui ſuos in pretio habent Genitores, claro veritatis oraculo promiſſum.

C A P U T II.

Egregiam virtuti litteriſque navat operam.

§. I.

Studia Bernardi & ingenium.

INterea temporis Grammaticæ primùm dein & Poëſi, ac Eloquentiæ, Philoſophiæque optimorum Magiſtrorum, atque in primis Scipionis Porco, Philoſophi tum clariffimi, ductu ſtrenuam locavit operam, fructu tantis ingenij dotibus æquali. Et qui-

quidem in pangendis versibus castam floridamque venam, atque in oratoria facultate miram adeptus est cum venustate dicendi vim; ipsis verò altiorum disciplinarum Doctoribus in illo puerilis etiam ætatis flexu, sive arguté adversarios urgeret, sive propositos quæstionum nodos dissolveret, admirationi fuit: quòd etiamnum tiro tam potenter seu sustineret, seu premeret veteranos in Philosophicâ palæstra antagonistas.

*Bernardus
tredecennis
puer Philo-
sophus.*

§. II.

Neque enim fuit prodigio absimile, tredecim annorum puerum jam emenso Philosophiæ curriculo, suas lucubrationes prælo dare, poëmata, orationesque à se eleganter elaboratas cum publico plausu recitare, Latinè Græcèque permulta scribere, ac totam Virgilij Æneida decorè non minùs quàm piè, stylo æquè claro ac florido in Christum Ducem transferre: quòdque palmarium erat, in tanta litterarum aviditate, nihil à pietatis ardore id ætatis juvenem remittere. Et verò ne quà divini amoris flammula in juvenili pectore inter litteras langueret, frequens illi de cælestibus rebus cum religiosis viris sermo fuit, & mysteria sacra frequentare, conscientiam excutere, divina

*Pietatem
litteris jun-
git.*

meditari, solemne ac per jucundum: scilicet ut divinos ignes nutriret, oleum affudit, quos non animat, nisi qui amori pabulum ministrat.

CAPUT III.

Integer vitæ juventam exigit, & à Deo ad religiosam familiam evocatur, non sine pugna.

§. I.

*Bernardi
innocentia.*

Ceterum ea fuit Bernardo morum integritas, ut illibatum virginalis pudicitiae florem, haustumque è sacro fonte innocentis animæ candorem tumulo, an cælo dicam? intulerit. Non illi procax aut indecens verbum excidit unquam, & ne gestus quidem corporis incompositus. Virum in puero te videre diceres. Divino accidisse nutu credidit ipse, nihil se præfente, quod castas aures offenderet, dictum factumque: immò alios, qui ab honestatis orbita sermone gestuque petulanti exerraverant, ipso adventante in ruborem datos, ad modestiæ leges se composuisse, palam est.

*Alios ad
modestiam
componit.*

§. II.

Otij tam erat fugitans, ut neque mini- *Otium fu-*
 mam pretiosi temporis particulam præter- *git.*
 labi sine pulchro pueritiæ negotio patere-
 tur: intérea blandus alijs, & in omnes mi- *Comis &*
 rè comis, præcipuè verò in egenos profusè *gravis.*
 liberalis; at sibi perquam rigidus. Ut enim
 tyrannum domesticum, carnem ajo, *Sibiipsi de*
 rannide exarmaret, frangerétque, non con- *rus.*
 tentus quavis heb domade flagellis inno-
 cens corpusculum acriter verberare, illud
 etiam statis per hebdomadem jejunijs bis-
 terve subtracto pabulo edomabat, usque
 adeò severus gulæ censor, ut non nisi di-
 menso rigidè ad bilancem examinato, per
 eos dies victitare vellet. Adhæc, quam do-
 mi verecundiæ legem oculis ceterisque sen-
 sibus posuerat servandam, eam vel maxime
 cùm in publico comparendum esset, stri-
 ètius exigendam duxit. Unde emicante fo-
 ras animi candore & internæ honestatis lu-
 ce, laudem apud extraneos amorémque sibi
 conciliavit, dùmque virtutem sequitur, ca- *A modestia*
 stissimis moribus & vitæ innocentia, id as- *oculorum*
 securus est, ut vulgò Catanensis Angelus au- *Catanensis*
 diret, nomine inter homines uti raro, ita & *Angeli no-*
 pretioso. Quin ipsemet jam senio gravis, *men habet.*
 sui quidem despiciendi causâ dictitabat;

plus sibi in primo juventutis flore masculinæ virtutis fuisse, quam annis provec̄ta jam ætate ad vitæ metam fluentibus. ita scilicet mens perfectæ sanctimoninæ cupida, progressus quantumvis grandes pro parvis habet.

§. III.

*Vocatur à
Deo ad I.E.
SV Societa-
tem.*

*Pugnat ip-
se secum.*

Quarto igitur decimo ætatis anno vix dum completo, sensit se arcana quadam vi ad Societatem IESU, id temporis novam omnino religiosorum hominum familiam vocari: eo præsertim nomine, quòd illa non suam suorumque duntaxat; sed & æternam aliorum omnium salutem impensè gnavitèrque curet: quæ res ipsi à prima usque infantia cordi erat. Accidit fortè, ut eà, quâ pat est, religione, Bernardus rei divinæ aliquando interesset, & hanc Christi Servatoris ex Evangelio gnomen à Sacerdote legi audiret. *Quid prodest homini, si univèrsam mundum lucretur; animæ verò suæ detrimentum patiatur?* Id enim verò sibi de cælo dictum arbitratus, toto pectore quidem excepit: mox tamen secum ipso luctari compulsus, tenerrimum erga parentes sororèsq; amorem, qui scilicet tam sanctis consilijs mirum quantum obnunciabat, ægrè admodum, nec sine longo certamine, expugnavit; quocum ubi

C A P U T III.

tibi debellatum erat, statuit primo quoque tempore, quod jam dudum moliebatur, mundo nuncium remittere, & in IESU militia sacramentum dicere, ac contra infestas Cælo acies ad finem usque fortiter decertare.

§. IV.

Commodum evenit, ut cum Genitoribus præsenti pulchra se offerret occasio, quid animo volueret, explicandi. Quæ re *pugnat cū* percepta multis egerunt illi, ut filium à pro-*parentibus*posito deterrent, immaturam hisce consilij ætatem caussati; adhæc familiæ spem & fulcimentum in mascula prole positum confessi; tandem pro ea, quæ parentibus in liberos est, auctoritate, jusserunt hos animi juvenilis imperus, quos incassum sumpserit, cohibere; sibi in animo esse, nunquam illi Religionis potestatem facere: nec defuturas etiam vires, ut irritos faciant inconsulti adolescentis conatus. Nimirum etiam piæ mentes, quando de filiorum salute agitur, non semper piè sentiunt.

§. V.

His tamen minis Bernardus nequaquam fractus, etsi medullitus eam, quæ Genitoribus deberur, reverentiam combibisset,

in hoc rerum articulo factus audentior pro se fari coepit, & Tuo, inquit, Pater amori, Tuæ, mater, beneficentiæ multa sanè debeo. Vestra enim est, quâ induor, vestis; vestra, quâ fruor, domus; vestra, quibus abundo, vitæ commoda: vestra etiam est aliqua ex parte, quam circumfero, corporis humani non inelegans structura: quæ omnia gratus agnosco. Animam verò solam, & quæ animam sequuntur, dotes, DEO in acceptis refero. Hanc autem Deo restituere, & fas est, & necesse habeo: vobis corpus & carnem reddere ut etiam velim, nequeo: vestimenta tamen ad vestros prosterno pedes, ut vobis bene precantibus nudus nudum IESVM in ejus Societate sequar. Et cum dicto parabat vestibus se exuere. Non tamen (ajebat porro) id eò accipiatis velim, chari genitores, quasi parva sit vestra apud me auctoritas, & quod vobis natura jus dedit; sed quòd majus urgeat imperium, hoc est, divinum. Non despiciatui habeo, qui vitam impertiverunt; sed ejus majestatem ve-reor, qui dedit omnia. Non subtrahitur Parentibus, quod Deo restituitur; sed servatur: nec sine lucra; utpote jam sacrum, quod antè fuerat profanum. Ut verò velim esse, qui hucusque fui, obsequentiissimus, jam non licet esse obedienti. Non potui antehac sine impietate non obtemperare parenti; at nunc

*non possum sine scelere non audire vocantem,
neque sine stultitiæ notâ repudiare regnum,
quod offert Deus : vel sine sacrilegio negare
animam, cui si non mille vitas, millies certè
vitam debeo.*

§. VI.

Hæc ubi effatus est, capite reverenter
inclinato, tacuit. At Pater, qui alia omnia
mente conceperat, suâsque jam dudum spes
in filio tot gratiæ & naturæ ornamentis
aucto collocaverat, principio attonitus hæ-
sit: tandem ubi se collegit, supra modum
efferratus, quod proximum ira telum mini-
straverat, panem, incerto jactu in pectus fi-
lij contorsit, eumque placidè à mensa sur-
gentem à se fugavit: certus omnem move-
re lapidem, quo natum à proposito dimo-
veret. Eam in rem etiam Joannis Vegæ,
qui tum pro Rege Hispaniarum Siciliae mo-
derabatur, auctoritate usus artes, machinâs-
que omnes exhaustit: plus tamen non obti-
nuit, quam ut plantula advefis agitata ven-
tis firmiores ageret radices, in DEI vi-
tida rium non immeritò trans-
ferenda.

CAPUT IV.

*Ad IESU Societatem eluctatus,
etiam tiro ad excelsum virtutis
apicem enititur.*

§. I.

*Petit ad So-
cietatem
admitti.*

DUm verò hæc patrem inter & filium certamina feruent, annus & quid amplius se circumegit. Tandem quia pater cetera mitis, hac una in re saxo durior in filij sententiam minimè concessit; Filius ut in DEI voluntatem toto pectore concederet, non amplius cunctandum ratus, apud eos, qui in Societatem adlegendi potestate pollebant, supplex admitti postulavit, atque ut Cælum in sua vota flecteret, totum se rebus divinis immerfit, conscientiae labeculas octavo quoque die eluere, Angelicâ dape animam reficere, ter quaterve inedia flagrisque per hebdomadem in se gravius animadvertere eò usque perseveravit, donec voti compos, etsi longè seriùs quàm optabat, à Moderatoribus factus est. Quod ubi constantiâ prorsus invictâ præter spem extorsit, ad Religiosæ vitæ tirocinium Mesanæ ponendum clam parentibus (ut aliquorum

quorum fert opinio) discessit, nemini injurius; quòd Cæli præjudicio se emancipatum non ignoraret: non tamen antè receptus, quàm à progenitoribus missionem, seque Deo mancipandi potestatem accepisset.

§. II.

Voluebatur tunc annus à Christo Nato *Tirocinium* sesquimillesimus sexagesimus, Bernardo no- *adit.*
stro vitæ quintus supra decimum: cum in ea, quam diximus, urbe Tirocinij domum, quam Sanctus Ignatius primam omnium, dum viveret, erexit, ingressus Marci Antonij nomen, & cum nomine omnem mundi *Nomen Bernardi adsciscit.* gloriam, spem, cogitationemque deposuit, ac Bernardus bonâ Majorum veniâ (in nostro tamen Ordine perrarâ) esse dicique voluit.

Hoc in loco ex veteri instituto omnem [quam retrò vitam curiosa indagine relégit, & Patri Leonardo Capanno, conscientiae arbitrio, prolixè candidèque aperuit; in qua tamen ipse neque umbram lethalis culpæ, *Adolescentia sine mortali labe transacta.* quantumvis sedulò perquireret, deprehendit: multò etiam minùs deinceps inventurus; quòd tiro noster cordis animique nitore Angelicas mentes imitari cupidus, in id omnes vires neruòsque contenderit, ne vel levio-

*Voluptati
hostis.*

levioris noxæ labeculam sciens incurreret, aut legem quantulamcunque prudens violaret: Eum in finem, ut ab omni nævo purum servaret animum, hostile odium in omnem adeò voluptatem concepit, ut ne ulla fortè imprudenti maculam aspergeret, nullam non haberet suspectam. Hinc etiam honesta, nullisque vetita legibus, quæque sine piaculo sibi indulgere poterat, sensuum delinimenta gravissimè sibi interdixit.

§. III.

*Continen-
tia oculo-
rum.*

Quàm severam oculis suis legem fixerit, vel hoc documentum esto. Habet Messana collem editum, & oppidò amænum. Tironi nomen est. Ex hoc colle fas est, totam oculis lustrare Urbem ædificijs superbam, & portum naturâ operibusque munitissimum: hinc placidum æquor, & velivolæ ex Oriente naves: illinc Calabriae montes nunc nivibus canos, nunc vernis delicijs florescentes, spectaculo non minùs innocuo, quàm jucundo. In hoc Tirone stât Messanensis Tironum Domus, ut vel ex ipsis cubiculis tam honesta voluptate oculos pascere detur. Eam tamen omnem licet innoxia curiositatis scenam adeò Bernardus despexit, ut, ne quidem vel cursim unquam

quam aspiceret, defixâ semper in cælum mente, in terram oculo: indignam ratus, ex quâ solatia emendicaret, quæ ubertim astra depluerent: quando divinis in animum immisissis radijs sublimius ampliûsque theatrum aperiebant, & gratiæ munera supra naturæ vires usque eò liberaliter impertiebantur, ut quidquid vel sibi, vel alijs simplex postulâisset, haud difficulter impetratum cerneret. Per id sanè tempus Jacobi Bolani avunculi equum, fædè claudicantem & faciendo itineri ineptum, precibus ad DEUM fufis, nullo alio medicamine adhibito, eâ, qua rogatus erat nocte, sanavit: ut appetente luce, Catanam, quò negotia herum vocabant, pergeret expeditus.

Iam Tiro multū valet suis ad Deum precibus.

§. IV.

Ad hæc, quod maximè Tironis est, veterem, ut ajunt, hominem exuere, ad instituti se normam conformare, mundum calcare, motus animi in rationis gyrum flectere, firma Evangelicæ perfectionis ædificio extruendo fundamenta sternere, & quidquid porro tirocinij ratio postulat, id omne magnâ animi contentione ad amussim feliciterque confecit: non nescius, eum, qui bene cœpit, dimidium facti absoluisse. Ut

Strenuè ad excelsum virtutis apicem constititur.

deni-

denique paucis multa dicam, Tiro noster, sive morum gravitatem spectes, sive accuratam in leges observantiam, sive rerum divinarum vitæque religiosæ consuetudinem exigas, talem se præstitit, ut nemo non pro vectæ virtutis ascetam in eo se spectare lætus agnosceret.

CAPUT V.

Theologia simul & religiosa vitæ perfectioni studet, primamque Deo hostiam offert.

§. I.

ETirocinio ad Theologiæ scholas velut ex umbra in arenam productus, subito palam fecit, quanta ingenij acies, quamque dives adultæ jam virtutis in eo copia lateret. Nam etsi omnes in eo curriculum syndromos velocitate mentis & acumine anteiret, sæpiusque disputando solennem plausum, palamque referret; eâ tamen semper fuit animi modestiâ, & in majores paresque reverentiâ, ut Doctorum placita suis anteferreret, vel ab illorum sensu ne latum unguem discederet. Arguebat equidem

Theologia dat operam

*Maiores paresque ob-
servat & colit.*

inge-

ingeniosè, premebat fortiter in consuetis
 seu domi seu foris scientiarum ingeniorum-
 que conflictibus; sed condiebat acrimoniam
 tanta dulcedine, ea honoris significatione,
 sui que depressione, ut quem ferire poterat
 argumenti subtilitas; demissio argumen-
 tantis leniter demulceret. Magistros sacrae
 doctrinae, quos habuit, multos, officiosè co-
 luit, neque passus est, ut de ijs alij minùs
 reverenter aut sentirent animo, aut ore lo-
 querentur. Porrò, quantumvis ferueret do-
 cta concertatio, ipse tamen neque clamori-
 bus aures obtundebat, neque asperiore ver-
 bulo quemquam notabat: semper placidus,
 sibi que non absimilis; qui plus alijs, sibi ni-
 hil tribuere consuèsser, *Semper in-
 destus et
 placidus.*

§. II.

Ea verò sedulitate ad divina hæc studia
 altius rimanda incubuit, ut, tamen si pro in-
 genij subtilitate recondita quæque sine la-
 bore penetrabat, solidas tamen octo, decem-
 ve horas per diem studendo insumpserit.

Ad hæc summopere sibi cavendum du-
 xit, ne diurnâ studiorum contentione cæ-
 lestium rerum gustus obrunderetur, ardorque
 Spiritûs intepesceret; sed paribus incre-
 mentis Divinarum notitia rerum amorque

Ad sacrificium primum sedulo se parat.

in dies augetur. Hunc in modum emenso Theologiæ studio, cum jam sacris initiandus & primam DEO litaturus hostiam tanto muneri se accingeret, hinc omnibus lætitijs incedens; illinc, ne tam excelsæ dignitati impar se inferret peranxius, adeo frena laxavit pietati, sui que afflictandi studio exarsit, ut ex sacro multorum dierum recessu ad aram prodiret non jam homini, sed genio beato propior, & cælestes toto vultu spirare flammæ adspectantibus videretur.

CAPUT VI.

Philosophicas Theologicâsque tradit disciplinas, maximâ virtutis & doctrine famâ.

§. I.

Philosophiam decem annis explicat.

Sub id tempus visum est Moderatoribus, Bernardum ad explicandas publicè Philosophicas disciplinas provehere, placuitque Collegium Messanense, veluti primum Siciliae, vel primo proximum tam excellentis ingenij, ac compertæ virtutis Doctore præ ceteris cohonestare. Id loci ergo

ergo totum Philosophiæ curriculum tantâ ingenij famâ absolvit, ut è re ducerent Majo- res, cum Societatis ad eò universæ gloriâ, tum manifesto maximòque discipulorum com- modo eandem illi Spartam denuo committ- ere: quam non modò libens, sed & lætus suscepit. Postea Romam accersitus, & P. Claudio Aquavivæ non multò post ad su- premum Societatis clavum evecto properè succenturiatus, Philosophiam ab eo relictam pari felicitate absolvit. Mox & sacras de- DEO rebûsque divinis Sancti Thomæ quæ- stiones Messanæ in scholis enodare jussus Angelici Doctoris placita, quem tenerrimo pietatis sensu semper coluit impensè, & ama- vit, aliorum sententijs, tamen acutis, quin & proprij ingenij industriæq; inventis con- stanter antehabuit. Jam tum nobile Bern- ardi encomium fuit, quo inter doctissimos viros celebratus, jacentes in Sicilia politio- res litteras, quâ docendo, quâ scribendo exe- gisse, Philosophiam juxtâ ac Theologiam mirum in modum illustrâsse ferebatur. Deinde altioribus studijs Præfectus, ac de- nique ad Neapolitanam Theologiæ Cathedram promotus amplissimam scientiæ vir- tutisque famam est consecutus; miram sci- licet claritatem, cum rara quadam subtilita- te: cum aridis subtilium cogitationum spi-

*Theologiâ
tradit an-
nis duode-
cim.*

*Præfectus
altiorum
studiorum
creatur.*

*Iubetur typis vulgare, qua do-
cuit.*

nis amœnitatem & floridam dictionis gratiam, miram denique scientijs pietatem doctus conjungere. Antiquas sequebatur sententias, novo tamen ornatu conveſtitas, recentibusque firmatas argumentis Unde in mandatis habuit ab eodem Claudio, ut, quoniam ipsius ſcripta paſſim avidè expetebantur, ea typis excuſa in lucem ederet; quæ tamen, neſcio quo caſu, obnitente potiſſimum Bernardi modeſtiâ, ad prælum non venère: eſſi jam ab ipſo ſecundis curis elaborata, & ſolo obſequendi ſtudio typis magna ex parte fuerint parata; credibile eſt, in mortis falcem cum Bernardo incubuiſſe.

§. II.

INterea ingens ſibi nomen comparavit; paſſimque ore publico, Neapoli præſertim, Magiſter appellatus, abſque alia nota designari conſuevit.

Ad hæc tam doctrinæ excellentiâ, quàm perſpectâ in rebus agendis prudentiâ, maxime tamen inculpatæ vitæ præſtantiâ non modo nobiliſſimum quemque ad ſe auditorem pertraxit, quem Meſſanæ, Neapoli, Romæ ſchola non caperet; verum etiam ita ſeſe in omnium animos penetravit, ut ferè nihil majoris momenti Curia vel Ci-
vitas

vitas molirerur, quod ille suo prudenti suffragio non antè probâisset; & è Regio Senatu vix quisquam foret, qui suam illi conscientiam non credidisset. In enodandis quæstionibus intricatis ipse pro extemporalis oraculo erat, atque unus instar omnium, seu vivus liber, seu spirans bibliotheca habitus, ab omnibus consilij causâ adiri consueverat.

§. III.

Non tamen hisce honorum gradibus quicquam elatus est, aut evanidâ humani *Maximè in* plausûs aurâ intumuit, verùm sui despicientiâ *plausu modestiam exercebat.* invictus, ad minima quæque domûs ministeria sponte se abjecit, stabulum sibi purgandum sumere, aliorum lectos componere, mediastinum agere, & quod forsan magis admirationi est, ad inferiorum classium lectiones explicandas, prout repentina quâdoque necessitas exigebat, operam suam offerre; quin & non infrequenter uni alteriûe aliquam Theologiæ partem privato studio discendam explicare solitus, ut suo non levi incommodo, animos sibi primùm obstringeret: deinde è mundi fœcibus extraheret, DEO in sacra quadam familia æternùm devinciendos. Itaque in hoc virtutis & scientiæ

tiae palæstra duos & viginti annos exegit; decem scilicet Philosophiæ; duodecim Theologiæ Magister: incertumque fecit, doctiorne, an sanctior habendus esset.

CAPUT VII.

*Dum mundo stultus haberi cupit, ad
summum sapientiæ culmen à
Deo evehitur.*

§. I.

*Quatuor
Vota pro-
fessus.*

*Ad insignè
sui victo-
riam divi-
nitus exti-
mulatur.*

OB hæc præclara virtutum scientiarumque tam divinarum quàm humanarum decora jam erat Bernardus eorum numero, quos quatuor vota professos dicimus, merito suo adscriptus, & quartum ac trigésimum ætatis; in itæ autem Societatis undevicesimum agebat annum: cum ardentius divina meditant, ea repenti de cælo injecta mens est. Si suis quæq; momentis rectè pensitentur, liquidò constare, DEI amorem, sui que odium esse per omnia exequandum. Itaque si Deum impensè amaret, seque hostiliter odisset, iret protinùs, religiosâ rogâ se exueret, & centonem indutus, incondito gestu, motibusque incompofitis

fitis, amentis in modum obiret urbem, omnium sannis & cachinnis liberaliter onerandus: ita mundi fastum amorisque ingeni mollitudinem generoso pede calcando, Civitati, quæ illum hucusque non nisi admirabatur, se deinceps exhibendum præberet.

§. II.

Voluebatur tunc annus supra mille quingentos nonus & septuagesimus, quo Bernardus Neapolitano Collegio eas, quæ de Deo sunt, disciplinas tradebat summis infimisque æquè charus ac notus: à cuius sci- *Refragatur*
 licet ore nutuque sacri homines & profani *vocanti*
 pendere soliti, quidquid diceret, pro oraculo habebant. Occursabat itaque, hanc esse intempestivi ardoris imprudentiam, plus utique damni allaturam, quàm commodi: ideoque vel maximè à Societatis rationibus aberrantem. Quibus ad eum diem doctrinæ & melioris vitæ magister fuisset, averfatos duces, quem audirent, spectarentque stultitiæ auctoratum; cum stultescere magnæ sit infelicitatis: stultitiam simulare, extremæ res væcordiæ. Quis deinceps sanum ab insano consilium expectaturus sit? quis non olim datum, velut ab amentia candidato repudiaturus? quis etiam sapientissima quæ- *Deo sensus*

que monita non habiturus suspecta, si ab eo proficiscantur, qui olim palam deliraverat? Qui semel fuerit emotæ mentis, raro tantum sibi constare, ut aliorum regendis par esse queat mentibus. Quos ergo tam diuturno labore studioque excultos DEO lucratus fuerat, ob unius simulatæ ad horam stultitiæ famam jactura irreparabili asperam virtutis semitam deserturos. Adhæc tolerabilem fore, si in hominis unius infamia pernities sisteret; at verò universo Ordini, ac communi omnium famæ insignem aspergi maculam, obstare leges, exempla deesse; non de fore autem vel domi gravissimos, ætate rerumque usû præstantes viros, qui ejusmodi inconsultos imperus & damnent, & non perfunctoriè castigent.

§. III.

Contra in-
stat Deus.

Non minùs tamen ex adverso pugnat DEI amor sanè invictus & omnipotens: cui in facinore tam raro, quàm arduo morem gerere, calebat animus. Urgebat Servatoris pro mortalibus ludibrium facti irrefragabile exemplum. Stimulabat jam conceptum ingens sui persequendi studium: excitabat gloriosa ex tam illustri certamine victoria palma. Itaque ingens æstus animi,

&

& insolita mentis jactatio secuta est, cælestia quidem jussa piè alacritèrque amplexantis; impendentia tamen ludibria veluti pestem extremè formidantis, ita quidem, ut Bernardus multò post P. Nicolao Lancitio (quocum ei summa fuit animorum conjunctio) ingenuè, ut inter amicos solet, affirmaverit, in ea se lucta ita comparatum fuisse, ut multò fatiùs sibi duxerit, ad pontem ire capite mulctandum, quàm per urbem hoc probroso habitu incedere, pueris puellisque deridendum.

Tenuit ergo ipsos triginta dies hæc Bernardi ambiguè pugnantis secum ipso *Præsidentem* *hac super* *re consulit.* grayis insolensque dimicatio, donec vano profligato metu Divinus Amor, qui dies noctesque reluctantem undique premebat, & sive mensæ accumbentem, sive cum alijs sermones ferentem per frequentiora urbis compita pannosum squalidumque ductitabat animo, tandem suaviter subactum, victor in suam redegit potestatem. Quo factò Bernardus jam ludibriorum avidus, ne quid tamen inconsultò aggrediretur, aut à Majorum voluntate quid alienum suscipere, ad Collegij Rectorem adit, repulsæ, ut opinabatur, certus: trepidè quidem januam pulsar: deinde admissus, breviter cordatèque exponit menstruam in corde suo divini proprijque

præque amoris pugnam: addit, sibi in animo esse, Deo jam diu sic jubente, sui deprimendi causâ Neapolitanæ urbi fabulam se facere, perque plateas malè factum malè rectum ad vulgi ludibrium, veluti mente captum, incedere: ideoque nunc, siquidem Rectori, ceu divinæ voluntatis interpreti, è majore DEI gloriâ futurum videatur, hujus exequendæ rei potestatem sibi fieri, supplicibus votis efflagitare.

§. IV.

*Facultatē
impetrat,
ludibrio se
exponendi.*

Vix effatus erat, cùm Rector: (is ea tempestate fuit Petrus Antonius Spinellus, vir litteris, prudentiâ, & vitæ sanctimoniâ, clarus) facile liberalitèrque annuit; utique diviniore motus impulsu, alioqui rem à consueto Societatis more diversam, legibusque veritam, procul dubio nunquam permissurus. Tunc enimvero cohorrui inexpectato responso Bernardus, dum nobilis animus ad solam contumeliæ umbram obriguit; at mens, ut erat ex æquo pia, ac generosa, quàm primùm cælesti roborata spiritu, torporem impigrè excussit.

§. V.

Ergo talarem exutus togam centonibus se involuit, detritam, brevem, laceramque
collo

collo lacernam iniicit, humeris dein manti- *Neapolim*
 cam imponit, & sic pannosus ridiculéque *amētis ha-*
 ornatus, fune cinctus, malè perasatus, stul- *bitu per-*
 to propior quàm mendico, ceteris rei novi- *ambulat.*
 tate attonitis, domo in publicum prodit:
 frequentiores urbis plateas, eo quidem tem-
 pore, quo fora compitæque commeantium
 multitudine feruebant, lento passu obam-
 bular: ex alijs in alios vicos transit, contu-
 melijs sannisque os præbiturus. ac tandem
 ad nostram Professorum Domum ita squali-
 dus & gestu, incessu, oréque incompositus
 divertit, ut à nostris quoque haberetur men-
 te captus, divini potiùs amoris captivus.
 Nec defuère expetita tot votis, & tam am-
 bitiosè quæsita vulgi ludibria. Nam & pro-
 miscuæ fæcis homines, alij sibilo & cachin-
 nis fordidè lacernatum excipere; alij luto
 & rancidis pomis tergo impactis largiter
 insectari: & mediæ fortunæ cives hi admi-
 rari, ac de potestate mentis dejectum crede-
 re: illi nescio cujus culpæ reum existimare: *Liberaliter*
 amicorum etiam & discipulorum pauci ad- *contumelijs*
 modum, id quod erat, arbitrati, latentem *afficitur.*
 sub hoc schemate virtutem, & lucem oculis
 sanioribus affulgentem suspicere sunt ag-
 gressi. Multi quoque ex domesticis plus æ-
 quo rigidi censores factum initio carpe-
 bant: at ubi exitus aperuit, ad magnum di-
 vine

vinæ gloriæ incrementum, & oppidò clarâ Societatis commendationem id cessisse, laudatores effecti, mirabantur, quem mordacibus dictis sugillaverant.

§. VI.

Hac sui victoria maximum fert opera pretium.

Nova è cælo lumina.

In hunc ferè modum triumphatâ mundi gloriâ suique victor admirabilis domum per longas ambages revertit, palmis meritisque cumulatus, nondum tamen satur contumeliarum. Ex eo tempore, ut ipse fatebatur, in alium formatus virum, admirabiles nullisque exprimendas verbis voluptates toto pectore hausit, tantùmque simul illâ, quâ sapientem stultitiam absolvit horâ, cælestis sapientiæ combibit, ut & se & alia admiranda, novo quodam lumine collustratus, penitissimè perspexerit, scriptisque consignaverit. Mundo, cuius etiam partem ajebat in in religiosa claustra irrepere, deinde velut hosti & proditori totis infestus viribus nuncium remisit, DEO tutiùs & ex integro sedaturus. Et favebat tam pijs conatibus munifica DEI clementia, rarâque sui victoriam in Bernardo insolitis cumulavit beneficijs: posthac enim, multò quàm antè magis, facillimum illi fuit, animum ad divina erigere, humana aspernari, mirâ serenitate

mentis

mentis gaudere, ad supremum perfectioris
vitæ culmen eniti, in DEUM veluti centrum *Cælestes deli-*
arcanâ quadam vi raptim transferri, *licias, &*
& cælesti dulcedine nunquam non largiter *lacrimarū*
perfundi. Tantum in omnem vitam valuit, *donum.*
paucis horulis pro DEO sapienter stultum
fuisse.

§. VII.

Quantâ verò cælestium deliciarum co-
piâ circumflueret, quoties ad aram sacris ope-
rabatur, vel maximè patuit: qui enim prius
quartam horæ partem sacrificando vix ex-
cedere consueverat: post dimidiam præter
gressus est horam. Quin perfrequens illi *Præsertim*
fuit tanta lacrymarum divinæque volupta- *in sacro, et-*
tis affluentia, ut etsi duas ipsas sacrificando *iam ad*
horas transegisset, id non adverteret, & *duas horas*
quidquid etiam accideret, vix ab arâ, quâ ve- *protracto.*
luri cælesti magnete defixus erat, divelli pe-
démque referre posset. Certè ex hac tam
illustri victoriâ, de se ipso reportatâ, illam
excelsam vitæ sanctimoniam, præsertim
verò concionandi ardorem, & incensam *Concionan-*
alienæ salutis sitim profluxisse, communis *di ardorem,*
habet opinio, maximè eorum, qui cum Bern- *& lucran-*
ardo id temporis vixere. *dorum ani-*
morum si-
tim.

CAPUT VIII.

*Deo duce & hortatrice Deiparâ con-
cionandi munus aggreditur, pari
ardore & excellentiâ.*

§. I.

Sunt tamen, qui illius initia ex alio ca-
pite deducant : ferunt enim à Bernardo
nostro conspectam aliquando fuisse can-
nem, quæ ad catulos in profundissimam vo-
raginem fortè coniectos, de sobole servan-
da, plùs quàm à fera expectes, sollicita, im-
mani saltu in certissimam mortem sponte
sua præcipitem se dederat : Eoque specta-
culo Bernardi pectus, cælestibus flâmis sub-
actum, protinus in accurandam mortalium
salutem mirum quantum exartisse. *Quid e-
nim? ajebat ipse secum, à cane me vinci pa-
tiar? plùs illa catellos, quàm ego animos dili-
gam? fortiùs illa nitatur eruere forte à demer-
sos, quàm ego inferorum barathro, & vitio-
rum cœno propè jam absorptos? majus aliquid
pro periclitante prole audeat fera, quàm ego
pro immortalis mente: cujus amore supremum
Numen Filium in terras usque demisit, inter
prude-*

*Aliena sa-
lutaris studiù
à cane di-
scit.*

*crudelia tormenta vitam mortalibus infami
nece quaesitum?* Itaque totus humanæ sa-
lutis studio accensus, de Majorum voluntate
sanctum juxta ac laboriosum illud, ad popu-
lum de superiore loco dicendi, munus in se
suscepit, & in eo ardore & cōtentione admi-
rabili, nec dispari audientium utilitate, us- *Concioni-*
que ad vitæ exitum perseveravit. Unde con- *bus à Ma-*
cionantis habitu alterâ Crucifixi effigiem *ioribus ad-*
gestans, alterâ dictionem gestibus illustrans, *movetur.*
pingi sculpique solet.

§. II.

Magis verò exarsit in Bernardi pectore
insatiabilis animorum lucri faciendorum
cupiditas, quando ad divinas, inque illius
corde succensas meditando flammæ, etiam
Deiparæ Virginis imperium accessit, quod *Deiparâ*
ipse in amici aures sinumque aliquando, ut *hortante*
erat candore, & charitate plenus, effudit. *& conspi-*
Cum enim super admirabili pulchritudine *cuâ*
Matris Virginis sermo illis esset, confessus
est, spectatam sibi Deiparam, & cum eadem
admirandæ suavitatis sermocinationem fuisse.
Tum alter, quâ, oro, formâ est Cæli Re-
gina? cui ille: facie oblonga, inter candi-
dam fuscâque media: eâ tamen vultûs ele-
gantia, ut nullis adumbrari verbis queat.
Rur-

Rursum alter : quæ, obsecro, benevolentia signa exhibuit? ad quæ Bernardus : impositâ meo pectori Virginea manu, *labora gnawiter, dixit, & indefesso studio ad hoc conmittere, ut peccatorum salutem nunquam non quaeras, & quâ publicis de suggesto præsertim, quâ privatis sermonibus animos mihi adducas; hoc enim obsequio neque mihi, neque Filio jucundius gratiusque præstari potest.*

§. III.

Et sanè præstitit Bernardus cum cura, & prolixè, quod iustus erat, docuitque, non tam se ab hominibus ad munus concionandi delectum, quàm à Superis missum dictumque. Totâ Siciliâ auditus, & à clarissimis Italiae urbibus cum plausu exceptus, Catanam, Messanam, Panormum, aliasque civitates Siciliae : tum Venetias, Brixiam, Mantuam, Genuam, Anconam, Luccam, Neapolim, ac denique Romam ipsam, totamque Italiam famâ implevit : quibus in locis adeo copiosam animorum messem in Cæli horrea convexit, ut passim ambiretur ad divinam sementem undique jaciendam, tantusque ad eum fieret concursus, ut Neapoli armato Germanorum satellitio, Romæ Helvetiorum custodijs sepiendus fuerit, ne ad

Varijs in locis ad Concionem dicit.

Maximo hominum concursu & fructu.

ad concionem proditurus, vel ab ea regressus, pio turbæ confluentis impetu aliquando opprimeretur, & templa quantumvis à magnitudine celebrata multitudinem confortam non caperent, adeoque necesse foret, jam sacras ædes, ne quid ab ingredientibus turbaretur, excubijs munire; jam omnino in apertos & publicos campos prodire.

§. IV.

Dictio illi fuit elegans; sed mascula: *Facundus sine fuce verborum, stipata rebus & sententijs, cui, quando res ita postulavit, tanta ad nutum famulabatur facundia, ut nostri ævi Demosthenes crederetur; audiretur tamen non ut orator, sed ut de cælo missus caduceator, cujus oratio docta simul esset & simplex, sacra & nervosa; præsertim verò in perorando tam incitata & ardens, ut nemo non divinum aliquid persentiret. Unde vulgò Apostolus audiebat, & Seraphini, Theophili, vel novi Pauli cognomento passim appellabatur. Neque ad eum audiendum, nisi ut sanctum quis advolabat, gaudebatque, magnum se operæ pretium tulisse, qui peregrè adventans, etiam multas emensus leucas, dicentem audire potuisset. Brixenses certè Mantuam usque excurrerunt, ut*

Facundus & gravis.
Vulgò Apo. stotus audis

C

divi-

Brixiani ad ipsum audiendum excurrunt Mantuam. divinas ex ore concionantis flammam exciperent: cujus etiam vel solus corporis gestus, quem præ foribus templorum affusa multitudo populi, & ab ingressu exclusa a vidis oculis pijsque mentibus observabat,

Spectatus tantum, et si non auditus movet. pro florida dictione fuit: & in omnem partem versare animos potuit, ut non minus inflammati recederent, quos angustia Templi Romæ etiam arcuerunt, quam quos dicentis vox ardorque propius afflavit. Inter-

Turcam ad fidem. quos Turca non procul Neapoli, cum dicentem vidisset, non verò intellexisset, solo dicentis ardore, gestu, spiritusque se commoveri adeò sensit, ut Christi sacris initiari serio constantèrque experierit.

§. V.

Raphaelem Martinez ad insignem vitam emendationem. Panormi quoque Bernardo de superiori loco ad populum verba faciente Raphael Martinez, decem ac septem annos natus juvenis, templum hæc ingressus est, ut illac rursum egrederetur, seu compendium vice seu umbram quæsiturus. Ut verò dicentem audiit, firmato gressu substitit, ac dictionis dulcedine captus tantisper hæsit: mox animus accendi, percelli, totaque concionantis vi ac vehementiâ peti se unum, medullitus vulnerari, atque in alium hominem mi-

tifi-

rificè formari sensit. Quare dimissa concione, cum displiceret ipse sibi, & jam mundus illi totus, mundique fastus & voluptas stomachum moveret, omnem ab ipsa infantia ætatem exhomologesi apud Sacerdotem retextuit: & melioris vitæ studio, ut profanis curis nuntium remitteret, sacris initiari voluit, tandem eò usque in laudatissimo virtutum stadio progressus, ut supra consuetam hujus ordinis probitatem ascendisse, publicâ celebraretur famâ, & Religiosarum Virginum cætui conscientiæ arbiter ac moderator datus cum laude præesset, nec sine eximiae virtutis opinione sexagenarius vitam clauderet. Hanc verò suam metamorphosin gratâ sæpe memoriâ ipse in medium proferbat, quando de præclaris Bernardi virtutibus rebusque gestis illi sermo fuit,

§. VI.

Quales porrò essent Bernardi conciones, hinc æstimare licet, quòd eas præsertim, quas de Christo passio habuit, quia nil nisi flammæ spirabant, simul tamen exquisitam sapiebant eloquentiam, primi nominis in Italia oratores sacri studiosè, conquirere, & describas suis concionibus inserere non dubitârint, veluti dictatas ab amore divino de-

Eius conciones expentuntur describenda.

*Inusitata
concionan-
di ratio.*

clamariones. Poterat enimvero cælestis quædam Siren videri, & arcana vi mentes ad se pertrahere, quando inter dicendum repente crucifixi Servatoris imaginem suâ se de evulsam jam concioni perterritæ ostentabat: jam dulcissimo amplexu stringebat: modò spineâ Christi coronâ fronti capiti- que impressa faciem cruentabat, modò spiritûs ardore colliquefcens animo linquebatur: nunc amœnissimis modulis cantillando divinâ quadam suavitate intimos sensus audientium permulcebat; nunc grave mæstûmque intonans, largis ipse infusus lacrimis, totam adedò concionem sive cum patiente Christo dolentem, sive delictorum veniam rogantem in uberes fletus, & pios ejulatus demergere in promptu habebat.

§. VII.

*Lacrimas
elicit.*

Enimvero Catanæ, cùm Dominicâ die, quâ Dei hominis Passionem commemoramus, in suggestû concionaturus ascendisset, atque in eo crucifixi imaginem ex more velatam conspexisset: hæsit primò velut attonitus hac eclipsi, dein lacrimis perfusus velum avulsit. *Et, quæ est ista, ô IESU mi bone! obscura nubes?* exclamavit. *Absit hoc à mundo infortunium. Ah! tenebræ plusquam*
Ægyptia-

Egyptiaca involvunt orbem, cum tu lux mundi velaris. Quomodo sine te vivunt mortales, o sol justitiæ? hæc ubi dixit, conticuit, tota interim concione in lacrimas abeunte. Tum paullo post, Si hoc velum, inquit, signum est, te Domine velut sacrilegum caput esse coopertum, erravit profecto Synagoga; Ego, Ego ille sum scelestus, de me sumantur pena. Iniqua lex est, quæ reo parcit, Te, Te, innocentem condemnat. Quod si faciem abscondis ipse, ut iratus à nobis discedas; ah! non tam se vero supplicio in nos animadvertete. Sine te esse, gravis est infernus. Sine te, o vita, qui vivet mundus? Non ita Domine, non ita absit hoc à te Domine. Ad has voces, aut potius faces ex æstuantis Bernardi pectore certatim erumpentes, altum ingemuit liquefacta concio, fletuque ubertim perfusa, & ex abrupto soluta, domum inter doloris ac poenitiæ suspiria diffluxit.

§. VIII.

Ajunt sanè, cum Bernardus de supremo Christi Judicis tribunali ad concionem diceret, hos passim auditos esse, præsentium sermones. Quem hæc non flectit oratio, qui- que ad has voces de salute sua incuriosus notum se vitæ in melius commutandæ im-

pendit, næ is vel hæresis manifestus, vel irrevocabili Numinis decreto inferis jam est addictus. Quid verò non exprimeret ab auditore dictio, cujus orator antequam pro concione diceret, flagellis è proprio corpore cruorem expressit? dicendi verò argumentum admirandà submissione animi illiteratis hominibus, an id utile idoneumque crederent, Cocco etiam, dijudicandum exposuit? post sudore madidus, viribusque fractis non aliam corpori fesso quietem indulgere solitus est, quàm ut dimissà concione de suggesto ad sacrum tribunal festinus accurreret, & quibus expiare mentem cordi erat, aures præberet, persæpe una die quinques vel sexies diversis in locis verba faceret, tandemque exhausta laboribus membra paulisper duro assere vel nuda humo reclinarer? unde non mirum, res vulgi judicio admirandas, fuisse hujusmodi concionum appendices,

Ante concionem se verberat.

Post concionem ad nos se accingit labores.

§. IX.

Famà quoque publicà pervulgarum, est, Bernardum nostrum cum Antonio Patavino, & Paullano Francisco Divis suis charissimis conciones communicasse: idque eò propius fidem verumque est, quòd Genuæ non-

nonnemo S. Francisci Seraphici alumno-
 rum, quos Conversos Reformatorem de Ber-
 gara vocitamus, spectatæ probitatis, & non
 vulgaris sanctimonie vir, Colnago nostro
 ad D. Ambrosij concionante eosdem Cæli-
 tes conspexerit dicentis latera stipare, &
 quæ dicenda essent, utrinque gnaviter di-
 ctando identidem suggerere: id quod ante
 beatam vitæ clausulam, jam ad Superos abi-
 turus, moderatori suo manifestum voluit.
 Accedit & illud, quod inter dicendum ad
 emolliendam mortalium, qui in peccatis la-
 pidescunt, duritiem vetus illi consuetudo
 fuit, in utrumque latus alterno corporis fle-
 xu, velut ad præsentem hosce Divos se con-
 vertere, & magnâ contentione vocis excla-
 mare. Age mi beatissime Antoni, & meo
 loco fare; dic, amabo, ad hanc concionem:
 utque verbis meis pondus accedat, tu quo-
 que hanc decretoriam supremi Judicis sen-
 tentiam tuo testimonio firmatam enuncia.
 Caveant sibi, qui peccatorum cœno merfi
 computrescunt, certumque habeant, nisi
 moribus maturè in melius commutatis effre-
 natæ peccandi licentiæ modum finemque
 fecerint; execrandam scelerum telam cum
 vita incidendam, & flagitiosæ vitæ finem,
 initium æternæ mortis futurum. Deinde
 ad alterum conversus: Te quoque compela-

lo, inquebat, gloriose mi Francisce : age, fulgore tuo animos collustra, ardore mentes inflamma: & dum mea momentum non habet oratio, tu perora: tu populo huic fidem facito ; scelestis, quos pœnitudo subit, veniam esse paratam ; procrastinantibus verò lucem quoque craftinam non esse promissam. Sapiant ergò ; ne malo suo docti serò tamen, & frustra sapere discant, aliòsque doceant, mortem nihil tale opinantibus irruere, & æternos inferorum cruciatus malè actæ vitæ certissimas esse appendices. Vos ergo Divi pro testibus este, me huic populo fideliter, apertè ista seriòque occinuisse, inculcasse.

CAPUT IX.

Vberes ex concione pública fructus colligit, celo frequenter administrante.

§. I.

IN comperto est, maximos semper animorum motus concionante Bernardo excitatos fuisse; non tamen breves & evanidos; sed qui admirabili quadam metamor-

morphosi perditissimum quemque frugi facerent, & ex inferorum titione cæli Candidatum. Fuit, cum sic dicendi initium fecit.

Amor eor meum in Cruce posuit, idque lanceâ vna concione transfixit. hic mihi benignè in aurem loquitur, & amor meus ab illius amore consumitur. ne multos ad religionem & vitam amorem inducit.

hoc exordio in animos illapsus totam concionem ad singultus & fletum impulit, eo operæ pretio, ut plurimi ex prima nobilitate utriusque sexûs damnato mundi fastu in Religiosa claustra convolârunt,

Cátanæ principem inter prostituti pudoris feminas, & cum illa complures alias è libidinum cœno extraxit. Hinc familiare fuit, vulgò sub vesperum ejusmodi victorias percensere, & non sine admiratione plausive Bernardi triumphos in compitis & foro commemorare. Hodie Colnagus tot induratos in sceleribus viros emollivit: hodie tot infames virorum scopulos submovit, dum tot procacissima scorta ad frugem revocavit.

§. II.

In quadam Italiae urbe, (nomen consultò præterire placet) per verni jejuniij dies non multis concionibus viginti quinque lupas declamando perculit, & ad honestatis leges reductas salutem afferuit: omnes,

quotquot eam urbem infederant, uti fama tunc ferebat, ad frugem revocaturus, si ad audjendam tanti viri orationem omni gladio penetrabiliorem adduci potuissent. Neapoli quoque hominem nefandis sceleribus immersum è fæce malorum evoluit.

Anconæ rogatus, ut ad eas mulierculas, quæ ex Veneris hara in pudicitiaæ asylum translatae erant, verba faceret, statuit pudoris honestatisque pretium ac splendorem graphicè expingere; sub re divina tamen, cum sacris operaretur, compulsus est mutato consilio peccati fæditatem, damna, poenâsque exaggerare. Et sanè percommo- dum accidit, ut profligati pudoris femina, Romanæ nomen erat, concioni interesset. Sensim enim tonantis è suggesto verbis eò usque percussa est, ut erubescendas scelerum maculas à dicente ad unguem expressas initiò perhorresceret: mox eidem intersingultus & lacrimas, veri doloris indices, damnatam prioris vitæ turpitudinem aperiret, castisque moribus emendatam deinceps urbi etiam se probaret.

Postera die ad S. MARIAE, quam à foro nominant, inter concionandum laudatâ sacrae Confessionis admirabili energiâ, de inexplicabili clementia DËI multa fatus. Si quis, inquit, præsto est, qui solidos viginti quin-

quinque annos in summis quibúsvs criminibus defossus, nunquam ad sacrum tribunal se stitit, intrepidus ad me veniat; faxo, ut tantorum mole scelerum deoneratus sentiat, proniorem esse Numinis ad ignoscendum, facilitatem, quàm conscelerati hominis impetum ad peccandum. Divinatio hæc videri potuit. Siquidem dimissa concione, cùm pro tribunali sederet, inter ceteros, qui bene multi de noxis apud Patrem Bernardum se accusabant, duo adrepère, quorum alter viginti quinque: alter ipsos quinquaginta annos non expiatà mente sceleribus obrutus, sine pœnitentis animi signo, arque à Confessionis consilio semper alienus, ætatem contriverat.

§. III.

Et verò plùs quàm ferrei pectoris fuerit, quem non emolliverit vel ardor, vel illustraverit fulgor, aut prostraverit tonantis auctoritas, quam illi cælum nunc radijs circumpositis, nunc corpore in altum elevato, nunc submisso ad imperantis arbitrium fulgurum ac tonitruum satellitio conciliavit admirandam ut, mox dicemus.

Hanc in rem Calumbabet ad voluntatē.

Frater Innocentius de Juliana S. Francisci

Quando il- eifici alumnus, spectatæ virtutis asceta, vidit
lud radios P. Bernardum in suggesto dicentem, & fu-
modò cir- mo, qui ex dicentis vultu densus exibat, in
eumfundit. modum claræ nubis undique cinctum; quod
Ipsè sagit- cum obstupesceret, visus est sibi non jam
tas ex ore verba, sed sagittas, quæ ex ore concionantis
iaculatur, erumperent, & sceleratos meru percelle-
 rent, spectare,

Ejusmodi autem divini oratoris tela
 experti sunt bene multi : inter quos & il-
 li accensendi homines profligatæ vitæ,
 qui fortè cum infami scorto non procul
 Cassino monte in idem delati hospitium, à
 Patre paucis verbis, ceu totidem sagittis ex-
 pugnati, & lasciviam dedocti sunt. Cùm
 enim tantùm dixisset : *O quàm pulcher est*
Christus JESVS! ducti pœnitentiâ medi-
 tati sceleris, quàm primùm expiatis confes-
 sione animis, desertoque prostibulo abie-
 runt : quorum secuta exemplum procax fe-
 mina, animi noxas apud eundem deposuit,
 vitamque in melius commutavit.

Duo quoq; sacriati Præsules accuratè obser-
 vârun, cùm in Italia Bernardus pro concione
 diceret, nullam ab ipsius corpore umbram
 projici: quin totū illud spatium, in quod um-
 bra incidere debuerat, clarâ luce coruscum,
 eumque splendorem cunctis admirabilem
 ad omnem corporis motum moveri.

Romæ quoq; exeunte anno sæculari, 1600. cum in templo Societatis sacrum Oratorem ageret, apparuit inusitatus quidam in vertice fulgor, qui caput dicentis in modum diadematis coronabat, tanto quidem temporis spatio, quo quinquagesimum recitare psalmum possis. Cujus rei fama longè latè que sparsa sanctitatis opinionem mirum quantum Bernardo auxit. Ita inter ceteros juratus affirmat Desiderius Viriëttus, nostri Ordinis homo religiosus, qui id suismet oculis, antequam ad nostram familiam accederet, non sine admiratione spectavit. Et hîc quidem cælum dicenti radios lucemque affudit: alibi tonitrua in obsequium submisit.

§. IV.

Viderat aliquando Neapolis novam Thaidem, nisi Siculam Charybdin dicere, non minùs fædissimis sceleribus infamem, quàm magnorum etiam virorum naufragio celebrem. Hæc feminea levitate potius, quàm maturo consilio, ut ex Veneris hara evaderet, ingressa monasterium (in quod se recipere solent, quas pœnitudo prostituti pudoris & cupido melioris vitæ cepit) vix triduo elapso ad pristinas lasciviæ sordes redire maturabat, antequam votorum nexu adstringi necesse foret. Neque erat in

*Modò ful-
gura & co-
nitrua mi-
nistrat.*

universâ urbe inter summos quoque viros feminâsque tanta ullius seu auctoritas seu dicendi facundia, ut obduratam frangere, atque à concepto transfugio malè sanam dimovere posset. Quare cùm illius miserata sortem Proregis uxor, tum manifestam animorum cladem, Numinisque offensam detestata: scilicet non nescia, quantam secunda una ruinam tractura esset, consulto suppliciter DEO à Moderatoribus per epistolam, quid factò opus edoctis, impetravit, ut Pater Bernardus quamprimum in illo pœnitentium asylo pro concione diceret. Neque abnuvit ille; sed ut confestim eò se conferre posset, domesticum pistorem, quòd alius socius ad manum non esset, in subigendo formandòque pane strenuè adjuvit. Eo denique confecto mox ad monasterium provolvit, suggestum conscendit. Et principis quidem audiente, quam diximus, Proregis conjugè multisque è primâ nobilitate illustrissimis matronis, blandè prolixèque dixit de Magdalenæ ad pedes Christi affusæ lacrimis; dein sensim acerbè invectus in eas, quæ ad volutabrum obscœnitatis redire parant, ostendit vindicem illis DEI manum imminere, eò gravius, quò tardiùs animadversuram. *Manus tua, Domine, inquiebat, sera; sed severa. Carve tibi, quæcunque illam*

esse omnibus, quòd tunc meretrix in Magdalenam, inferorum torris in paradisi florem; Aphrodisiæ fax, in Stellam siderei cæli fuerit conversa. Ita quidem dicente Bernardo hanc cælum prostravit: aliàs verò de superiore loco dicentem Bernardum vis quædam cælestis in sublime evexit.

§. V.

Aliàs Bernardum in cælum sustulit.

Inter ceteras Italiae urbes Ancona quoque Bernardi concionibus animata, post patris discessum mira de eo hospitiibus peregrè adventantibus narrare consueverat. Quæ cum non nemo è Divi Dominici familia vir religiosus juxtà ac doctus audiret. Novi, inquit, in Sicilia Patrem Colnagum, ô viri, & vobis juratus affirmo, fuisse illum à me totaque concione duobus cubitis supra suggestum in ectasi elevatum, magnâ omnium admiratione sensûque hisce oculis conspectum. Decebat scilicet etiam corpore in cælum atrolli eum, qui semper animo habitabat in cælo: neque poterat è suggesto non flammæ & imbres cælestes spargere concionator, qui divinis æstuabat incendijs, pijs mædebat lacrimis, & quæ pro concione dicturus erat, paupertatis, quidem studio in abscissis & reijculis chartæ frustulis exarabat; sed

sed ut pondus & lucem haurirent in vulne-
 ra Crucifixi schedas immergere solebat. *Conciones*
 nimirum succosa est oratio, quam Servato- *sacris Chri-*
 eis cruor irroravit. *sti plagis*
immergit
Bernardus.

CAPUT X.

*Privatis quoque cohortationibus mi-
 ras efficit animorum con-
 versiones.*

§. I.

Raram equidem Bernardus in dicendo
 vim exseruit, quando ad circumfusam
 concionē de superiore loco dixit; pari-
 tamen vehementia, quoties sive in privatis
 sacrarijs, sive profanis ædibus familiari ser-
 mone de divinis rebus agebat, mentes in
 omnem partem flectere consuevit: cujus
 rei præclara etiam hodie est memoria. Ca-
 tanæ suis allocutionibus sacratarum DEO
 Virginum Cœnobium, in quo religiosæ vitæ *Virginum*
 splendor plurimum fuerat obfuscatus, pri- *Cœnobia*
 stino nitore restituit, atque alibi passim *ad religio-*
 quoties ad velatas DEO virgines verba fecit, *nē instat;*
 mirabiles animorum conversiones facere, *rat.*
 solemne habuit. Sequebatur enim illico
 D ingens

ingens in pijs mentibus arctioris disciplinæ amor, odium sui implacabile, solidæ morum commutatio, tantûsque divini Spiritûs ardor invadebat omnes, ut quæ antè profano cultu corpus ornaverant, suis additæ commodis, pécuniam habere, divinæ religionis oscitanter interesse, & animæ nitorem per incuriam negligere consueverant, otiosissimæque ad crates confabulationibus tempus malè contriverant; post certatim fetosissimos indui cinctus, sacris operam dare commutationibus, attritas prensare vestes, reculasque quas supervacaneas religiosa vetabat paupertas, ad Antistitæ pedes deponere; lacrimis suspiriisque indulgere, jejunijs, vigilijsque domare carnem, nuda cubare humo vel assere, linguæ frænnum iniicere, in delicijs haberent, & perenni, piâque psalmodiâ Angelicam in terris vitam amulari gauderent. Quæ res uti Cœnobiorum Antistites, cum in admirationem tum in gratulationem mirifice rapiebant; ita ijs ipsis palàm enunciantibus magnam Bernardo sanctimonix famam conciliabant.

*Multas
Christo spõ-
sas adducit*

Et fuere non pauca virgines, quæ intra monasteriorum septa eò usque à parentibus inclusæ, donec conjugio maturescerent, ardentibus Bernardi sermonibus accensæ repudiatis, quos profapia obtrudebat, spon-

sis, æterno virginum sponso in manus convenire maluerint, quàm mortalibus nubendo virgineum pudorem violare.

§. II.

Itaque passim in Sicilia, Romæ, Neapoli, Anconæ, ad Religiosâ Monachorum Monialiumque claustra expetitus, paria vel majora factitare solitus, ubique velut oleo largiter affuso pietatem aluit, & ingentes divini amoris flammâ excitavit. Locupletissimos produco testes integros RR. PP.^{um} Dominicanorum, Camaldulensium, Carthusianorum, & Carmelitarum Neapoli familias, ad quas cùm rogatus diceret, sic animos commovit, ut nunquam non audientium pectora vultusque cælesti igne ruberent, & oculi pijs innatarent lacrimis: ipse verò charis omnium amplexibus exciperetur, sanctus, Deoque plenus consalutaretur. Dixerat aliquando in Insula quadam, rogatu Matronæ Principis ad Sanctimoniales, in quibus fuere tres, quæ tirocinio necdum exacto jam strictioris vitæ angustias pertæsæ ad blandientis mundi illecebras, & libertatem adspirabant, nec adduci poterant, ut nuncupatis ritè votis Deo se consecrarent. Vix tamen audierant Bernardum, & statim

*Ad Religiosâ
sas quoque
Virorum fami-
lias in-
vitatus
verba facta
cit.*

*Nutantes
in Religio-
nis proposi-
to confir-
mas.*

in proposito confirmatæ, ad Episcopum ubertim flentes supplicésque miserunt, qui suo nomine efflictim rogarent, dignaretur illas consueto ritu sacris Deo sponlis sine mora accensere.

Quare Cœnobium summopere exhilaratum Principi grates habuit: ejusque Antistita confessa est, majore beneficio Moniales affectas esse, quando Bernardum adduxit, quàm si facultates suas Princeps monasterio ex asse reliquisset.

§. III.

Eò usque verò auditorum animos tum Dei amore, tum suimet odio inflammavit, ut sæpe nimio mentis æstu longiùs, quàm par erat, abrepti fræno indigerent, ne sanitatem vitamque perditum irent. Certè virgo nobilis in Monasterio auditis Bernardi sermonibus tanto sese afflicti studio exarsit, ut limites prudentiæ supergressa, vires sanitatémque omnino attriverit, ideóque vel invita parentibus fuerit reddenda. Jam sextum mensem desudaverant in cassum medici, ut febrim sanguinisque fluxum è naribus sisterent. Quare mater illam Bernardo, in quem fortè in templo inciderat, commendare statuit. Is converso ad sacram

Eucha-

Virgini nimio rigore sanitatem pessundanti & à Medicis deposita salutem pristinam prædicæ.

Eucharistiam vultu; Vade, inquit, filia tua bene habebit: & secuta est sanitas prædictionem; ut qui morbo inscius & nolens ansam præbuit perorando: medelam quæque sciens volensque ferret orando.

§. IV.

Adhæc diversi Sodalium coetus, quibus *Sodalitæ*
ob admirabilem in exhortando suavitatem *tibus præ-*
potentiâque præesse iussus est, amplissimi *est.*
mos præbuere campos Bernardo, suæ quidem explicandæ virtutis; alienæ autem salutis cum scœnore comparandæ. Neque floridos ingenij conceptus venditabat, ut plausum nundinaretur: sed grandia veritatis divinæ oracula mentibus inferebat, ut animos mercaretur. Ut alias taceam Sodalitates, cum Romæ eam, quæ Prælatorum est, regendam suscepisset, plurimi summæ auctoritatis Prin- *Maximo So-*
cipes ad eum audiendum adventabant: quos *daliū emo-*
inter Cinthius Aldobrandinus Clementis *lumento, in-*
Ostavi nepos, & Purpuratus, illius ductu eò *ter quos*
profecit, ut sacris Principibus pro speculo *Clementis*
fuerit. Cardinalis Montaltus Ecclesiæ sacrae *VIII. nepos.*
Procancellarius, ut vocant, dicere habuit, se, *Cardinalis*
quoad vixerat, tam luculentam & multipli- *Montaltus*
cem Fidei nostræ veritatem non audisse,
quantam simul unâ solùm die ex datis à P.

Bernardo responsionibus hausisset. Neque id mirum novumque erat, divino quodam spiritu, quo illius æstuabat pectus, per os sese largiter evolvente. Unde factum, ut minime opus esset proluxa librorum volutione; sed ad repentinam quoque dictionem, res, verba, sententiæ, copiosè fluerent, & velut aurum ignitum ditarent, simul & accenderent auditores.

§. V.

*Extempo-
rali dictio-
ne duas fe-
rè horas
perorat:
nullo audi-
torum fa-
stidio,*

Invitaverat aliquando Colnagum, Mediolani hospitem, Pater Joannes Stephanus Menochius, vir scriptis & rebus in Societate gestis clarus, ad consuetam domi nostræ exhortationem Patribus Fratribusq; faciendam. Non detrectavit Bernardus, sive laborem dicendi, sive cohortandi honorem, DEI causâ sibi delatum, etsi postero die discessurus Mediolano accingere sese ad iter necesse haberet. Dixit ergo sub vesperum, pro more, & consuetum horulæ dimidium dicendo, prætervectus ad duas ferè horas sermonem protraxit, tanta omnium voluptate, ut neque tunc saturi, tota nocte ad Patris conclave catervatim convolârint, alij super alios, salutaria rogantes consilia, & divina ex ore illius solatia captantes, ut adeò, ne
chari-

charitatis officio, & tam incensis optimorum Patrum desiderijs deesset, omnem omnino noctem transmiserit insonnem.

CAPUT XI.

Piis etiam colloquijs inescat mortales, & Deo prædam facit.

§. I.

Totus enim verò Bernardus, ut erat divinitatis Oceano immerfus, Deo que plenus, ita aliud nihil nisi de Deo, Deipara, Divis, vel animo versabat secum, vel ore ac lingua in alios effundebat, ardore mentis vultusque maximo, nec dulcedine minori. Unde ipse dies noctesque de cælestibus loquendo nec frangebatur lassitudine, nec alij audiendo fatiabantur; sed ab ejus ore pendebant, & ad lacrimas suaviter expressas missa ex imo pectore certatim suspiria cumulabant; arque eò facilius à dicente in omnem flectebantur partem, quò manifestius, quisque advertit, verbis facta consolare, & Bernardum non docere, nisi quæ

Nunquam non divina loquitur.

Non tamen magis sanctè loquitur, quàm vivat.

antè longo usu trivisset ; nec sanctiùs loqui, quàm viveret.

Solenne autem habuit, initio privatis blandisque allocutionibus eorum, quos caprabat, animos sibi devincire ; dein cælestium rerum, Numinisque amore ; contra verò sancto quodam sui odio succendere, ut luxu deliciisque proculcatis, ac fastu abjecto jejunijs flagrisque corpus hostiliter haberent : porro sic accensos ad altioris vitæ studium, Deique famularum, & intimam cum summâ Majestate consuetudinem promovebat. In hunc ferè modum complures magni nominis adolescentes, Papacoda, Alsisa, Capece, aliòsque ; inprimis verò Franciscum Caëtanum, Marchionis de Sortino fratrem, & Robertum à Ponte (qui proprio rejecto, Bernardi nomen in Præceptoris gratiam sibi delegit) dignos Magistro discipulos, cum litteris erudiret, ita pietate formavit, ut fluxis rebus nuncio remisso se in Societate nostra Divino obsequio mancipaverint, & ad excelsam perfectioris vitæ normam magnis progressionibus evecti, plus gloriæ à virtutis luce, quàm à Natalium splendore laudis ac famæ fuerint consequuti.

*Ad amorē
Numinis,
& summet
odium in-
flammat
nobiles ado-
lescentes.*

§. II.

Et illum quidem, quem dixi Caëtanum *Franciscè*
 non minùs magni animi quàm sanguinis *Caëtanum*
 heroëm, in equestribus clarum certamini- *ad magnã*
 bus, cantare, saltare, digladiari doctum, & *sanctimo-*
 ad mundi leges factum, crebris ardentissi- *niam pro-*
 misque domi forisq; de virtutis studio, & *vehit.*
 cælestium rerum desiderio, atque æternita-
 te tam gaudiorum, quàm suppliciorum ha-
 bitis ultro citroq; colloquijs, non solùm
 ad generosum mundi contemptum, sed et-
 iam ad perennem sui despicientiam, odiùm-
 que sic inflammavit; ut sui afflictandi stu-
 dio ad eam perfectæ virtutis eminentiam
 evaserit, quæ omnium iudicio supra com-
 munem religiosæ vitæ sanctimoniam emer-
 sisse credebatur, & quia intra domesticos
 hujus Ordinis parietes tota illius vivendi ra-
 tio cunctis exemplo fuit, ab Alphonso Caë-
 tano litterarum monumentis consignata, &
 post obitum typis vulgata est, ut publicam
 lucem aspiceret, & alijs quoque facem præ-
 luceret. Tantum profuit Francisco, Patrem
 Bernardum audivisse, deque animæ rebus
 consilia frequenter cum eo communicasse.

§. III.

Hunc verò, Robertum ajo, unica, quam

*Robertum
à Ponte So-
cietati Deo-
que adiun-
xit.*

ad Parthenios Sodales habuerat, dictione a-
deò inescavit, ut juvenis excelsæ mentis, fu-
turorum tamen ad id tempus improvidus
juxtà ac incurius, non modico exarierit ejus
audiendi desiderio, ideòque in Patris fami-
liaritatem sese penetraverit: à qua etsi nun-
quam non divinorum plenus abibat; sem-
per tamen magis magisque famelicus iden-
tidem redire compellebatur. Alebat is equi-
dem immortalitatis beatæ desideria, vitæ-
que melioris procul mundi illecebris, & ina-
ni honorum fumo, fallacique divitiarum
ludibrio, missas de cælo cogitationes non
obscurè præsentiebat; at verò illustria Do-
mûs decora; auorum imagines, paternæ
opulentiaæ fulgor, spes ampla hereditatis,
quæ ad ipsum, inter fratres primum, & opes
& honores devolvebat, faniora Roberti con-
silia diu multumque morabantur. Nec ne-
sciebat ista Bernardus; operiebatur tamen
veluti peritus lanista dimicantis secum ipso
discipuli victoriam, suisque eam alloquijs
de rerum caducarum inanitate strenuè velut
aliud agens accelerabat. Tandem Robertus
seipso major ultrò ad Patrem advolavit, &
se in ipsius potestate futurum promisit; de-
cretum jam sibi esse, mundi laqueis se extri-
care, & in religiosa familia inter Dei famu-
los veram quærere libertatem, Cui Bern-
ardus

ardus nullum quidem verbum reposuit; ductâ tamen in modum Crucis manu, ter bene precatus, suum illius capiti quadratum imposuit pileum; adhæc de magnitudine divinæ vocationis verba facere ingressus, totam Æternam, quam antè Robertus sibi incumbere arbitrabatur, omnemque difficultatum molem explosit. Quare juvenis peritâ à Patre licentiâ è vestigio castitatis se voto obstrinxit, ac non multò post suppliciter obtenta ab universæ Provinciæ Moderatore ad id facultate, adhuc mundo implicitus, etiam obedientiæ & paupertatis vota nuncupavit: tandem anno sæculi superioris octavo & octogesimo Societati nostræ adscriptus, non jam Robertus, sed Bernardus, & Bernardi æmulus magnam doctrinæ & virtutis laudem celeberrimus nostra etiam ætate Ecclesiastes sibi comparavit, & Patri Bernardo, quoad vixit, unice charus, secreta illius persæpe didicit, aliisque ad DEI gloriam enunciavit, quandoque dolorum, quos Colnagus ob memoriam Patientis Christi acerbissimos sentiebat, testis oculatus.

§. IV.

Pares animorum vitæque conversiones etiam in sexu impari patravit Bernardus.
Femi-

Femina *Princeps* *suadente* *Bernardo* *Religioni* *se consecrat* *Femina Princeps, Ducum de Adria* matrimonio olim nobilis, post viduata conjugē pro multis erit testibus. Cū enim varijs agitata curis, de statu salutēque anxia hæreret, omnis expertis consilij, Bernardum ad se invitavit, ejusque audiendi maximo se teneri desiderio confessa est, nec, nisi ejus alloquendi copia fiat, quietis spem ullam superesse. Adfuit ille quidem, sed quia Pater in arula, ad quam illa flexis genibus præstolabatur adventantem, conspexit imaginem Servatoris à Pilato in catasta expositi, cuncto pleno mysterijs effatō, *Ecce homo*, ad vivum expressam, in eo tam lugubri DEI patientis aspectu defixus tamdiu hælit Bernardus, donec à socio ad sese ut rediret, commonefactus, Quid tandem, inquit, est Domina? cujus rei gratiā me accersire placuit? Tum illa, jam diu meditata consilia, mentisque angustias pandens, tandem subjunxit, ex illo se tanquam Numinis interprete scire percipere; quid divina Majestas à se postularret. Cui Pater, oculis tantisper in cælum elevatis: DEI voluntas est, ut mundo nuncium remittas, & inter velatas DEO Virgines vitam velata transigas, agasque non multò post animam. Secreti verò sis amatissima, ut secretorum cælestium particeps esse queas. Ita ille domum abiit, Princeps reli-

religioni nomen vitæque reliquum consecravit, quasi indubium cæli oraculum ex ore Patris hausisset, eo virtutis incremento, ut multis maximisque sanctimonix signis corusca, diem clausisset extremum.

§. V.

Eodem artificio sacras Monialium Do-
 mos implebat : in quibus magno numero *Monasteria*
 tam sanguine, quàm virtute illustres femi-*Virginibus*
 næ, (& inter has Catharina in Benedictino *sacris etiã*
 Conceptionis Monasterio sanctitatis famã *illustribus*
 in vita & in morte vulgò nota) multis per-
 fusæ lacrimis persæpe non injucunda nar-
 ratione secum repetebant, quæ à Bernardo
 audierant monita : quibus corda flammis eo
 dicente æstuaverint : quibus solatijs mentes
 fuerint delibutæ : quibus modis ab inanita-
 tis amplexibus abstractæ, & Cælesti Sponso
 in manus traditæ : quos divinæ lucis radios
 ex loquentis ore vultuque hauserint : quæ
 dum gratâ memoriâ revoluerent, mirificè
 prædicare solebant Bernardi in dicendo
 energiam, quâ supra communem hominum
 sortem excelluit.

§. VI.

Sed hæc parva sunt ; neque enim tantò
 molimine opus est, ad cereas feminarum
 men-

mentes expugnandas. At robusta virorum
 pectora domare, veluti ceram fingere, &
 quantumvis barbara cicurare, id enim verum
 non est nihil. Nemo autem tam ferreus fuit
 etiam ex viris, quem non tandem flectere
 Bernardus: nemo tam glaciatus, quem non
 liquefaceret sensim in lacrimas dictionis
 suæ flammis: ut in loco sæpius ad liquidum
 patebit. Tum verò vel maximè, quando de
 immensa Dei misericordia, de Christi meritis,
 de spei nostræ magnitudine amplificanda
 dicere ingressus erat, seipso major admi-
 rabiles in audientium animis cordatissimè
 charitatis & fiduciæ sensus excitabat. Cæ-
 lum aiebat esse nostrum, nobis conditum,
 nobis in illo paratas sedes & coronas, fac-
 lèmq; volentibus ingressum: illuc nostrum
 amores ac desideria vocari & trahi animos
 nisi repugnent. Neque aliter, quàm navi-
 cularij passim obvios quosque ad suas invi-
 rant naviculas, Neapolim transportandos
 ita DEVM, velut Archichalassum, nos ad Cæ-
 lestis Solymæ beatum litus secure tran-
 vehendos vocitare, & tantum non compe-
 lere.

*Bernardus
 in amplifi-
 canda DEI
 misericor-
 dia mirè
 disertus.*

§. VII.

In his rerum divinarum sermonibus
 quantum lucis ex anima per vultum em-
 cuit.

cuerit, facilis est conjectura, quando etiam *Bernardus*
 manus, inter loquendum decoro gestu ele- *divina lo-*
 vata, & ad rei modum huc illuc versata, *quæris dex-*
 quandoque insolito fulgore visa est splen- *tera splen-*
 descere. Evénit enim, ut in cubicu- *det.*
 lo Patris plures è prima nobilitate viri de
 divinis fermocinantem audirent attentione
 & voluptate mirabili: eam tamen multò
 magis accendit insolitus, nescio quis, splen-
 dor in dextera loquentis manu, quem vide-
 bant attoniti, atque alij alijs quâ nutibus,
 quâ oculis commonstrabant, rati initio be-
 ne magni carbunculi, vel adamantis esse
 fulgorem; post verò rebus omnibus dili-
 genter exploratis, cum nihil nisi nudam
 manum deprehendissent, in eam juere sen-
 tentiam, DEO placuisse, Bernardi ver-
 ba cælesti gemmâ si-
 gnare.

CAPUT XII.

*Longè latèque virtutem suam ex-
plicat, in animorum corporumque sa-
lutem non sine plausu, & even-
tibus admiratione di-
gnis.*

§. I.

REbus in hunc modum præclare gestis
dum mirificè in dies Bernardi apud
summos infimosque fama crescit, ipse
sanctè religiosèque censuit, sibi quoque to-
tis viribus augendum esse perfectæ virtutis
studium; satis nimirum gnarus, non tam re-
ferre, quid quantumque facias, quàm ut be-
ne: inanem esse gloriam, quam absoluta
virtus non impleverit. Itaque virtutem
omnem, ut libro 2. docebimus, animo qui-
dem complexus, sibi propriam fecit; maxi-
mè verò totus in id incubuit, ut quò magis
in pretio erat, eò se despiceret magis: omni-
bus esset omnia; sibi nihil: alios lucriface-
ret, se non negligeret: summam vitæ inno-
centiam cum alienæ salutis cura connecte-
ret: dum promiscuè inter bonos malosque
versa.

*Dum alio-
na saluti
studet, sum-
mum ipso
virtutis
culmen cõ-
scendit.*

versari necesse erat, DEO intimâ mentis conjunctione nunquam non adhæreret : arderet ipse prior, si pietatis studio alios accendere vellet : denique DEI filium æmulatus veluti sacra charitatis victima suæ etiam sanitatis, virium, vitæque impendio mortales cælo vindicaret. Quæ res adeò divino Numini jucunda fuit, ut quantum hinc Bernardus virtutem exacuit ; tantum illinc DEUS gloriæ lucisque adjecerit : quò amplius ille animis curandis sese totum consecravit ; eò magis cælum in corporum quoque curationem supra naturæ usum arcana vi & opere velut ad arbitrium Bernardi, præstò fuerit. Unde factum, ut passim ad ipsum convolerent, quotquot vel adversa valetudo, vel casus afflixit, nihil hæsitantes, se cum animorum emolumento, corporum simul salutem facile inventuros.

Explorata, publicisque tabulis testata res est, Bernardum in Italia Siciliaque plurquam centum claudis, cæcis, & vario morborum genere oppressis, non absque insigni fama & admiratione gressum, oculos, perfectamque sanitatem impertivisse : tamen si de ijs, quæ Romæ, Genuæ, Mediolani, Neapoli patravit, ad nostram noticiam vix quicquam pervenerit. Multitudo certè & frequentia ejusmodi prodigiorum fecit, ut Bern-

Non tantum animis medetur, sed et corporibus.

ardo in consuetudinem abiret, ea patrare: & mirum esset, mira non facere, si vel nominaret sanctum Antonium Patavinum, vel manum ipse admoveret, precésque funderet. Hoc in loco ex multis pauca afferemus: alia suis daturi locis.

§. II.

Anconæ inter sacras DEO Virgines sub
Manum a- divi Dominici tutela constitutas degebat,
ridã velata cui manus erat jam multis annis arida &
Virgini re- contracta. Hæc Bernardum, cum ex ma-
stituit. jorum imperio ad illas verba faceret, enixè
 precabatur, ut ægram manum impresso S.
 Crucis signo notaret; quia verò obnitente
 Patris modestiâ suâ spe frustrata erat, manum
 affectam manum, ut potuit, per crates paul-
 lò laxiores porrexit, quò non observata
 Concionatoris ipsa manum prehenderet.
 Cecidit ex voto consilium: tetigit, quam
 prensabat, Bernardi non advertentis ma-
 num, suamque ex integro sanam retraxit.
 Ita qui nesciri voluit, nescius sanavit.

Paralyfin
multorum
annorum
momento
pellit.

Ad feminam fortè inviserat Pater, mul-
 tis jam annis paralyfi prostratam. Huic
 cum tandem morbo levati percuperet, ideò
 que ipsius preces exposceret, Non sum ego
 inquit, medicinæ peritus; bene tamen spe-
 ra:

ra: surge, simul, ut majore confidentia surgeret, prehensam manu erexit. Mirum dictu! è vestigio vita vigorque emortuis dudum membris redijt; ipsa tam annoso extricata morbo parùm habuit surrexisse; etiam inambulavit, & eodem adhuc die ad telam rextendam non impares labori vires convertit.

§. III.

Hoc quidem manus Bernardi portavit, *Particula ex Bernardi veste relicta muta loquelam reddit.* plus etiam panniculus ex ejusdem pallio relicus, & in scio quidem Patre, patravit. Cum enim ex more ægrotis pervestigandis circumiret, & ad Vincentiam Chianam venisset Pater, frustulum ex ejusdem pallio clam abscissum nescio quis, ægrotantis ori, post Patris discessum inseruit. Ecce tibi! dum id Vincentia, & muta, & paralytica masticare pergit, loquelam & plenam paralyti depulsa sanitatem recuperat: nimirum decuit, ut Bernardi laudes etiam muta loqueretur.

Franciscum Nicolosum Catanensem, *Sanguinis fluxum orando sistit.* longo gravique renum dolori exemit, ac triennem sanguinis fluxum eidem stitit, non alio medicamine, quam precibus insectasi per quartam horæ partem pro ipso factis. quem scilicet non potuerunt pharmaca cruorem sistere, precantis ardor siccavit.

*Fatalem à
pectore tu-
morem ar-
cet.*

Matrona nobilis, Nunciæ Bonanno no-
men erat, hereditario quodam tumore in-
mamilla torquebatur, quem non nesciebat
Matri, & alijs fuisse fatalem, nec sine mani-
festo vitæ periculo aperiendum. Orabat
fortè in Panormitanæ Professorum Domûs
templo Bernardus: ad hunc ergo propius
accedit mulier, animi corporisque exponit
ægritudinem, auxilium orat, obsecrat. Ille
flexis humi genibus oculis manibusque in-
cælum erectis, principiò quidem inter oran-
dum rubore suffundi, tum exardescere & in
ectasin abripi, demum ter altiore semper vo-
ce ingeminare. Exi maledicte, exi, tandem
serenato vultu ad matronam conversus
sanam esse pronunciat, domumque reverti
juberet: ne cui tamen, dum ipse in vivis esset,
rem gestam panderet, severè prohibet. Et
valuere preces. Reversa domum cum pectus
inspiceret, ne vestigium quidem tumoris re-
liquum deprehendit.

§. IV.

*Scabiosum
caput oscu-
lo sanat.*

Et hi quidem Bernardi precibus con-
fospitatores experti sunt: alij etiam sen-
re vatem minimè fallacem. Inter quos
& Maurus de Paterno, dignus est commo-
morari, quem cum Benedictinæ familiæ ad-

huc

huc tiro esset, sæva invasit scabies, quæ uti-
 pilos capitis defluere fecit, ita propter enor-
 mem capitis deformitatem cum non obscu-
 ro contagionis periculo conjunctam, Reli-
 gioni inhabilem reddebat. Jam medici fru-
 stra exhaustis pharmacorum & artis viribus
 malum incurabile pronunciaverant: jam
 Abbas de eo proximè dimittendo consilium
 ceperat: cum illuc delatus est Bernardus.
 Ad hunc ergò à Tironum Magistro veluti
 virum sanctimonie famâ clarum adducitur
 Maurus: adduntur preces, ut impetret sani-
 tatem corporis, à qua salus penderet animi.
 Mater in primis de filij incolumitate solici-
 ta Bernardo supplicat, ne patiatur Religio-
 ne excidere eum, qui DEO se consecrare
 tantopere gestiat. Itaque commiseratione
 tactus jussit matrem bono esse animo, fi-
 lium & sanitate potiturum, & in Religione
 Abbatis munere cum laude perfunctorum
 esse prædixit: deinde imperavit in genua
 provoluto Tironi, ut ad Divi Antonij Pata-
 vini honorem Dominicam semel orationem
 cum Angelica salutatione recitaret; ipse
 verò precibus aliquantisper fufis adolescen-
 tem complexus, tandem scabioso capiti fa-
 ciem admovit, idque exofculatus depulsâ
 scabie sanitati sic restituit, ut bidui spatio ex
 integro convalesceret. In hunc ergò modum

*De Tirone
 vaticina-
 tur futurus
 Abbatem.*

reddita salute, venientibus annis sua quoque vaticinio steterit fides, quando Maurus Cárana Abbas tanti beneficij memor & utriusque gratiæ amplissimus testis, hodiè que vitam degit, à virtute & prudentia magnopere commendatam.

§. V.

Virgo sanctimonialis diro carcinomate iam vigesimum propè annum exedebatur in pectore, adhibitis in cassum, quæ ars & natura suggererat, medicamentis. Hæc in eam denique spem venit, si à sacrâ Bernardi manu tangeretur, dubio procul invictum alijs malum tam potenti dexteræ cessurum. Interea tali desiderio æstuantem nox & somnus occupavit, in quo opinabatur à Parte marcidam tangi mamillam, simulque ex integro sanari. Agebat tunc in Collegio Bernardus, & tamen opem tulit licet absenti. Ut enim dies illuxit, virgo simul somno & sævâ cancri lanienâ se exemptam stupens animadvertit.

Claudio gressū impertit, nanno staturâ angere, & periculum vitæ prædicit.

Puerum septennio toto claudum, & calcaneo turpiter distorto, curvisque tibijs ægrè incedentem miseratus Bernardus, & invocato S. Antonij nomine suis met tibijs claudipedes complexus, rectè facileque gradi iussit.

fit. Ille dimissus à Patre mox è Ioripede, rectus maxima omnium admiratione libero pede terram calcavit, concinnè promptèque incessit. Non tamen intra hos fines Bernardi charitas se continuit; sed ut unum puerum simul triplici beneficio bearet, eo contactu fecit, ut qui plurimorum annorum nanus nihil omnino creverat, deinceps quotidianis incrementis justam obtinuerit staturam. Tandem præmonuit, Vincentio (ita puero nomen erat) grave periculum imminere, quod biennio post incautum comprehendit, non extinxit; quando de summo majoris templi tholo decidit, à casu tamen incolumis surrexit: ejus fortè meritis, qui ut periculum diu antè perspexit; ita in tempore, ut quartum beneficus esset, avertit.

§. VI.

Antonius Requesenius, Comes Busce- *Lethali*
 mi, lethali pressus morbo, & à medicis de- *morbo libe*
 positus jacebat Marsalæ, quæ est Sicilia *rat.*
 civitas, nec plus quam triduum vitæ habiturus communi peritorum sententiâ credebatur. Itaque humanâ destitutus ope, divinam implorat, & Bernardum accersit. Ille curricula advolans bonum attulit nuncium, Divi Antonij Patavini meritis ægrotum hoc

morbo fatis non concessurum. Interea tamen in dies horâsque ingravescente malâ violentiâ, in dubium vocabatur prædictio, jamque vicesimus fluebat ab ægrotatione cæptâ dies, quo propter frequentia animi deliquia Comes jam in mortis esse faucibus sibi videbatur, cum denuò ad eum invisit Pater, atque omnes domesticos de exiguâ in DEVM fiduciâ castigatos in spem erexit meliorem: & languido asseveranter pollicitus, brevi fore, ut DEI gloriam manifesto deprehendat argumento, pias quasdam precatiunculas consueto animi ardore super ægrotantem pronunciavit; nec incassum fuitas fuisse preces, eventus docuit: quando repentino sudore madidus æger noxium humorem, & cum eo vim morbi omnem effudit, meliusculè habere incepit, & paucis post diebus sanus valensque lecto valedixit.

§. VII.

*Cæcæ puel-
læ sacrifi-
cando illu-
minat. &
omnibus
membris ca-
ptæ sanat.*

Panormi Vidua de paupertina plebe, cui duæ erant filiæ, utraque non tantum membris capta; sed & oculis orbata, Bernardum jam sacris vestibus, ut litaret, indutum vocari jussit. Ille seu de cælo monitus, seu ardore charitatis impulsus, sacrificantis habitum properè deponit, viduæ querelas audit,

audit, & miseratus infelicem, se pro afflictâ sobole ad aram in sacrificio Divinæ Majestati supplicaturum spondet.

Aderat sacrificanti Mater, quæ ubi redivinâ peractâ domum redijt, utramque filiam gemino liberatam infortunio attonita vidit, cûmque vix suismet fidem haberet oculis, sciscitata est modum causamque tam repertinæ felicitatis. Cûm filiæ: Mater, inquit, non ita pridem, cûm in templo abesses, vox ad nostras allapsa est aures. Eja surgite, aperite oculos, ambulate; & illico lux affusa est oculis, membris vigor, & animo confidentia. Itaque exploraturæ vires consurreximus; videmus, ambulamus. Advertit Mater, non ingrata benefactori, vocem eo ipso tempore auditam, quo Bernardus sacratam in sublime hostiam extulerat, ideoque accurrit, & ut sospitatori grates referret, uberes lætitiæ lacrimas persolvit, totaque urbe famam tam novæ rei propalavit: si tamen res nova Bernardo fuit, quæ ipsi erat tantum non quotidiana.

§. VIII.

Ut verò multis sospitatem corporis: *Nobili adolescentulo improvisâ mortem prænuñciat*
 ita nonnunquam alijs mortem clademque
 vaticinatus est, ut animis mederetur. Panor-

mi fortè classẽm grammaticæ ingressus honoris causâ Bernardus, mox in laudem castitatis extemporaneus poëta benè multos, eóque non inelegantes versus facili venâ profudit, ut teneras puerorum mentes ad illius virtutis amorem studiũque accenderet. At repentè in DEVM abreptus, defixis in parvulum Grammaticæ tironem (Franciscus Justinianus is erat, fortunæ nobilissimæ puer) oculis, submissâ quidem voce, ita tamen ut à vicinis intelligi posset, inter singultus dixit. *Ah oculi, oculi!* Ita attonitis, qui adstabant, subticuit: mox tamen toto vultu ad commiserationem composito iterum. *Ah oculi!* inquit. *Ah oculi modò plus nimio vivaces!* *Claude illos, mi fili. Quando maximè te credes felicem, tunc enim verò tibi eos, mi puer, atra mors claudet in meridie, quãdo scilicet minimum expectabis; sed à Sirenibus fasciatus floridam sperabis vernãtis vitæ adolescentiam. Eãdem falce, quã maturas Parca secat spicas, hunc quoque florem truncabit. Non parcat, inquam, non parcat tuæ juvenuti.* Hæc effatus non sine mœrore abiit. Elapsis ex ea prædictione non multis annis, cùm jam puer adolevisset, & genitori sævientis morbi violentiã ad extrema vitæ redactò jam exequias pararet, heresque paternæ futurus opulentiaẽ longam sibi vanus augur

gur polliceretur senectam; ecce tibi insperato convalescit parens, ardenti febre correptus filius, & eadem, quam Patri paraverat, pompâ funebri tumulatur. Rei novitas veterem Bernardi vaticinationem conscijs in mentem revocavit, & didita per urbem fama eximiam de ejusdem sanctimoniâ conceptam jam diu opinionem vehementer auxit.

§. IX.

Eadem in urbe cum anno illius sæculi *Castellâ* octogesimo octavo pro concione diceret, *maritimi* palam omnibus irati Numinis vindictam *everfionem* ex suggesto denunciavit: nimirum proxime ruituram magno impetu in propugnaculum *pro concione vaticinatur.* maritimum, urbi vicinum, quod castellum ad mare, vulgò Castellâ mare dictant, eâ tempestate, carcerem omnium Siciliae reorum, simulque vitiorum omnium sentinam. *Væ tibi!* exclamabat, *Castellâ mare,* *væ tibi!* scelera inter tuos muros excreverunt in immensum: obscenæ voluptates, & impietas detestanda, quibuscum tu veluti pæto fœdere in portu navigas, horrendas in te coquunt tempestates. *Væ tibi Castellâ mare!* sicut Ethnicorum opinione libido aquis nata est, sic tua flammis extinguetur. *Væ tibi Castellâ mare!* *Rapinæ tuæ sunt manifestæ; sanguinem*

guinem pauperum pessima sanguisuga hauris,
quem nisi supra cineres pœnitentiæ evomas, in
cineribus sepelière. Hæc itaque, & id genus
alia cùm detonuisset, non ignarus eos, qui
ibi commorabantur, in sceleribus obduruif-
se: Deus, inquit, juste iudex! quid moras ne-
ctis? cur non flammæ depluis? tot scelerum
vapores jam in altum everti sunt, quid aliud
restat, nisi tempestas, grando, fulmina? flam-
mas mitte. Ardebat interea toto vultu jam,
non Concionator, sed fecialis de cælo mis-
sus, qui ultima omnia scelestis intonaret.
Itaque concione solutâ metus imminentis
mali cordatum quemque incessit, quòd ne-
mo nesciret, vanas non esse Bernardi prædi-
ctiones. Paucis pòst diebus, tormentarius
pulvis, incertum quo casu, accensus Castel-
lum ipsum magnâ ex parte funditus ever-
sus in auras explosit, saxa immania longè
latèque dispersit, incolas ferè omnes aut
flammis suffocavit, aut in frustra discerpsit,
vel denique violenter in altum evertos in-
profundum mare excussit, tanto quidem im-
peru, ut quasi impatientius quassata tellus
solum omne tremefaceret, soloque nixis æ-
dibus ac Civitati ruinam minitari
videretur.

Sed ut hæc infæstas prædictiones mis-
 las faciamus, placet lætiora his afferre, seu *Morienti*
 vaticinia, seu miserorum solatia. Petro An- *vitam im-*
 tonio Castello, nostri Ordinis Sacerdoti, *petrat.*
 Messanæ tunc Metaphysicæ studioso, sex
 non ampliùs horas vitæ superesse pro-
 nunciaverant Medici. At ijs necdum elapsis,
 quia Bernardus pro illius incolumitate, uti
 rogatus erat, sine arbitris preces fudit, depul-
 sa est febris, & integra paullò post valetu-
 do redijt. Id autè Pater divinitus edoctus, ad
 ægri cubiculum se contulit, eoque morbo
 non moriturum edixit.

Mineum urbs est Siciliæ, in hac ipsos *Lethargum*
 quadraginta dies lethargo sopitus decubuit *suo stro-*
 Franciscus Sidotus à medicorum turba pro *phiolo di-*
 deposito habitus. At parens peritissimos *scutit.*
 consulturus Archiatros, ubi Catanam venit,
 in amicum virum nobilem incidit, à quo jus-
 sus est posthabitis medicorum consilijs à Pa-
 tre Colnago sospitatem filio expetere. Abe-
 rat eâ tempestate Catanâ Bernardus, ideoque
 epistolio raptim exarato de periculo ægri fit
 certior: rogatur, celerem ut ferat opem.
 Itaque & ipse pauculas in charta preces, sibi-
 que familiares conscribit, monétque mœ-
 stum Patrem, cum scheda in patriam redeat,
 neque

neque dubitet, filium meritis SS. orum Antonij de Paravio, & Francisci de Paula sanitatem recuperaturum. At his non contentus Pater, antè Catanâ excedere noluit, quàm ipsani vicem aliquid rerum Bernardi secum auferret. Tanta erat jam passim apud omnis ordinis homines ejus veneratio. Tandem ergò cum strophium impetrasset, lætus discessit, illudque morituro applicuit. Cum, ecce tibi! apertis oculis lethargum discutit æger, cibum poscit, vescitur, recuperat vires, luce posterâ omni profligata in valetudine salvus è lectulo confurgit. Inde factum, ut tota vrbs rei novitate attonita, in sententia, de P. Colnagi eximia virtute jam dudum concepta, oppidò confirmaretur.

*Cruce signari jubet
absentem
& morbum
fugat.*

Alium quoque absens absentem consignavit. Cum enim amicus apud Bernardum pro amico domi inter febriles æstus anhelante opem quæreret, is expresso super amici pectus Crucis signo, idem super ægroti ut faceret, hortatus est. Nec id sine prodigio. Signavit is, quem diximus, amicus amicum, & confestim depulsâ febre surrexit æger incolumis. Ita nimirum Pater, ne res ipse admirandas patrâsse diceretur, alios patrare docuit.

§. XI.

Non potuit tamen effugere, quin ut pro- *Masculam*
 dessor, miranda faceret. Accersitus fortè, ut *gravida*
 in Domo Principis feminae parturientis sa- *prolem præ-*
 eris operaretur, cum sesquihoram sacrifican- *dicit.*
 do insumpsisset, prædixit masculam fore
 prolem. Eam deinde Iustrico fonte abluit,
 ac non multò post graviter ægrotantis pue-
 ri faciem pileo suo totam contegens: *Sanet-*
te, inquit, *S. Antonius*, & mox egestis hu-
 moribus infantem integrè sanatum reliquit.

D. Fabritio Ribbibæ Româ nunciatum *Catane o-*
 erat, amitam gravi morbo oppressam de- *rans, Romæ*
 cumbere. Eam cum P. Bernardo commen- *ægrotantē*
 dasset, hic in conclave remotis arbitris ora- *consanatū*
 turus secessit; at mox in ecstasi raptus, &
 per horæ spatium pro eadem Deo supplex
 factus, pro mortuo jacuit, ita ut medici hu-
 jus rei ignari propè conclamaverint. Ubi
 ad se rediit, non vana spe Fabritij animum
 implevit, securum gratiæ esse iussit, & sani-
 tatem divinitus ægrotæ concessam liberè
 edixit. Nonnullis inde lapsis diebus Româ
 perlatae sunt litteræ, quibus nunciabatur eâ
 ipsâ die & horâ, quâ Bernardus Orator inter-
 cesserat, consanguineam incolumitati fuis-
 se restitutam.

Creditus est autem hanc ægrotanti gra-
 tiam

tiam per S. Antonium Patavinum impetrâsse, quia eo die auditus est dicere. *Sanctus meus Antonius hodie in meam gratiam Romam ivit, & redijt, ut bono me nuncio exhilararet.*

*Prolem divinam
promittit.*

Drepani prædixerat Illustri D. Franciscæ Grimaldi Baronissæ de Mangiadaini parturam quidem masculum, Bernardi nomine appellandum, minimè tamen longævum: alterum verò, quem enixura esset, familiæ bonorùmque fore heredem. Peperit illa utrumque, & quia vulgò nota erat prædictio, uterque vulgò vocatus est prodigiosus Bernardi filius, ut Patrem Bernardum nemo nesciret prodigio similem fuisse.

Ufu fortè venit, ut Siculum mare traicienti opportunitas se offerret ad nautas & vectorum turbam pro concione dicendi. Itaque magna animi contentione, & pari salutis alienæ studio exorsus est dicere: sed brevi quadratum pileolum, nescio quo pacto, excussum, atque ex capite in pelagus prolapsum amisit. Monitus eam ob rem à vectoribus, animo tranquillo subjunxit, rediturum ad suum locum, cæptumque sermonem pertexuit: quo ad finem deducto, pileolus undis innatans navem insecutus est, quòdque omnibus admirationi fuit omni ex parte siccus, ut manibus prehendi posset, sua sponte accessit.

Caranæ ad littus maris inambulabat Bernardus, cum enixè rogatus à piscatoribus, ut suis apud DEVM precibus felicem impetraret sandularum piscationem. *Et ego, inquit, quis sum? filij. vultis ergo, ut orem Dominum?* post elevatis in cælum oculis, ductâque in crucis formam super mare & retia dexterâ, prædixit, proxima nocte voti compotes futuros. Et verò cessit è sententia piscatio, captâ sandularum magnâ copiâ, quæ tamen pluribus antè piscationibus spem laborèinque deluserant. Unde factum, ut è piscatorum tribu aliquis eo Bernardum apud DEVM esse gratiæ loco crederet, ut nihil non posset: quare piscatum fortè progressus, in nomine Bernardi retia consuevit jacere, & luculentis testibus maximum se lucrum semper fecisse, gratus agnoscit, & affirmat.

§. XII.

Vehebatur aliquando navì in amico-
rum comitatu Bernardus per mare Siculum, cum labores, sudorem, lassitudinèinque remigum miseratus, aliquantum vini, quod vix in unius alteriusve haustum, nedum duobus ex integro recreandis sufficeret, ab amico supplex petijt, atque exscensione factâ, clam ceteris, viritim inter complures nau-

*Emendicatio permodi-
co vino miserabiliter
plures ad
satietatem
reficit.*

tas distribuit, ut omnes largiter haurirent: quod cum secundo fecisset, atque universi ad satietatem bibissent, gens nautica prodigium advertit, & miraculum! miraculum! exclamare coepit. Ad quas voces exciti comites Patris, quid rerum gessisset sciscitati, illo in alium sermonem digressio, nihil extorserrunt. Res tamen tot celebrata hominum sermonibus ad Episcopi aures delata est. Hic Patrem adortus, & per omnia amicitiae jura obtestatus, rem uti gesta erat, sibi exponi voluit. Cui ille, DEVS prolixè liberalis est in eos, qui erga pauperes sunt benefici. Nescio sanè, qui vinum creverit: id scio me, cum illud siticulosis hominibus propinare, DEO, ut abundè suppeditaret omnibus, supplicasse. Hæc ubi prolocutus fuerat, veluti magni sceleris reus, quod arcanos DEI favores temerè enunciasset, in poenam labra dentibus admordens ad sanguinem usque castigavit; insuper tam largo lacrimarum imbri culpam diluere est aggressus, ut ipse Præsul sibi indignatus fuerit, hujus se tormenti causam præbuisse. Hoc verò prodigium per sæpe patravit aliàs. Unde factum, ut vinum ejuscemodi curandis infirmis religiosè asservatum, vulgò diceretur prodigiosum P. Bernardi vinum.

protipuit. Mater anceps consilij, dum filio-
lum, ut opinabatur, mortuum à terra suble-
vat, viuum sanúmque deprehendit, & lacri-
mas gaudij testes sospitatori licet absentis
læta persolvit. Quæ res, cum in multorum
oculis gesta sit, tot habet testes, quot specta-
tores.

*Alium Pa-
normi.*

Panormi etiam non absimile quid eve-
nisse memorant, quando ad Probationis Do-
mum iturus, in ipso limine infantem intra
matris brachia extinctum, vitæ non rogatus
restituit. Certè parens ad Bernardi pedes
affusa, inter lacrimas magno clamore subla-
tato, dixit; P. Bernarde Tu in vitam revoca-
câsti mihi hunc, quem cernis, filium. Cúm-
que ille ad has voces in ruborem datus, Deo
agendas esse grates, non sibi quidquam tri-
buendum, respondisset; subjecit illa: rectè
quidem; at scias, hunc parvulum in sinu
meo animam egisse, & loqui per ætatem
non potuisse: ut primùm verò tu pedem
extra limen protulisti, ille apertis oculis, ve-
lut è somno experges factus, hæc mihi ver-
ba disertè protulit. *Pater me sanavit.* Quis
infanti præter naturæ consuetudinem lo-
quenti non credat? nec magnitudo rei fi-
dem exhaurit, quando non minus admira-
bilitatis habet, quod Cātanæ pa-
travit.

§. XIV.

Transierat illic domestico comitatus so- *Catana ad*
 cio Ecclesiam Divi Francisci Assisiatis, ut *adolescens*
 scilicet ad S. Antonij Paravini aram se con- *tumulando*
 ferret, dulcem amicum & tutelarem sanctum *loquitur, ut*
 deveneraturus. Stabat fortè in aliquo Fran- *vivo, eri-*
 ciscani templi Sacello inhumatum demor- *git, deponit*
 tui juvenis cadaver, paulò post terræ man- *ut vivum.*
 dandum. Hic Bernardus ex coronâ multo-
 rum nobilium virorum digressus, ad sepul-
 chrale feretrum accessit, juvenem viginti
 & unius annorum obesum, procerum, &
 corporis mole gravem, quem vix plures
 commodè elevarent, ipse unâ manu prehen-
 sum perfacilè in pedes erexit, atque in o-
 mnium oculis diu multùmque secretis cum
 eo sermonibus habitis, denique eâdem faci-
 litate, quâ erexerat, rursus unicâ manu pre-
 hensum in sandapila reposuit. Quæ res
 cunctis visa est portentosa, neque aliter à
 circumstantibus accepta, vel à Catanensibus
 credita, quàm facinus humanis majus viri-
 bus, & prodigium, quo nempe optimus Pa-
 ter adolescentem, qui fortè non satis expia-
 tus ex hâc vitâ migraverat, vitæ restitutum,
 & salutaribus pœnitentiæ remedijs procura-
 rum, cœlesti gloriæ vindicaverit. Nos tamen
 hæc & id genus alia, sanctiori foro excutien-

da relinquimus. Illud apud majores nostros pro indubitato habebatur, centum retrò annis Thaumaturgum illi similem non fuisse.

CAPUT XIII.

Experimenti causâ diu multumque exagitatus, se divino agi spiritu palam facit, modestiâ minimè fucata.

§. I.

*Bernardi
virtus ex-
ploratur,
ad Lydium
patientia
& demissio-
nis lapidem*

Videbatur hucusq; Bernardi virtus, ut pote consuetos egressa limites, non minorem sui excitâsse admiratiõem, quàm blandientis ubique famæ periculum; ideóque viris etiam cordatis, si non suspecta, certè lubrica, & penitiùs rimanda credebatur. Neque enim fieri potest, ut qui in omnium oculis versatur, in multorum dentes non incurrat, & unus omnium sententijs fiat obnoxius. Perstringebat oculos cum eximiæ doctrinæ, cum illustris & indefessæ charitatis fulgor: radiabat mira in afflictos commiseratio, in pœnitentes lenitas: emicabat in dicendo vis, in operando nervus: in consilijs prudentia, in laboribus hilaritas: in pre-

precibus ardor, in sacrificio raptus: perpetuus cum DEO nexus, arcta cum Cælitibus familiaritas, & arcanum cum natura obsequente fœdus: grandia, quidem alijs; sed Bernardo perexigua: cui scilicet non satisfuit, multa ac magna facere, nisi & pateretur non parva; ita nimirum noverat, amorem fidemque DEO liquidius probari: qui consuevit in utraque palæstra suos exercere: ut non minùs patiendò, quàm agendò fortia, generosa virtus inclarescat. Ut ergo pijs hinc desiderijs obsecundaret DEVS, non passus est inter prosperos cælestis gratiæ afflatus adversos unquam deesse ventos, quibus Bernardi patientia probè exercita firmiores ageret radices, & explorata virtus claritùs innotesceret.

Omitto hinc loci, quas adversa valerudò, quas concionandi docendique labor, quasque sinistri casus tot annorum fluxu corpori tolerantia exercendæ occasionès copiosè subministraverint, commodius libro 2. referendas: id in præsens strictim attingo, quod in animum sævit, & crudeliùs excelsas mentes ferire solet, quando scilicet calumnijs injurijsque nullo suo merito proscinduntur; vel malè audiunt apud eos, quos innocentia patronos esse oporteret.

§. II.

*Sugillatur
illius do-
ctrina.*

Grave igitur vulnus Bernardo fuerit, quando periculofam in vulgus doctrinam fpargere infimulatus est. Monuerat forte pro concione, ex Philofophiæ legibus non probè dici, *S. Petrus est in cælo : S. Paulus delicijs Paradifi fruitur* quod & hic & ille magnâ fui parte nondum cælestis gloriæ fit compos, corpore necdum in cælos translato : De Deiparâ verò id rectè pronunciarî, eum Ecclesia Catholica indubitatè teneat, eam corpore & animo gloriofam in cælis triumphare. Offendit hoc effatum, etfi doctis neque novum, neque dubium, imperitæ plebis aures ; hinc indignatio, querimonîa, & fama dubia, quæ etiam alios, non ex integro de verbis Concionatoris edoctos in fufpicionem eò ufque traxit, ut illum falsæ doctrinæ & erroris in fide reum agerent. Doluit enimverò hæc calumnia Colnago multumque sudoris exprefsit, ut eam dilueret, ac denique ex hominum mentibus aboleret. at infractum viri animum nihil admodum turbavit ; fed contrâ potiùs excitavit, ut copiofis doctrinæ, quâ pollebat, radijs ignorantîæ nubem fugaret ; id quod brevi favente Numine feliciterque magno bono publico est affecutus.

§. III.

Hæc patientiæ seges Bernardum foris, domi alia gravior ac diuturnior exercuit; quamdiu enim ab hominum commercio se-cretus, velut in secessu latuit, vir omnibus numeris absolutus, & omnium amore dignissimus communi suffragio est habitus: ut primùm verò virtus Bernardi velut ex umbra in arenam prodijt, & ad pulcherrima quæque, sed inusitata facinora, se extendit; non hastatæ quidem, sed infestæ acies contra steterunt, præsertim in Sicilia, & Neapoli, quin & in urbe orbis Domina, justo majorum Zelo, sinistris æqualium judicijs, insolitâ omnium admiratione in Bernardum excitatæ.

Consueverat is inter orandum persæpe à sensibus alienari, neque rarò ad spectantibus etiam externis in altâ contemplatione cælestium defixus hære: quibus rebus fiebat, ut vulgò sanctus haberetur. Carpebant hoc in illo Moderatores, atque indignè ferebant: non nescij ex mente B. Ignatij, qui primus Societatem condiderat, eamque non minùs sapientissimis legibus, quam exemplis firmaverat, sanctitatem ejusque cælestes radios silentij latebris solitudinisque pallio occultandos, neque sine ostentationis no-

Reprehen- rã palãm & promiscuè emicare. Grãviter
ditur à Pre- ergò publicè privatimque non perfunctoriè
sidibus. in eum invec̃ti, reprehendebant acriter, mo-
 nebant severè, minitabantur, animadverte-
 bant ; eoque magis, quòd in dies innocen-
 tia Bernardi novis querelis obrueretur.

Ad hæc persæpe ardentissimo animo-
 rum Zelo abreptus, corporis modicam vel
 nullam habebat curam, incænatus, impran-
 sus humanæ salutis consulebat, sui imme-
 mor, usque ad defatigationem, prout aliena
 necessitas exigere videbatur, studio semper
 indefesso in animorum messe desudando
 mensam serò accedebat, vel negligebat.
 Hinc iterum varij sermones novi hoc mo-
 ris esse, mensæ aut neutri, aut secundæ tan-
 rum assidere, ad arbitrium suum vivere, com-
 munes Domûs leges morésque insuper ha-
 bere, & sic Ordinis firmamenta convellere.

§. IV.

In huñc modum unus undique peteba-
 tur Bernardus, & ut erat in omnium oculis,
 ita linguarum omnium judiciorumque erat
Pro energu- scopus & scopulus. Nec defuerunt, qui eum
meno habe- vel deceptum, vel infessum à malo genio ar-
zur, bitrabantur, qui à potestate mentis deje-
 ctum, aut certè, ne ob mirandas res, quas pa-
 trabat,

trabat, ad sacros Quæsitores vocatus, Societati labem aspergeret, publico prohibendum esse censebant.

Commovit ea res vehementer juvenem *Nihil tamē* ex nostris aliquem, qui cūm videret ferè *turbatur;* omnes in unum insurgere, veritus, ne tantos *sed gaudet.* impetus sustinere iolus non posset: mi Pater, inquit, quid facies tot adversariorum cuneis circumseptus? at ille placido serenoque vultu: Ne hoc tibi sit curæ, vel meâ causâ angat: *Rectè ordinèque faciunt, sancto nimirum Zelo inflammati: Dominus illis præcepit, ut maledicerent mihi. gaudeo itaque, hac etiam in re fieri, quod Deus vult. Magno peccatori majora debentur supplicia.* Ita dixit, & tacuit. Aliàs quoque interrogatus, qui *Laudata* tantis lætitijs infusus incederet tot inter *moderato-* tempestates, etiam cūm majores tonant: *rum vigi-* respondit, eos rem facere DEO sibi que gra- *lantiam,* tiffimam: illi quidem, quòd ad eò infractè calidèque pro legibus sanctè observandis pugnent; sibi autem, quòd nunquam fatissuppliciorum peccatori, qualem se meminisset, possint irrogare. Etsi verò Bernardus hac tempestate nihil admodum movebatur, domesticorum tamen aliquos ejus tenebat miseratio; & exteros quoque infracta inter hos turbines constantia mirificè occupavit. Ex quibus vir S. Dominici alumnus, cum

*Quæ suâ
modestâ
multos in
admiratio
nem rapit.*

non vulgari sanctitatis existimatione mortuus, jam olim, cum adhuc inter vivos ageret, dicebat, Bernardum dubio procul sanctum esse, quod etiam à Religiosis, virtutem ipsius bono Zelo excutientibus, adversa tolleraret, ut sancti solent. Cuncta siquidem æquissimo ferebat animo, neque verbulo sibi ægré esse, vel indignis se modis accipi questus, semper ore animoque serenus, blandus & hilaris, satis habuit, DEVM suæ mentis arbitrum, eundemque & cordis raptorem esse, qui præter Superiorum placita illud ad cælestia contemplanda vel invitum elevabat, qui que Messanæ aliquando orantem, hæc aliæque fortiter illi ferenda esse, manifestè jam antè commonefecerat.

*Iam olim
hac sibi e-
ventura
divinitus
cognosceit.*

§. V.

*Obedientia
custos &
cliens fide-
lissimus,*

Tametsi (ut totidem verbis testantur annales nostræ Societatis) nihil unquam inconsultis majoribus aggrediebatur, & si rei cuiuspiam facultatè impetrâisset, eam scripto completebatur, in quo notabat singulari studio, quid & quamdiu sibi liceret, semperq; ob oculos scriptum illud habebat : Quamvis etiam Collegij Minister à Provinciæ Præposito iussus animû in omnem Bernardi vitam intendere, dicta factaque sagaci oculo, solerter curiosèque per-

perspicendo, operamq; suam gnavitèr locādo, nil nisi quosdam divini Amoris excessus observare poterat; in multorum tamen dentes & linguas incurrit, qui nonnulla ab eo fieri sine majorum consilio, nutūque frequentes sugillabant. Ignorabant scilicet, à Claudio Aquaviva totius familiæ Moderatore indultum esse Bernardo, ut ubi major Dei gloria ita postulare videretur, ipse sibi legis gratiam quandoque facere posset: quam tamen, ut nimis honorificam Generalis Præpositi concessionem, pro ea, qua erat animi demissione, ne quā præ alijs eximius haberetur, nunquam manifestavit; sed potius pœnas idcirco impositas subire maluit: arbitratus videlicet, ita se ab obedientiæ ductu nec latum unguem discedere; modestiæ tamen palmas, & simul uberes generosæ patientiæ fructus lucrifacere.

§. VI.

Insimulabant alijs, quòd compluribus operas è cælo gratias, liberè, an temerè potius? polliceretur, multa quoque patret, quorum ambizioso schemate omnes sibi faceret obnoxios, ac denique à Societatis moribus aliena non pauca factitaret, quibus unus præ ceteris notari & insigniri velle

vide-

*Tanquam**inobediens**exlex**traducitur**Legis gra-**tiam, quam**habebat,**supprimis.**Affectu**sanctitatis**arguitur.*

videretur. Unde factum, ut is, qui universæ
 Provinciæ præerat, P. Joannes Baptista Car-
 minata, ob præclara virtutis & sapientiæ de-
 cora Romæ, Venetiisque clarissimus, tot-
 querimonijs tandem fessus ex aliorum quo-
 que Parrum sensu Bernardo per Collegij
 Ministrum ultima omnia denunciârit: nisi
 modum faceret suo inconsulto feruori, quo
 contrâ quàm deceat Societatis hominem, ut
 singularis esset, affectare credatur: sibi que ca-
 veret, ne vel minimam Ordinis nostri legem
 violaret: fore ut severus ultor exquisitis in-
 eum pœnis animadvertat; Patrem ergò be-
 ne monentem audire, quàm experiri vindi-

Quid Pro-
vincia Præ-
positus Pa-
tri Mini-
stro det in
mandatis,
absens co-
gnoscit.

cem malit. Sed non improvisa hæc erant.
 innocenti tonitrua. Vix ad Bernardi cubi-
 culum Minister propiùs accesserat, ut Præ-
 positi nomine ista referret, cum ecce, de
 cælo futuri præscius, occurrit ipse, & Patri
 Ministro, totus animo vultuque innubis:
 Age Pater, inquit, satîsne in me armatus ad-
 es? non nescio, cujus rei causâ huc pedem
 ruleris: scio quid Provincialis, quid Patres
 tibi in mandatis dederint: & cum dicto ex-
 ponit exactè singula. Tum subjungit, Non

Purgat se
modestè.

sibi persuadeat R. dñs P. Provincialis, in mea
 manu esse id, quod præter opinionem plau-
 sibile mihi quandoque accidit, alij in me vi-
 dent, & censoriâ notant severitate. Vellent

animatus abstinere; sed nequeo, quia supremus rerum arbiter non finit. Cæli decretis & impulsione nemo impunè aut sine noxâ repugnat. Neque ego sum, aut cupio singularis videri: absit hoc à me; neque in leges peccare me puto, cum animorum, divinæque gloriæ proferendæ studio, moderatoribus utique non adversantibus, dictatorem summum audio tardiùsque ad mensam venio. Dicat ergò R.^a V.^a R.^{do} P. Provinciali ex me. Paratus est P. Bernardus studetque magnopere, ut ad nutum pareat in omnibus; ipsius tamen iudicio multa, quæ nostris legibus adversa videntur, talia non sunt: quia à Deo supremo Legislatore, cui præ omnibus parendum, ad illa rapitur. Vellet facere satis omnium votis, & iudicijs; doctet non posse. Non verò hæc sui purgandæ causâ affert, ut se ferulæ pœnisque subtrahat, quas, ubi non est culpa, excolicatur & ambit: quemadmodum omnes inferiorum cruciatus subire pro Deo desiderat, modò amatam Dei faciem non amittat. *Amor loquitur, qui Dominum nescit; Amor meus, pondus meum. eò feror, quocunque feror.*

Obstupuit ad hæc Minister, nescius, quomodo Patri innotuissent mandata, quæ secerò solus in conclavi Provincialis acceperat; at hic, ubi dicta Bernardi intellexit,

cer-

certus, DEO revelante absenti compertum fuisse, quod agebatur, illico mutatâ sententiâ: Mittamus, inquit, hominem, neque deinceps negotium creemus: faciat quod DEO aspirante videbitur; magnus enim est sanctus. Ceteri quoque omnes exploratâ satis viri constantiâ, & invicto in adversis animo, quem neque plausus efferreret, neque deprimeret procella, admirati tantam modestiam, charitati religiosæ insolubili nexu conjunctam, laudabant prolixè, quod primò imprudentes laceraverant. Nempe re meliùs discussa, sapienter in eam juère sententiam, eum à recto tramite non deflectere, qui obediendi studiosissimus (qualem esse Bernardum non nesciebant,) totis viribus majorum jussa exhaurire satagit; etsi quandoque secus quàm vellet, vel divino nutu, vel humanis consilijs sic ferentibus, præter opinionem accidat. Hinc timendum non est, ne Bernardi vita legibus fraudi sit, vel socijs offendiculo, cujus obedientia omnibus absoluta numeris & affatim spectata, suo trahebat exemplo non ad libertatem, sed religiosam potiùs submissionem. Præstat velò obediens sequi, quàm insolita & mira patranem.

CAPUT XIV.

*Romam accersitus, ut lateat, divino
prorsus consilio inclarescit.*

§. I.

VT tamen populari plausu exemptus, Evocatur
Romam de-
nuo. alibi ignotus viveret, scilicet minore Societatis periculo, Romam evocatus Creatur li-
brorum Cē-
sor. est librorum futurus censor: cui muneri, & perhonorifico & gravi omnium suffragijs per- judicatus apprimè idoneus: sibi tamen per-
omnia ineptus videbatur, & ab insigni do-
ctrina censendis aliorum elucubrationibus
necessaria penitè destitutus. *Et quomodo,
ajebat, indoctus doctorum judex esse poterit?*
Et verò gessit hoc munus cum dignitate sub
annum 1605. simulque suiipsius censor,
acerrimus plurimùm in eo posuit operæ, ut
non tam doctrinâ, quàm sanctitate excelle-
ret. Interea sæpenumero non secus ac helen-
nus tiro aliquis inter abjectissima Domûs
munia aliquamdiu delitescens, velut clausa
sub modio lucerna, fulgebat cælo, brevi et- Etiam ibi
persentia-
tur suspecta
sanctitas.
iam ex orbis capite radios terris omnibus
quaquaversum liberè sparsurus: quod hunc
in modum evenit. Fortè orabat ad S. Catha-
rinæ,

rinae, cui à Senis nomen est, cum in mentem illi venit, fore, ut Ecclesiastæ S. Joannis in Lateranensi Basilica ægrotanti succederet. Vix domum reversus est, cum à Patre Ludovico Massello jubetur in Laterano pro conatione dicere. Dixit ergo tali omnium approbatione, ut ejus Ecclesiæ Canonici gratiam legis ipsi fecerint, cumque alijs mediandicendi horam non ampliùs concederent. Bernardo nullum perorandi limitem fixerint, audituri, quamdiu divinus ex illius oris spiritus sermocinaretur. Fama deinde per urbem sparsa, non infimos tantum, sed summos quosque auditores attraxit, & quia famam superabat virtus, maximum ei apud octo Cardinales, præcipuè verò Pamphilium Purpuratum, conciliavit amorem & existimationem: ut jam & Romæ crederetur, ob vitæ integritatem nihil non apud DEVM posse, licet naturæ leges forsitan transcederet: nec rarò suffragabatur Cælum opiniononi: non minùs ibi quàm in Sicilia Bernardum sibi rapiendo, vel admirandis curationibus vaticinijsque in dies clariorem facièndo.

Suspicitur à Cardinalibus.

Non obscuram sanctimoniam colligit.

§. II.

In permolestæ febris incendio jacebat, & octo jam dies noctesque perpetuâ laborabat

bat inſomniâ noſtræ Societatis Pater. Ad hunc Bernardus Tuſculo redux cùm inviſer, rogarétque, quid maximè in votis haberet æger; illéque reſpondiſſet, tot diebus noctibúſque fugientem ſomnum unicè nunc à ſe deſiderari, mox dulciſſimus ſenex utraque manu languentis tempora blandè complexus, frontémque exoſculatus pulvillo molliter compoſuit, atque ego tibi, inquit, impero, ut dormias. Obdormivit illico æger, & poſt ſuaviſſimum aliquot horarum, ſomnum brevi tempore convaluit,

§. III.

Inter complures alios Romanæ Curiaë Proceres, qui concionantem cum admiratione audiebant, fuit quoque Ioannes Ba-
In eccliaſia
rapitur.
 ptiſta Brivius Cremonenſium Epicoſopus, Bernardi ſtudioſiſſimus, ſpectatæ virtutis, & multarum, quas ille gellerat rerum, graviſſimus teſtis. Hic fortè cum curru Tuſculum ſecum abduxerat; ſed vix extra portam S. Ioannis profeſtus, duobus è nobilitate viris comitatus, vidit Patrem mutari vultu, & divinarum contemplatione rerum extra ſe rapi. Spectabat tum Bernardus auguſtiſſimam Cæli Reginam, atque unâ S. Antonium Patavinum tantâ lucis claritate radian-

diantes, ut oculis in hoc spectaculo defixis hæreret penitus immotus. At Divus Antonius vel ita consistere videbatur, ut intuenti Bernardo Virginis æternæ vultum obtingeret, vel certè, parcius quàm Bernardus ab amicissimo Sancto speraverat, suos erga Deiparâ amores in amici sinum infundeat. Itaque Pater blandè questus, *quid hoc rei est? Domina! Hic te sibi totam vendicat*, quasi diceret, *iniquè sanè mecum agitur: oporteret Sanctum potius esse in alios perbenignum, quàm sui nimis studiosum commodi.* Interea hæc verba copiosus toto corpore manabat sudor. Socij verò etsi animadverterent, non modicè affligari Patrem; non tamen à cælestium alloquio illum avocare, vel interpellare sunt ausi, donec ad Tusculanum ventum esset Collegium. Bernardus id loci ad se reversus, ubi se deprehensum advertit, pudore suffusus & dolore stimulatus quòd in hominum oculis Dei donum non cautiùs celare adlaborâset, comites suos supplex veniam rogavit: deinde in hortum sibi ipsi iratus se contulit, è spinis coronam texuit, eamque ad eò validè capiti infixit, ut sanguinei per caput rivuli decurrerent: interea sic se ipsum affatus. *Stolide Bernarde! ita regis cæli favores? itane dignus es, cui Numen sua dona tam plenâ im-*

perciatur dexterâ ? Lue tuam stultitiam, proterue, & erubescere sanguine, qui verecundia rubere nescis.

§. IV.

Quæ res uti Bernardo sese deprimendi causam præbuit ; ita apud comites concepitam de illius sanctimonia sententiam fiduciamque vehementer auxit, qua de causa idem ille Brivius, Cremonæ Antistes, cum tristis illi, Romæ tunc agenti afferretur nunciatus, optimum senem Marchionem Sfortiam Brivium, Præsulis genitorem Mediolani ægrum, modo propius moram abesse, Bernardum obsecravit, ut supremo Numine exorato fugientem Patris animam tantisper retineret. Hic ubi in secretius cubiculum secessit, positus humi genibus per diu in preces effusus tandem exclamavit, *surge & ambula.* quæ cum sæpius ingeminasset, ad Antistitem conversus, *Ego Domine,* inquit, *modò Mediolani Dominum Patrem & reliquos affines in visi, ideoque de salute Patris jubeo esse sine metu ; & cum dicto propinquos Antistitis ad unum omnes verbis descripsit, locumque, in quo jacebat infirmus, adeò probè expressit, ut, tamen si nunquam antè id loci fuerit, nemo tamen tunc præsentem*

Lethifero morbo Mediolani decumbentem ipse Romam orans curavit.

omnia inspexisse dubitaret: Eventus fidem oraculo fecit. Paucis enim interjectis diebus nunciatum est, Mediolani Sfortiam Brivium planè convaluiffe, eo quidem tempore, quo Bernardus in oratione exclamaverat, *Surge & ambula.*

§. V.

Hunc quidem è mortis faucibus absens corpore, at spiritu præsens eripuit apud Insubres; aliam ex profundo mœstitiæ barathro extraxit Romæ, præsens, an absens dicam, nescio.

Romana mulier, & honesta in paucis (Clementinæ Bruni nomen erat) rogaverat Bernardum, mœstæ & animo nimium quantum afflictæ ut auxilium præberet in tempore, ac serenitatem mentis omni ope maturaret. Nocte igitur insequente advertit illa se à somno excitatam: nimirum sonitu commotæ storeæ, pro foribus cubiculi appensæ. Expectabat itaque, si quis fortè pedem intrò ferret; at neminem videre erat; memor tamen Patris, quem absentem crediderat, disertè sibi veluti si coràm adesset, clarèque ad rem suam dicentem audiit. *Quærite primò Regnum Dei.* Simulque multum mœtoris propulsatum esse persensit. Postero

Absens loquitur mæstia absorpta, & luctum abstergit.

ro die cùm ad eam visendam venisset Bernardus: Timuistine hac nocte? inquit, & mox sententiam absolvit. *Et hæc omnia adijcientur tibi.* Hunc in modum curas animo infixas plenè extraxit, anxiam vanis timoribus absoluit, atque ita satis planum fecit, se quo tempore matronæ locutus est, per quietem, duobus simul in locis fuisse præsentem, aut ubi non erat, verba fecisse, vel certè cælesti quadam vi eò delatum, ut in tempesta nocte tempestivum afferret solatium perplexæ; quòd quantumvis longa dies, charitati Patris angusta esset.

§. VI.

Non paullò minorem absterfit mœstiam à duorum conjugum præcordijs, quando masculam illis prolem vel impetravit, vel opratus vates prædixit.

Referebat jam sæpius honoris causâ nominatus Cremōnæ Præsul, Brivius, virum nobilem Societati nostræ addictissimum, liberis tamen destitutum, summis precibus Bernardo supplicem fuisse Romæ, ut sibi heredem sobolémque è cælo impetraret. At ille principiò eunctatus, elapsis tamen aliquot diebus his illum affatus est verbis. Bene sperare jubeo tuam conjugem, sui scilicet

Sterili prolem masculam prædicat & par-tus diem.

licet futuram voti compotem: cūmque aliter subijceret, quando tandem id futurum esset, ait Bernardus. Brevi sanè, & quindecim non ampliùs dierum spatio. Hic gaudio exultans homo, marèmnè, an fœminam paritura esset uxor, interrogat. Cui Pater, filius erit, & hoc die (nominabat interea diem) in hanc lucis usuram veniet, atque aliquanto supervivet tempore. Neque defuit vaticinio eventus.

§. VII.

Sed neque deerat, qui tam liberè vaticinantem mirareretur, quæreretque, ecquâ tandem fiducia auderet futura, adeoque oppidò incerta, tam asseveranter edicere: cui ille, *Deus*, inquit, *omnia manifestat*; ille est, qui, quæ dico, affirmat: oportet quidem primo non nihil blandiri; postea tamen aperit omnia. Amicis nempe; non omnibus tamen, & sine delectu; sed intimis duntaxat. Et quia in his vel maximè fuit Bernardus, etiam aperuit rogantis liberandam gravi, quo premebatur, morbo Vincentium de Dominicis, qui Eminentissimo Cardinali Ioanettino Doria Vicariâ præstabat operâ, virû prudentiâ, eruditione rebusq; getis inclycû: què año sæculari Romæ peracutus sævûsq; lateris dolor invaserat.

*Calculi doloribus ab-
soluit.*

rat. Cùm enim is eodẽ hortatore Brivio, Episcopo Cremonensi ad Bernardum recurrisset, mox ab eo spem salutis indubiam reuulit, quando illius causam S. suo Patauino Antonio se commendaturum facile promissit. At augescente magis magisque doloris immanitate redijt postridie Vincentius, auxilium rogaturus Patrem: qui subridens iteratò optimè sperare iussit, secururam ope ejus, quem dixerat, Sancti sanitatem. Quo id pacto credam? ait alter. Eousque enim idirus euasit dolor, ut jam ferri nequeat, & vel mentem vel vitam erepturus sit. Ad hæc tertium Bernardus: Confide, breui sanabere. Itaque domum redijt, neque diutius factum: inter spem metumque dubius lapidem è vesicâ enixus est, materiem causamque cruciatuum, quos deinceps in omni vitâ nullos sensit.

§. VIII.

Porro, qui aliena Deo revelante cognoverat, sua etsi longè positus non ignorauit. Romæ agebat Bernardus, quando sororum una è vivis excelsit Catanæ, id tamen nemine denunciante diuinitus intellexit, & piacularibus facris, precibusque post facta opem ferre studuit. Multò post adest nuncius cum litteris, quas antequam recipe-

*Sororem
Catana
mortuam
cognouit
Roma ante
quam uenirent nunciij.*

ret, ne dum aperiret, *Soror mea*, inquit *Pater*, jam *fatis concessit. bene habet; jam in portu navigat; salutis aeternæ modò certa in paradiso est.* Cùm verò alter explicata fronte affirmaret, nihil adversi *Catanæ* quod sciat, evenisse. Dudum, ait *Bernardus* ridens, anrequam adventares, sororem vitâ functam fomniavi. Quid multa? *in paradiso est.* Quod equidem vir prudens, & parcus verborum tantâ confidentiâ non asseverâisset, nisi id supremi Numinis beneficio didicisset, cujus illi sapientia ad magisterium; potentia ad auxilium præsto erat, ut multa sciret agerétque in vulgus admiranda: quæ charitas suadebat ut faceret; Deus fecit, ut posset.

§. IX.

Certè quæ sequuntur, nisi hortatrice charitate non esset ausus. Romæ domo egressus obviam habuit rusticanam mulierem, quæ multis perfusa lacrimis & ejulans deplorabat infelicem viri sortem. Cædenti ligna incerto ictu aberrâsse securim, inque pedem totis viribus impactam propè propiùs abscidisse. Accurrit ergo Pater, hominem animo sensibùsque defectum inter extremos dolores suo natantem sanguine reperit; sed per brevi fusâ ad Deum precatiuncula cruce

Pedem graviter saucium repente sanat

ce pedem signavit, & abiit; æger verò absque alio medicamine postera luce in pedes se crexit, & ad pristinos agriculturæ labores incolumis lætusque redijt. Propemodum idem fuit, cernere calamitosum & ad miserationem flecti; tetigisse miscellum & sanasse.

In itinere, quod Româ Lauretum ad Dei Parentem Virginem Bernardus consecravit, incidit fortè in mendicabulû, cui oculus *Oculus* è fronte prominens, atque in maxillam *faciè emi-* pendulus dolorem creabat, & deformi- *nentem cu-* tatem. Hic cum malo remedium supplex *rat.* rogaret, descendit ex equo Pater & suâ dextrâ repositum in foramine oculum mox stabilivit, simulque dolorem, frontisque dehonestamentum momento abstulit. Prodigium hoc, qui in comitatu erat Romani Seminarij alumnus, ad suos Romam contubernales testis oculatus perscripsit.

CAPUT XV.

In Palestinam cogitat ; sed à Pontifice prohibetur, Romanæ destinatus purpure.

§. I.

*Sepulchrū
Servatoris
visere in
animo ha-
bet.*

DUM hæc aliâque id genus, non vulgaris in Deum fiduciæ, amoris in homines, semperque ardentis ad divinam gloriam amplius propagandam studij præclara edit Bernardus Romæ documenta, verus in illius pectore adeundæ Palæstinæ cupiditas in dies magis exarsit, eoque tandem adegit, ut nihil, quod per obedientiæ modestiæque jura liceret, non tentandum sibi duxerit, quò consilium tam antiquum ac pium tandem aliquando exqueretur. Nempe Crucifixi amor, patienti desiderium, Servatoris vulnera, Bernardi mentem adeò profundè infederant; ut ipse veluti sacro magnere tactus, Palæstinam identidem respiceret. Nec aliud animo versare posse videretur. Itaque à Majoribus enixè flagitavit, copiam sibi fieri, beatam illam tellurem, sanguineis Christi vestigijs nobilitatam visendi, ut Sancti Patris Ignatij

exem-

exemplo eam oculis lustrare, pijs venerari osculis, & lacrimis irrigare posset: quodque permirum est, tantâ facundiâ apud Moderatores in hanc rem peroravit, tam potenti- bus rationum momentis causam egit, tam incenso pietatis studio obsecravit, ut pote- statem sibi facturos Terræ Sanctæ ex animi sententia adeundæ minimè dubitaverit.

§. II.

Iam ergo profectiorem adornabat, jam itineris socios circumspexit, in quibus esse voluit non nemo ex scelerum simul & calamitatum cœno Bernardi operâ extractus. *Ad tri- mes conde- minatum liberat.*
 Iosephus Lanzafames is erat, homo Siculus, qui jam olim huic profectiioni sub annum 1599. se obtulerat. Cùm enim Bernardus Genuam sub id tempus ex itinere venisset, mox ut solemne suum teneret, ad infelicem reorum, qui ad remos damnati sunt, tur- bam perrexit, ibique sedulo, num Catanen- sis aliquis in eo numero esset, apud illos inquisivit, quod ut faceret, à Divo Antonio se commonefactum ajebat. Ita reperit for- tè hominem Siculum usque ad mortem tri- remibus addictum, scilicet Iosephum Lan- zafamem, quem modò nominavi. Ab hoc vitæ non minùs flagitiosæ, quàm calamito-
 sæ

fæ historiam edoctus, & impendentem animi corporisque perniciem miseratus, supremum classis Præfectum, Carolum Doriam, ejus liberandi causâ accessit, apud quem, quòd Pater in primo gratiæ loco esset, non difficulter desideratam homini libertatem obtinuit; neque hac contentus, evolutò anni spatio, Româ iterum delatus Genuam, divino, ut putabat, consilio eundem Iosephum etiam servitute, quam in aula Archithalassi annum integrum pro Oeconomo servire debebat, exemit. Ut ergo Patri gratum se exhiberet Iosephus, sponte animi in Palæstinam comes ire voluit: à quo tamen in societatem itineris non adlectus; sed viatico optimisque instructus monitis Romam, inde in patriam dimissus est.

§. III.

Genuâ Romanam revocatur. Hunc in modum ipse quidem Iosepho Palæstinâ interdixit. Sed divina providentia, summusque Christi in terris Vicarius etiam Bernardi consilium turbavit, ejusque opera magno Ecclesiæ bono Romæ usurus, in Urbem accersivit ex Liguribus, Solymas frustra meditantem.

Is fuit Paulus id nominis V. supremus Acrorum Antistes, qui Bernardi eximiam

cùm

cum doctrinam, tum vitæ integritatem famâ
 primum comperit, deinde varijs ad Dei glo-
 riam gerendis rebus admovit, adeò felici
 semper eventu, ut tandem eidem Sanctissi-
 mo Patri in mentem venerit, Bernardum in
 summo honorum factorum cardine colloca-
 re, quòd Collegio Purpuratorum Ecclesiæ
 Patrum non modicum decus ab ejusdem
 doctrinâ & vitæ sanctimoniâ accessurum
 crederet. Exploratas nempe habebat is
 Pontifex Patris dotes, & longa consuetudi-
 ne, & experientia, fidis indicibus veritatis.
 Ea præsertim rempestate, qua Romanam
 Sedem inter & Venetos eruperat in apertum
 bellum dissensio: de cujus eventu cum illi &
 Bernardo sermo esset, mirificè animatus est
 Pontifex, quando Patrem audiit, paucis qui-
 dem verbis, sed disertis & vaticinio gravidis
 finem exitumque belli prænunciantem, to-
 tam scilicet flammam sine molesto fumo
 intra dies quindecim sopiendam: quod even-
 tus docuit, non conjecturam fuisse; sed vati-
 cinium.

*Destinatur
 Purpura à
 Paulo V.*

*Belli Vene-
 ti eventum
 antè denū-
 ciat.*

§. IV.

Itaque jam magis animum obfirmavit,
 illique purpuram deferre statuit. Id con-
 filium ubi Pontifex Bernardo aperuit; mox
 ille verecundo rubore suffusus, atque initio

*Purpuram
 erubescit
 à se repellis*

veluti fideratus hæsit, tandem verò resum-
 ptis animis supplex Paulo factus vehemen-
 ter obstitit: non esse, aiebat, eò usque abij-
 ciendam purpuram, ut à tam vili capite
 dehonestetur. Pateretur Sanctissimus Patet
 se procul honoribus, eo, quem manu ferebat
 pileolo, utpote sibi, qui pœnitentiam profire-
 retur, apertissimo, contentum vitam exigere.
 Neque antè destitit, quàm Pontifex præcla-
 rà viri virtute plurimum delectatus, preci-
 bus acquiesceret, ne premeret afflictum, &
 gravis illi esset, cui vel purpuræ metus tam
 molestus erat, ut ruborem expresserit.

C A P U T XVI.

*Morbis annisque gravis in patriam
 revertitur, nondum tamen labo-
 rum satur, fati jam diu præ-
 sciis.*

*Amortuis
 mari discit.*

CRescebant interea cum annis morbi, &
 nunquam intermissa virium contentio
 jam dudum fatifcente corpuscule vi-
 gorem omnem exhauserat; perstabat tamen
 in acie Bernardus, ut non nisi stantem mors
 aggredi posset. Quam ne timeret invaden-
 tem,

medirari, & hisce colloquijs ad summum virtutis apicem semet urgere in more habuit.

Vbiq; mortem sibi representat. Non verò intra domesticos tantum pariteres mortem ab oculos sibi posuit; sed ubi ubi esset, quidquid rerum ageret, frequens ipse secum volutabat animo, & celebrabat sermone. Fortè fessus & sudore madidus à concione, quam incitato spiritu ad Dominicanas Virgines habuit, rogabatur, ut conscenso curru se domum portari pateretur; at ille novo ardore alteram exorsus adhortationem, de morte, iudicio, inferis, cælo prolixè dixit, has scilicet esse quatuor rotas, illius, quo vehebatur religiosæ vitæ currûs, Timore Dei aurigante.

§. II.

Ex mortis spectatione æterna vita concipit desideria. Dum verò ipse sibi tam triste mortis spectaculum identidem contemplandum proposuit, interea ad amœnissima cælestis vitæ gaudia, & claram Dei visionem spectaculum enim verò Angelicum ardentissimis suspirabat desiderijs: quæ quia melius ex illius calamo, quàm meo fluunt, epistolam Bernardi ad Ioannem Mariam Colnagum quindecim ante mortem annis exararatam hîc inserere placuit: quæ sic habet.

O quam

O quam vellem, inquit, Domine mi, hoc etiam momento extricatus sordidis mundi nexibus a volare: quibus jam diu ad fastidium constringor. Vt dicam, quod res est, nihil hucusque promo vi, procūl absūm à meta. Saltem gratia dulcissimi mei IESU irem, ubi culpas præteritæ ætatis eluerem. Non omne quod splendet, aurum est. Caterū, o quam pulchra est illa cælestis regio! Gloriosa dicta sunt de te civitas Dei: Et gloria quidem est, videre, amare perfectissimè illud summum, ineffabile, infinitum pelagus bonitatis: illum amabilissimum Deum, illum dulcissimum, clementissimum nostrum, nostrum, nostrum bonum IESUM: qui in dura, sed amata Cruce, tam indigna passus pro miserando peccatore, omnis beneficij indigno, ut & animam innocentissimam violenta clavorum impressione inter injurias, opprobria, tormenta exhalaverit, gemens & clamans, atque, ut magnus ait Apostolus, pro sua reverentia exauditus. Vellem nunquam dicendi finem facere, de tam excelso sanctoq; loquendi argumento, meo scilicet vestroque Redemptore, pulchro & charo IESU.

Non mirum est, tam insolito me scribendi modo usum; qui enim supra consuetum eget, etiam minimè consueto rogat more: quæ peregrinum aliquid corde sentit, peregrinum

quid etiam ore loquitur. Crede mihi, Crede, inquam, mihi, Domine mi, Ioannes Maria, valde magna urget me necessitas Dei mei aspiciendi. O munde! ò quàm turpiter nos fallis, & abscondis tam grandia, tam pulchra, tam tranquilla, tam multa ac mira, (ut nequam efferre) tam multa ac mira, nescio quæ illa, illa, inquam, quæ sunt in empyreo DEI mei palatio. Et quando te videbo Deus meus? quando tibi loquar? quando totus in grandi infinitæ bonitatis tuæ mari, & abysso immensa submergar? quando tu mihi Deus meus aliter, quàm nunc ministerio rerum creaturarum, sacrorum voluminum verbis, vel dulcissimo solatij alicujus susurro, loquere? Et quando, & quando mihi inexhaustas tuæ divinitatis opes dabis spectandas? quando mihi dices. Veni, tandem veni, ut post tot tamque feras jactationes quiete fruaris æterna.

Ignosce mihi Domine Ioannes, Maria, quòd dum ad te scribo, mei tuique immemor nihil tibi scribo. Causam ignoro: culpam fateor, deliqui &c. Catanæ 25. Augusti. An. 1995.

Dominationis Tuæ

Devotissimus servus in dulci nostro
IESU.

Bernardus Colnagus pauper
& miser homulus.

§. III.

Ita ille. Quia ergo desideria dilata quorundianis crescebant incrementis, ne nihil di-
 vinae dulcedinis velut primoribus labris Annus, diem, locū- que mortis a B. V. do-
 delibaret, non infrequenter caelestibus re-
 creabatur ostentis, quæ pleraque alium in-
 locum reijcimus; duo tamen hîc comme-
 morare necessum est, illustria nimirum bea-
 tæ mortis præsentia. Cùm enim Drepani
 ad aram Magnæ Virginis preces funderet,
 arcanam ex Parthenio simulacro vocem
 hausit, quæ annum, diem, horamque mortis,
 & triumphalis in cælum ingressus claris
 verbis denunciabat, animumque caelesti
 gaudio cumulabat. Post sub annum 1601.
 Panormi concubiâ nocte precanti Petrus,
 Apostolorum Princeps, cum Agatha & Ur-
 sula beatis Virginibus adspectabilem se
 præbuit, simulque ut felici nuncio anhelan-
 tem ad æterna mentem mirificè demulce-
 ret, haud dubia fide rerulit, supremo Numi-
 ni decretum esse, decimo abhinc anno i-
 psam, Catanæ morientem, ad laborum præ-
 mia evocare; interea tamen divinæ gratiæ
 donis sic communire, ne gloriâ perenni
 excidat. Non potuit hîc se cohibere Ber-
 nardus, quin Cælitum delicijs ebrius, & vel-
 ut extra se positus amico præcæteris fide-
 li rem omnem enunciatet: divino scilicet

*Denud. cer-
 tior sit, à
 SS. Petro,
 Ursula, A-
 gathe,*

impulſu, ut tantæ felicitatis gratulatores
teſtesque non deſſent, quam dein clàm
palàmque ſæpe pluribus aperuit.

§. IV.

Inambulabat fortè Bernardus per Col-
legij Panormitani hortum, & inſolitâ cir-
cumfuſus lætitiâ orationi dabat operam.
Cum ſupervenit vir ex æquo nobilis, do-
ctus & pius: quid eſt, inquit, hoc novi, Pa-
ter: cur ſuprà quàm ſoleas jucundior mihi
hodie videris? cui Bernardus. Scio cui lo-
quar, ſecretorum ſcilicet tenaci, qui me vi-
vo non effundet in aliorum aures, quod fi-
do pectori ego nunc committo. Ampla
mihi profectò gaudiorum ſeges eſt. Siqui-
dem tres è cælitibus chariſſimi, Petrus, Ur-
fula, Agatha, nocte, quæ effluxit, proximâ
coràm ſpectabiles adſtitere, & triplici me
nuncio Dei juffu planiſſimè beârunt. nem-
pe decennium adhuc vitæ ſuperèſſe, diem
ultimum Catanæ clauſurum, ac denique
Dei gratia confirmatum eſſe. Tum ho-
ſpes. Cave mi Pater, ne te ipſum fallas;
ne intumeſcas; ne falſo ſchemate ludaris.
At ille. Nihil mihi, quæ Dei eſt gratia, vel
dubij vel periculi eſt, quia hîc nihil meum;
ſed quidquid eſt, Dei munus eſt. At ecce
admiranda æternæ providentiæ conſilia.
Panormo, ubi hæc contigerant, Romanæ

*Aperit a-
mico felicè
à calo nun-
tiam.*

*In dubium
vocatur
prædictia.*

accerfitus est Bernardus, ibique multis annis commoratus, propè propiùs vaticinio fidem ademerat. Appetabat enim jam propè decimus à prædictione annus, & Bernardus nec Româ unquam discessurus, nec Siciliam visurus ferebatur. Itaque amicus ille se deceptum ratus (is fuit Cataldus Fimia) ad dubitare cœperat, Patri, cui Romano nomen, Panormi apertè conquestus : decennio jam ferè exacto Bernardum nuspiam comparare : Scilicet opinione suâ falsum esse, neque DEUM omnia Prophetis, nisi quæ mortalibus scitu necessaria ipse manifesta vellet, aperire. Nondum effatus erat, cum litteras accipit, Bernardum Catanæ vicinum. Obstupuit igitur, & ocyùs in viam se dedit, ut amicum complexus morienti assisteret.

§. V.

Ira Bernardus peropportunè sextum supra sexagesimum ingressus annum ex Italia redijt in Siciliam, Româ ac Neapoli Catanam; nimirum ut subductis bene calculis eo ipso adesset tempore, quo ex vaticinio decem abhinc annis edito, sibique biennio antè divinitus iterum confirmato, mortalis corporis exutus sarcinâ ad immortalem gloriam liber evolaret, aliud suum vaticinium hoc pacto confirmaturus. Cùm enim

nim Panormi ad populum pro concione diceret, non paucis ante mortem annis ut auditoribus suprema veluti Patris optimi verba altiùs in animos adigeret, disertis edixit verbis. *Discedam, ô chara mihi Civitas, nunquam ad te rediturus: vale ergo ô Panormum, valete Auditores, quia faciem meam amplius non videbitis.* Neque secus evenit quamvis P. Iordanus Cascinus Societatis IESV Panormitanæ Præpositus anno 1611. ab admodum R. P. Claudio Aquaviva Generali obtinuerit, ut P. Bernardus Româ redux in Siciliam Panormi per quadragesimam verba ad concionem faceret, stetit tamen prædictioni fides, Bernardo, ubi vix in Siciliam appulsus est, supremâ ægritudine occupato, & paullò post ut mox dicemus, ex humanis sublato: ita ut neque ipse Panormum viderit, neque visus sit Panormitanis; quando Messanam appulsus vix biduo ibi hæsit, ut in Patriam festinaret, non tam paralyti, quâ cum jam diu multumque luctabatur, levamen quæsiturus, quàm ex divina voluntate ibi daturus Conditori Spiritum, ubi hauserat.

§. VI.

Exceptus est Catanæ à Nobilitate haud aliter, ac hominem cælestem sanctumque dicitur. Verùm quòd aërem videlicet siccum, & subtilem affectæ valetudini sentiret ini-

mi.

simulque migrationem indixit; fore scilicet brevi, ut in paradiso rursus conveniant. Et verò is octavo post Patrem die ex hac vita migravit.

Octavius Ramondetta Catanensis, vir erat clarissimus. Hic domicilium Panormi fixerat, negotiorum causâ; sed peracto Ducis, quem ea in Urbe gesserat, magistratu Catanam reversus, & gravi in valetudine correptus, cum à medicis pro deposito haberetur, intra triduum ex illorum sententiâ vitâ exturbandus. id unum vehementiùs doluit, procul domo, & à suis charis filiis avulso moriendum sibi esse. Neque mœrorem posuit, donec P. Bernardus officij causâ ad ipsum invisens, nuncium bonum solatiûmque attulit. Is enim Octaviûm bono iussit animo esse, convalesciturum ex hac ægitudine, & Panormum maximâ suorum voluptate reversurum. Sciret autem non longas fore inducias; paucis mensibus, quæ jam repulsa esset, longè infestiorum accertam mortem redituram. Ita in cælo decretum esse, ut Octavius quindecim non amplius dierum intervallo ante Bernardum è vitâ evocetur. *Ambos enim nos, inquiebat, quam primûm oportet manifestari ante tribunal DEI Iudicis. ita Deus omnium Dominus jubet.* Excepit hanc vaticinantis Bernardi

vocem soror Octavij, quæ lectulo ægrotantis adstabat, atque eam identidem animo occurrentem fratre jam confanato eliminare non potuit. Non multò post evenit, ut Bernardus eo, quo infra memorabimus, modo ad supremam vitæ horam properare totâ urbe lugeretur: itaque Octavij soror jam vaticinij certa ubi audivit Bernardi luctam, Octavium suum Panormi vitâ functum sine hæsitatione credidit, & deplorare cœpit: neque opinione falsa est; nam mox allatus de fratris obitu nunciûs quindecim planè diebus ante Bernardi excessum, vaticinationem explevit.

§. VIII.

Interjectis diebus non multis ex medicorum sententia, & Majorum imperio necesse habuit Bernardus in oppidum (cui à via Grandi nomen) tres Carana leucas distantum se conferre, ubi modico thermarum usu contra paralyfin aliquantisper obfirmatus, properè in patriam concessit, ut per eursuales dies pro concione extremum diceret, quo tempore ingenti spiritûs ardore, nec minore audientium fructu sic declamavit, ut liquidò constaret, quemadmodum naturæ ductu motus in fine est velocior; sic etiam gratiæ cælestis pondere, quæ ad vitæ finem sunt, concitatiùs rapi, potenti-

*Per Ieiunij
verni dies
dicit ad po-
pulum.*

*Neque his
contentus
pergit post
Pascha.*

*Valedicit
& ultimã
concionem
fore denun-
ciat.*

usque in metam ferri. Defunctus hisce ver-
ni jejunijs laboribus, qui recentes in vegeto
quantumvis corpore vires atterunt, si non
etiam sternunt, nihil ipse sibi indulgendum
nihil exhausto corpusculo dandum quietis
existimans, proximis à Servatoris anastasi
diebus ad concionem dicere perseveravit,
ac secundâ quidem Dominicâ in sacra Di-
vi Francisci de Paulâ æde concionatus va-
le supremum Senatui dixit, & penultimam
illam è suggesto sibi dictionem fuisse, u-
nâmq; tantum in Templo Societatis de
bono Pastore habendam superesse, apertè
pronunciavit. Quare solutâ concione hæ-
sit hic velut aculeus in omnium pectoribus
altum defixus, subiitque timor jacturæ tam
pretiosi hominis subeundæ: neque fuit re-
perire, qui non secum decerneret, supra
ma Patris verba & cygneas voces constitu-
tâ die sedulò curiosèque excipere. Unde
nondum albescente cælo ad dictam diem
ingens pro valvis templi & Collegij portâ
præstolabatur hominum multitudo.

CAPUT XVII.

*Ultimum decumbit, & innocentis-
simam vitam beatâ morte
claudit.*

§. I.

IPse interea non nescius facram Missæ *Animam*
 sacrificium cui se accingebat, sibi ulti- *confessione*
 mum, adeoque pro viatico in cælum *expiat: ad*
 abeunti futurum, animam exhomologesi a- *abstum.*
 pud conscientiae suæ & simul Collegij Re-
 ctorem (P. Demetrius Licander is erat:) de
 more expiare statuit: qui tamen, cui scilicet
 perspecta erat Bernardi anima, nitorque
 eximius, sine curâ esse iussit. Iret modò
 sacrisque sine metu operaretur, expiatione
 nihil opus esse. At Bernardus contra mo-
 destè obniti, instare non levibus rationum
 momentis, ac supplicibus votis rogare, se
 ceterà semper dicto audientem fuisse: nunc
 verò, quo minùs ad nutum pro more ac-
 quiescat, majorem DEI gloriam & animæ
 suæ commodum postulare. gratificaretur
 ergò hanc sibi operam, & de noxis sese ac-
 cusantem lubens audiret. Id ubi impetra-
 vit, sine arbitris magnâ accuratione ad sa-
 crificium augustissimum supra consuetam
 comparandi sui rationem semet accendit, *Ultimum*
 idque inter suavissimos amati Dei amplexus *Missæ sa-*
 eò usque produxit, ut solitos duarum hora- *crificium*
 rum fines multum etiam excederet, exar- *ultra duas*
 sit- *horas ex-*
 tendit.

sitque adeò manifestis in pectore flammis, ut ob sparsum toto vultu & corpore incendium chara Deo victima in cineres redigenda timeri posset. Exinde totum se grati agendis impendit, donec in concionem fuit prodeundum, de bono Pastore, ut verba faceret.

§. II.

Inter concionandum defluxione oppressus succumbit.

Vix tamen ingressus erat ad dicendum, vix thematis verba paullò fusiùs explanaverat, cum Deo sic moderante, repentina capitis defluxio cor dicentis oppressit, simulque respirandi ac perorandi facultatem propè omnem abstulit. At ille necquicquam territus, animos sibi sumere viribus majores, vim naturæ non modicam inferre, verba quidem ægrè moliri, cœptam tamen dictionem, quoad licet, prosequi non destitit, donec novo irruente fluxu prostratus, pronus in suggestum incubuit. Tum exortus clamor Auditoris, mœror & sollicitudo concionis, commiseratio & pius in Patrem charitatis ardor. Accurritur, levatur, & alienis fultus brachijs ad valetudinarium à Patribus deportatur, an ducitur; sequitur effusa populi multitudo, precésque ut impertiatur, jam non concionatorem, sed vatem obsecrat. Ille ut primùm redeunte Spiritu formare verba potuit, denuò exorsus prolixam

Has horas verba facit ex lecto.

de

de æternis gaudijs & cæli gloriâ, præmiis-
que Beatorum fermocinationem, duas ipsas
horas perorando, præsentibus flammâ ad-
hibuit, nec antè dolore & amore saucios à se
dimisit, quàm tertium infestâ capitis non
jam destillatione, sed nimbo obrueretur; ita
quidem ferebat opinio. Compertum autem
postea fuit, extra se raptum esse; uti in tem-
pore dicemus. Certè momento citiùs o-
mnem sentiendâ vim perdidit, neque aliud
potuit, quàm ut nutu extremum inungi po-
stularer: quod ubi factum, erumpentibus
extremæ febris indicijs sine voce, sine sen-
su à Medicis pro deposito est habitus.

*Loquelæ
destitutus
Christiano
ritu inun-
gitur.*

§. III.

Eo adhuc vespere Senatus perijt, hunc
suum civem tam excellentibus gratiæ de-
nis illustrem separato in tumulto recondi,
haud dubius tam exquisitam viri virtutem,
claris olim indicijs divinitus manifestandâ:
simul omnes in funus impensas & appara-
tum, si non pro dignitate, saltem pro suis
viribus ministraturum, piè liberalitèrque
promisit. Itaque Bernardus sine cibo, clau-
sis plerumque oculis dies adeò quinque ve-
lut in mortuum jacuit, nisi quòd affluentem
turbam, & sive manus ad osculum expe-
tentem, sive aspectu tam feliciter occum-
bentis defixam, ipse quoque paternis interdum

*Quinque
diebus in-
est si inest.*

dum oculis & serenitate frontis oppidò exhilarârît: altâ potiùs contemplatione defixus, quàm violentia morbi à sensu alienatus: qui enim attentius eum è vicino observabant, divinis occupatum colloquijs, psalmisq; recitandis audiebant intentum.

Quidquid tetigerat, pro sacro erat.

Quidquid tetigerat, in pretio fuit, & passim expetebatur religiosè conservandum: cui plurimorum desiderio, quòd nostri satisfacere non vellent, aut non possent, abundè morituri charitas vel in extremo vitæ articulo, naturâ subministrante præstitit, quando plurimus per nares effusus cruor sudario la largè imbuir, multòsque voti compotes fecit.

§. IV.

Die Veneris, uti prædixerat, moritur.

Appetebat interea Veneris, quam dicimus, dies, quâ cum moriente Dei Filio se moriturum antè gestiens non rarò cantillaverat; cùm propior morti, dato æris campani signo inter consuetas Ecclesiæ preces, quas circumfusa Patrum Fratrumque corona recitabat, velut è gravi somno excitatus ad se sensuumque officia revertit; & dum inter Cælites, ut in extremâ luctâ certanti adesse dignentur, ex ordine compellatos, S. Agatha quoque, ceu Bernardi studiosissima ad nomen vocabatur, oculos, in cælum sustulit, vultum omnem serenavit, & blandè sub-

subridens inclinato capite, Divam Martyrē,
velut matrem, quam sexaginta amplius an-
nis tenerē dilexerat, salutaturus, puram in
manus Conditoris animam exhalavit, idque
tam celeriter, ut qui preces Litaneuticas
fundebant, iteratō *S. Agatha, ora pro eo*, in-
geminare, aut præcūti respondere non pos-
sent.

Sequebantur autem abeuntem ex hac
mortalium orchestra non tristes gemitus ;
sed dulces piorum lacrymæ : non mœror ;
sed gratulatio, nemine non novum sibi in
cælo Patronum obvenisse plurimū exul-
tante, eò quidem magis, quòd vaticinio fi-
dem fecisset, quando non solū eodem per
hebdomadā die, verū eā insuper horā,
Italīs 18. Germanīs 12. plus minū, sub ipsum
meridiem, quando & Servator in crucem a-
ctus esse creditur. 11. Kal. Majas anno supra
mille sexcentos undecimo vitā
functus est.

CAPUT XVIII.

*Apparatu maximo terræ manda-
tur, & post funus apparet
gloriosus.*

§. I.

Perhonorificè sepelitur.

VT primùm è vivis excessit, dato ex more signo in Collegio, mox in summo Templo aliisque, seu Canonico- rum, quos vocant, seu Religiosarum familiarum Ecclesijs æs campanum lugubriter pulsatum, communem esse toti patriæ tantum viri jacturam ingemuit. Sequenti luce Senatus ab universo nobilium ordine comitatus, & pullo habitu indutus, ut in magnorum Principum funere mos est, erecto insuper ad modum pyramidis theatro, dispositisque omni ex parte argenteis candelabris, ut quam plurimis faculis collucere- atque odoriferis rædis latè fragrantiam spargeret, solennes Bernardo exequias & Religiosæ familiæ omnes sub suis quæque signis, cohonestârunt.

Effertur à Nobilibus.

Extulerunt funus suis humeris ex primâ nobilitate Sodales, quos Albatos ajunt.

ulti-

ultimos illi honores quoque habuit mortuali officio persoluto, & sacro funebri musicis decantato modulis Collegium Canoniorum. Mortuum denique jussu Senatûs pro concione laudavit R. P. Bartholomæus de Messana, ex Franciscanâ familia, quam Capuccinos indigitant, cui de præclaris Bernardi gestis differenti assensit publica vox; comploratio, & ejularus fidem fecit.

*Pro concione
ne laudatur.*

§. II.

Et si verò inter postremos etiam nostra Societas defuncto justa ex more persolverit; ita tamen inter parentandum quivis animo comparatus erat, ut suffragium sibi ab extincto potius exposcendum, quàm non indigo erogandum censeret. Et hic quidem non modò nostrorum hominum, sed communis omnium sensus fuit, ideoque tam densa ad eum affluentis turbæ compressio facta est, ut mortuale ferculum, *Impensè colitur, ut inculpata vita & exquisita virtutis homo.* forte sepimento fuerit muniendum, triduoque jam altero exuviæ inhumatæ ad spectaculum & religiosam venerationem necessario relinquendæ. At brevi, velut impotens sui undarum moles perrupto aggeri, ita clathris undique effractis, & obrutis sese multitudo infudit: alij manum exosculari,

Iari, alij coronas precatórias vestibus admo-
vere, hi capillos vellere, isti ungues, vestes
& id genus alia decerpere, deinceps velut
sacra quædam lipsana & præ gemmis suis
futura.

*In omnium
ore versa-
tur.*

Pergebat interim civitas universa longæ
go æris pullu excitata certatim applaudere
jamque nullus nisi de Bernardo sermo esse
jam beneficia è cælo impetrata, jam prodigi-
giosè facta, modò infractus in adversis animi
mus, modò perenne sui domandi, animò
que Deo operosè lucrandi studium, aliâque
complura Herois nostri facinora commemo-
rati.

§. III.

Tandem elapso tridui spatio perægrè
quidem, sub tertiam noctis horam corpus
felicissimi Bernardi ex æde nostra in sacra-
rum vestiarium ab oculis hominum pro-
perè subductum, plumbeo loculo ex Magi-
stratûs voluntate inclusum, post ad ipsam
Crucifixi Servatoris aram, sub gradibus, est
terræ mandarum: ad pedes scilicet illius,
quem vivus in corde sepultum nunquam
non circumtulera. Ne qua verò tam pre-
tiososi pignoris aliquando obreperet oblivio,
iussit Senatus, quem vivum in oculis fere-
bat, mortuum penicillo exprimi, ut in Cu-
ria

*Depingi-
tur iussu
Senatus.*

ria inter illustres Catanæ viros collocari
 posset. Et quia triduum illud, quo inhu-
 matus publico bono jacuit, non obscuris
 prodigijs favente Cælo cohonestatum fue-
 rat, jam tum Senatûs-Consulto decretum
 est, Summo Antistiti Romam supplices
 mittere libellos, ut ejus nutu fas sit, sacris
 Præsulibus de more super vita, rebûsque
 gestis Bernardi quæstiones exercere, quibus
 contestata viri sanctitas patefieret orbi, olim
 dubio procul inter Divos publico ritu ce-
 lebranda. Unde factum, ut jam olim an-
 nuente Romano Pontifice Innocentius Ma-
 ximus & Octavius Brancifortus Catanen-
 sium Episcopi apud suos Cives: Ioannetti-
 nus d'Oria è Purpuratis Patribus ArchiPræ-
 sul apud Panormitanos, alij quoque pluri-
 bus in locis ejusmodi quæstiones haberent,
 & in publicas tabulas referrent, id effectum
 iri, uti spes est, quò Bernardus beatorum, si
 ita Sanctæ Sedi videbitur, numero tandem
 adscriptus, pro Cælite coli haberique possit.

*Eiusdem
 Senatus
 precibus
 permotus
 Pontifex
 iubet qua-
 stiones ha-
 beri super
 rebus à
 Bernardo
 gestis.*

§. IV.

Eâ ipsâ, quæ mortem Bernardi præ-
 cesserat, nocte vidit per quietem Vi-
 entius Ignatius morienti
 de Ramundo, Jurisconsultus gravis & do-
 ctus, post Societati nostræ adscriptus, splen-
 didi-
adfuisse.

didum in Catanensi Collegio fieri apparatus, atque in aulâ Societatis hominem, venerandâ caluitie spectabilem, obambulare cûmque rogaret, quis ille esset, audiit Generalem Societatis Præpositum advenisse. Itaque manè expectatus, vereri se dixit, ne Pater Bernardus animam agat, ad quem in cælos secum abducendum Sanctus Pater Ignatius descenderit: & vix ea dixerat, cûm adest nuncius, & obiisse monuit.

*Eadem nocte
Pater sanat
agrotum.*

Eadem nocte in morbum incidit Pater la Motta, cujus impetu mox obmutuit. Percussus repentino fratris malo Dionysius la Motta vir Ecclesiastica dignitate insignis, tertiâ ante solem horâ, ô Pater Bernarde, inquit, si vera est illa, quam de sanctimoniarum tuarum virarum concepimus, existimatio, fac ne fallat, quam in te collocatam habeo, fiducia, & ante solis ortum loquelam fratri restitui. Neque diutiùs factum, quam quinquagesimus decurri Psalmus possit: quem antè me dici loquendi facultate per artis vires & consilia donare nequiverant, is repente vocem & verba expedite facienda, lingua soluit, morboque penitus depulso sanus postera die se admiratus est. Ita Bernardus humanis quidem exemptus, in hominum tamen animis magnum sui desiderium, claritatemque nominis memoriam reliquit: in

primos illius seculi viros doctrinæ & virtutis consummatæ famâ recensendus,

§. V.

Fuit illi statura inter proceram par-^{Bernardi} vâmq; media, color subfuscus, facies & ^{vultus} frons serena; gravis tamen & modesta: o-^{statura.} culi vivaces, caput parvo propius, quàm magno, calvum, & canitie venerandum. De sexaginta sex vitæ annis, ipsos quinquaginta in Societate sic exegit, ut omnibus esset in pretio: quod ex æquo hinc morum suavitas, illinc vitæ integritas passim emicans raperet intuentes, & animos etiam adversos tandem conciliaret.

Et si verò dum in vivis erat, arcano ^{Post mortē} Providentiæ divinæ omnia sapientissimè ^{apparet co-} librantis consilio multos aliquando habuit ^{ruscâ luce} obrectatores; à morte tamen multò plures ^{circumfu-} habuit præcones: quando illum vel maxi-^{sus.} mè rara quædam eventa omnibus venerandum, & prorsus admirabilem fecerunt. In quibus non postremum est, quod non rarò etiam post mortem amicis aliisque in cælesti luce se conspicuum præbuit. Vix animam exhalaverat, & fama de felice ius obitu totam Siciliam pervolavit. Ea ad amicorum aliquem delata ingentem in illius

pectore dolorem creavit. Lugebat enim vero quàm qui maximè, quòd tam beatæ morti præsens adesse, ac ultima officia præstare non potuerit. At mœrorem ipsemer Bernardus deterisit, quando intempestâ nocte per quietem spectabilis adfuit, multaque circumfusus luce, facie serenâ & splendidâ, & sub umbellâ regio more consistens, amico promisit, ei se peccatorum veniam à Deo impetraturum. Quam pollicitationem non fuisse vanam, docuit summa & perpetua in multos menses animi tranquillitas, in amici pectore relicta. Mox ab obitu se quoque spectandum præbuit magnæ DEI famulæ, séque multis comitatum Angelis in cælum, ut inter Prophetas locum sedemque capiat, abire dixit.

§. VI.

Se quinque diebus ante mortem anectasi invenisse manifestat.

Fuit & alia mulier cum primis pia & virtutis laude clara, quæ suum nomen publicis inferi tabulis modestia verante prohibuit. Hæc Panormi avidè nuncios expectabat de suprema Bernardi ægrotatione. Sed nuncios ipse prævenit, & se coràm stitit. Duo autem simul aperuit, & quis sibi vitæ finis fuerit, quisque futurus sit devotæ sibi feminæ, non obscure indicavit. Agonem

nem, aiebat, suum non nisi ecstasin & cælestium rerum contemplationem fuisse; mortem verò, rectum ad Prophetarum in cælo sedes transitum. *Ad te autem quod attinet* Matroma morbi mortisq; genus prædicat. *subjunxit, scitote brevi in cælo gemmis lucidissimis coronandam.* Nesciebat illa quidem, quæ & unde sibi hæc paranda esset corona, id tamen haud multò post liquidò cognovit: quando sævissimis calculi doloribus excarnificata post longam & insignem patientiam vitâ feliciter functa, ijs, quas ipsa sibi elaboraverat, gemmis est insignita.

Hæc, cum in vivis adhuc ipsa degeret, Panormi in nostræ Societatis templo rei divinæ intererat, quando nonnulli ex eadem Societate Patres supremis votis Religionem professuri, ad aram genibus curvatis procubuerant, quos inter vir erat nostri ordinis homo virtutis & sanctimonix non vulgaris. Apparet cum aliis Beatis, tãquam verus Ignatii filius.

Hæc ergo sanctum Patrem Ignatium sub umbraculo gemmis distincto spectabilem habuit, sacris scilicet suorum filiorum nuptijs præfuturum; ferebant autem quatuor in angulis sublimem umbellam hinc Divi Franciscus Xaverius & Aloysius Gonzaga; illinc B. Stanislaus & Bernardus Colnagus. Cùmque curiosè pia, quid hæc festiva sibi pompa vellet, ex Ignatio quæstiverit.

vissit: ille hæc, inquit, uni eorum, qui vota nuncupant, solemnitas decreta est, mihi in paucis charo, homini scilicet ex magnis Dei amicis & electorum numero non postremo: in cuius gratiam adduxi filiorum charissimos, inter quos & hunc, quem cernis Colnagum, profectò verum Societatis, meumque filium connumerò.

§. VII.

*Indusio suo
lethalem
morbum
depellit.*

Laudomia Gravina Catanensis, & genere, & virtute nobilis matrona nunquam, quod mireris, Patri Bernardo, quoad ille vixit, vel locuta est, vel eum oculo conspexit. Jacebat hæc gravi infirmitate corporis pressa, & non dubia mortis victima: itaque propinqui humanis jam præsijs destituta, ut divinam accelerarent opem, Bernardi recens mortui indusium spe bonâ pleni iniiciunt. Cùm ecce tibi intermortuis illa vocibus à circumstantibus, quoad per fractas vires licet, auxilium rogat: adstare sibi supernè, nescio quem è Societate virum: admonita verò eum ipsum esse, cujus sacro pigmore tegetetur, mirabilium patratores Colnagum, ac proinde magnâ illi se fiduciâ commendaret, dicto audiens, dum pias ad ipsum preces fundit: Bernardum imposta super

super caput manu, audit renidenti vultu loquentem: age filia, quid habes? quid times? adsum ut te sanem; in Deo tamen spem reponere; hujus brevi potentiam maximo tuo bono experiere. Ita Bernardus ex oculis abiit, ægra mox meliusculè habere cœpit, palpitatione cordis posuit, lethalis pallor in vividum colorem vertit: postero manè ex integro sana à medicis totius rei ignaris, & ad mortuam se ingredi opinantibus, non sine ingenti admiratione est reperta, qui sponte suâ disertis verbis confessi sunt, in summo hinc febrilis æstûs incendio, illinc summâ virium debilitate, curationem ad eò subitam supra omnes naturæ artisque vires, solius divinæ potentiæ indubitatum fuisse argumentum.

§. VIII.

Catanensium nonnemo ipsos decem annos immani renum dolore confixus, & jam remedij expers, sive morbi fatigatione, sive imbecillitate virium in somnum declinaverat oculos. Dum ergo sopitus tantulum quietis capit, videre sibi visus est Bernardum in mortuali feretro jacentem, qualè scilicet multis antè annis, priusquam tumulo mandaretur, conspexerat; lætum tamen & venustum.

Ubi verò propiùs se admovit, & manum exosculatus est jacentis, iteratò, quid sibi veller, ab eo rogatus, Pater, inquit, luctor cum hisce meis doloribus. Ad quæ ille renidenti ore, formatóque crucis signo bene precatus: *Abi modò*, ait, quando jam sanus es. Ita Bernardus evanuit, simulque somnus, & cum somno morbus aufúgit, nunquam deinceps redire ausus.

§. IX.

Paula Pellirona, & ipsa Catanensis, sub auroram adhuc lecto decumbens spectabilem habuit quendam nostri Ordinis Patrem, qui linteatus, & velut pro concione dicturus, aperto capite, quadratum manu pileum gerebat, horratu Paulam, ut in cælum oculos attolleret. Paruit illa monenti, & patefactâ cæli regiâ spectavit humanæ salutis assertorem IESVM plusquam sidera luce circumfusum, sacratissimis tamen quinque vulneribus mirifico fulgore emicantibus. Iussa deinde ad Christi dexteram transferre oculos, vidit magnam DEI Matrem admirabili pulchritudine & maiestate præditam, compositis ad divinam quandam modestiam manibus adstantem, & in Filium, totius scilicet divinitatis theatrum

trum, defixo intuitu absorptam. Porrò imperante, quem diximus, Patre, flexis in adversam partem oculis conspexit è regione Deiparæ Deique hominis Bernardum splendida Societatis veste mirabiliter coruscantem.

Et hunc quidem jam olim noverat ipsa, & ex adstante Colnagum esse didicit, alium verò simili vestitu ex omni parte radijs circumdatum, paullo tamen longius distantem, sibi hucusque incognitum, Paulum esse intellexit, cognomento Achillem. Fuit autem tam mira cælestis hujus spectaculi suavitas & vis, ut Pellironam compluribus diebus dulcissimo pietatis sensu impleverit: quæ sacris Quæsitibus sanctè affirmavit, se etiam tunc, dum ad tribunal consistebat, vel solâ illius recordatione divinis adeò delicijs accumulari, ut tantæ dulcedinis capiendæ impar, viribus & animo prope modum linqueretur, testata insuper ejusmodi spectaculum, si iteratò frui liceret, atque etiam oculorum jacturâ comparandum esset, fore sibi jucundissimum.

* * *

CAPUT XIX.

E sepulchro pergit esse beneficus.

§. I.

*Leprosus
vixit, eun-
demq; mu-
tum defū,
et us utroq;
liberat
malo.*

TAmetsi multis magnisque prodigijs Bernardus in vita claruit: multò tamen plura majoraque sunt, quæ cum mortalibus à morte sua beneficum, & prodigiorum fonti proximum declarant. Non recensēbimus hīc nisi perpauca, ne in immensum excrescat historia.

Prospero Siragosæ Medico triennis erat filiulus non modò mutus, sed & fædo quodam lepræ genere jam menses aliquot tota facie coopertus. Et jam defecerat parentem & ars & consilium, morbo omnes paternæ industriæ vires superante. Evēnit autem, ut ancilla, puerum infelicem in brachio gestans, Patri Bernardo adhuc viventi occurreret, eūmq; de morbi pertinacia & fæditate edoceret. Itaque miseratus infantem, imponit manum capiti, simulque lepram signo S. Crucis efformato quamprimum abstergit. Quia verò nutricula Bernardo non exposuit linguæ vitium: mansit puer, ut erat, instar piscis mutus, digitis &

nutibus loqui conatus ad usque Bernardi obitum. Eo denique vitâ functo, cum adhuc in mortuali feretro Bernardi cadaver in templo in humarum jaceret, totius civitatis affluentis solatio expositum, mater cum trimulo infante in brachijs muto à circumfusâ multitudine summis precibus obtinuit, ut propius ad pretiosas Patris exuvias admitteretur. Tum flexis humi genibus sacram deosculata manum defuncti, detractum è proprio digito anulum per Sacrarj Præfectum Bernardi labris non sine insigni veneratione & fiducia admovit, eumque ad os puelli importunis nutibus perurgentis deosculandum appressit. Et mox cum omnium admiratione puerulus, à mortuo scilicet fari doctus A.A.A. exclamavit: atque ita primum in vocem omnibus communem solvit linguam, sensimque infantum more loqui cœpit.

§. II.

Michaël Pappalardus sexennis puer *Ex sanda-*mino miserandus malo, scilicet mutus ad *pila musæ* eum usque diem & herniosus, in reliqua pio- *cùmq; her-*rum turba ad sandapilam Bernardi se pene- *niosum ge-*travit, eamque magno animi sensu, nec mi- *nino mor-*nore confidentia pio osculo veneratus, illico *bo eximit.*
sanus

sanus ac integer surrexit, atque expedito linguæ vinculo loquutus, omnes in admirationem rapuit. Inde ad parentes domum reversus, & ferè ad molestiam usque garrulus, lætum ipse tulit nuncium sanitatis, mirandam utriusque mali depulsionem exposuit, simulque famâ huius prodigij universos, ut de exuvijs Bernardi aliquid omni studio conquirerent, accendit.

*Alium è
faucibus
mortis eripit.*

Longa non minùs, quàm periculosa, duorum annorum in valetudo Petrum Miccichè ad extrema jam redegerat, de salute suâ modò desperantem, idque unicè sollicitum, quomodo supremum sibi Numen conciliaret. In hoc rerum articulo venit in mentem Cataldo Fimia, viro nobili & Bernardi imprimis amico, ut aliquid lipfanorum Patris ad ægrum mitteret. Quid illud fuerit incertum, eâ certè fuit cælesti præditum virtute, ut quamprimum solo tactu ægrorantem è faucibus mortis eripuerit: quando ille mox clausos jam in mortem oculos pandit, & redeunte membris vitali succo & calore ex integro sanus è lecto se proripuit. Quam ob rem ut Deo & Bernardo gratum se præberet parens, lauto convivio centum pauperes excepit, ipse modimperator & mensæ administer,

* *

§. III.

Inter ceteras, quæ ad Bernardi exan- Lac matræ
 gue corpus spectandum colendumque af- impetrat
 fluxerant mulieres, fuit, quam, cum non ita ne pereat
 pridem pulcherrimum infantem enixa es- filiolus.
 set, lac omne siccatis uberibus destituerat.
 Itaque cui vitam paullo antè dederat, hunc
 inopiâ lactis & domestica urgente pauper-
 tate brevi moriturum non ex vano augura-
 batur. Ubi verò ad Patris opem anxia
 convolavit, & ardentes ad Deum preces fu-
 dit, repentè pectori lac divino beneficio lar-
 giter affusum sensit, & ô miraculum! excla-
 navit. *Vix Bernardus in cælum receptus est,*
& Advocati munere jam perfungi amat. cre-
dite expertæ.

Alterius genam toto quinquennij spa- A gena
 tio erysipelas infederat, nullis medicorum & quinquen-
 chirurgorum seu unguentis, seu malagma- nate erysi-
 tibus cessurum, imò adhibitis ab arte reme- pelas ab-
 dijs efferatius obstinatum. Hæc mirabilium, stergit.
 quæ ex capulo Bernardus in miseros confe-
 rebat, beneficiorum famâ in spem erecta, o-
 cyus ad sacrum pignus advolavit, & humi
 prostrata ardentissimis sanitatem votis ex-
 petijt. Tum audentior facta defuncti ma-
 num pio delibatum osculo genæ imposuit,

moxque omnem pertinacissimi mali sævitiam superavit, momento citius perfectè con-
sanata. In hunc ferè modum & alia fe-
mina aliam corporis partem adeò malè af-
fectam, ut vitæ periculum crearet, contactu
manus Bernardi illico receptâ sanitate cu-
ravit, & discrimen evasit.

§. IV.

*Sanguinis
fluxum si-
stit.*

Franciscus Afflictus profluvio sangui-
nis ipsos 40. dies infesto nimium quantum
exhaustus, ac remedij consiliique expers tan-
dem ad Bernardum se contulit, non dubia
spe fretus, contactâ tantùm vestimenti fim-
bria se sanandum. At quia multitudine
ne circumfusâ prohibitus erat propiùs ac-
cedere, cum, quod in votis habebat, osculum
sacratæ dexteræ imprimere non posset, *Satis
mibi erit, inquit, vel sandapilam contingere.*
Contigit & fluxum stitit.

*Tumorem
pectoris, e-
vasurum
in cancerû,
dissellit
strophiole.*

Iacebat alia lectulo affixa mulier, cui
tumidum pectus medicorum iudicio gan-
grænâ incurabilem parturiebat. Hæc
acceptâ tot beneficiorum famâ, fratri stro-
phiolum, sive tæniam tradidit, eamque ad
Bernardi corpus ab illo religiosè applicitam
suo pectori admovit. Sensit enimverò tum-
se acutissimo dolore transigi; sed evanes-
scen-

scente tumore malum omne depulsum. Quare damnato lectulo ad templum propere contendit, & ne unquam deinceps à cancro sibi timendum esset, impositam defuncti manum suo pectori custodem vademque adhibuit.

§. V.

Messanensis quædam mulier Catanæ *Lateris do-*
 commorata decem annos perpetuos ma- *lores decen-*
 gnis in latere doloribus veluti sagittis con- *nio tolera-*
 fixa, nec movere se libere, nec expedite lo- *tos tollit.*
 qui poterat. Tandem verò ubi inaudijt,
 quot ex Bernardi sepulchro beneficia in
 ægros scaturirent, eò delata summis preci-
 bus opem efflagitavit; neque diutius fa-
 ctum, obtinuit, quam suspiraverat, sospita-
 tem. Audito enim signo accedentis ad a-
 ram mystæ, nullo adminiculante surgit à
 sepulchro, quod antè toto decennio non
 licuit, ad altare procedit, ac sacris ritè per-
 actis, domum ex integro constanterque
 sana revertit.

§. VI.

Quem supra diximus sanguinis libera- *Cephalat,*
 tum fluxu, is cæmentarius erat faber, & ma- *gia auferre*
 gno religionis gratique animi sensu, cum *suavis-*
 Bernardus terræ mandaretur, suam locave- *simo sepul-*
chri odore.

rat operam. At hic ipse haud multò post cephalalgia gravissimè excruciatu ad tumulum Patris recurrit, ex quo mirificè recreatus fragrantia, initio meliusculè habitum demisso in sepulchralem petram capite omnem planè dolorem discussit. Verùm quò longiùs à tumulo recessit, caelestemque odorem ille deseruit, eò propiùs dolor pristinus sensim adrepsit, atque ita qui sanus ad sepulchrum surrexerat, domum aeger remeavit, donec octidua ejusdem tumuli visitatione, inter alternas mali fugitantis & redeuntis vices, peractâ, tandem perfectam consecutus sanitatem, liquido didicit, unde caelestis illa suavitas exhalaretur.

Favem fragrantiam epileptico inhalavit & morbum discussit, parvulus manifestè sensit, & beneficam expertus est; cùm enim epileptico correptus morbo ad tumbam Bernardi pro tam horrendi mali depulsione deportatus, eique impositus esset, admirandum ipse traxit odorem, ut vernas olere violas ipsos octo dies videretur, eaque fragrantia caput roboratum, nullis deinceps lapsibus obnoxium haberet. Eidem morbo alius quoque Bernardi tumulo advolutus remedium quaesivit & invenit.

§. VII.

Ludovicus Argentina perenni octo annorum dolore caput obsessum circumferrebat, neque in arte vel naturâ rerum operem remediûmquereliquerat intentatum, sed incassum. Ad cœlites ergò conversus strophium, quo Pater Colnagus olim usus fuerat,prehendit, capiti imposuit, moxque dolorem omnem à se perpetuò fugavit.

*Ostennes
capitis do-
lores stro-
phiolo ab-
stergit.*

Erat illi soror, quæ diu luctata cum partu, ut primùm eodem strophio ventrem religiosè contigit, prolem feliciter enixa est, eamque in tanti beneficij memoriam Bernardi nomine insignivit.

Filia cæcitatem jamjam oculis infestam subuculâ Bernardi ægro capiti admotâ proscripsit.

Gemino quoque affecta est beneficio matrona, quando sævis renum stomachique doloribus, quos duobus ipsis mensibus exantlaverat, illico exempta fuit, quàm primùm Bernardum inclamavit, ejusque auspicijs malè affectas corporis partes curesignavit. Deinde cùm foetu gravida, simulque gravi oppressa morbo, abortum pariter mortemque non ex vano merueret, propitium sensit Bernardum; nam fe-

*Febrim &
abortum
prohibet.*

cundum quierem Pater concionantis habitum indutus illi se spectabilem præbuit, & abortivis periculum discussit. Cum verò mulier, fraudem dæmonis piè verita, manum exigeret, salutare crucis signum expressura, imple prior allocutus ægram, ter cruce signatam monuit, posterâ luce consurrecturam è lecto sanam, ideoque proli, quæ prematurè vi morbi effundenda fuerat, suo favore feliciter nascituræ, Bernardi nomen impone-
ret.

Ad hæc vinum, quod Pater in vivis delibaverat, à feminâ in ampullâ piè assertatum mirificè profuit. Cum enim semestres tulisset ardentissimæ febris æstus, vinum hausit, eoque ceu frigidâ febriles extinxit flammæ.

§. VIII.

*Vino mortè
arcet.*

Ad eum ferè modum adolescens non nemo, quem acutissimi viscerum dolores gravissimè tortum ad extremam vitæ lineam deduxerant, & medici jam propè prodeplorato habuerant, ejusmodi vino tum per exteras afflictæ ventris partes disperso, tum hausto, & in viscera demisso, salutem bibit.

*Loquelâ ex
casu perdi-
tam resti-
tuit.*

Vincentia sexennis puellula ex infelici per scalas lapsu obmutuit. Multum qua-
tuor

tuor totis mensibus sudatum est à Medicis, ut muræ loquelam redderent; sed irito conatu. Haussit ejusmodi vinum, quod Bernardus olim degustaverat, & mox loqui cœpit.

Eodem quoque vino nunc anginam, nunc tumorem dentiúmque dolorem fuisse depulsum, juratis testibus in comperto est.

§. IX.

Neque indusio Bernardi sua defuit vir- *Indusio in-*
tus, eam ob rem Catanæ à multis prodi- *iecto fe-*
gijs celebrato. Juvenem certè id loci (*Perbrim sedat.*
tro Barbæ nomen erat) qui illud reverenter
exosculatus, contra sævientes febris ardores
pectori admoverat, largo totius corporis su-
dore complevit, & pulsâ feбри quamprimû
sanitati restituit.

Linteum quoque Bernardi sanguine *Linteolo*
tinctum, mulieri alterum, qui maligno hu- *sanat ocu-*
more rodebatur, oculum, ut primûm teti- *lum.*
git, consanavit.

Iosephus Stilla chirurgus jam olim ex *Sanguine*
humeris Bernardi sanguinem extractum, & *phrenesi*
lineteolo exceptum, adhuc purpureo colore, *curat.*
suavique odore præditum pro sacro pigno-
re habet, eoque se phrenesi liberatum gra-
tus agnoscit.

Oculis propè perditis medetur.

Sub annum 1630. sacrata Deo Virguncula inter Moniales adeò omnem oculorum lucem perdidit, ut manu ducenda nigrum ab albo colorem non discerneret. Cùm ergo medici communi consensu irreparabilem oculorum usum judicassent, ipsa ad Superos conversa, Dominicam orationem, cù salute Angeli, & Apostolorum Symbolo recitavit: vix Bernardi strophium oculis religiosè applicuit: Et, ecce, exclamat, video, simulque oculos multò quàm antè morbum clariores ostendit.

Cingulo auribus.

Cingulum quoque Bernardi septemdecim annorum adolescenti salutem attulit, cùm enim peracerbos in auribus dolores, fat diu tulisset, admoto ad caput cingulo Patris illico purulentus ex utraque aure humor erupit, simulque dolor excessit.

Epistola fragmento dentibus.

Quin & epistolæ fragmentum salutis fuit, quod Monialis ore prehendit, eoque dentium dolorem mox repressit, deinde penitus etiam fugavit.

Capillis brachio.

Unde non mirum, pilos aliquot, è Bernardi barbâ brachiolo infantulæ cum pietatis sensu à parentibus impositos sanitatem peperisse: quando brachiolum ex matris utero emortuum, & moveri nescium ex tempore confanârunt, atque ad omnes usus flexibile expeditumque reddiderunt.

§. X.

Linea Bernardi vitta Carolo Ciravinæ *vittâ lineâ*
 viro nobili somnum conciliavit, & podagra *podagram*
 gram discussit, quæ tres omnino noctes in- *coërcet,*
 ter diros cruciatus insomnes ducere coëge-
 rat. Ut primùm enim vittam capiti im-
 posuit, somnus irruit, podagra pedes dese-
 ruit.

Baculus, quo niti solebat Pater, capiti *Baculo pi-*
 cum religione admotus, noxios pituitæ, *tuiram s-*
 imbres stitit: quin & tenue fragmentum ex *stis.*
 eodem fortè decerptum diros alui cruciatus,
 religiosæ feminæ discussit. Unicum pre-
 catoriæ coronæ granum morbis pellendis
 par fuit.

Paternò oppidum est Siciliae quatuor à
 Catana leucis positum. Hic novennis puer, *Lunaticum*
 non modò cum deficiente luna defectum *sanat.*
 mentis perpeti solitus, menstruum furebat
 furorem; sed & podagræ doloribus confi-
 ciebatur. Mater tristi spectaculo tandem
 fessa ad Bernardi preces confugit, & se,
 si puero mens sanitasque constaret, cum eo-
 dem ad Patris tumulum accessuram, voti re-
 ligione obstrinxit. Vix aliquot lapsæ e-
 rant horulæ, cum pedes ad iter convalu-
 erit, & integra peracto voto corporis animi-
 que

que sanitas tot annorum incurabilem mor-
tum secuta est.

*Lethiferū
ulcus tollit.* Catharina Buscemia in more positum
habebat, quot diebus certo precum numero
Divinæ Majestati grates referre pro cælesti
gloria in Bernardum nostrum collata. Hu-
jus filia validâ feбри excocta, simulque ul-
cere secundum guttur enato miserè habita-
jam propè extremum ducebat spiritum: ut
ergo Pater devotam sibi matronam grato
munere bearet, se dormienti in conspe-
ctum dedit, & cruce velut è filiæ faucibus
extractâ ulcus aperuit. Divinabat ergo
mater filiam divinitus curatam; neque ani-
mi falsa est. Insequenti die Medici, qui
puellam jam fatis concessisse arbitrati ve-
nerant; incolumem attoniti repererunt.

§. XI.

*Morbū
incurabilē
auffert.* Catanæ sacrata Deo Virgo è monaste-
rio ad patrios lares remissa est, ut morbo
medicinam quæreret. At neque ibi malo
in dies efferatiore, vimque medicam asper-
nante ullum levamentum reperit. Itaque
ad Cælites conversa, omnem in Deo ejus-
que servis spem fixit, & Bernardo cum pri-
mis addicta, de illius veste particulam ex-
petijt. Quâ impetratâ, & capiti piè impo-
sitâ

litâ mox febris ardor ejûsque comes languor ac mœror è vestigio celsit. Remansit autem erraticus quidam dolor, qui per omne corpus serpens modò hanc, modò illam partem infestabat. Sed & hic lipsanis Bernardi admotis fugit, ijs verò remotis toties redijt, donec post octiduanam fugæ reditûsque vicissitudinem tandem expugnatus palàm faceret, à Bernardi lacinia se fuisse superatum. Quare ut sospitatori gratam se ostenderet Virgo, vigesimum primum Aprilis diem sibi deinceps jejunio sacrandum voto sanxit, & mater argenteam hujus rei testem laminam ad Collegij nostri templum dono misit.

§. XII.

Et hæc quidem mortuus in vivos potuit: non minora tamen mortuus in mortuum exercuit. Didacus de Valle, Doctoris laureâ insignitus, locuples testis esto. Erat huic filius, cui Bernardo nomen in sacro fonte indidit, quòd Bernardi nostri opere infans, cum octo dies solidos ceu cadaver in tumulo, sine motu vitæque signo in materno utero jacuisset, salva matre salvus in lucem prodierat. Hic ipse multò post violentiâ morbi ad extremam vitæ lineam deductus, teste medico primùm à familia uni-

*Bis mortuū
excitasse
creditur iā
mortuus.*

universa pro deposito, ac tandem pro mortuo habitus, quod animam exhalasse nemo dubitare posset, totam domum mœrore lacrimisque funestavit. At parentes in communi omnium comploratione, dum ad Bernardi auxilium convolant, filio vitam restitui supplices orant, & aliquam expensæ partem in ejusdem, si inter sanctos aliquando referendus sit, solennitate subministrandam voto nuncupant, mox, qui diu exanimis jacuerat, spirantem vivumque inveniunt, Dei scilicet beneficio ad Bernardi preces bis vitâ donatum,

§. XIII.

Dæmones Juvenis nobili oriundus genere, & *ex infesse* aliquamdiu malis infessus genijs, postquam *pellit.* infernos hospites depulsos sensit, quartanâ feбри se correptum animadvertit, vix etiam post diutinam curationem ex Medicorum sententia conſanandus. At verò haud sæpius, quàm bis ad Patris Colnagi sepulchrum accessit, & plenam inde sanitatem retulit. Unde factum, ut ejus Parens mox domesticam aulam eleganti periperasmatum apparatu spoliaret, eoque sacellum Collegij & parietes, inter quos Beatus Bernardus animam efflaverat, exornaret.

Et si verò hæc sint illustria Bernardi beneficia de cælo, uti credere par est, in homines collata; illud tamen, quod subiungimus, & longè recentius, & palmarium est: neque minùs ac alia omnia publicistabulis consignatum. id hunc in modum se habet, quod Brixix Cancellarius, ut aiunt, luculenter Italico sermone conscripsit,

§. XIV.

Hoc anno, quem à Christo Nato trigessimum septimum supra mille sexcentos numeramus, Deo visum est, domum meam, inquit Augustinus Scilla Brixix Archigrammateus, pluribus gravibusque ærumnis exercere: quas inter illa mihi acerbior fuit, quod filia mea (Elisabethæ nomen est:) sub mensem Majum anni superioris nobili viro D. Raphaëli Bova nuptui data, eo quidem tempore veneficarum artibus à malis occupata spiritibus: nunc aurem energumena claris iudicijs est deprehensa. Et trigesimo quidem Septembris die, qui S. Hieronymo sacer est, operâ D. Caroli Bains, qui Correcensem regit parœciam in æde Marianâ, cui à Stella nomen, Cusagum inter & Sulmontem per sacros exorcismos principè demoniorum infidentium. liberata spem fecerat,

*Diuturnâ
obsidione
energumena
liberata.*

rat, vel nullos superesse, vel & hos brevi in fugam dandos. Ea tamen me spes fefellit, quando 10. Novembris tres alij & contumaciores genij se prodidère. Unde anceps animi, ac diu inops consilij, tandem in memoriam mecum redeo, esse mihi ad manum P. Bernardi Colnagi, qui año 1605, & 1606. Gironæ, & Brixixæ, antequam sacris Reipublicæ esset interdictû, pro concione dixerat, strophium. Illud ergò, quod in magna semper apud me meosque veneratione fuit, chartæ involutum capitû filix impono. cum ecce tibi horrendum contremiscens identidem exclamat dæmon: O Bernarde, Bernarde, tu me ustulas. quo factum, ut mihi meisque multum animi adderetur, atque ad hoc strophium confugeremus, quoties execrandas voces spurcissimus inferorum spiritus evomeret. Sub vesperam ejus diei, cum inter cœnandum malus genius filiam torqueret, nosque factâ strophii mentione minitaremur, ille disertis verbis in hunc modum locutus est: *Necesse habeo vobis a-*

Bernardus liquid dicere, & vel invitus imperor manu Dei iussu festare. Strophium non sat religiose haberi, sed crystallo ad modum lampadis concinnate includendum: deferte illud ad Nosocomium, ubi Eremita colitur, & renuntiate eius loci Magistratibus, ut simili crystallo etiam E-

remicolæ exuvias includant, quo omnium oculis & venerationi exponantur. Ita supremus jubet Dominus, qui utrumque coli vult. Poterat equidem per quemvis alium hæc imperia denunciare, sed ego maximo meo malo id facere sum coactus.

§. XV.

Interea inclinato in mensam capite filia meliusculè habuit. Et mihi, ô Genitor! dixit, quàm pulchra meis oculis objecta est species! Vidi hominem mediocriter grandem omni ex parte lucidissimis circumfusum radijs, qui in capite ferebat rem aded illustrem, ut comprehendere non potuerim. Hic mihi dixit. Pone metum, filia: tum aurea cruce, quam velut è corde extraxerat, me signans, illam eodem in loco, propè cordis penetralia recondidit, ex oculis abiit, meque solatio mirificè perfusam reliquit.

Vicesimo Novembris die, cùm puellæ denuo graviter vexatæ, sacratam ceram, quam vulgò Agnum DEI vocitamus, unà cum monitis S. Philippi Nerei, & Patris Colnagi liuteolo fronti imposuissemus, at ex ille genius exclamavit, acerbius multò se torqueri strophio, quàm ceteris sacris amuletis; illa quidem esse jam vulgò nota; istud

istud autem hucusque incognitum latuisse.

Posteriâ luce cùm sacris carminibus iterum urgeretur malus hospes, & excedere pro imperio juberetur, diserte negavit, id se vel socios unquam facturos, nisi strophium antè crystallinâ, ut decet, capsâ inclusum, & ad Eremitæ corpus delatum esset. Die jam in vesperum inclinante pressus solito linteoli antidoto, me inter ceteros proterui hostis averfationem cruciatumque demirante, & Bernardum quoque olim mortis metu perculsum commemorante, subjunxit ille *Heu me! si agrotâ vero, moriar.*

Bernardi mors sine tormento. Colnagum hisce verbis repræsentans: quæ ego abhinc 30. annis ex Patris ore, cùm ab affluente hominum turba ejusque preces exposcente propè propiùs suffocaretur iteratò audieram. Ad hæc, inquebat, habebatur equidem ille nonnullis pro mente capto; at non habuit aliud in discessu tormentum, quàm duarum circiter horarum intervitiæ mortisque confinia languorem. Interrogatus, quid illud esset, quod puella in capite Patris spectaverat, neque tamen discernere potuerat. Totidem, inquit, stellæ erant; & ipsius lacrimæ, uniones; at eo aspectu ego sum exoculatus & ex illo tempore atteri jacemus omnes.

§. XVI.

Porro ad diem 22. pulso jam uno maiorum geniorum, reliqui affirmarunt, intra triduum se statione cessuros; sub horam vero noctis tertiam Energumena in se collecta edixit, visum à se id temporis hominem gloria cælesti circumfusum ab Angelis deferri, in cuius aurea Zona splendido characterè exaratum erat, *Bernardus gaudebit.* Eum sibi denuo confirmasse, procul omnimeru bene firmiterque speraret. Neque vanam fuisse pollicitationem, eventus docuit; siquidem ipso Divæ Catharinæ pervigilio perducta ad Eremitæ tumulum, facta sponcione de conficienda ex crystallo capla, reponendo Bernardi linteolo, & ad lipsana Eremicolæ deferendo, infensissimis liberata hostibus puella, sospiratoribus Divis debitas persolvit grates. Porro strophium hoc tam pretiosum sic ad meas pervenit manus. Acciderat fortè, ut P. Bernardus, habita in S. Antonij æde ad populum concione, totus sudore diffluens de suggesto descenderet, manûque strophium jam sudore madidum deferret; cùm ecce Julia, mea Genitrix, suum ipsa linteolum tergendæ fronti largiter adhuc guttis mananti obrulit, Patrîsque linteum in vicem recepit; qui eam ob rem monitus

à me, non tantùm id repetere superſedit, ſed etiam bene precatus, ut illo divina Maieſtas prodigia faceret, frontem mihi cruce ſignavit, eo manûs ardore, ut duabus tribûſve horis ignito me ferro aduſtum crederem. Ex eo tempore linteolum illud nobis præ theſauro fuit. Totius rei geſtæ ſeriem ſic ſe habere, fidem facere mecum poteſt univerſa domus, quam & ego manu mea confirmo. Auguſtinus Stella.

Enimvero id honoris debebatur ſtrophio, ut malos genios ex obſeſſis corporibus exturbaret tangendo, quod ejus Viri ſudores combiberat, qui ſtygios hoſtes ex animis auditorum frequens ejecerat concionando. Hinc perſæpe Bernardo nihil tale ſuſpicanti clàm ejuſcemodi lintea pio furto ſublecta, & admirificos uſus religioſè adhibita, famâ Patris augebant quàm maximè, adeo ut cum fortè de ſuperiore loco dicenti aliquando ſtrophiolum excidiſſet, à Concione mox in fruſta diſcerptum evaneſceret, unoquoque fruſtillum inde ſecum auferentes quod ſibi veluti ſacrum lipſanon in precio foret.

CAPUT XX.

Vivus mortuusque propter contestatam eximia virtutis opinionem in honore est.

§. I.

Hiscerebus fiebat, ut, cum in vivis adhuc degeret, apud æquos virtutis æstimatorum magna in opinione non nisi insignitæ probitatis haberetur. Quancunque pergeret, in honore erat, ut magister; in veneratione, ut Sanctus: nec defuerunt, qui sæpenumero ex longinquis regionibus ad ipsum convolarent, & vel consilium in rebus ambiguis, vel in calamitatibus preces exposcerent, qui domo prodeuntem præstolarentur, ut ad ipsius genua provoluti manum osculari, aut certè vestem contingere possent, viri etiam primæ auctoritatis. Neapoli tanta populi multitudo cum de suggesto descenderet, vestis osculum captatura Patri se circumfudit, ut ipse discissam, magnaque parte amputata, mutilam vestem non animadvertit.

Vestis viri etiamnum Bernar: do venerationis ergo laceratur.

Et quidem quo Bernardus loco fuerit & opinione non vulgaris sanctimoniam apud Sanctissimum Dominum Clementem Octavum, & Paulum id nominis V. Pontificem, jam supra indicavimus. Hic pro

B. Aloysii de Colnago sententia. quàm plurimis gravissimisque excelsæ virtutis & innocentiam testibus una Aloysii Gonzagæ valebit auctoritas, quem P. Bernardus à Ponte dicentem audiit, confundi se aspectu ipso Patris Bernardi Colnagi, quod tanta in illo viro spectet summæ perfectionis decora, ut ea se imitatione assequi diffidat.

Collegiorum sensus. Et si verò Bernardo non defuerint quandoque domi, qui pungerent, ut nunquam sua rosæ spina deest: communis tamen inter nostros etiam is fuit de Bernardo sensus, ut domus, quæ illum habebat inquilinum, se feliciorē ceteris arbitraretur.

§. II.

Claudii Aquaviva indicium. Claudius Aquaviva acerrimi vir ingenij, & peritissimus virtutis genuinæ censor, in magna Patrum corona, cum non longè hinc ex muro penderet S. Bernardi Clarevallensis imago, illinc non procul abesset, quo de scribimus, Bernardus Catanensis, dicere habuit. Duo nobis sunt Bernardi,

di, uterque Sanctus. Sub annum à Virginis partu M. D. LXXXV, Barij Collegio præerat Bernardus noster, cùm famâ Bernardini Realini notæ sanctitatis viri excitus trium dierum iter confecit, ut talem tantique nominis Patrem Lupijs agentem coràm spectaret. Post humanissimam consolationem Bernardus in digressu Bernardini vestem elanculum juxtà ac piè est deosculatus. Advertit ea res Bernardinum, quare ad Colnagum subtristi vultu conversus. An, inquit, etiam te inania ista officia delectant? mox ramentem explicata fronte subjunxit. Sed ignosce. Tu Bernardus: ego Bernardinus. Me ergo longè minorem, ut à te pietatem condiscam, decet; ut rudis auditor à magno soler præceptore instrui.

§. III.

Sed ut nostra omittamus, qui apud nos magnus fuit, multò apud alios major habebatur. Ex multis nonnisi paucos producamus æstimatores & Encomiastas Colnagi: apud quos spectatissima Bernardi virtus, jam vulgò nota, præsertim, cùm Romæ ageret, admirationem venerationemque non modò apud infimos, sed supremos etiam Ecclesiæ Cardines ei conciliavit. Hos

inter primas jure obtinet Purpuratus ille
 Pater titulo S. Georgij, Clementis, de quo
 nobis, modò sermo fuit, nepos (qualis
 quantusque vir, Romana Curia novit) con-
 scientiæ suæ arbitrum, & in virtutis stadio
 ducem habuit, quidquid etiam imperavit
 haud gravatè factururus, cujus ne forte exci-
 deret memoria, effigiem à Michaële Ange-
 lo Bonarota, superioris ævi Apelle, inter
 cænandum graphicè expressam sub viridi,
 auroque simbriata cortina venerationis er-
 gò secum tenebat, & non nisi charis hospi-
 tibus spectandam exhibere consueverat.
 Idem Cardinalis S. Georgij Aldobrandinus
 animi quondam anxius, & seu nimia reli-
 gione, seu demissione ipse sibi in purpura
 gravis, nulla habita dignitatis ratione ad
 Bernardi pedes in genua se abjecit, sanctè
 contestatus, se in illius potestate futurum,
 sive purpureum galerum ponere, & gradu se
 abdicare, sive in hac splendida ancipitique
 servitute perseverare juberet, obtemperatu-
 rum: imperaret modò, certus sua verba
 velut oracula Cælo missa sine dubio exci-
 pienda. Quidquid enim diceret, à DEO
 pro animæ suæ salute dictum se interpreta-
 ri. Ad hæc Bernardus, imposito super ca-
 put obsecrantis rubeo galero, eum ut reci-
 neret edixit, ita nimirum DEO placitum
 esse.

*Cardinalis
 Aldobran-
 dini erga
 Bernardū
 reverentia*

*Quem vita
 magistrum
 habet.*

*Effigiem
 Bernardi
 in concla-
 vi.*

*In gravif-
 simis rebus
 consulit.*

esse. Hæc ubi dixerat, in pedes erexit Purpuratum Patrem animo tranquillum. Quam in re nescio quid magis admirer, an tam profundam Eminentissimi Viri modestiam; an Bernardi, quâ apud ipsum erat, auctoritatem.

§. IV.

Habebat enim verò hic Princeps Colnagum ut hominem cælestem, tantaque illam veneratione & amore prosequeretur, *Ad aram facienti ministrat.* ut facienti ad aram ministrum esse, non indecorum purpuræ judicaverit: neque illum ex Urbe aliter quàm mulâ, quâ Cardinalis vehi consueverat, sublimem & pedissequo comitatum prodire permiserit: Cassinum abeunti litteras velut egregius hospitij designator præmiserit, quibus ejus loci Abbatem, quid fieri vellet, præmonuit in hunc modum. *Velut alterum se haberi vult.* Abit ad vos meus Pater Colnagus: Scitote venire ad vos Cardinalem S. Georgij. Neque segnius voluntati scribentis paruit Præsul. Janitori mox imperavit, homine Societatis adventante, sibi ante omnes id significaret. Accidit fortè, ut sub adventum Bernardi alius vicario munere ad portam excubaret. Interea cum jam hospes Pater propius Monasterium esset, ad socium conversus; ô si Janitor, dum nos ex equis de-

scendere vider, pro meritis exciperet inhumanè, dicerètque : Patres mei , satius foret , si domi vestræ maneretis, ut vos vestrique similes decet ; huc enim venisse, quid est aliud,quàm religionis nomine lautitias hospitiij, & relaxationes quæsitare, ut vobis indecoras, ita alijs vel graves vel sumptuosas. Et verò vaticinium fuisse credi poterat. His enim propemodum verbis hospitem excepit , qui Janitoris munus fungebatur. Occurrit tamen alter in tempore, & quis adesset, Abbati nunciavit. Qui tam charum virum solenni reverentia, Patrumque corona, ut Cardinales assolent, deductum, lautè magnificèque habuit ; mox tamen alias illi lautitias pompamque in votis esse didicit , quando Bernardus à cœnâ jejunus surrexit, duram humum pro molli culcitra habuit , die postera ad universos verba fecit, cælesti quadam facundia & spiritûs ardore, ut uberrimas è pijs Religiosorum virorum oculis lacrimarum rivos, simul ex homine ferrei pectoris, qui fortè aderat, unà ruborem, & lacrimas, singultus ex præcordijs expresserit, pari audientium & voluptate & admiratione.

Jam verò Purpurato huic Parti veluti stipatores adjungamus complures alios, quorum

rum sana mens & securum de Christiana virtute iudicium, viros religione, doctrina, prudentiâque eximios. quo apud eos gradu fuerit Bernardus vel inde liquet, quòd inter græ SS. Benedicti, Brunonis, Romualdi, Dominici &c. familiæ, veluti excellentissimæ virtutis hominem, frequenter accerserant, intra religiosa claustra de rebus divinis differentem auditoræ, ut cælestibus inde flammis mentes accumularentur.

Religiosorum de Bernardo Ordinum opinio.

§. V.

Romæ, quòd apud Sacratas Deo Virgines suis cohortationibus religiosæ vitæ normam alicubi inclinatum restituisset, passim & præcipuè inter Moniales Pater Sanctus audiebat.

In eadem Urbe Sacerdos ex alumnis S. Francisci de Paulâ in Siciliam ad amicum litteras dedit, enixè flagitans, iret suo nomine, & Patri Colnago supplicaret, sibi ut absenti saltem bene precaretur; quòd ex illius fausta appreciatione magnam animæ suæ bonorum cælestium accessionem speraret.

*Quid ad
Bernardū
scripserit
Abbas
Grillus.*

Angelus Grillus ejusdem familiae Abbas, ut dignitate, sic & religione & scriptis clarissimus, duas ad Bernardum nostrum exaravit epistolas, anno 1608. Venetijs inter alias hujus Præsulis lucubrationes typis excusas: in quarum altera ingenuè proficitur, Patrē Bernardū suis pijs monitis, & divina semēte in cordatōrius familiae jacta, per ānūsitaros sensus se suosq; veluti novam cælestēmq; prolem primū generāsse, deinde dulcissimo lacte Apostolicarū litterarum nutritisse in vitam perennem. Optandum quidem esse, ut soboles referat parentem; at neminem esse, qui demissionem animi non fictitiam, & ad speciem oculosque compositam; sed ex contemptore sui animo natam vel adumbrare posse præsumat. Illam, ne laudando læderet, veluti de alio locutus prolixè in laudes Bernardi excurrit: eum enim verò fuisse sphaeræ ex crystallo confectæ non absimilem, ex qua emicabant perquam rara lumina innumerarum virtutum, ad quæ nec minima inanis gloriæ aura se posset penetrare. Spiritum illi fuisse Seraphicum, per linguam igneam ex meditullio cordis ardentissimis verbis exæstuantem, ideoque ab universis Patribus iterum iterūmq; invitari

tari, & veluti cælestem imbrem ab arescens-
ti sterilique solo impatienter expectari.

§. VI.

Rochus Pyrrhus, & ipse Abbas, in quo *Quid Ro-*
Religio cum eruditione de palmâ certabat, *chus Pyr-*
in Notitia Catanensis Ecclesiæ fol. 82. sic *rhus de*
haber. P. Bernardus Colnagus Catanensis, *Bernardo.*
pientissimus Ecclesiastes, vitæ puritate illu-
stris, miraculis clarus, obiit. 22. Aprilis 1611.
ætatis. 65. Religionis 51. Vir doctrina ac san-
ctitatis opinione celebris.

Joannes Baptista de Grossis Canonista *Joan. Bapt.*
doctissimus in suo Decachordo, chorda 2. *de Grossis*
modulo 14. de Bernardo ita scribit. P. Ber- *Canonista,*
nardus Colnagus in divinis humanisque litte- *& Theolog.*
ris versatissimus Ecclesiastes, si quis alius, e-
ruditus simul ac pius, vitæ puritate preci-
pius, miraculis in vita & post mortem illu-
stris, prophetiæ dono conspicuus, obdormi-
vit in Domino.

His suffragatur Abbas Octavius Sapien- *Octavius*
tia in suo discursu de Turcia, & Augustinus *Sapientia*
Inueges Historiographus Panormitanus in *Abbas.*
Nobilium Genealogia, qui fol. 63. ubi de
Colnagorum nobilitate sermo est, maxi-
mos

*Et Augu-
stinus In-
neges.* mos eam splendores ex sanctitate Bernar-
di recipere testatur, quem in suo Panormo
sacra hominem sanctissimum, appellat, &
eruditum.

§. VII.

*Petrus
Carrera.*

Paria ferè litterarum monumentis pro-
didit Petrus Carrera tomo 2. historiae Ca-
tanensis, ubi de pia Panormitanos inter &
Catanenses lite super S. Agatha V. M. dis-
putat: Stetisse pro his Bernardum Colna-
gum Catanensem, doctrinâ & omnis litte-
raturæ peritiâ insignem; qui Philosophiam
undecim ipsos annos, totidem sacram Theo-
logiam alijs cum laude tradiderit, à Præ-
posito Societatis Generali examinandis, qui
publicam aspicere lucem possint libris, fue-
rit destinatus: magno judicio vir, poëta ele-
gans, inter Rhetores eloquentissimus, con-
cionator celeberrimus, prudentia singulari
& sanctitate illustris.

*Joannes de
Soranzo.*

Joannes de Soranzo. Quis est hic Pa-
ter? inquit de Bernardo. ille est, qui scientiâ
fortasse non habet parem: sanctimoniâ I-
gnatium, Xaverium, Aloysium æmularur:
totus amore absorptus in Deo, alter S. Ber-
nardus

hardi spiritus, & si licet verum dicere, Angelus terrestris. Et rursus: cum mihi mundanis curis animum transigi sentio, recurro ad P. Bernardum, tantamque dulcedinem traho, ut videar mihi, non cum Patre, sed S. Bernardo loqui.

Paulus de Angelis, Præsul insignis, *Paulus de Angelis Abbas.* Bernardum his verbis graphicè depingit. Et si cum permultis vitæ religiosæ viris, ex mijs Dei servis, qui modò in beatorum, & sanctorum numero ex Ecclesiæ decreto recensentur, magna mihi familiaritas fuit; in nullo tamen eorum tam clara foras emicantis virtutis signa, quàm in Bernardo Colnago me deprehendisse fateor.

§. VIII.

Friderico Cardinali Borromæo animam *Familia Friderici Cardinalis Borromæi.* agenti ultimum præstaturus officium, & lu-
ctanti additurus animos, triduo integro assi-
debat Bernardus, eo tam morientis, quàm
nobilissimæ familiæ solatio pariter & fru-
ctu, ut uno omnes ore sibi gratularentur,
se inter vivos adhuc degentem vidisse ho-
minem planè sanctum: quo nomine etiam
Clemens VIII. Bernardum privato animi
ductu vocitabat, & tum Panormi, Catanæ,
Nea-

Neapoli, tum Anconæ, Mantuæ, Romæ
 communis vulgi vox & sensus appellare
Galli Tran- consueverat. Quæ sententia etiam illis
salpini Ber- fuisse censenda est, qui ex Transalpina Gal-
nardū mu- lia, quam Lombardiam dicimus, vorivas
ximum so- Catanam tabellas ex argento ductas misē-
spitatorem re, ob accepta beneficia grati animi indi-
agnoscunt, ces, ad sepulchrum Patris appendendas, quæ
 tamen in privato Collegij loco adseruan-
 tur.

§. IX.

*Neapolita-
ni.*

Is quoque Bernardum magni fecerit o-
 portet ex Regno Neapolitano vir nobilis,
 & copiosus, qui maxima, quam de Pattis
 Colnagi eminente super ceteros virtute
 traxerat, existimatione ductus voti religio-
 ne se obstrinxit, ad suppeditandos o-
 mnes, qui ad pompam solennem re-
 nunciando inter Sanctos Bernardo ne-
 cessarij fuerint, sumptus prolixè repræsen-
 tandos.

*Dux Mon-
dragonius,
Mantuæ, a-
liq. Prin-
cipes.*

Inter Bernardi æstimatores fuere, Dux
 quoque Mondragonius, ejusque mater Sti-
 gliani Princeps, qui Bernardum ad se visen-
 tem non secus ac de cælo lapsum homi-
 nem sunt venerati, Dux Mantuæ, Prin-
 ceps

ceps Militelli, aliique Principes viri, de quibus jam olim facta est mentio. Ad hæc complures Italiæ civitates, præcipuè Ancona, Brixia, Genua, Neapolis, quæ vel adventanti obviam effusæ cum facibus, vel abeuntem multorum nobilium comitatu non sine lacrimis sunt prosecutæ, denique & illustrissimæ Regni Siculi civitates, Pannorum, Messana, Catana, Syracusa, per suos internuncios, jam usque ab anno 1622. Supremo Dei in terris Vicario expositâ P. Colnagi vita non sine clarissimis Viri Apostolici, Sanctitate illustris, prophetiæ dono conspicui, & Thaumaturgi encomijs id unice agunt, ut Cælitum numero inseratur. Et Catana quidem publico Senatûs decreto non tantum urget, ut super vitæ Sanctimonia Bernardi quæstiones exerceantur; sed insuper illius effigiem mox ab obitu coloribus expressam inter ceteros Catanensium illustres Viros in Senatu publicè spectandam appendit, quod multis antè annis Bernardus ipse futurum noverat, & nobili adolescenti, ad id temporis nondum publicis Reipublicæ officijs admoto, Senatoriam dignitatem, suæque imaginis in curia proponendæ gloriam prædixit, ac pro ea,

quâ

quâ erat , modestiâ subjecit , se veluti
latronem furcâ, quàm inter Heroës tam ce-
lebri loco & theatro esse digniorem : ita ni-
mirum verè magnus est alijs , qui
sibi nullus.

Omnia ad majorem DEI
Gloriam.

LIBER II.

VIRTUTES

Bernardi Colnagi.

CAPUT I.

Fides, & Religio in DEUM.

§. I.

Hucusque Bernardum dedimus, vivum scilicet virtutis simulacrum, cujus vitam resque gestas cum priore libro rudi quidem calamo descripsimus, simul ipsam suis coloribus virtutem expinxisse videri possumus; non expinximus, rei magnitudine vires superante. Quia verò non satis est, universam uno intuitu spectasse virtutis iconem, sed vel maxime delectat, juvatque, omnia sigillatim membra curiosius

M

con-

contemplari: postquam ipsum adumbravimus Bernardum, nunc aliquas ex quamplurimis pulcherrimisque Bernardi virtutibus hoc libro persequemur, ut palàm fiat, nee Bernardo virtutem, neque virtuti Bernardum defuisse.

A fide autem & eximia in Deum Religione, quâ sine nulla scilicet esse dicive potest sincera virtus, initium ducemus: de qua illud in primis rectè affirmaverim, qui Romanam in Bernardo fidem quærit, in Oceano aquas, in sole radios quæritare; quando in confesso est, eum Catanæ Iustrali fontinctum, Christianæ Religionis mysterijs imbutum, sacris ordinibus initiatum, Religiosæ familiæ adlectum, Romanis Pontificibus, summisque Ecclesiæ Cardinibus, percharum addictissimumque, Cælitum cultu ac amicitia insignem, denique & sanctissimis Sacramentis procuratum, in solenni Beatorum invocatione animam exhalasse. Id ergo in præsens agimus, ut liquidò constet, non vulgarem Bernardo fidem fuisse; sed egregiam & robustam: quâ & ipse largiter illustratus, & alij mutuatis ab ipso radijs profusè fuerint illuminati.

Atque ut hîc tacitus præteream, quâ claritate verborum, quo sententiarum pondere, quo mentis ardore, quâ constantia &

*Bernardus
in fide Catholica
natus, educatus,
denatus.*

*Fidem eandem de
Cathedra &
suggero.
docet.*

libertate, quo labore & industria ex cathedra in scholis; ex suggesto in templis per Italiam Siciliamque mysteria fidei tractaverit, & multiplicem Christianæ Religionis veritatem mortalium animis cumulatissimè infuderit, quæ dudum me commemorare memini: non satis ille ducebat, cælestem fidei lucem toto pectore hausisse, nisi & alios ex densa perfidiæ, vel ignorati Dei caligine pro viribus contenderet extricare.

§. II.

Hanc obrè in fumis habuit votis magnisq; egit precibus, ut ad ferendū barbaris regionibus Christi nomē, sive quæssol oritur, sive quæ occidit, fidei præco mitteretur, sat magno operæ pretio, si Dei causâ sanguinè liceret fundere, ne novæ luci, novi imbres ad futuram sementem deessent. Id cum per Majorum imperia non liceret, ad morem bullientis Ænæ, inclusa mentis incendia eluctantibus ingentium delteriorum flammis, & querulis per sæpe vocibus manifestare auditus est: *quando, ô felices Orientis plagæ! ajebat, quantum alijs auri cupiditate ambitæ, tantum mihi pœnarum & mortis amore desideratæ. O beata littora! quam ego longè vestris in oris meliores piscari uniones*

*Eiusdem
propagan-
da causâ
Indias ambi-
bit.*

fatagerem! quàm longè purius aurum præ illo, quod vestris in visceribus crescit, eruerem! ô terræ non minùs cælestium divitiarum expertes, quàm fugitivarum opum feraces! non sic stellæ per sidereos orbis indefesso studio se circumagunt, atque ego per vestros. etsi immodico sole calentes, campos, & arenas letus cursitare ardeo: tunc enim vero felicissimus inter vestra futurus incendia, si lentas ignibus pro fide Domini mei IESU in cineres redactus fuero. Ita quidem Bernardi pectus sanctis desideriorum flammis exæstuabat; secus tamen supremo visum est Numini, à quo iustus est votis hisce contentus, sine palma martyrij, divinis acquiescere decretis; simul tamen edoctus est, eam alijs nonnullis æterno destinata esse consilio.

*Martyrum
amulus.*

Quoties litteræ afferebantur, quibus nostrum aliquis pro Christo & fide inter hæreticos vel infideles vitam posuisse nunciabatur, miro gestientis animi sensu legebat, repetebat gloriosa heroum nomina, & tactus sanctâ quâdam invidentiâ, quam gratulabatur alijs palmam, dolebat sibi negatam.

§. III.

Prorupit hic ardor non rarò etiam cum ex rostris diceret, quando acceptum
Cru-

Crucifixi JESV sigillum collo cordique applicitum charis stringens amplexibus, jam suspendium, jam enses aliudque necis cruentæ expectabat genus : jam verò novus sancti Martyris Ignacij, Præfulis Antiocheni æmulus, cum lacrimis amorem suum, jam diu Crucifixum, se adhuc nondum ex eadem cruce pendulum querebatur : modò fortunatum se fore clamabat, si Catanâ à Mauris captâ ipse in quatuor frustra dissectus, pro Christi nomine palis affixus hæreret.

Ubi verò se frustratum votis animadvertit, ingenio usus est, & qui, ut Christianæ fidei lucem oppressis longâ cæcitate populis afferret, Indias ipse pedibus obire non potuit, ut quamplurimi alij vitæ sanctimoniam & ardore pari celebres viri in Orientem mitterentur, auctor fuit. Cùm enim è Purpuratis Patribus Montanus eam tempestate Vice-Cancellarius, quod ajunt, paratus quatuor millia aureorum nummorum annui proventus in opus pium, quod multis prodesset, erogare, eamque Bernardo pecuniam (cui plurimum tribuebat) vel Societati contradere propensus, hoc totum pondus auri jam sponte obtulisset, & ejus hac super re consilium perquisivisset ; is post fusas eam in rem preces persuasit, ut omnem hanc pecuniæ vim Excalceatis Catalanis

Negata ad Indos promotione, plures alios submittere curati

Auctor est, ut in Persia RR. PP. Carmelitis domicilia erigantur.

melitanis Patribus pro sacris in Orientem expeditionibus largiretur. Unde factum est, ut erectis in Perlia multis ejus familiae sacrae domicilijs uberes fructus, quos indefessi vineae cultores non sine sudore colligunt, longè latèque, ut Bernardus praedixerat, hodièque largiter emanent.

Sed quae Bernardum Indijs negavit, Japonis Bernardo submitit Dei providentia.

§. IV.

*Ipselapones
Romae Christi
sacris
mysteriis
imbuit.*

Venerant cum Japonensium legatis Romam ad supremum sacrorum Antistitem ex ultimis terrarum finibus Idololatrae, quos eo usque Christianorum consuetudo ex tam densis educere errorum tenebris non potuit. Eos tamen Bernardus privatis sermonibus idola & execrandos errores deducit, atque ad Christi sacra lustrico fonte tinctos adduxit.

*Hebraeos
Catana ad
Christum
adducit.*

Hanc enim vero palmam Bernardo destinaverat Numen, cui & olim Messanae non absimilem indulsit, quando indurata quinque capita, & inter Hebraicae perfidiae sectatores non postrema illi tradidit debellanda: quibus cum alij, etsi validi luctatores, scilicet doctrinà & religione insignes aliqui Ecclesiastae necquicquam fuerant antè

congressi: hos enim pervicaciæ quinque-
 Viros Bernardus simul omnes in longa &
 iteratâ dimicatione primùm rationibus &
 argumentis subegit, dein tergiversantes
 validè constrinxit: post inficientes in sacris
 paginis ullum esse vestigium, quo Servator
 mundi infandam à mortalibus mortem
 subiturus perhibeatur, solenni pacto obliga-
 vit, ut, si id legissent, ipsi se convictos a-
 gnoscerent, & in Christi sacra concederent:
 denique legendum exhibuit, pactis stare
 coëgit, tandèmq; fidem sponte amplexos
 publico totius Urbis plausu sacro fonti ad-
 movit.

Quemadmodum verò egregiè robusta
 & excellens Bernardi fides fuit, quâ fretus
 patravit multa in vulgus admiranda; ita &
 in ijs, quorum res agebatur, non lentæ fidei
 excitabat vigorem.

§. V.

Lugebat Catanæ Victoria Caramba Io-
 annem Baptistam uno jam mense cæcum Aliorum
 filium, familiæ spem & ocellum: dum verò fidem fidu-
 Bernardum opem consiliùmque rogat; il- ciámque in
 le, Deo, inquit, solenne & gloriosum est, non Deum acu-
 nisi rebus deploratis opem ferre. Necessè it, & in-
 est igitur, ut filij fanitas magis magisque flammat,
 pessum eat. Si lapidescat oculus, enimve- ut cæcus
Invenit re-
cipias.

ro aptior erit, ut luce donetur. *Credisne*
 & mulier? at illa, nihil hæsito; qui primo
 homini ex argilla ficto lucem dedit, is &
 lapidi dare possit. Age ergo: subiicit Ber-
 nardus, filius depulsâ cæcitate lumen reci-
 pier. Abi modò ad summum Urbis tem-
 plum, & Agathæ Tutelari nostræ supplica.
 Obtemperavit illa quidem; at incassum
 fuisse preces. Itaque elapsis aliquot diebus,
 ut oculis jam in summum discrimen addu-
 ctis medicinam, suâque in Dei omnipoten-
 tiam fide proprio fidem oraculo faceret, i-
 pse ad aram Martyris in hunc finem sum-
 mo pietatis sensu, ut solebat, litavit: neque
 diutius factum, cæco lux, & oculis perfe-
 cta redijt incolumitas. Ut enim Mater à
 sacro domum revertit, filius in lætas voces
 erupit. Video, Mater, video. atque hæsi-
 tanti monstratos digito, qui præsentés erant,
 suo quemque nomine compellavit: interro-
 gatus porro, qui visum recepisset: nescio,
 ait, hoc tamen non ignoro, me totius men-
 sis spatio utroque oculo lucéque | privatum
 fuisse; nunc sine medicamine, Patris
 Colnagi precibus acu-
 tum videre.

§. VI.

Vir nobilis, isque medicæ artis peritus, & Bernardo amicus, in morbo jacebat, cui ut levamentum aliquod emendicaret, ad Patrem hæc verba exaravit. *Ecce ! quem amas, infirmatur.* At non nihil hæsitavit, essetne eâ Bernardus potentiâ, ut sanitatem largiretur. Is acceptâ chartâ rescripsit. *Non sanatus fuisti ; quia ego peccator sum ; at bonitas Dei te sanet.* Adjunxit S. Antonij orationem, & in calce adjecit, *sanetur servus Christi.* Tradito hoc epistolio convaluit æger. At Pater interjectis aliquot diebus, cum ad eundem inviseret, in ipsis scalis amicum castigaturus. *Opus est fide, inquit, fide, fide & fiducia opus est, Domine, ut gratiam consequare. Si credis, omnia possibilia sunt credenti.* Sensit se homo hac trina fidei mentione tangi, ideoque secretam animi fluctuationem, nulli mortalium cognitam, non malè credidit, fuisse Patri divinitus patefactam.

Secretam alterius in credendo fluctuationem absens agnoscit & amice castigat.

§. VII.

Æquali passu Bernardi fidem sequebatur Religio, & castus supremi Numinis

Præclarâ in Deum resq; divinas pietate cul- eminet.

cultus, per omnia pietatis officia planè effusus: neque enim aliquid eorum omisit, quoad per angustas humani corporis vires licuit, quæ ad Dei gloriam amplificandam valent. Prima fuit illi cura internos animi motus virésque divinæ Majestati penitèns consecrare: deinde etiam externos corporis sensus ac membra suo Conditori ritè colendo mancipare, idque tam incenso studio, ut, sive precibus votisque DEVM coleret, sive sacrificijs placaret, sive in divinas laudes excurreret, sive divinis perfectionibus contemplandis vacaret, totus in DEVM abreptus, jambeatorum gaudia non parcè delibaret. Quibus cæli delicijs tum vei maximè circumfluebat, quando sacris operabatur. Antè semper quantulascunque animi labeculas confessione eluebat, ac voluntarijs pœnis; precibusque intra cubiculi septa inclusus sese tam sollicitè apparabat, ut inde ad sacras sumendas vestes prodiret extra se positus, inque Deomersus lacrimis difflueret. Et verò altare illi pro Paradiso erat, ut ipse Patri Lancitio manifestavit. Totus illi dies in agendis gratijs effluebat, nox & antelucanum tempus in exquisito ad sacrificandum apparatus.

*Cælestibus
delicijs affuit
præsertim in
sacro.*

*Exactè se
preparat.*

*Lacrimis
madet.*

*Altare pro
Paradiso
habet.*

ta.

§. VIII.

Porro rem divinam sine affectationis
 notâ tam rarâ pietate facere solebat, ut et si *Duas ipsas*
 consuetum faciendi sacri tempus multum *horas sa-*
 excederet, & quandoque duas sacrificando *criticat.*
 horas insumeret; nemini tamen grave esset,
 sacrificio adesse. Imò verò & mollior se- *Magno autem*
 xus &, quod mirère, viri, quorum tardior est *dientium*
 ad teneram pietatem sensus, illo ad facien- *fructu &*
 dum progressu posthabitis brevioribus ad il- *sensu pietatis.*
 lius sacra advolabant, ante tertium horæ *tis.*
 quadrantem plerumque non absolvenda:
 neque rarò & ipsi suas cum sacrificantis
 Bernardi lacrimas confundebant, quas ni-
 mirum rara quædam suavitas elicuit, quâ
 consuetas sacrificantibus preces dulce quid
 cantando potius, quàm recitando profere-
 bat. Quin Messanæ, cum is aliquamdiu
 procul arbitris in secretiore sacello litaret,
 viri nobiles multis à Rectore precibus im-
 petrarunt, ut admitterentur, quò vel solo
 sacrificantis aspectu languentes pectorum
 scintillas sufflare possent. Romæ verò No-
 bilitum nonnemo, qui Patri arcana mentis *Nocte Ser-*
 nudare consueverat, & ipsâ nati Servatoris *vatoris na-*
 nocte tria sacra sex horarum spatio facienti *ti 6. horas*
 inservierat, prolixè obtinuit, quod effluim *tribus in-*
 ex- *sumit sa-*
 cris.

expetierat, quando & ipse exundante Sacerdotis igne, pius adeò minister, comprehensus in uberes fletus & suspiria liquefactus abiit.

§. IX.

Inter sacrificandum celestibus favillis copulatur, Et sanè ignes fundere credi non obscure poterat. Quando Thomas Fiumegallus Mediolano oriundus, nostri ordinis homo, oculatus & fide dignus testis sanctè afferat, in domestico quodam sacrario suae Provinciae sacrificante Bernardo post sacra verba prolata, se locum omnem favillis plenum conspexisse, easque nunc super aram vario fluxu sursum, nunc deorsum ferri non antè desisse, quàm sacram Bernardus hostiam religiosè absumpsisset. Hic arbitratu principio ex latentibus alicubi prunis hasce favillas diffundi, ut extingueret, accurrit; at nusquam reperto vel tenui indicio, caelestes esse flammulas non malè coniecit.

§. X.

Nihil non agit, ut sacrificandi copiam habeat. Ex divini cultus ardore fluxit etiam illud ingens sacrificandi studium, quo accuratissimè cavebat, ne quid impedimento esset, vel copiam faciendi sacri adimeret, ideoque in tali periculo non minus, quàm in sum-

summo vitæ discrimine prodigiosam è cælo opem exposcebat.

Erat fortè animus ad D. Virginis sacrificia-
re, at præter opinionè deerat sacer apparatus *Seris possu-*
omnis: in turri scilicet inclusus. Itaque *lisque clau-*
provolutus in genua ad aram *Matris Vir-*
ginis supplicavit ardentius, obfirmatòque *sas fores sa-*
animo sanctè pertinax palàm enunciavit, *ne clare sa-*
se Missam non intermissurum; sed ringente *ne vi idcir-*
etiam dæmone sacris operaturum. Sic ad *co pandit,*
portam accessit, & *Aperire,* inquit, *sine cla-*
ve, simulque manum vel elevavit, ut pulsa-
ret, vel palmâ leniter percussit januam, cum
illa paruit, quæque nullâ vi expugnari po-
tuisset, Bernardi imperio cessit. Quæ res
in Episcopi aula ideonis auctõibus nuncia-
ta non vulgarem audientibus movit admi-
rationem.

Auditus est aliquando ad concionem *Ter quoti-*
dicere. Sibi unicè in votis esse, ut quotidie *die, si fas*
ter litare sibi liceat; sic enim suo desiderio *esset, sacris*
quocunque tandem modo futurum satis: *operaturus,*
quod erat, Deum scilicet hoc admirando sa-
cificio magis magisque colere; eoque præ-
sente in Eucharistia diutius frui, nempe qui
vel ægrè sacrificat, vel indecorè sacrificium
deproperat, quem manibus teneat, vel ne-
scit vel non pensat. Eam ipsam ob causam
hostias eligebat densiores Bernardus: &
ne

Ad singula verba rursusq; per- attentus. ne nimiùm velox esset, ad omnia verba, ad omnes gestus, ad ritus singulos advertebat animum. Longum foret sigillatim plures percurrere, huic quadrabit loco unus, eritque instar omnium: amoris utique & Religionis præstantissimæ testis ac partus.

Quoties se inclinavit, toties cervicem pro Christi nomine cadendam porrigit. Sæpe extra se raptus. Quoties enim ad imprimendum altari osculum caput inclinabat, toties ad fundendum pro amato Deo sanguinem, cervicem gladio feriendam offerebat. Unde non mirum, quòd in re divina patranda toties extra se raptus, mira ageret ipse, & pateretur.

§. XI.

Vitreas ampullas ex casu fractas integrat.

Non vanus certè rumor est, sed idoneis testibus comperta res, nunc ex alto vitreas cecidisse ampullas, neque tamen diffractas: alias semel iterùmque guttos è fragili vitro ductos ex casu in frustra abiisse; mox tamen à Bernardo signatos cruce mirabiliter fuisse integratos. Jam quoties

Sacræ Synaxin distribuens lacrimas elicit.

divinum illud ferculum alijs ad aram distribuere necesse erat, tantâ implebat pietatis flamma sacros divinæ mensæ convivas, ut plerisque lacrimarum & singultuum magnitudine impeditis, tempus efflueret, ideoque ne sacrorum ordo turbaretur, Bernardus ab hoc

hoc synaxeos dispartendæ officio fuerit amovendus.

Panormi quoque in Professorum, quos dicimus, templo elevatâ in sublime hostiâ abreptus ad cælestia, sui, loci, sacrique immemor sublimen tenere hostiam perseveravit, nec ante dimidiatum horæ quadrantem, sive vellicaret minister, sive traheret, ad sese revocari vel excitari potuit.

Mázarae verò in D. Nicolai æde cùm sacris operaretur, ubi ad secretiores preces ventum erat, elevatis piè oculis, mox profundâ animi demissione iterum depressis in statuam obrigit. Succutiebat interea Petrus Luna Administer, nunc hoc, nunc illud latus; sed incassum. Tandem elapso dimidiæ horæ spatio sibi restitutus, in has voces erupit: *ô gloria! ô gloria!* quibus haud dubiè vel invitus prodidit, cælestem gloriam aut certè divinum aliquid sibi fuisse conspectum.

Speçtabat profectò sæpiusculè Deum panis velamine tectum, stringebat dulcissimè, familiarissimè alloquebatur. Si quid impetratum veller, id scripto signatum liquod ^{*in sacro sibi al. isq, à Deo quod. derivat. im.*} neæ supponebat mappulæ, cui sacra incumberat. Unde à sacro responsa dabat minime

mè dubius, quidquid petijſſet, impetrâſſe;
quod dixiſſet, eventurum.

CAPUT II.

*Spes, & perpetuum orandi ſtudi-
um, ecſaſes, lacri-
ma.*

§. I.

*Divine
ſpes plenus.*

FErè tantùm quiſque ſperat, quantum
credit. Bernardus ergo, qui Deum
credebat omnia poſſe, quæ velle; &
& velle, quæ in divinae gloriæ incremen-
tum ceſſura ſciret; non niſi grandia de mu-
nifica Dei dextera & ſperabat, & ſibi aliſque
cordatus orator maximâ fidentis animi ſe-
curitate rogabat. Vicit autem ſpes ipſam
perſæpe naturam, & ſpei fructus aliorum
expectationem, non Bernardi ſententiam;
nec deferbuit unquam orandi ardor; quia
nunquam elanguit ſperandi vigor: quàm-
que jucundum eſt ſperare, tam dulce fuit
Bernardo orare.

*Bernardus
à puero o-
rationi
deditus.*

Eſt verò à prima uſque pueritia nihil
illi erat jucundius religioſâ Deum precandi
conſuetudine; majores tamen in hac cæle-
ſtis

itis sapientiæ schola progressus fecit, post
 illam, de quâ supra, insignem sui victoriam, *Totos dies*
 eò usque, ut duas trësue horas, quin & ipsos *noctésque*
 dies, noctésque solidas, sive pronus humi, si- *precibus*
 ve genibus nixus, modò corpore erecto *vacando.*
 consistens, modò humili scabello insidens,
 vel leniter obambulans divinarum medita-
 tione rerum transmitteret: quo tempore,
 cælestibus incendijs adeò pectus æstuabat,
 ut illud emissis ex imo corde suspirijs ex- *Cogitur*
 onerare, vestes temperando ardori laxare, *ardorem*
 domo egredi, dulces amoris lacrimas pro- *mentis la-*
 fundere, alijsque modis æstum reprimere, *xatis ve-*
 necesse foret, *sibus tem-*
perare.

§. II.

Neque defuit unquam prolixæ oratio- *Amplam*
 nis argumentum homini cælestibus assue- *habet pre-*
 to: modò enim dulcissima cum Deo Divis- *candi ma-*
 que ferebat colloquia, tutelarem Angelum *teriem.*
 auscultabat, suos Dei Parenti amores expli-
 cabat: modò in lacrimas precésque effusus
 scelestis mortalibus lucem e cælo veniamq;
 poscebat, iratum placare Numen, Romanam
 Ecclesiam omnesque ordines Deo impen-
 sius commendare adlaborabat. Nunc omnes
 secururæ diei actiones cum Superis consul-
 tabat: nunc repentina superfusus dulcedine
 N in

in cantum & suavissimos divinarum laudum
modulos erumpebat. Et fuit tanta illi
tamque inveterata orandi consuetudo,
eodem tempore, etsi studijs, etiam gravissimis,
immergeret animum, ab oratione ca-

*Minimè
tamen ora-
tiones de-
properat.* avocaret. Neque verò, quod multis solenne
est, cursim deproperabat orationes, etsi tot
seu curis obseptus, seu laboribus fessus; sed
lento veluti passu progrediebatur, & pedes
figebat identidem, ut ea quæ occurrebant
precanti mysteria, penitiùs inspiceret. Ubi

*Lumina
menti in-
fusa scri-
ptis consi-
gnat.* finem sacrae commentationi imposuit, mot
divinae lucis radios, quibus mens illustrata
fuerat, in charta, quoad potuit, expressit, ut
illis sæpius memoriam animumque excita-
ret. Ejusmodi ephemerides Nobilis quidam
Catanzaranus ad manum habet, quas
plenas luminibus ipsius Bernardi manu
conscriptas, ab Episcopo (quem Illustrissimum
Brivium, utpote Colnagi studiosissimum,
nonnulli fuisse arbitrantur) sibi dono
datas gloriatur, & inter opes sacras me-
ritò adnumerat.

§. III.

*Multum de
genibus or-
ras.*

Sacerdotale pensum & coronarias Dei-
paræ preces plerumque non nisi de genibus
re-

recitabat; eâ solitudine, ut tamen si memoria esset perquam fida & tenaci; ne tamen oblivio subreperet, quousque pervenisset, debitum divini officij penum exsolvendo, domi scripto consueverit signare. *Tertiam dixi, &c. Vesperas &c. recitari.* Id verò tempus omne, quod à studijs, vel juvandis mortalibus vacuum habuit, vel in sacrae aede, vel intra cubiculi septa in genua prostratus orationi penitus consecrabat, tam arctè affixus Deo, quo cum illi sermo erat, ut ne *Sine memòris* que rerum agendarum cura, neque dæmon- *evagatione* nis astus aliorum flectere precantis animum posset: immò verò profundè adeò se divinitatis pelago immergebat, tantisque superfundebatur cæli delicijs, ut perquam frequenter domi & foris, in templis & palatijs, in campis & in mensa extra se rapere-
tur, & cælestis quidam fulgor animi ex vul-
tu emicaret: quod, quia in consuetudinem *Non tamen sine raptibus* vertit, jam porrò etiam in publico admirationi non fuit.

§. IV.

Neapoli vir nobilis prosapiæ vidit il- *Quandoque*
lum in aede quapiam sublimem à terrâ, & *sublimis in*
velut in aëre pendulum, satis longo tempo- *aere.*
ris spatio inter preces elevatum. Idem spe-

Etatæ fidei homines in nostro se vidisse tem-
 plo testatum faciunt. Catanæ plures ani-
 madverterunt, cum ad spectandas è vicinis
 Divæ Agathæ reliquias gradus facelli sum-
 mi conaretur ascendere, neque tamen ad-
 stantium multitudine præpeditus, eniti pos-
 set, toto corpore divinâ quâdam vi evehum-
 cubito altiùs in aëre stetit, neque gradi-
 bus infrâ, nec uspiam adminiculis innixum
 tanto majore adstantium admiratione
 quanto in tot oculis testatiore prodigio
 Romæ Cardinalis S. Georgij spectavit in
 cœnâ Bernardum dulcissimâ Dei memoriâ
 sensibus abreptum, & fluentes ex oculis be-
 bertim lacrimas purpuratâ manu ipse detec-
 sit.

Messanam inter & Catanam vir ex Di-
 vi Benedicti affeclis religiosus, quem Ber-
 nardo itineris socium casus dedit, conspexit
 obstupuitque, eum in diversorio se in secre-
 tius conclave recepisse, ac ibidem septem
 ipsas horas sensibus in oratione penitus de-
 stitutum, atque ad eò sine anhelitu, sine motu
 cordis, nemine vel parùm dubitante pro
 mortuo habitum. Et jam alij consilium
 capiebant, quâ cadaver in Urbem deferre-
 tur: alij, quæ sepulturæ necessaria sunt, jam
 accurabant. Cum ecce redeunte spiritu
 surgit, velut è tumulo Pater, prodit in me-
 dium

*Septē horis
 sine sensu
 in mortuū
 iacet.*

dium cunctis admiratione defixis, & quomodo inquirant, resurgis, Pater, tot jam horis vitâ functus? quibus tamen ille, ut cæli delicias regeret, se dulci oppressum somno contestabatur.

§. V.

Alium quoque ejusdem Divi alumnum gravi detentum in valetudine religioso charitatis obsequio recreaturus accesserat, jamque Abbati assidens de cælestibus sermonem ex more cœperat; cum Christi Crucifixi cogitatione defixus, & subita abieptus ecstasi pro mortuo jacuit unius horæ spatio, nec vi aut clamoribus ad sese revocari potuit; tandem verò sponte sua, velut è somno evigilans veniam petijt, caussatus interea se in Christi sepulchro trophæa patientis cum voluptate admirabili spectasse.

Evocatus fortè ad sacrarum Virginum aedem fuerat Bernardus, & jam ad solitum colloquendi locum, exceptura Patrem properabat Agatha de Paternò, Præfecta Cœnobio: cum ille interim in templo conspectâ Crucifixi icone mox raptus dimidiam horæ partem hæsit: post vultu accensus, lacrimisque diffuens: ô miserandam Matrem, exclamavit, ô calamitosam DEI ho-

minis pro sceleratis in cruce extincti genitricem! denique sibi redditus eidem Antifitæ, quæ toto eum tempore non sine aliqua voluptate & pietatis fructu observaverat, ingenuè fassus est, animam suam tantisper in Calvariæ monte fuisse peregrinam: quod enim vero satis testabantur singultus ex intimo pectore erumpentes, & voces suspirijs intercisæ.

§. VI.

*Nec potuit
eiusmodi
raptus im-
pedire, vel
lacrimis
temperare.* Hæc verò precantis, aut divina mediantis à sensibus alienatio, ut oppidò fre-
quens, ita minimè in potestate fuit Bernardi, quem divina rapiabant; non quidè invitum, modestiæ tamen causâ verecundè, sed frustra reluctantem. Quemadmodum, & perpetuos lacrimarum fontes, ne perenni fluxu genas irrigarent, ut etiam veller, sistere non potuit; nimirum gemino donatus cæli munere, ut tam pijs imbribus oculi semper pluerent, pupillam tamen aciemque luminum nunquam haberent. Sive enim horarias Deo, vel coronarias Deiparæ precibus persolveret, sive ad populum de superiore loco verba faceret, vel patientis Christi quacunque demum occasione meminisset, ceu gemino fonte aperto ex oculis lacrimis

crimarum rivi voluebantur. Quod etiam
 persæpe in ipsa hominum turba evenit. Cer-
 tē cum Præsule quodam magni nominis
 curru peregrē vectus tam copiosos lacrima-
 rum effudit imbres, ut epistola, quam for-
 tē sinu reconditam habebat, madefacta cū
 jam Præsuli in itinere ostendenda esset, sine
 rubore tradi non potuerit. Nunquam ferē
 quoad vixit, rem divinam fecit, nisi com-
 plutus lacrimis, plurimum etiam strophio-
 lō usu, quæ, ut ædituus apponeret, necessitas
 expressit, non sat exsiccandis. Ipsemer a-
 micissimo suo Bernardo à Ponte aliquando
 affirmavit, se rem divinam ipsis viginti tri-
 bus annis, tantummodo bis tērue sine lacri-
 mis fecisse.

§. VII.

Ad extremum tam continuo precandi
 studio, & nunquam interruptā cum DEO, *Nihil non*
 tanquam præsente agendi consuetudine *sperat se o-*
 cō intimæ familiaritatis pervenit; ut à ma- *rando con-*
 gno Numine, ceu amicus ab amicorum opti- *secuturum.*
 mo nihil non speraret, nihil non impetra-
 tum inter lacrimas, suspiria, precēsque sibi
 aliisque polliceretur, & vel ab invito, non
 extorqueret. Quod si enim difficilem ad *Piā quādā*
 vota Deum animadverteret, eum non raro *violentiā.*

religiosâ quadam violentiâ in suam sententiam pertraxit, & audaci pietate imaginem infantis JESU, quam in cubiculo venerationi expositam tenuit, piè simplex, velut captivum amoris obsidem arcæ includebat, & blandum subridens cum Jacobo Patriarcha, *non dimittam te, ajebat, donec benedixeris mihi.* Atque hunc in modum facile illi fuit, quò veller, DEVM suæ Majestatis quasi oblitum inflectere. Itaque tam explorata Dei bonitas mirum quantum extimulabat Bernardi spem, ut multus esset, ac perquam sedulus, in quorumvis aliorum calamitatibus apud Deum Cælitesque orator, quorum causas scripto notatas, non secus ac libellos supplices Crucifixo super lectulum deposito blandissimis verbis offerebat, quibus adijciebat nocturnâ sui flagellatione sanguinem, suspiria, lacrimas. Observatus est planè vim Deo facere velle, & cum pro ægro quopiam supplicaret, hisce verbis usus. *Hanc mihi, quæso, fac gratiam, & sanctum infirmum (& nominabat infirmum) volo enim eum sanum fieri.* Allatus erat nuncius Bernardo, virum Principem ad extrema deductum. Tum Bernardus, moritur, inquit, Princeps; at non est mortuus. *Ego verò hodie cibi nihil gustabo; sed precibus dabo operam, ad sanctam meam Agatham & Antonium*

Aliisq; rara pietatis artibus.

nonium adibo; ubi si pro Principe litatum fuerit, mortem evadet. Ita Bernardus, & Princeps, peractis sacris, extra aleam fuit.

Frequentiam orationis plurimum ad-
 juvabat perpetuus cælestium illorum mis-
 filium usus, quo per breves ac ardentes ex-
 animo preces in cælum ejaculamur; horum
 enim incensæ charitatis jaculorum phare-
 tra inexhausta cor erat Bernardi, è qua
 quidquid ageret, amoris tela depromens sive
 orabat agendo, sive amabat orando.

*Vbi proli-
 xiùs orare
 non licet,
 suspiria
 in cælum
 ei aculatur.*

CAPUT III.

*Bernardi Charitas ne utiquam
 otiosa.*

§. I.

Sacer ille Amor, quo animus in Deum
 rapitur, & velut ad centrum arcanâ vi
 tractus avolat, Dux est, & felix omni-
 um virtutum Imperator, adeoque post fidem
 & spem inter prima Bernardi decora, in
 fronte statim collocandus venit: præsertim
 quod à primis conceptus annis continuo
 annorum fluxu, nec lethali culpâ unquam
 extinctus, nec torpore fractus usque ad me-
 tam

*Diurn ab
 infantia
 amat.
 Charitate:
 nunquam
 mortifera
 culpa vitio
 extincta.*

tam ipsos ferè sexaginta annos maximis
semper augmentis excreverit in immensum.

*Omnia Dei
amore ag-
greditur.*

Quidquid enim cerneret, amandi præbebat
ansam: quidquid audiret, gradus erat ad

Deum: quidquid etiam ageret, amabat; quia
hortatore comitèque divino Amore cuncta

*Quantum-
vis ardua.*

agebat, sola tamen, quæ ad DEI majorem
gloriam & voluptatem cessura cognoverat,

etsi magno suo & incommodo, & existima-
tionis propriæ jacturâ, sæpenumero fuerint

*Hunc ostendit
in concionibus.*

suscipienda. Amor sanè ad suggestum &
conciones evexit, amor verba dictavit, flamma

dictioni admovit, mentem perpetuo
mortales juvandi studio accendit, colloquia

*In collo-
quis.*

omnia cum sacris & profanis hominibus
institura piâ quadam suavitate dividit, ut

amore divino audientes inescaret. Scri-
benti amor adfuit, & pro atramento ignes

In epistolis.

suggestis, ut non nisi DEVM DEIque amo-
rem & ardentissima cæli desideria spirarent.

epistolæ, non nisi suspiria flammæque ex
calamo prodirent. Amor quoque ingen-

*Etia. san-
guinem in
tormentis
fundere per-
cupiens.*

tes Bernardo animos addidit, ut nihil non
auderet DEI causâ aggredi, nulla formida-

ret pericula, ad nullos pavesceret adversos
casus, nullis frangeretur laboribus, nullis a-

*Omnia in-
fra Deum
despicit.*

nimorum lucris satiaretur, non sicca morte,
sed cruenta pro Deo mori efflictim peteret.

Ad hæc divinæ tribuendum est charitatis
quod

quòd quidquid infra Deum aut divina esset, despiciatui habebat, ideòque caduca omnia aspernatus, uni Deo affixam perpetuò mentem gerebat, pervigil, & apertis oculis auribusque sponte cæcus, & sapienter surdus audire viderèque nihil videbatur, cælestibus nimirum amoribus extra se raptus, Seraphino, ut ajebant, propior, quàm mortali.

*Deo mente
semper im-
mersus.*

§. II.

Divina jam non meditabatur, sed alta contemplatione defixus aspiciebat, suavissimis interea sic delinitus illecebris, piisque immersus lacrimis, ut nisi hoc cælesti imbre pectus inundaretur, nisi conceptos mente ignes etiam sub ipsam meditationis horam, quâ silere leges imperant, in aliorum animos submissè pièque colloquendo effunderet, & ipse fateretur, sese sacris è cælo flammis consumendum, & alij rerum conscij haud paullò timerent. Sat erat vel pauculis verbis in communi sermone modicam DEI facere mentionem, & jam scintillabant oculi, ardebat vultus, lingua, manus, pedes gestiebant, exultabat cor, totus Bernardus suum impos modò dulce cantillabat, modò festivum tripudians saltitabat, jam modesto risu animi delicias testabatur, quandoque proxime

*Divina
contempla-
ri solitus.*

*Ad quæ-
vis DEI
mentionem
mirificè
exardescit.*

mè adstantem suavissimo stringebat charitatis amplexu : ut qui hominem non nosset, emotæ mentis crederet. *Et qui fieri possit? ajebat, interrogantibus, ut infantulus ad primum amatæ matris aspectum, non exiliat, non cantillet? naturâ vel invitum exstimulante. Quem amor DEI in potestate habet, nequit sibi imperare, quin audito DEI nomine, ô qualis quantæque matris ac patris! inardescat, blandùm rideat, gaudiòque exultet: solatia hæc sunt, inquiebat amicorum non nemini, cælestesque animi motiones, quas experiri licet, non explicare: degustare corde, non verò labijs effari datum est.*

*Aliòsque
accendit.*

Fecit autem, ut nonnunquam alij quoque delicias ejuscemodi non parcè delibarent. Gravis affirmat testis, orante Bernardo se tantum dulcedinis aliquando hausisse, ut semetipsum non caperet, Patrique precibus adhuc immerso conquereretur; *Pater, ego gaudio emorior, qui tamen aliud non respondit, quàm, bene habet, fili. nemo sanè meliùs, quàm qui moritur amore: cui vivere, pœna est; vita, mo-*

ri.

CAPUT IV.

Patientis Christi memoria, & imitatio, cum inusitato lateris dolore.

§. I.

Quod proprium est verè amantibus, cum patiente pati, id Bernardo jam longo usu pronum, & familiare quasi in naturam vertit; quòd enim Christum humanæ salutis Assertorem ardentissimo complectebatur amore, inde factum est, ut de tormentis cruciatibusque amari Domini neque loqui, neque cogitare sine lacrimis, sine dolore pœnâque posset: quia verò totus in Crucifixo passioque Servatore absorptus, mortem illius & supplicia semper in ore & corde ferebat; nunquam necis tam acerbæ memoria non impensè cumulatèque cruciabatur. Vulnere divini corporis sauciabant Bernardi animum tamque gravibus mactabant corpus supplicijs, ut exhaustus, enervis, pallidus & emaciatus adspectantibus commiserationi esset. Sextâ quaque feriâ in lignèâ cruce procumbens brevem

De patiente Christo

nec loqui nec cogitare potest

sine lacrimis, & dolore.

ss. Vulnere impensè

colit.

*In latere
lithale
sentit cru-
ciatum.*

*Divinitus
non sine
precibus
concessum.*

capiebat somnum; contra crucifixi imagi-
nem in lectulo floribus ornato collocabat.
Eadem die, & porro quoties concionanti de
Passione sermo fuit, acerbissimum præ cæ-
teris in latere cruciatum, & lethiferos in cor-
de dolores persentiebat, haud sæcus ac si lan-
cea perfossus immane vulnus accepisset.
Crescebat autem dolor pro magnitudine
fervoris, Neque tunc solum; sed quoties
etiam sacris operatus est, cor sibi comprim-
findique sensit. Quod tormentum ipse sibi
velut insigne Dei munus operosè accersivit
in hunc ferè modum. Cognoverat in silva
hominem degere, sanctimonie famà clarum
ex Divi Benedicti familia, qui Christi pa-
rientis in corde pœnas expertus, immensis
laniaretur doloribus. Ad hunc ergo ac-
cessit, eamque sibi à Crucifixo Amore lan-
nienam, cordisque dolores impetrari expe-
tijt, nec antè quàm voti compos fieret, di-
scessit. Ex eo tempore, quoties ab altari
digressus est, ad mortem usque cor torqueri
sentiens, amicorum fidissimo sæpe dixit.
Dissimulo ego quidem, sed sentio me mori.
Deinde ad Deum conversus. *Si mori me vis
Domine? inquit, moriar.* Negabant medi-
ci eum dolorem dolorisque principia natu-
ræ adscribenda: ipse verò non nescius, unde

originem traheret, non quærebat medicinã :
 pro medicamine illi erat liquidissima vo-
 luptas, quæ dolore abscedente, animum
 non minore gaudio cumulabat, quàm dolor
 tormento cor confixerat.

§. II.

Quacunque anni tempestate pro con-
 cione Patientis Christi mentio incidisset
 (præsertim quando acceptam Crucem huc
 illuc ingenti ardore vibrabat) ira inter di-
 cendum exarsit, adeò tum oratione & ac-
 centu ad luctum dolorémque inflexo, tum
 lacrimis suspiriisq; eluctantibus populum
 commovit, ut in fletus planctusq; pro-
 rumperent universi (Parasceven crederes)
 magna omnium approbatione, nec admi-
 ratione minori. quia verò tantâ animi con-
 tentione vires sanitasq; plurimum detere-
 bantur, ex majorum imperio signum Crucis
 cathedræ clavo bene magno affixum est,
 ne Pater illud pro more abriperet. At ille,
 perinde ac si stuppa esset ferrum, & clavus,
 palea, multò quàm aliàs magis expeditum
 habuit Crucifixi sigillum convellere, rerum
 conscijs stupore defixis. Per sæpe caput
 capiti Servatoris in cruce suffixi apprimens
 inter dolentis amantisq; suspiria totus adeò
 fol-

*Inter con-
 cionandã
 crucifixi in
 imaginem
 comprehendit.*

*Et ad la-
 crimas to-
 tam com-
 movet con-
 cionem.*

*Caput ca-
 piti Serva-
 toris in
 cruce ac-
 apprimis.*

Lavat lacrimis.

De Cruce loquentem audivit.

solvebatur in lacrimas, ut à capite ad pedes sigilli ubertim defluerent; quas ipse dein resorbere solitus, pro nectare combibebat, interea dulce modularus carmen, suos amores pia poësi exprimebat: quæ tandem in manus P. Ludovici Maselli devenit. Neque verò dubium est, quin ipsi Servator ex Cruce quandoque fuerit locutus: ita enim Bernardus ipse confessus, cum ab amico consuleretur, quid sibi faciendum esset, ut secum etiam loqueretur Crucifixus, candidè aperuit, quâ ipse viâ ad hanc gratiam penetrâsser. *Reseca, inquit, reseca mi Pater, & abijce procul à te, quidquid tibi dulce est.* non dulcescit illi crux, qui extra crucem quærit dulcedinem: neque loquitur Christus, nisi cui sapit crucifixus, Bernardus verò non modò loquentem audivit, sed & recentis sanguine perfusum vidit.

In Sacrificio cruentum videt Salvatore.

Faciebat aliquando ad aram in Divi Nicolai æde, cum ecce prolatis ritè verbis, quæ præsentem sub forma panis DEVM constituunt, spectavit Crucifixum Dominum quinque palmaribus è corpore plangis largiter sanguine manantem. Qua re territus & lacrimis ipse madidus: *Quid hoc est Domine? inquit, Egone, mi JESU, sic te laceravi? fors ego tibi sanguinem expressi? Cui Christus: non tuum hoc est scelus; sed per*

per superiorem Templi portam modò ingreditur, qui atroci flagitio (& nominabat illud) hæc mihi vulnera inflixit, & barbam in modum cruentavit corpus. Ita ad huc hodie suos habet Christus paricidas, atque utinam paucos.

In Collegio Montis Regalis nocte quadam amore saucius Christi tormenta meditabatur; at quia conceptum pectore dolorem ferre nequibat, in templam concessit, frænâ suspirijs laxaturus. Itaque in tantos ejaculatus se diffudit, ut è somno non nemo excitatus advolârit: qui tamen, ubi nil nisi Bernardi amantis dolentisque cum Christo voces audivit, obstupefactus rursus quieti se dedit.

Amore Domini sui in crucem acti percipiebat sextâ feriâ defungi vitâ: cujus rei fidem facit Franciscus Romanus, Cathedralis Ecclesiæ Panormi Canonicus, tam sanguine, quàm prudentiâ & doctrinâ illustis, qui sæpius Bernardum cygneâ voce fatis præludentem, & eâ vocis modulatione, quâ in suggesto solebat, hilariter cantantem audierat. *Non nisi die Veneris optata mors advenis. Ita precatur servulus, & non negabit Dominus: Quæ sexta lucet feria, voto mihi sit ultima.* neque aliter, quàm cecinit,

Sextâ feriâ mori percipit, & obtinet.

nit, evenit, & eventurum pro concione diu
antè prædixit.

§. III.

*Crucifixi
imaginem
ex ære fusã
in pectore
gerit.*

Æream Crucifixi imaginem interditi
noctúque gerebat in pectore, ne unquam è
memoria excideret. Non minùs verò ex-
pressam in corde Servatoris in crucem acti-
formam tulisse credi potest, quæ per ocul-
los emicaret.

*Aliam ex
oculis suis
mirabili-
ter emican-
tem.*

Certè vir nobilis Messanensis ex Par-
thenicis Sodalibus sanctè affirmat, fuisse à
se inspectam in oculis Bernardi pulcherri-
mam Crucifixi imaginem. neque id mirum
quia in pœnis, in cruce Servatoris, in vul-
neribus amari Jesu dies noctesque animo

*Totus in
passione
Christi, to-
tus in vul-
neribus.*

voluendis totus erat: his fontibus cæleste
nectar hauriebat: ex his divinæ charitatis
fornacibus flammam mutuabat; ex his ca-
piebat sideribus arcanae sapientiæ lumina;
hæc loquebatur præsentibus, hæc scribe-
bat ad absentes, & majusculo quidem chara-
ctere: de his pangebatur versus, ingenio &
pietate non vulgari, de his denique con-
templandi capita modúmque tradebat alijs,

*Manuit cū
illo esse in
pœnis, quã
in gloria.*

ipse verò vivendi legem, patiendi robur, a-
mandique artem capiebat. Qua in arte eò
sanè evasit, quò pauci; si tamen aliqui, ut
sci-

scilicet Christum in pœnis comitari, quàm in gloria mallet. Aiebat, si libera sibi foret optio, electurum se potius, cum dolente Matre sub Cruce, quàm cum gloriosa in cœlis Filio assistere: in infami ligno cruentum stringere, quàm fulgentem in folio spectare: amorem suum magis inter pœnas & vulnera exercere, quàm inter delicias pascere. Hoc enim verò magisterium est amoris.

CAPUT V.

*Cultus & amoris in Deiparam
teneritudo.*

§. I.

Primæ post DEUM Bernardi deliciae DEIPARA fuit. Hanc præcipuo cultu semper est prosecutus, atque ut se illi verè Bernardum probaret, & cognominis Divi mores cum nomine in ipso Religiosæ Domûs ingressu se assumpsisse palàm faceret, amavit ut Matrem, deveneratus est, ut Reginam. Eo præsertim pietatis studio, à quo DEI parens nomenclationem Rosarij, titulòsque vulgò accepit. Nullam eius iconem transijt, quin officiosa salutatione

*Deiparam
post Deum
unice colit
& amat.*

Dominam coleret, cujus appellatio illi prænectare melléque fuit. Perquam sedulo & illud cavir, ne ad æris sonum consuetis per diem horis salutandæ Virginis immemor officio deesset suo; sed insigni demissione mentis ternas adnumeraret salutes, aliósq; ad hoc tributum Cæli Reginae pendendum suo exemplo animaret. Nullo non die à prima usque pueritia ex corona precatório illi rosas, quor salutationes obtulit. Quoties eam appellare vel occasio suavit, vel pietas adegit, suavissima, ut amantes assolent, hunc in finem nomina excogitavit, nunquam fatur, novos identidem colendæ Virginis modos, à Divis usurparos, veluti æmulator acerrimus condiscere & exercere studuit.

§. II.

Nihilabilis la petit, quod non consequatur. Tenebat Romæ in cubiculo imaginem magnæ Cælitum Reginae, antiqui operis, lapideam, & subfuscam. Hanc suam ajebar nigellam, neque ad illam, velut unicum cordis sui asylum perfugit unquam, quin, quod impetratum volebat, auferret. Unde Româ in Siciliam delata, & in Catanensium Templo Societatis collocata quor septimanis ad constitutam diem populo perfrequen-

ti religiosè colitur. Nec aliter ac amantibus
 solenne est, cum ad alios litteras daret, Dei-
 param pijs celsisque encomijs celebrare, e-
 jusque prodigiosas virtutes ac merita doctâ
 non minùs, quàm sapidâ oratione plurimùm
 efferre in more positum habuit; quasi nulla
 satis culta esset epistola, quam de Mariano
 sui cordis thesauro verbis ac sententijs Ma-
 gnæ Matri perhonorificis, ceu totidem gem-
 mis, non exornâset.

*Amorem
 Marianum
 aliis incul-
 cat.*

§. III.

Ad ipsam verò Cæli terræque Domi-
 nam frequens exarabat litteras non rudis
 amator; reverentiæ tamen & pietatis plenas.
 Unam hîc dare placet, quam ad Lauretanæ
 Virginis sacrarium transmisit, in hæc ver-
 ba Latinè à se scriptam. *O Virgo gloriosis-
 sima, Mater dulcissima DEI, ac Domini mei
 IESV Christi! memor esto Servi tui Bernar-
 di Colnagi, qui etsi maximus peccator sit, ta-
 men gratiâ filij tui suavisissimi, & intercessio-
 ne tua, ô Virgo benedicta, sperat maximam o-
 pem animæ suæ, &, quâ potest, etsi valdè exi-
 guâ ad tantas laudes tuas, te devotione obser-
 vantia, ac amore prosequitur; ne me derelin-
 quas servum tuum, qui post filium tuum, qui
 cum Patre, ac Spiritu sancto coequalis vivit,*

*Ad Deipara-
 rentem lit-
 teras dare
 solitus.*

& regnat, nihil præter te habet, in quo confidat magis. *Serva me, Domina mea, precibus tuis ad filium tuum. Amen.* Quid est, quod non possis impetrare Mater? ac talis, ac tanta Mater? à dulcissimo filio tuo? Age Domina mea, Hera, Regina, & Imperatrix mea, ac Angelorum, per te bona, vera, sancta, æterna, filio tuo, ac tibi maxime placita expecto. *Vale, ac Vive.*

Virgo, decus cæli, terrarum gloria, Virgo: Virgo Deum potes æthereo deducere cælo. Et cælum terris, terrâsque immittere cælo.

Rome: ad cælum, per Domum Lauretana, domicilium tuum, ô Virgo sacratissima, ac filij tui Domini mei IESU Christi. Duodecima die Martij 1600.

Hucusque Bernardus.

§. IV.

*Epistolæ huiusmodi
epistolas in
sacro of-
fart.*

Drepani verò, quando in æde Virginis toto orbe per celebri sacra faciebat, multas ejusmodi epistolas sub linteo, quod corporale dicunt, veluti supplices chartas simul insignitæ fiduciæ testes collocabat, Matriq; Virgini offerebat, responsi gratiæque securus: quam ex sacra Capuccinorum familia vir perquam religiosus in Sicilia aliquando veluti supremæ Virginis internuncius Bernar-

*Et responsa
accipit.*

nar

nardo exposuit, quando ad eum perscripsit. Bono esset animo, maguam ipsi gratiam & singularem ab Angelorum Regina fuisse promissam: quam & sibi Augusta Virgo fuerit pollicita. Uterque tamen, quæ esset, reticuit. Aliàs Deipara modis alijs, aut per se ipsam, non ex vano credita est aperuisse.

Miserat fortè ad Drepanensem Deiparam Marsalâ, ubi tunc erat, per nostræ Religionis hominem, eò pietatis ergò profectum, ejus modi litteras, quas ille sub scabello statuæ Virgineæ ita deposuit, ut eximî non possent. Hunc ex peregrinatione reducem Bernardus mirè lætus excepit, gratiasque tam fideli bajulo prolixè reculit, fassus ab Augustissima cæli Imperatrice jam se responsum accepisse.

§. V.

Ad hæc non procul Catanâ, cum per *Se ad aternam destinatum* epistolam plenâ pietatis pertinaciâ Mariam *gloriam à Deipara dâscit.* cæli januam precibus pulsâset, atque ab illa viventium Matre flagitâset edoceri, num in vivorum libro inter cælestis gloriæ candidatos æterno DEI decreto destinatus esset, id quod erat, hunc in modum ab illa didicit. Pagus est Vrbi vicinus, & Virginis ab Angelo Salutatæ imagine inter primas totius Siciliæ celebri felix & frequentatus. Eo

in loco exaratas Magnæ Matri, ut sine arbitris tradere posset, litteras, socium monuit, se januis clausis sacris operaturum: foris ipse ad posticam & vicinam aræ januam assisteret, eminus ex more responsurus.

Hic imperata quidem fecit; ductus tamen tum ipse, in veritum nitendi studio, tum amici duo Franciscus Bolanus, & Octavius à Valle, viri nobiles inflammati magnâ cupiditate sciendi, quid Mystra solus rerum ageret, per hiansem ostij rimam curiosè per observarunt facientem. Principiò quidem à majore porta nudis genibus ad aram usque maximam reptavit: post consueto ritu sacrificans, ubi eò ventum est, ut hostia divino Numini offerenda esset, epistolam gloriose Virginis simulacro porrecturus manum in altum sustulit, simulque chartam illico evanescentem dimisit. Illi rei novitate attoniti, quid sibi tamen vellet, nescij, redeuntem à sacris Bernardum, etsi adoriri velent, non tamen ausi sunt interpellare: quòd is profundo mœrore pressus, animique dubius fixum in corde dolorem, ceu gravi plexus esset infortunio, jam non celare posset. Sequenti verò luce, cum eodem in loco pridiana pietate ritùque solus rem divinam fecisset, atque adeò insolitis perfusus gaudijs, ceu digito cælum tangeret, tri-

um-

umphanti similis ad socios reversus esset, interrogatus; quid ita sibi dissimilis, hesternos luctus tam repentinâ lætitiâ commutaret? altum diu silentium tenuit, ne, quod modestia verabat, raram Numinis in se clementiam propalaret; tandem verò importunis adactus amicorum precibus ~~an~~uncia- vit: hoc nimirum die, quod heri summis à Deo votis frustra rogâsser, denique ut sibi manifestum fieret, impetrâsse: scilicet amicorum intimum, cæli hæredem in divina beatorum diphthera indelebili charactere à supremo Numine scriptum; ita neque cælestem gratiam ingratus tacuit, neque gloriosus sui jactator se ipsum patefecit. Ut tamen se texerit, aliunde deprehensus est haud dubijs tantæ rei argumentis: id verò de se dici ab alijs tam ægrè tulit, ut eum, qui fortè hoc illi gratulabatur, nunquam deinceps secretorum, ut antè, participem voluerit.

§. VI.

Ceterùm tabellarios ferendis hujus- *Epistola à*
 modi epistolij, ut per innocentes transirent *Bernardo*
 manus, oculosque incuriosos nancisceren- *ad Divam*
 tur, mos illi fuit aut infantes mittere, aut *Virginem*
 albæ mentis homines; etsi verò quandoque *data non*
 nasutulum aliquem elegisset bajulum, divi- *possunt ui-*
olari.

Sed evanescent.

no tamen nutu factum, ut litteræ Bernardi ad DEI Matrem datæ nunquam violarentur: non rarò evanescerent quæsitæ; quemadmodum multis sæpe occasionibus exploratum habetur. Unam ex compluribus commemorare lubet. Ex Catanensi Collegio scripserat epistolam prolixam satis, scilicet ad Matrem: hanc cum manibus gestans ad portam tenderet, quæsiturus qui ferret, duos offendit litterarum studiosos, obtestatus, hanc chartam ad aram Virginæ Matris in ædem familiæ Franciscanæ deferrent, suoque nomine pij salutatores Dominam officiosè breviterque venerari, scripturam in altari destituerent. Excepit autem hæc mandata Thomas Leonardi ex vicino, & callidus explorator è vestigio duos inscure nuncios, locum, quo charta post DEI parentis iconem ab ipsis deposita fuerat, oculis designavit, isque digressis, ut epistolam referaret, & secreti religione posthabita etiam perlegeret, occurrit; neque tamen vel ibi, vel in omni circum loco quam studiosè perquirere satagebat, nec aliam id genus chartam potuit reperire. Postera die & juvenum alter facti poenitens, quòd litteras non antè lectas ad aram attulisset, eundem in locum, ut eas inde tolleret, reversus est; sed ut curiosè quæsierit, non

non invenit. Ita Thomas ipse, nunc Sacerdos fide dignus juratus testis affirmat. Hanc scilicet gratiam Virgo rependit suo Bernardo, ut profanos homines perquam studiosè castissimos illius amores ad nutum amantis celaret.

§. VII.

Quærebat equidem ille solatium ab *Deipararum* sententiæ per epistolas; at *Deipara*, ut Bernardo præsens solatia affunderet, persæpe illi *sæpe adspicibilem* in amoris præmium clara in luce se conspicuam dedit. *habes.*

Stabat aliquando ad imum aræ gradum sublatis in cælum oculis diu immotus: post in cubiculo humi prostratus jacebat. Id cum Minister advertisset, *mi Pater*, inquit, *quid videras?* cui ille, ratus eadem ab illo quoque visa: spectabilem hisce oculis habui Dei Matrem in ipso altaris fastigio, albo & rasili serico pulcherrimè vestitam. Et verò nisi probè satis eam fuisset contemplatus, formam illius tam graphicè verbis exprimere non potuisset: quod tamen in familiari quodam colloquio, cujus non nemo callidè juxtâ ac piè Bernardo auctor fuit, abundè præstitit. ut lib. 1. cap. 8. scribere me commemini.

Sed

Sed & aliàs aspectu Serenissimæ Cæli
Reginæ potitus, mirificam hausit volupta-
tem. Ipso Assumptæ Virginis die accidit,
ut in suggesto, cùm ad populum verba face-
ret, totus repente expallescens, dein fixo in
cælum obrutu, canenti similis magno pie-
tatis sensu, nec minore gaudio ingeminârit:
Video te Domina nostra, video te. Et quid
aliud viderit, quàm amplissimum Divini-
tatis theatrum.

§. VIII.

*Immacula-
rum Maria
conceptum
inter pri-
mos Socie-
tatis Theo-
logos de-
fendit.*

Et sanè videri poterat certare purissi-
ma Mater cum suo concionatore, quâ puri-
tatis propriæ studiosissimo, quâ Marianæ
ideoque purissimæ Conceptionis defensore
acerrimo: qui inter primos nostri ordinis
viros tam è suggesto ad populum pro con-
cione, quàm ex Theologica Messanæ Nea-
polisque cathedra ad litteratorum coronam
Magnam DEI Matrem absque originariæ
labis nota conceptam doctissimis conten-
dit argumentis, aliósq; cùm doctrinæ, cum
sanctimonix famâ insignes viros induxit,
ut purissimum ab omni macula conceptum
Virginis suo etiam sanguine defensuros
votum signarent.

*Atque ut
alii defen-
derent, in-
ducit.*

Ut ergo Cæli Regina suo pugili vicem re-
pen-

penderet, ipsâ illâ, quâ Conceptam Virginem Christiani colimus, die, spectabilem se præbuit. Vix ad aram Templi nostri Catanæ, quæ MARIÆ Majori sacra est, ut suprâ compendio denarrare aggrediebar, rem divinam facturum accesserat, cum oculis in Divæ iconem, dein ad latus Evangelij defixis in ejus aspectu captus hæsit. Vidit enim non jam imaginem; sed ipsam terrarum siderumque Dominam luce plus quam fiderea circumfusam, ad miraculum & ultrâ formosam, undequaque ut pulcherrimam, ita & amabilissimam. Quapropter primùm in hæc verba erupit, *ò quam pulchra es! quam pulchra es!* deinde ad socium, *quam vereor,* inquit, *ut hodie sacris operari queam;* nihilo tamen seciùs, consuetas ad sacrificandum ingressus preces, ut potuit, dixit, & gradus aræ leniter ascendens identidem ista secum iteravit: *quam pulchra, quam dulcis, quamque amabilis es? ò Domina Paradisi!* largis interea lacrimarum rivulis perfusus. Peractis ritè sacris, quæ ad horæ spatium produxit, properè exutus sacerdotali habitu perque hortum ingressus, inter extaticos clamores ad cubiculum suum curriculò contendit, ibique laxatis sanctæ lætitiæ habenis inter inflammata pectoris suspicia, porrectus humi, & facie solo app-

pressâ altum ingeminabat : quàm jucundâ,
 quàm festiva es, quantisque delicijs circum-
 fluis? ô Domina! at sacri Minister, quem
 cupido inceserat explorandi, quò avolâset
 Bernardus, quidque actitaret, non multò
 post abeuntem secutus in conclavi reperit
 genibus nixum, capite in terram demisso,
 & linguâ solum omne, à porta ad usque ar-
 lam osculis delibantem, totumque in lau-
 danda Virginis elegancia absorptum iterum
 iterumque exclamare: quàm formosa, quàm
 amœna, quàmque mirificè grata es? ô Do-
 mina! næ Tota pulchra es, amica mea, &
 macula non est in te! Vbi tamen à socio se
 deprehensum vidit, enixè precatus est, ne
 cui quidquam horum evulgaret.

§. IX.

Auctor est,
ut tota Si-
cilia DEI
Matrem si-
nelabe cõ-
ceptâ Præ-
sidem Do-
minamque
colat.

Et sanè momentum habuère permã-
 gnium Bernardi nostri de immuni omnis
 maculæ conceptu seu scholasticæ disputa-
 tiones, seu conciones sacrae; aliquot enim
 post annis Sicilia universa Urbium suarum
 omnium præsidem Dominamque legit Dei
 Matrem sine macula conceptam. Hinc
 factum arbitramur, ut Colnagus noster in
 tabellis & iconibus, quæ hodie circumfe-
 runtur, cum ejusdem Virginis imagine, quâ
 la-

labis originariæ expers repræsentari solet, magno suo merito à pictoribus fuerit plerumque repræsentatus.

CAPUT VI.

Familiaritas cum Tutelari atque alijs Angelis.

§. I.

Non mirum Angelicos Bernardum induisse mores, cui tam frequens cum *Angelum* Angelis, tamque arcta intercessit con- *Tutelarem* fuerudo, ut illis tanquam Magistris ipse u- *frequenter* teretur: ipso ceu discipulo perquam docili *habet con-* apprimè illi delectarentur. Custodem sa- *spicuum.* nè Angelum in Collegio Romano frequen- *Morum vid-* tissimè adspectabili forma præsentem ha- *raq; Magi-* buit, atque ad illius Angelicam oris corpo- *strum.* risque siderei compositionem suos ipse gressus, motum, vultusque habitum ex modestiæ *Consulere-* legibus conformare didicit. Hunc in re- *rem.* bus arduis consulere, negotiorum consiliorumque participem facere; ab hoc divini amoris mutuare flammam, constitutis horis adlurgendum è lectulo excitari, ad orandû, *Excitator-* dandamque litteris operam, legesque ex a- *rem.* mus si servandas incitari solebat: quidquid de-

*Monitorē.**Arbitrium.*

denique ageret, diceretur, ad majorem DEI gloriam referre doctus, raro admodum beneficium, & in summis dubio procul memorando, quoties vel in levissimo levis etiam culpæ periculo versabatur, non perfunctorie moneri consueverat.

§. II.

*Colit, imitatur, audit,**D. Michaëlis honori concionatur impetratus.*

Contrà, Bernardo curæ fuit, tam nobiles à Cælo Spiritus summa veneratione prosequi, tam excelsâ & insolitâ mortalibus amicitia, quoad ejus fieri poterat, nec indignum se reddere, nec ingratum exhibere: cum hoc cælesti pædonomo frequenter, etiam cum non adesset conspicuus, colloqui, honoratiorem ei locum in cubiculo; in ingressu, vel egressu primas concedere: decumbendi facultatem, cum somnus oppressisset, ab eodem petere: illius monitis & exemplis exactissimè obtemperare longo usu jam assuefactus. Michaëlem Cælestis militiæ Archistrategum, qua in veneratione habuerit, hinc conjectatu perfacile est. Pridie ejus diei, qui D. Michaëli ceterisque Angelis sacer est, evenit; ut Bernardus ad civitatem quandam (nomen obliviosa manus non expressit) ex itinere delatus, in Collegio hospes, & viarum incommodis fessus com-

muni nobilitatis plebisque nomine ro-
 getur, posterâ die pro concione diceret, ac-
 ceptos esse omnium animos ejus audiendi
 desiderio: daret hoc DEO sanctisque Ange-
 lis, & famelicâ mentes divini verbi pabulo
 reficeret. Itaque expugnatus haud ægrè
 recepit, se id facturum; & posthabitis, quæ
 hospiti ac de via fesso Patrum charitas appa-
 raverat, fracti corporis viriûmque refocilla-
 mentis, exhausta membra humi deposuit, &
 ligneo scabello pro cervicali usus modicam
 cepit quierem. Cùm verò ita deprehensus
 amicè moneretur, mitiùs haberet corpuscu-
 lum, & saltem necessarias futuræ concioni
 vires repararet, peractis tantæ humanitati
 gratijs. *Nisi hunc in modum dormiero, in-*
quit, qua ratione die crastina de sancto Ar-
changelo Michaële dicam? cujus excellentiam
nemo, nisi vel Angelus, vel DEVS ipse satis
explicitet, atque ita humi fusus reliquum no-
ctis exegit; sequenti autem luce dixit præ-
clare & piè, Angelus nempe de Archangelo:
 cui ne deessent alæ, promptissima obtempe-
 randi majoribus celeritas effecit, ut Ange-
 licis propria mentibus, jita eorundem fa-
 vore ac ministerio divinitus in Bernardo
 commendata, & sæpe aliàs ad liquidum
 explorata, tum vel maximè, quando ex su-
 periorum voluntate imparatus in suggestiû

*Nocte prius
 humi cu-
 bando exa-
 ctus.*

*Ad omnium
 admirationem.*

prodire, & de immaculatæ Virginis Conceptione ad circumfusam coronam verba facere necesse habuit.

§. III.

*Ab Angelo
schedam
accipit, de-
glutit, &
ex tempore
ad concio-
nem dicit
mirabili
excellentiæ
sermonis.*

Non supererat illi plus temporis, quam quo sacris operari posset. Itaque ad aram accessit, rem divinam fecit, ardentissimisque precibus Deum Virginemque adegit, sibi ut verba, conceptus mentis, & affectus largiter affunderent, quibus Conceptionem omnis maculæ expertem pro dignitate exornare posset. Dum hisce votis cælum pulsar, adest à supremo Numine, ejusque Matre Virgine missus ex astris Angelus, insigni specie, & raro oculorum fulgore. Hic clausam in manu chartulam, pretiosum è cælo munus, attulit, Bernardo ostendit, & placidè porrexit: ille quamprimum ori admovit, & ut erat clausa, deglutijt, sacro deinde peracto in suggestum conscendit, tantæque verborum copia, sententiarum pondere, cogitationum sublimitate, ac ardore animi peroravit, ut se ipso major omnibus esset admirationi, quod ea diceret, quæ auditorum captum longè superarent, animos tamen mirificè accensos in Deiparæ cultum potenter impellerent, nimirum par-

parva Cæli schedula Bernardo pro ingen-
ti Bibliotheca fuit.

CAPUT VII.

*Veneratio sancti Antonij Patavi-
ni mirifica.*

§. I.

EX omni beatorum cæli civium nu-
meroso cætu complures equidem Di-
vos præcipua veneratione profecutus
est Bernardus: & inter hos quidem Petrum
Apostolorum Principem, Thomam Aquina-
tem, Bernardum Clarevallensem, Vincen-
tium Ferrerium, Ignatium Loiolam, aliósq;
que ordinum fundatores, quos in filijs ama-
bat & observabat unicè: sed in primis & su-
pra omnes Antonium Patavinum, ac Fran-
ciscum de Paula impenso studio colebat: in-
ter Christianas autem Heroïdes Ursulam,
Brigittam, Senensem Catharinam: at verò
Agatham, veluti Civem suam, præ ceteris
venerabatur. Et illorum quidem non ma-
gis amator Religiosus, quam imitator stre-
nuus, virtutes sibi vitâ moribúsq; exprimen-
das à primis etiam annis sumpserat; præci-
pue verò Angelicum mentis nitorem, & pro-
fun-

*Patronos
Calites ha-
bet Bernar-
dus multos.*

*Quos sibi
sumpserat
imitandos.*

liberè testabatur, se unius quoque animulæ *Unius ani-*
 servandæ causâ, inter acerbissima tormen- *ma causâ*
 ta vitam ponere promptum esse paratûm- *omnes sub-*
 que. *ire crucia-*
tus non de-
tractat.

§. II.

Id præterea Bernardi inexplebilem a-
 nimos Deo lucrandi famem exaggerat, quòd immensæ illius charitati Europæus
 hic orbis oppidò parvus & angustus fuerit, ideoque alius quærendus, qui majorem
 grandia agendi patiendique campum ape- *Martyrii*
 rirer; ac proinde in Barbaras Orientis pla- *candidatus*
 gas, & Christianâ fide necdum excultas
 Indiarum terras, ceu colonus Apostolicus
 mitti efflictim experierit, paratus non su-
 dore magis quàm sanguine incultum irri-
 gare solum, & suâ morte ac tormentis per-
 tot maria totque terrarum spatia operosè
 quæsitis, vitæ cælestis aditum alijs patefa-
 cere.

Et si verò semper ingens Bernardo fuit
 animorum cura, quibus lucrandis, atque o- *Ebiam cor-*
 mni studio excolendis se totum addixerat, *porum ge-*
 non tamen sublevandis corporum injurijs *rit curam.*
 minorem operam impendit; non ignarus,
 genuinam charitatis indolem gemino velut
 brachio utrinque extento dextrè uti, & seu
 corpore seu animo miserabiles ex æque
 sua-

Patris imaginem è muro detractam pleno fiduciae animo, ceu ipsummet praesentem, venerantur, & in haec verba rogant. Non te latet, Pater, imminens famis periculum: neque nescis, non esse nos, familiamque nostram esurire doctam. Fac ergo quod Patrem, fratremque adderet, atque id parum, quod in arca est, frumenti, da ut in annum sufficiat: ita Bernardi iconem in frumentariam cistam includunt, non nullo sane pietatis speique fructu. Etsi enim totius anni cursu, quantum in familiam decem praecipue capitum, totumque famulitium necesse erat, frumenti, ad quotidianos usus promebatur, imò & ad amicas aedes persaepe, & quot sabbathis panes aliaque ex farre minuscula muliebris amicitiae symbola mittebantur; exeunte tamen anno, tantum superfuit frumenti, quantum sufficeret etiam in consequentem: quod illustris femina Victoria de Toledo, fuisset oculis spectavit, totoque priore anno ejusmodi donis honorata tantaeque rei conscia, non immerito est admirata.

§. XV.

Magno tam sui deprimendi, quam Caeliibus se gratum exhibendi studio, quae

Qua praeclarè gesserat, calitibus adscribit.

Deus bit.

§. XXIII.

Accesserat puella ad Bernardum, ut *Puella pec-*
 pro oculorum sanitate ejus precibus restitu- *catum.*
 ta gratam se exhiberet: Cui Pater non ma-
 gni quidem, arcani tamen facinoris, consci-
 us, *quid de vicini gallina factum?* Hic illa
 rubore suffusa, quod mortalium nemo no-
 verat, Patri tamen divinitus patefactum ni-
 hil dubitans, ingenuè fassa est, gallinam à se
 occisam, & è domo ejectam; cujus deinde
 pretium sic à Bernardo jussa vicino dextrè si-
 delitèrque persolvit.

Perebat non nemo perditis opem ocu- *Flagitiosi*
 lis à Bernardo; at ille hominem intuitus, e- *hominis o-*
 um gravius animi cæcitate premi perspexit, *dium inve-*
 ideòque ut apud Sacerdotem suam mentem *teratum in*
 prius exhomologesi sanaret, deinde oculis *corde latè,*
 medelam quæreret, imperavit. Fecit ille *pernoscit.*
 quidem, ut jussus erat; sed rursus seriò
 gravitèrque monuit Pater, antè oculos men-
 tis quàm corporis, quàm premerentur, caligi-
 ne detersà, serenaret. quod ubi secundum
 tertiumque præstitisset, & sua quidem opi-
 nione gnaviter & cordatè; nihilo tamen mi-
 nus perfecit, idèmq; seu consilium, seu
 mandatum, jam sibi quartum inculcari au-
 dijt. Itaque altiùs in se ipsum descendens
 nescio quas odij & rancoris reliquias, nun-
 quam

*Nihil ne- fundendi pro Christo sanguinis perenne ar-
gabat in- dēnsque desiderium. Deinde nihil in Di-
corum ro- vorum, quos dixi, rogatus gratiam non fa-
gatus gra- ciebat: suavissima cum ipsis miscendo col-
tiam, loquia diem extrahere assuetus, & vel in ipsa*

*nunquam- bat. Sacras eorum effigies, quarum intui-
illorum im- tu se accenderet, & ad quas de genibus vo-
memor. ta faceret, nunquam non habebat secum.*

Amicis quoque aut quibuscunque demum alijs, ubi ubi se ferebat opportunitas, verbis disertissimis tantorum Cælitū amorem religionēque copiosè ac graviter consuadebat. Venerijs, Genuæ, Brixix, Mantuæ, Neapoli, Romæ suis concionibus populos ad horum Divorum cultum accendit.

*Sape ab il- debant illi gratiam, quando & spectabiles
lis visita- non infrequenter se præbebant, eoque haud
ant. fecus quàm primæ admissionis amicorum
aliquo suaviter familiaritèrque utebantur:
quin & arcana cælestia illi persæpe aperie-
bant, quæ inter istud est insigne, quod an-
num locūque mortis eorum favore
edoctus est.*

§. II.

Et quoniam de S. Antonio Patavino

sermo nunc incidit, adeò Bernardus in Divi S. Antonii
us de Patavio ap-
paret Ber-
nardo. hujus amicitiam se penetravit, ut dubites illiusne in Cælitum confidentia; an hujus in hominem mortalem propè domestica humanitas, majorem moveat admirationem. Fuit sanè, cum ipse socio repentinâ perfusus animi voluptate narraret, Sanctum Antonium suum admirabili pulchritudine, quæ humanis verbis exprimi nequeat, sibi adspectabilem fuisse, staturâ paullò quàm sua esset, quatuor scilicet digitorum altiore. Cum enim ex more asseri meo incumberem, serenissima luce circumdatus ad me invisit, longo blandissimòque colloquio me recreavit, tandem & suavissimo complexu diu strinxit: neque his contentus, integram sanctorum amicorum cohortem longo ordine procedentem, & in his Alios illi
ostendit
Calites, &
in his è Coli-
nagorum
genteloan-
nem Ma-
riam. Joannem Mariam Colnagum Panormi è vita digressum monstravit. Pœnituit tamen illico, Dei donum silentio tegendum improvidè manifestasse; ideòque summis exoravit precibus, ut quod ipse temerè effutijset, cautiùs ille clam alijs haberet. Interea non intermisit ipse hunc Cælitum o-

*Studiosè
colitur à
Bernardo.*

mnibus obsequijs prensare, quoties fas e-
rat, sepulchrum religionis ergò adire, & sa-
cros venerari cineres, laudes concinnis ver-
sibus intexere, ut faciliùs alios omnes ad
hujus Divi amorem pelliceret: illum ex i-
tinere, quocunque pergeret, in suis templis
suavisimè salutare: non modò flosculos
deferre; sed etiam lacrimas & suspiria af-
fundere: quin & schedas secum afferre, in
quibus ceu supplicibus libellis officiosus
in alienis causis deprecator, quid singuli per
hunc Divum à Numine impetratum vellent,
ipse conscripserat: quæcunque postulasset
nullo negotio obtenturus.

*Et Bernar-
dus nihil
non impe-
trat ab
Antonio.*

§. III.

Longum foret commemorare, quot, &
quàm præclara supra naturæ vim & ordinem
beneficia hic Thaumaturgus ad preces Ber-
nardi, velut amicâ vi adactus, in varios mor-
tales contulerit; pauca tantùm adnumerare
hic lubet.

*Repentini
ex casu cõ-
tusis mem-
bris sani-
tatem.*

Atque ut à domesticis ordiamur. An-
tonius quidam nostræ familiæ adjutor,
dum nocte jam adulta in erigendo Serva-
toris Cœnoraphio per sanctam hebdoma-
dam strenuè, nec minùs improvidè operam
ponit, fallente nescio quam ob causam ve-
stigio

stigio præceps ex alto ruit, artubusque oppidò contulis contractisque lecto infertur. Id ubi Bernardus rescijt, ad Divi Antonij, quam in cubiculo habebat imaginem, conversus. Sancte Antoni! inquit, necesse est fratrem Antonium die crastina incolumem ad absolvendum Domini sepulchrum redire: quare age, sanitatem impertire. & confestim inde se ad decumbentis lectum contulit, crucem bene magnam formavit. Sanctus Antonius, inquit, te sanet: cras incolumis esto, & ultimam sepulchro manum impone. Paruit æger, se ipsum miratus surrexit, mirantibusque cunctis accinxit se operi, & viribus integris quod cœperat, in tempore absolvit.

§. IV.

Neapoli evocatus ad primæ nobilitatis puellam, à medicis jam propè depositam, post consueta salutationis officia. *Deposita nobili puella. S. la vitam* Antonius, inquit, ad te invisendam venit, *longiorem.* qui tibi longioris vitæ gratiam obtinuit. *Euge, euge!* bono esto animo; non est porrò, quod timeas. Non vanum fuisse Bernardi vaticinium eventus & res ipsa docuit.

*Sua coronam
precatorem
vicinam
mori Mo-
nialium sa-
nat, per S.
Antonium.*

Joanna Maria Todesca jamjam omnibus Christianæ fidei mysterijs in Monasterio inter dicatas Deo Virgines ad iter æternitatis instructa fuerat. At puellæ parens vir nobilis, Bernardum, ut ad eam inviseret, exoravit. Ergo ad crates, uti mos fert, de moriente Joanna verba faciens, ad unam Monialium, quæ adstabat, solita simplicitate: *volumisne, inquit, Joannam restituere sanitati?* ad quod illa subridens, *omnino, sanemus eam, Pater.* Ergo *sanemus illam,* subjungit Bernardus, *oremus sanctum Antonium.* Cum dicto orat ipse sublatis in cælum manibus, ac tertio repetit consuetam Christianis bene auspiciandi formulam. *In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti.* simulq; eam, quam habebat præ manibus coronam, Joannæ cum morte luctanti mittit. Nec irritæ fuere preces: ægrota ut primum coronam nacta est, morborum mortisque victrix convalescere cœpit, tandemque firma & valens in pedes se erexit.

§. V.

*Loquelam
restituere
membrorum
tremorem
sistit.*

Maria de Consulo Tertij ordinis S. Francisci alumna, toto jam anni spatio muta, tremebat capite omnibusque membris, incassum adhibito medicorum consilio.

lio. Evocatus ad decumbentem Bernardus
 rogat, quo vocetur nomine: cui domestici,
 jam annus se circumegit, ex quo perditâ
 fandi potestate obmutuit. At ille conver-
 sus ad ægrotantem. Ego verò, inquit, per
 Dominum nostrum JESVM Christum & S.
 Antonium impero, edic quod tibi sit no-
 men. simulque super linguam digito for-
 mavit crucem; nec mora: linguam ægrotâ
 tot mensibus ligatam soluit, quòdque olim
 in Baptismate acceperat, Agathæ nomen
 pronunciat; Tum Pater tremulum caput, ce-
 teraque ex ordine membra cruce signat, &
 in virtute Domini nostri JESV Christi, san-
 ctique Antonij quiescere jubet; cùm repen-
 te, ut jussa erant, conquiescunt: imperat
 manibus violentiâ morbi conclusis, ut sese
 explicent; & mox se pandunt; atque in
 hunc modum admiratione defixis, quotquot
 aderant, plena sanitate languidam impertit:
 denique jam sana es, inquit: vicesimo ab-
 hinc die etiam ambulabis. Quæ cùm gra-
 tias ageret, eas Sancto Antonio Pater trans-
 scripsit, quem scilicet hujus prodigij aucto-
 rem affirmabat. Quia tamen nondum sa-
 tis expeditè loqui videbatur Agatha, vini
 pauxillum prior ipse delibavit, tum Agathæ
 porrexit: quo hausto semper magis magis-
 que linguam ad loquendum habuit obse-

*Contractas
 manus aper-
 rit.*

quentem, & viginti, quos Pater præfixerat, diebus circumactis haud ægrè suis nixa pedibus incessit.

§. VI.

*Salivã
vulnus cu-
rat.*

Circumferebat nonnemo brachium hianti vulnere malè affectum. At ubi Bernardus super illud saliva Crucis signum appressit, eúmque ad sanctum Antonium abire iussit, mox ille brachium, vulnere quamprimum coalescente, ex toto sanum obstupuit.

*Cordis ca-
pitísq; im-
becillitatẽ
pollice cru-
cem impri-
mendo sol-
vit.*

Alius menses omnino decem laborabat perfrequenti & tantùm non perpetua spirituum defectione, quæ & loquendi facultatem ademerat, & deliquijs animi non raris obnoxium fecerat. Hic cum Bernardi preces flagitasset, rogat Pater, num medicorum expertus esset artem. Cui ille: enimverò se pharmacis medicisq; usum, magnis quidẽ impensis, nullo tamen operæ pretio. Tum Bernardus, quod, inquit, non potuere Archiatri, Deus potest: simulque cor infirmĩ pollice signat, ad sanctum Antonium abire sui que Bernardi nomine cordis capitísque salutem postulare jubet. Paruit ægrotus, & properè inveterato geminóque malo remedium invenit.

Femina quoque ex atræ bilis abundantia propè delirium aberat. Suasit huic Bernardus ad sanctum Antonium ut se conferret. Illa nihil cunctata, Sanctum adiit: à Bernardo se missam ait; & illico discussis in capite melancholiæ nebulis sana recessit.

§. VII.

Quid multa? vix ullum est morborum genus, quod hujus Cælestis Medici operibusque orationibus non fugaverit Bernardus. Claudos vel solo Divi Antonij nomine, vel tactu modico rectè gradi, & plantis æqualibus incedere fecit: alios membris mutilatos, vel cardiaco morbo oppressos, vel quintum jam mensem cæcitate plexos: alios denique seu querquerâ feбри quassatos, seu atræ bilis intemperie ad amentiam propè redactos, dum ad Divi templum ablegavit, diutinis hisce malis exemit. Quid, quòd, & flosculo ad dextrum Sancti poplitem admoto oculos jam à medicis deploratos restituit: febrim dato ad manducandum, quem S. Antonij appellabat, fructu properè abegit: acerbissimos dentium dolores ejusdem Divi imagine non malagmatis instar imposita, sed tantummodo donata è vestigio extinxit: pauperculæ palium

lium malis artibus substractum fusis ad Sanctum precibus ita reddi fecit, ut in ipsa Patavini Tutelarum ara, quod Bernardus rogaverat, velut à Divo traditum, læta reperiret: quæ omnia juratis testibus sunt legitime confirmata.

*Insolita
magnitudinis
anguillam
ope Divi ca-
pit*

Præ ceteris autem jucundum est, quod sequitur. Catanæ superiorum jussu adniventibus ex cætu S. Agathæ sodalibus fecerant in locum unâ non amplius leucâ ab urbe distitum, ad Siculi maris littora, inprimis amœnum, & solitam anguillarum stationem, ut perpetuo studiorum & concionandi labore dudum labefactatas animi corporisque vires instauraret. Ibi re divina ex more peracta, dum socij per omne litus sparsi piscibus capiendis dant operam, ipse precandi studio abreptus consuetum Ecclesiæ pensum ex libro religiosè persolvit. Tandem verò ad suos reversus, quàm felix fuerit piscatio interrogat. Cui illi: pisces equidem extractos bene multos, anguillam tamen neque unicam. Itaque hamo, qui primus occurrit, prehensio, inque pelagus abjecto: age, inquit, Beate mi Patavine, ex profundo maris sinu anguillam mihi porrige. Vix finierat, cum adhamatam extrahit; sed parvam. Risit ad hæc

Ber-

Bernardus, & quid hoc, ô mi Sancte? ait : pisciculus est, quem das, non piscis. Itane hæc sit tuâ munificentia, ac Beatis manibus digna seu præda, seu donum : restituo ; & quia hic non sufficit omnibus, majorem ut largiaris demisse supplico, & cum dicto piscem hamumque in undas denuo projecit : neque diutius factum ; quasi ad nutum haberet paratam Numinis Cælitumque clementiam, extractâ insolitæ magnitudinis anguillâ mirè socios exhilaravit ; quam tamen cum mensis illata esset, ipse cælestibus illectus delicijs, ut cetera terrena omnia, fastidiosè contempsit, nec attigit : lacrimisque ubertim fufis, jam veteri more cibi admodum nihil per eum diem sumpsit, inter epulas jejunans.

§. VIII.

Palàm est, sanctum Antonium Patavinum rebus seu furto, seu casu perditis Domino restituendis à Deo destinatum : sed & palàm erat, Patrem Bernardum apud hunc cælitum in primis esse gratiosum : unde familiarare fuit plerisque hujus rei causâ ad Bernardum ; huic, ad Antonium suum confugere, & voris damnari.

*D. Antonij
patrocinio,
consilio
precibusq;
Bernardi
recuperan-
tur amissa.*

Jam quadraginta dies effluxerant, ex quo

Mula post quo non nemo mulam, nescio quo casu,
40. dies, ex perditam frustra quæsiit, non nisi miracu-
quo fuerat lo reperiendam: Bernardum tamen adijt,
perdita, re- ut ejus impetraret precibus, quod fieri posse
stituitur. per Superos credebat: neque spe sua falsus

est. Tenebat fortè Bernardus caryophilum manibus. Itaque sic homini in mandatis dedit: iret, suoque nomine hunc florem Divo Antonio in sacra ipsi æde porrigeret, certus, Beatum Juvenem, qui in delicijs habeat flosculos, oblatas cum flore preces pronis auribus excepturum. Is quidem imperata fecit; sed irrito eventu: idoque rursus elapsis aliquot diebus Patri se stitit, amicè questus, incassum preces cecidisse. Tandem cum Pater eadem iussisset, atque ille dicto audiens Antonij opem denuo supplex implorasset: ecce tibi, sub auroram sequentis diei pulsant fores duo familiae Franciscanae filij, & alter quidem, mulæ diu abhinc quæsitæ insidens nutu significat, descendat herus, suumque recipiat jumentum. At vix ille descenderat, cum isti ex oculis abière, tanti beneficij memoriâ & admiratione in pij clientis animo relictâ.

§. IX.

Lugebat etiam alius aliquis rem in ^{Syriacam} paucis pretiosam sibi perijisse. Cum ergo ^{intelligere} consilij capiendi gratiâ ad Bernardum ^{se} contulisset, is, ut erat Divo perquam fami- ^{amissa re-} liaris, filio ejusdem hominis imperavit, ut ^{periri simul} sanctum Patavinum adiret, & ex se piè sa- ^{conceditur.} lutatum summis obsecraret precibus, haud gravatè diceret suppliciterroganti, ubi locorum, quod Patri perierat, reperire detur; si secus fecerit, lampadem illius bone multis diebus oleo carituram. Paruit diligenter juvenis candidus & rectus consilio in specie irreligioso vel temerario: atque adeò vix ingressus ædem, ut imperata faceret, viro religioso præstantis formæ, & quâ modestiâ vultûs, quâ flore ætatis conspicuo, quem fortè obvium habebat, sine ambagibus exposuit, quid alter jusisset. Cum ille subridens Syriaco idiomate respondit, quî, & quo in loco rem deperditam recuperare queat. Hic rei novitate attonitus primùm hæsit: dein, loco sibi Syriacè indicato rem perditam quæsit, reperit, diùque anceps animi pependit, quid potiùs miraretur; an se peregrinæ, quam nunquam addidicerat, linguæ peritum; an rem geminato prodigio in-

inventam. Certè homo ut erat rudis, crassæque memoriæ, Syriaca, quæ à Divo accepterat, verba, Patri Bernardino Riccino linguarum peritiâ, & vitæ sanctimoniâ claro retulit, atque ea ex Syro idiomate deprompta fuisse didicit.

§. X.

*Rara Bernardi in
Antonium
fiducia.*

Catanæ mulionem perduto mulo mirè anxium ut solaretur: abi, inquit, ad sancti Antonij aram, eique duos cerEOS defer: hos accende, ut in Divi honorem ardeant, donec absumantur, simulque ita Sancto ex me denuncia: tuus Bernardus vult, ut non prius hæc dies effluat, quam mulum mihi reducas. Paruit optima fide mulio, & suæ fiducia præmium tulit. Sub ipsum salutationis Angelicæ signum, audit fores pulsantē, apertaque fenestra mulum à Franciscano adductum, præ lætitiâ vix sui compos admittit, de eo, qui adduxerat nihil sollicitus. Ubi tamen ex repentino gaudio se collegit, ad Cœnobium Divi Francisci advolavit, gratias acturus; at nemo fuit, qui vel de Monacho vel de mulo, quo de mulio multa sciscitabatur, quidquam rescisset: præsertim id temporis secundâ jam noctis horâ. Inde ergo mox ad Collegium se contulit,

Patrémque Bernardum gestiens evocavit: qui nihil miratus, hominem edocuit, Sancti Antonij beneficio receprum mulum, qui officio fidelis amici functus eum in tempore reduxisset.

Rustico, qui multis diebus equum frustra quæsitum deplorabat, prædixit fore ut per sanctum Antonium recuperet. elapsis inde diebus non multis, audit agricola post domûs januam, qui monebat: Eia, age, recipere tuum, bone vir, equum. Itaque pandit ostium, & equum tertiâ noctis horâ ad ædes deductum fræno sellâque ornatum lætus aspexit. Ad hunc ferè modum alteri rusticano homini simile auxilium roganti denunciavit: non quidem mulam, quam perdiderat, invenies; scito tamen, ejus tibi pretium omnino restituendum; annulum verò perditum à te brevi reperiendum. Neque secus factum, mox insequenti die adfuit, qui pro mula 50. scutatos numeraret; alius denique, à quo annulum opinione citius recepit.

§. XI.

Eò usque tandem Bernardi nostri inexploratam Antonij Paravini potentiam pietatémque fiducia crevit, ut, si surdis auribus

Q

suas

suas præteritas fuisse preces crederet, etiam
 amicè conqueri, & dulci priùs osculo sa-
 cræ imagini ejusdem de genibus impresso,
 molliter subirasci, & quandoque blandas in-
 tentare minas auderet. Ubi demum voti da-
 mnatus obtinuit, quod vi amicâ extorserat,
 omnibus incedere lætitijs, Sancto suo corol-
 las ex floribus texere, laudes metricis inclu-
 sas numeris decantare, iconem amplexari,
 basijs demulcere, modisque omnibus sibi
 Patronum demereri plurimum gestiebat.
 Et videbatur Divus pio Patris candore non
 mediocriter delectari. Usu fortè venit, ut
 Bernardus beneficium pro muliere à San-
 cto postularet, & licet ignarus, brevi im-
 petraret. Equus erat, perditus: sed à mari-
 to, nondum consciâ uxore, reperiens. Ita-
 que arbitratus Pater, suas preces non habuif-
 se pondus, puerum ex ijs, quos Clericos vo-
 camus, unum; post Sancti Francisci Paulani
 Religiosum, ad Divi ædem ablegat, & da-
 to in manus lapillo: abi, inquit, ad San-
 ctum Antonium, eique dic in hunc modum:
 Pater Bernardus, ô Beate, ait, cor tibi esse
 hoc saxo durius, quòd beneficium tantope-
 re desideratum non concesseris, probatio a-
 moris, exhibitio est operis. ad quid tam
 proluxa mora? ubi celeratam necessitas o-
 pem flagitat. Dum ergo parvulus manda-
 ra

ta peragit, impositoque aræ lapillo, ut fuerat imperatum, tantisper ad obvium exhomologeterium se recipit: videt ex summa ara prodire Franciscanæ familiæ alumnium, graviter blandéque arridentem: qui: ecce tuum tibi lapidem, ajebat: redi ad Patrem, eique ex me nuncia: imovero ipsum in præcordijs saxum circumferre, qui toties experientiâ doctus, nondum sibi persuadear, gratiam dudum esse concessam. Quod ubi Bernardus accepit, supplex à Cælite veniam rogavit, suæque inculcavit fiducia tarditatem.

Romæ quoque cùm Sanctus tardior esset ad audiendas Bernardi preces, diu multumque patienter tulit beneficij procrastinationem; tandem verò tria in papyro exaravit verba, supplicis libelli vicem obitura. *Cunctatum satis est.* Chartulam sic in mensa relictam manè reperit, metro lepide absoluto, velut quodam exoptabili epiphonemate divinitus signatam hisce verbis: *Vicit*

Patentia, vicit.

CAPUT VIII.

Pia in sanctum Franciscum Paulanum fiducia.

§. I.

*S. quoque
Franciscū
de Paulā
Bernardus
charum &
propitium
habet.*

NEquē segnior fuit Divus ille Franciscus, cui à Paula cognomentum est, ad vota precēsque Bernardi, qui eum suum sanctum Calabrum appellare consueverat, mitis que efferebat laudibus, nunquam scilicet non beneficium in se expertus. Paucula ex multis hīc dabimus S. Francisci Paulani prodigia, orante nostro Bernardo mirabiliter patrata.

*Suo sputo
& Divi
invocatio-
ne strumas
abstergit.*

Puerum, sex non amplius annos natum, strumæ toto collo enatæ non parùm deformaverant. Hunc ut vidit Pater, ducto in crucis formam sputo supra collum: *abi*, inquit, *ad Sanctum Franciscum de Paula*, *tēque à me missum esse dicito. Ille, ne dubita, sanitatem tibi impertiet.* Ivit, & absterfis illico strumis sanus redijt.

*Matrona
nobili prole
precibus
obtinet.*

Genuæ matrona, nobilissimo nata loco, Bernardum obsecraverat, sobolem ut sibi à Deo exoraret. Spondit ille suam operam, litterasque ad sanctum Franciscum
de

de Paula dare iussit; se bajulum futurum, & internuncium. Acceptas postea, ut erant signatæ, sacrum facturum, lintheo, quod à Christi corpore incubante Corporale dicimus, suppoluit, deinde suo tempore protraxit; & S. Franciscæ, inquit, hæc ad te venit epistola: non te fugit, quid illa roget, quidque tibi faciendum incumbat. A sacrificio dein regressus matronæ, masculæ prolis futuram matrem, asseveravit: id quod res ipsa tempusque vaticinium Bernardi, Francisci beneficium fuisse docuit.

§. II.

Catana, quam Siciliæ granarium rectè dixeris, ut est apprimè fertilis, si cælestibus irrigetur aquis, ita ob soli siccitatem, & à vicinis Ærnæ incendijs adustam terræ glebam, nisi largis de cælo imbribus fæcundetur, infelix tum sterilitate, tum morborum violentiâ non modò cives, & accolæ; sed omnem ferè Siciliam graviter exercendam in metu ponit.

Annus fluebat supra mille quingentos *Pluviam* octavus & nonagesimus, Catanæ ominosus, *prodigiosè* Quòd enim nullæ cælo venirent aquæ, *extorquet.* Aprili mense jam solis ardore exustæ segetes jacerent, hiarent campi, aër velut flammis

de cælo cadentibus summè ferueret, annona caritas, morborumque agmina haud dubiè securura credebantur. Itaque Urbs futuri anxia recurrit ad Antistitem, & publicas exposcit preces. Hic supplicantium agmen delato sacerdotum humeris S. Agathæ pretioso corpore ad Divi Francisci Paulani ædem indicit, simulque Bernardum, quem huic Divo non nesciebat addictissimum, ut pro concione dicat, invitari jubet. Qui perfusus ipse lacrimis, inserto in collum fune, & nudis pedibus Divæ tumbam sequutus suggestum conscendit, & primò ardentissimis verbis totam concionem in abundantes fletus concitavit; dein ubi ferrum calere vidit, fortius tundendum rarus, in vicia tantorum causam malorum gravissimè detonuit: quo factum, ut ejulatus & suspiria passim insonarent; & hi pectus, hi genas percuterent, universi ad placandam Numinis iram mœsto singultu, & intercessis fletu vocibus misericordiam inclamarent. At, stabat adhuc sua cælo durities, & spectante finem dictione pertinax, & invisâ oculos etiamnum perfringebat serenitas. Ergò ad Crucifixum Servatorem conversus vehemens & pius orator: quid hoc? ait, ô summum bonum meum! ergone lacrimæ gemitusque totius populi, & populi

randem non mei, sed tui, penetrare possint hujus sacrae aedis praedura marmora? tuum verò pectus paternâ pietate cereum non pervadant, ut tu mare immensum gratiæ, scaturigo bonorum omnium siticulosos agros felici imbri irriges & fœcundes? Ah DEVS meus, unica spes mea! si nostræ culpæ prohibent; merita te moveant sancti mei Francisci de Paula, Viri, quem audias, dignissimi. Tu verò Sancte mi amantissime, dulcis Pater, & benefactor munificentissime, si decretum est cælo nos plectere, intercede quæso, & Majestatem nobis Divinam placa, ut pluviam largiatur, quam terra nostra tot faucibus, quot habet patulos hiatus, orat, obsecrat. *Aquam, aquam* exclamabat, *aquam peto. Promisisti mihi pluviam; Ita ergo promissis.* Ubi peroratum fuit, concioni bene precatus tertium, dimisit omnes; sed quia ipse in suggesto perseverabat, nemo discessit, quòd magnum aliquid nemo non expectaret. Itaque tandem animi sui sensum aperuit, & ego, inquit, è *Divi Templo nisi ejusdem precibus obtentâ pluviam pedem non movebo.*

Ita de suggesto descendit, librum postulat, divinum persolvere officium aggreditur. At primùm ad eò psalmum ad finem non deduxerat, cum contractis repente nu-

bibus cælum omne in pluvias solutum est, ut nemo jam domum ire, si veller, posset. Tota ergo concio in repentinam lætitiã, & gratiarum actionem effusa miraculum agnovit, ac deploratã antè messẽ, his tamen imbris contra naturæ leges divinitus restitutã sibi gratulata est.

§. III.

*Tempestatẽ
sedat.*

Casus fortè tulit, ut à Provinciæ moderatore Bernardus noster Messanã Panormum evocatus haud longè Mileto, quod vulgo Milazzo dicunt, iter haberet, loco scilicet olim clarissimo antiquitate: nunc multò clariore vestigijs à Divo Paulano duro saxo impressis; quandoquidem calcatis sicco pede undis ingens maris spatium emensus ibi terram attigit. Itaque solo Franciscum suum devenerandi studio accensus Navarchum magnis fatigavit precibus, ut ad illud beatum littus navim appelleret, quò oscula felici solo figere, & ad Divi ædem invisere posset. Ille contra obnixus, & ventos in reditu adversos, cælum nubibus obductum, tempestatẽque infestã initio caussatus, tandem verò Bernardo prospera omnia Sanctiq; Francisci præsentẽ pollicente opẽ, gubernacula ad optatum portũ non parùm gravatẽ

varè flexit. Vix tamen anchoras jecit, cum obortâ tempestate mare intumuit, & immanibus jactata fluctibus navis tantum non fuit aquis hausta. Hic enim vero indignari vectores, stolidam Paris pietatem inculcare, & maledictis proscindere: at ille inter contumelias sibi constans raprim ad Divi templum provolare, prolixas ad DEVM preces fundere, Sanctumque suum Paulanum non cessabat obtestari, servaret sibi devotam navem. Denique inter æquoris hominumque procellas serenâ fronte à Religiosis ejus loci viris panniculum, aut paucula magis fila ex capitis Sancti Francisci impetravit, eaque sacra lipsana, puerorum comitatus turmâ (qui identidem velut intercalare carmen *Sancte Francisce serva navigium*, occinebant) cantans & ipse Divi laudes ad littus extemporali pompa supplicantium ritu detulit; omnibus verò in genua provolutis, veneranda illa pignora iterum iterumque exosculatus in mare demersit, tumidosque aquarum montes impressâ fronte & osculo pacavit. Mox enim à litore tranquillitas ad usque Bernardi navem se porrexit, ut ceteris adhuc contra ventorum, fluctuumque injurias periculosè luctantibus, sola quiesceret. Ea tamen ad reliquas etiam in litore stantes, totoque pe-

Iago se diffudit malacia, ubi vectorum precibus impulsus vota cælo Sanctoque suo Bernardus fecit.

§. IV.

Ut verò tam prodigiosis Divi sui benefactis nonnullam referret vicem, illum à puero sibi tenerè amandum, colendum, imitandumque delegit & se quoque *Minimum*, ejus stimulatus exemplo epistolis subscripsit, mortalesque omnes amplissimo charitatis sinu complexus est. Quia verò perparum videbatur, quidquid ipse unus Sancto pro meritis honorando factitare posset, alios ad paria facienda, quotquot poterat, verbis litterisque accendere laboravit. Româ certè sub annum 1600. 17. Aprilis Catanam, ut multa ejuscemodi præteream, ad amicum in hæc verba scripsit. *Cordi tibi sit S. Franciscus Paulanus, vicinus tuus, & meo nomine illum ex tuis ædibus vel proxima templo fenestra salutare memento. Dic oro quandoque. Tuus Pater Bernardus, ò Beate, tibi mittit mille iterumque mille salutes: tuam scilicet salutem, gloriam, felicitatem, quâ in cælo & in terrâ polles, æternumque præstabis, mirificè lætus tibi gratulatur. ita nempe in calamum dictavit amor.*

CAPUT IX.

*Mutua inter S. Agatham &
Bernardum benevolen-
tia.*

§. I.

IAm Agatha inter Virgines Martyr, inter-
que Martyres Virgo, quo loco apud Ber-
nardum fuerit, vel inde liquet, quòd Ga-
tanensium nulli pietate in Sanctissimam
civem suam cesserit, quemque cum lacte
suxerat castissimum amorem, cum ætate a-
dolescentem, ad senectam usque magnis
auxerit incrementis: magis tamen inter se-
creta cordis penetralia æstuantem, quam
foris inter consueta pietatis officia emican-
tem. Domo vix unquam prodibat in publi-
cum, quin ad Cathedralē Basilicam diver-
teret, pretiosa Divæ lipsana veneraturus: &
videbatur inde velut siticulosus infans ab
ubere matris avelli non posse. Quoties verò
Virgineus ille thesaurus, seu per festivam
Martyris pompam, seu in publico suppli-
cantium agmine succollantibus humeris
circumferretur, sequebatur ipse multis per-
fusus

*S. Agathæ
precipuo
cultu pro-
sequitur.*

*Sacra illius
lipsana
frequenter
invisit.*

*In suppli-
catione cor-
mitatur.*

perfusus lacrimis, & vultu in Divæ statuantæ
perperim defixo: ubi multos sæpe in admi-
rationem rapuit, quòd saxosâ & impeditâ
viâ velut à sensibus alienatus incederet, ne-
que tamen cespitaret, vel impingeret. Quan-
do illius faciendâ erat mentio, perquisitis ut
ornaret honorum titulis, modò purpuratam
Virginem, modò insuperabilem in tormen-
tis Heroidem, jam Cæli Principem, jam Si-
ciliæ Reginam appellitabat: jam verò blan-
dissimis verbis vocitabat sororem suam. Il-
lud verò palmarium est, quod subjungo.

§. II.

*Catanensi-
um Civem
esse conten-
dit, & for-
titer pro-
pugnat.*

Feruebat anno Christiano 1601. in Ur-
be Romanâ lis ex æquo pia & gravis, Supre-
mi tantum Antistitis iudicio decidenda.
Pugnabat Panormum Agatham suam esse
Civem, Catana suam: stabant pro Panormi-
tanis, Iudice Clemente, octavo id nominis
Pontifice Summo, Marianus Valguarnera,
& Bilingherus Ventimiglia ex Equestri or-
dine viri, sanguine, eruditione, auctoritate
præcipui Panormo submissi; pro Catanensi-
bus nemo unus, si Bernardum nostrum de-
mas. Is ergo patriæ suæ tam præclarum as-
serurus ornamentum, in arenam prodijt
novus Hercules contra duos, tamque doctè,
gra-

graviter, ac nervosè adductis cùm ex auctoritate veterum monumentorum, tum ex ingenio suo tam solidis rationum momentis continuo trium annorum labore, Agatham Catanensem civem fuisse, disputando contendit, ut Clemens in neutram partem ausus pronunciare, rem in medio vel reliquerit, vel utrique civitati Sanctam adjudicaverit: quando sacrarum lectionum codici, quem Breviarium dicunt, inferi voluit, Panormitanos & Catanenses Agatham pro sua Cive habere; unde factum, ut veluti duarum amplissimarum Urbium Civis & Præses geminatis honoribus impensius à duobus populis afficiatur. Eam ob rem Diva, ut se clientiam tam strenuè pio, officiosam beneficamque exhiberet, cum æquè sanum ac ægrum, vivum mortique vicinum frequentibus cumulavit beneficijs, & sæpe sæpius suo conspectu exhilaravit, uti de moriente Bernardo jam suprâ docuimus.

*Sæpe illam
conspicit
& de facie
noscit.*

§. III.

Asceterium est ad æstuantis Ætnæ radices à Divo quidem Nicolao appellationem sortitum, ceterà Benedictinæ familiæ proprium, & S. Placido sacrum. Huc religionis ergò delatus Bernardus, cùm ex veteri consue-

Quòd enim Bernardus opem homini, nescio cui, in tempore præstandam non ocyùs exhibuerit, Diva antequam ex oculis se subduceret, illum acerbè reprehendit, idèoque prius ille nihil habuit, quàm ut recepto sensuum ministerio cubiculum egressus, mandataque Sanctæ executurus auxilium, quòd malè distulerat, meliùs festinando quàm promptissimè præstaret.

Sæpius verò conspectam fuisse Agathã & non perfunctoriè, concionanti præter opinionem excidit, quando immodico fervore abductus, eam sibi de facie tam probè notam dixit, ut vel penicillo expingere posse consideret.

§. IV.

Evenit fortè, ut post longas morbi molestias jussus à majoribus ad instaurandas vires curru extra Urbem per amœna camporum veheretur, atque, incertum quo casu, ante secundam noctis horam, & clausis jam omnibus Catanæ portis, domum repetere non posset. Aberant ij, quorum erat portas claudere vel referare, & auriga diu multumque irritò clamore custodes evocaverat. Suadebat ergò aliò currum flectere, aliàmque explorare portam. Interea ajebat Bernardus.

*Eiusdem o-
pe noctu
Catanam
clausis iam
portis cum
curru ad-
missus.*

Quòd enim Bernardus opem homini, nescio cui, in tempore præstandam non ocyùs exhibuerit, Diva antequam ex oculis se subduceret, illum acerbè reprehendit, indeoque prius ille nihil habuit, quàm ut recepto sensuum ministerio cubiculum egressus, mandataque Sanctæ executurus auxilium, quòd malè distulerat, meliùs festinando quàm promptissimè præstaret.

Sæpius verò conspectam fuisse Agathã & non perfunctoriè, concionanti præter opinionem excidit, quando immodico fervore abductus, eam sibi de facie tam probè notam dixit, ut vel penicillo expingere posse consideret.

§. IV.

Evenit fortè, ut post longas morbi molestias jussus à majoribus ad instaurandas vires curru extra Urbem per amœna camporum veheretur, atque, incertum quo casu, ante secundam noctis horam, & clausis jam omnibus Catanæ portis, domum repetere non posset. Aberant ij, quorum erat portas claudere vel referare, & auriga diu multumque irritò clamore custodes evocaverat. Suadebat ergò aliò currum flectere, aliàmque explorare portam. Interea agebat Bernardus.

Eiusdem ope noctu Catanam clausis iam portis cum curru admissis.

nardus, eam sibi apertam videri ; negabat, contra ille, utpote, qui magnâ vi iteratò eam moliri conatus nihil effecerit. Itaque portis civitatis jam diu exclusus ad vicinum extra pomæria S. Agathæ templum , olim verò carcerem, primò se convertit : deinde è curru egressus, ut & ipse portam experiretur, eâ leni manu percussâ, submissiore quidem, sed quæ percipi ab auriga posset, voce, *Agathula mea*, inquit, *non audis ? Aperi mihi soror mea : aperi ô Virguncula Christi ! non te fugit, fractas mei corpusculi vires hujus cæli injurijs sub Jove frigido noctem agendo, sine damno non esse ferendis.* Itaque necessum est, ut nisi in pristinos morbi cruciatus revolui servulum velis: portas ipsa, quod unico nutu potes, actutum pandas. Et dabis hoc amanti, qui nihil meritis omnia sperat. Vix dixerat, & porta minor patuit. Non tamen ampliùs, quàm ut ipsi sociòque transitus esset. Quare novis precibus Divam aggreditur: *Agatha, spes mea, quid me ludos facis ? mancipium tuum audi, sed fidum tibi per omnia.* Curru opus est, aperi majorem portam : utramque laxa valuam. Et cum dicto etiam aurigam currumque admisit porta. Tum Bernardus ad aurigam. Favit planè fortuna, quòd apertam adhuc portam invenimus. Hic verò
mi-

miraculo velut attonitus, tunc quis aperiret, quis clauderet, respectare non ausus; cum tamen à Patre ex equo descendere, & portam obserare iussus propius accederet, ne custodiae quid inde damni paterentur, illam pavens tremensque invenit seris clausam, & ut fieri assolet, vectibus communitam obstupuit, totamque rei seriem viro gravi & sacerdotali dignitate prædito, ut gesta erat, exposuit.

§. V.

Siracusas Catanâ profectus Pater maritimo itinere, sensit conjuratos in suam suorumque perniciem ventos. Ita enim pertinacibus procellis inflatum turgebat mare, ita sævis fluctibus jactabatur navis, tamque frequentibus è densa nube elisis fulminibus cælum minitabatur; ut vectorum nautarumque turba nil nisi præsentem præstolata mortem vota nuncupare, scelera detestari, & propitiando Numini dare operam, morte jam ob oculos versante, fuerit coacta. Interea Bernardus suavè subridens, & in communi omnium luctu merùque lætus ac impavidus iussit, ut S. Agathæ, & S. Antonio supplices essent: simul ipse efformato S. Crucis signo frænavit ventos, stitit fulgura & tonitrua, fugavit atras nubes, & totum æ-

quor momento citius tranquillavit.

*Facundos
imbres calo
deducit.*

Quas verò in præfens stitit & avertit plu-
vias, aliàs vel invitas & indignante Æolo
jam secundùm accersijt. Laborabat diuti-
nà siccitate Catana, quæ lapsis retrò hiber-
nis mensibus nullam ex æthere guttam
hauserat, neque dimidiato ferè Febuario
sperabat, quòd cælum videretur æneum,
spemque omnem futuræ messis arefcenti-
bus herbis jugulâsset. In hâc publicâ pa-
triæ calamitate conscendit Noster sugge-
stum, ad concionem verba fecit, ad sanctam
verò Præsidem, cujus octava dies per oppor-
tunè agebatur, preces fudit: & repentè cæ-
lum omne nubibus obductum tam densos
affudit imbres, ut torrentes per urbem late-
ruentes egressum è Templo prohibuerint,
fatâque ubertim irrigata abundè suppedita-
verint annonam,

§. VI.

*Caco visû
restituit.*

Eadem in urbe puerulus erat, parentis
quidem delictum, at non modici doloris ar-
gumentum. Quartus jam mensis fluxerat,
cùm appetente vespere malignus humor
quor diebus urrumque insidere oculum &
filiolum ad multas horas excæcare obsti-
nayerat. Unde meruens Pater, ne pertinaci
con-

consuetudine invalescens malum, fixis denique radicibus vim medicam superaret, & prolemque dimidiatâ vitæ parte cæcam, obsideret, Colnagum non sine lacrimis adiit, ut medelam referret. Hic benignè auditum, monuit, ut ad S. Agathæ, Luciæ, Francisci Paulani, & Patavini Antonij templa cum filio supplicatum irer: non deforè his Divis medendi facultatem: se quoque suis orationibus non defuturum. Ita bonæ spei plenum à se dimisit. Mirum dictu! è vestigio redux domum Pater illico natum ex integro sanum reperit. At verò sive insolitâ abreptus lætitiâ, sive innatâ mortalibus ad agendas pro benefactis gratias tarditate, neque puerum ad sacra loca deduxit, neque ipse invisit. Ecce tibi, vindicem DEI manum! non multis abhinc diebus postluminio redit vespertina cæcitas, & gemino multatum malo patrem sapere docet. Quare actutum se filiumque Cælitibus, quos Bernardus sospitatores nominârat, in totidem sacratis ædibus ad illorum aras stitit, simulque constanti luce divinitus impetrata, omnem deinceps morbi metum eliminavit.

§. VII.

*Ætna
flammas
coërcet.*

Evomebat fortè piceatas Ætna flammæ, & igneis torrentibus subjectas omni ex parte vineas longè latèque involutas miseranda depascebatur voracitate: viderat Bernardus vinetum viri nobilis & amicissimi eadem calamitate jamjam obruendum. Itaque festinus accurrit, & in quatuor vineti partibus, crucis in modum S. Agathæ gossipium defixit, simulque violentis ignibus metam posuit. Spectabant interea complures, quo impetu exæstuantis Ætnæ incendia, desuper egesta, in vineam sese effunderent, jamque xylinos aggressi limites, vitibus præsens excidium minitarentur. At omnis ignearum undarum furor molli gossipio fractus stirit, vineaque intactâ omnem circà regionem piceâ inundavit spumâ: sic novo prodigio visum est, fortunatam in ardenti Oceano insulam fecisse gossipium, quod Agatha sacrauit, Bernardus furentibus flammis limitem depa-

xit.

CAPUT X.

Prudentia Bernardi.

§. I.

Perdifficile quidem est, generosum, & ad sonitum tubæ exultantem equum, fræno coercere, inque gyrum flectere; non minùs tamen operosa res est, excelsos spiritus, & ad summa emicantes in circorationis, ne extra orbitam profiliant, cohibere. Hinc sæpenumero ubi plus est animi & caloris; ibi minus est moderationis & consilij. unde majus mirum in Bernardo, cum ea, quam totius vitæ series exhibuit, ignea quadam vi & alacritate mentis, Prudentiam, cujus est circumspectè omnia moliri, stare potuisse: qui tamen rarâ præditus prudentiâ nihil sine consilio, nihil non expensis, & undique excussis rerum causis agebat, ut scilicet ad finem nobilissimum, quæ actionum omnium scopus unus erat Deus, præstantissimas eligeret vias, & suo quæque loco, ac tempore aggredere, remissè nihil, nihil præfervidè temerèque faceret. Et quia prudentis est, non sibi per arrogantiam de rerum agendarum peritia blandiri; sed

consilium petere, quàm dare malle; ipse quoque totus ad nutum eorum factus, quos illi Deus Moderatores posuit, non nisi ex Præsidium consilio ad res gerendas accedebat.

Tametsi verò dictante altiore spiritu nonnulla quandoque patravit, quæ cum prudentiæ legibus pugnare videbantur, cælo tamen suffragante docuit eventus, æternæ sapientiæ placitis fuisse consentanea. Ad hæc non intermittebat, quin has ipsas sibi immissas de cælo illustrationes, ne quâ fors adulterina esset, cum conscientiæ arbitris communicaret. Neque ambigebant alij, divino cum agi spiritu, & cælesti plenum lumine; ideòque summi ac infimi in rebus intricatis illius consilia exposcebant. Magnæ quoque prudentiæ fuit admiranda illa, quâ pollebat, tractandi animos, dexteritas.

§. II.

Noverat enim perbellè Bernardus omnibus omnia fieri, demittere se ad animas humi repentes, & ad eas, *quarum conversatio in cælis est*, in altum sese attollere. Ad cujusque captum formabat se ipsum, ac verba componebat: nec plus minúsve loquebatur, quàm sciret auditorem ferre posse. Hinc non

non fuit tam grandis ullus, qui eo familiariter uti non dignaretur: nemo tam abjectus, quocum ipse suavissimè agere non nòset, & veller.

Quod si nactus fuisset capacem divinæ fementis animam, prolixè facileque effundebat sese, & arcana pectoris nudabat, cælestesque thesauros, quibus cor abundaverat, per os candidè liberaliterque egerebat; præsertim, si quis peritus esset hanc aurifodinam dextrè fodere & rimari, propositâ de cæli secretis, & Dei excellentiâ quæstione. *Mira suavitate in animis hominum sese insinuat.*

Præcipuè verò divinitatis adyta persæpe inter colloquendum ingressus, admirabili suavitate, de immensa DEI dulcedine verba faciebat; ut mellito quodam pietatis sensu audientium mentes perfunderentur. Unde non popellus modò, sed primorum quoque subselliorum viri, agebant, Bernardi nostrî DEUM esse magnum & misericordem; at verò Patris Josephi Scammancæ (sancti quidem viri, sed rigidioris Ecclesiastæ) DEUM esse parvum & justum. Quòd hic justitiæ tubâ, mortales ad DEI tribunal citando, timore uteretur ad animas orco eripiendas; ille verò, DEI bonitate mentes inescando, amore, quosunque posset, cælo assereret.

§. III.

*Cum tiro-
nibus dex-
tre agit.*

Tirones non modò nostros, sed aliorum quoque ordinum frequens adibat, tantâ oris hilaritate, animi candore, spiritûs incendio, & quod permirum erat, tam rara in viro rigoris amante, morum suavitate; ut illos magnetis instar ad omnem virtutem raperet, eorûmque animos novis ardoribus auctos mirificè inflammaret.

*Magno
virtutis
incremento*

Videbant enim in veterano primos Tironis ignes & perfectionis studium non minùs efferuescere, quàm si heri è mundi castris ad Religionem transisset: mirabantur illum unicum suscepisse in se tantum orationum, vigiliarum, laborum, ac pœnarum, quantum tribus alijs robustioribus lassandis frangendisque satis esset: trahebant ex ipsius ore & vultu semper amœno cœlestem quandam dulcedinem, quâ quidquid asperum eveniebat, facillè condirent, ejuſque exemplo animati, magnis passibus ad perfectæ virtutis apicem eniterentur.

*Hilariter
gravis,
graviter,
hilaris.*

Jocoserebat raros, nec sine gratia, qui religiosam gravitatem, minimè dedecerent, & sanctè relaxarent animum; ita cautè & sobriè, ut nisi fructum inde speraret, ac propè perspiceret, omni lepore prorsus abstine-

ret.

ret. Quod si res & lucri spiritualis spes exposceret, etiam cum aliorum ordinum Tironibus lusitare non dedignabatur.

§. IV.

In promptu quoque habuit, suavitati, si *Suavitati*
 quâ opus, miscere aliquid amatoris, & aspe- *rigore mi-*
 ra mollibus interjungere: fingere autem o- *scet.*
 mnino nihil, nihil per adulationem blandi-
 ri, tantum purissimam sine fuce omnibus
 propinare veritatem: quâ tantum abfuit, ut *Verum o-*
 odium sibi vel officio pareretur, ut potius or- *mnibus di-*
 dini quoque nostro auctoritatem concilia- *cere assue-*
 verit, & candore animi Romanæ Ecclesiæ *tus, neminē*
 Principem ex averso & minus benevolo a- *per adula-*
 micum, & in primis faventem fecerit. *tionē pal-*
pare.

Quascunque domos inviseret, DEVM
 secum inferebat, neque nisi divinæ gloriæ, *Sacris blā-*
 animarumque lucro ditatus inde pedem re- *disq; sermo-*
 ferre solebat: quod illi primum erat, tum *nibus sibi*
 constanti pietate, tum amabili morum dul- *& Deo de-*
 cedine impetrare. Sermo illi aliquando *vincit avi-*
 fuit in domo quadam super SS. Trinitatis *mos.*
 divinitate & amabili Majestatis supremæ *Non parua*
 celsitudine, cum tenebrarum Princeps tam *demonis*
 piam colloquij materiem perosus, repente *indignā-*
 densas tota domo tenebras diffudit, utique *tionē.*

non parvo habitantium terrore & admiratione. Sed Bernardus facto S. Crucis signo caliginem discussit, & inferorum tenebrionem illico fugavit.

*Celitus
gaudio.*

Aliam fortè domum ingressus réperit piam matrem familias formandis pro furno panibus occupatam. Quare massam & ipse accipit, suisque manibus aprè figuratam coqui ac servari jubet. Paruit mulier, eoque pane per annos plures incorrupto multis saluti fuit, qui varios illius esu morbos propulsarunt.

§. V.

*Eam ob
causam ex-
petitus etiã
à summis
viris.*

*Sanctus à
Pontifice
appellatus.*

Tametsi verò magnorum & illustrium virorum familiaritatem non ambitiosè quærebat; quærebat tamen ipse, atque ita in animos penetrabat; ut, quia nil nisi sanctitatem spirabat, nullo negotio venerationem & amorem sui augetet; simulque ad sanctimoniam leges mirâ quâdam facilitate formaret alios. Hos inter Clemens id nominis octavus apprimè captus Bernardi suavitare, doctrinâ & vitæ innocentiâ, crebrò illum accersebat, tum vel maximè, cum graves animi curas sapido de divinis rebus colloquio lenire vellet, ad suos dicere solitus: *Vocate nobis illum Sanctum Patrem*, quâ phrasî jam

jam sciebant Colnagum designari. Et sanè
 vel ex ipso vultu tanta emicabat virtutis
 claritas, ut vel solus Bernardi aspectus ad san- *Solo aspen-*
 ctioris vitæ studium intuentes excitaret, ne- *tu ad vir-*
 que minus prodesset silentium, quàm sermo *ntis amo-*
 disertus. *rem accen-*
dit.

§. VI.

Quandoque etiam sine verbis solo ta-
 ctu serenavit animos. Canonicum quidem,
 ut ajunt, graviter ab alio dissidentem, & ad
 redintegrandum amoris vinculum flecti ne-
 scium, quem verba exasperassent, manu pa-
 cavit, & signo crucis super irati hominis
 pectus impresso sic composuit, ut mox ad
 templum se proripuerit, & in genua pro-
 cumbens pro inimico preces fuderit. Quod
 si æqua lance trutinetur, non minùs est glo-
 riosum Bernardo, Deoque jucundum, quàm
 cum aliàs pelagi tumentes fluctus salutifero
 crucis signo compescuit, & ventos
 frenavit.

CAPUT XI.

Iustitia Bernardi pie severa.

§. I.

SI omnes iustitiæ numeros absolvit, qui cuique suum tribuit, Bernardus certè, si quisquam alius, Iusti cognomentum sibi jure vindicat: qui Patriæ, sudores, doctrinam, zelum; parentibus, obedientiam & amorem; majoribus, venerationem; æqualibus, humanitatem & obsequia; inferioribus, paternam benevolentiam; omnibus, charitatem impertivit; Deo vires corporis, animi facultates, vitam denique omnem prolixa pietate consecravit.

Non habuit equidem campum, in quo suum iustitiæ, quam distributivam, & commutativam ajunt, amorem studiumque velut ad palum exerceret, eam tamen, quæ legibus servandis, vel plectendis fontibus invigilat, plenè complexus divinas humanasque sanctiones, quin & minimas ordinis nostri regulas accuratione maxima implevit; &, sicubi fortè sibi lapsus esse videbatur, acerrimus culpæ, quæ vix criminis umbram haberet, censor & vindex, supplicium de se ipso

ipso sumpsit sævum & inclemens. Nunquam auditus est aliorum famam verbo lacerare, facta dictaque in deteriore partem trahere, quòdque tam proclive est mortalibus, obvia quæque carpere, exaggerare errata, vel justitiæ obrentu temerè judicando falcem in alienam messem mittere. Ab his enim idque genus alijs obterendæ famæ technis adedò longè abfuit, ut illatam alieno nomini cladem, etiam cum vitæ periculo censuerit reparandam.

§. II.

Vir nobilis Catanà publico judicis decreto pulsus, Bernardum Romæ accesserat, ut quid in patria sibi evenisset, mœstus dolensque exponeret. At quamprimum à Patre occupatus, & verbis acerbissimè castigatus est, quòd è patria discesserit, nec antè famam viro nobili, etsi inimico restituerit, quem falso testimonio in judicio oppresserat. *Attutum*, ajebat Bernardus, *Catanam proficiscere, vir bone, & inustam alienæ famæ notam dele. In præcipiti consistis & lubrico: properato opus est, de æterna animæ tuæ salute agitur. noli moras neſtere, quia brevis superest tibi vitæ mora.* Consternatus his verbis advena, etsi parère veller, id minimè posse

posse querebatur, cum inopiam pecuniæ, tum pœnam in proscriptos latam non immeritò caussatus. Neque tamen urgere destitit Bernardus; verum corrogato ab amicis viatico hominē in Siciliā remisit, bonæ spei plenum, pœnas, quæ reducē manerent, à Deo avertendas; quòd Dei causâ & jussu rediret. Catanam ergo feliciter pervēnit, ibiq; lethifero prostratus morbo, ut innocentem liberaret, quod Bernardus aded graviter inculcaverat, accessito Scriba publico, falsus calumniam, testimonium antè datum rescidit, atque innocentem pronunciavit, quem falsò reum egerat; sicque P. Bernardo, & absentis delictum, & imminentem brevi mortem mirabiliter cognitam fuisse demiratus, animam tam gravi scelere exoneratam expiatamque suaviùs securiùsque exhalavit.

CAPUT XII.

Fortitudo, & infracta in duris patientia.

§. I.

Stipabant hanc Bernardi justitiam fidæ perpetuæque comites, illinc Fortitudo, istinc Temperantia. Neque enim diu justus esse potest, qui sibi fræna laxans à cupiditate præceptis abripitur, vel inter adversa mollis quovis flatu per inanem metum sternitur.

De Temperantia quidem suus erit infrà dicendi locus: nunc de Fortitudine Bernardi illud verè affirmaverim, quod S. Ambrosius, non mediocris animi fuisse virtutem, Lib. I. de Offic. quæ inexpiabili prælio adversus omnia vitia decertabat, invicta ad labores, fortis ad pericula, rigidior adversus voluptates. Oportet sanè heroicam omnino & Christiano dignam Athleta fuisse, quam non terrebant adversa, non pericula, non tormenta, non ipsa denique mors, quæ prohibere non potuit, quin Bernardus esset æquè magnanimus in aggreudiendo ardua, & periculosa; ac invictus in sustinendo dura, & atrociora. Quid verò

verò timeret, quem supra omnem fortunæ aleam, metumque DEI timor & amor evexit? quemque nec efferata dæmonum rabies perculit, quin multoties contra inferorum acies in arenam descenderet, egregius quidem pugil, multarumque palmarum, quas Orco extorsit, non tamen sine sanguine & sudore.

*A dæmoni-
bus contu-
meliosè ex-
cipitur, &
contemnit.*

Sæpe enim dictis improbis & contumeliosis à dæmone, per infessos verba eructante, pessimè exceptus: nonnunquam ab integra damnatorum spirituum turba, lecto everso terræ allisus, & crudelem in modum

*Atrociter
vapulat,
& perfert.*

habitus, sæpe verberibus adeò malè multatus est, ut plagarum reliquæ, livor & vulnera in vultu hærent; è prælio tamen nunquam non victor discessit.

§. II.

Catanae querebatur stygius hostis, eum sibi permolestum esse, & leonino rugitu, antequam ex energumena ad sacra lipsana S. Agathæ adjuratus, sic Bernardo imperante, discederet, exclamavit, Bernardone (ita per contemptum appellabat dæmon) nimium quantum mihi gravis es: & cum dicto in fugam se dedit. Jam verò, ut dicentem

rem è suggesto præpediret, modò molossi *Molossi specie & la-*
 speciem mentitus, horrendis larratibus, mo- *cie & la-*
 dò insanis vocibus ex humano corpore im- *tratu con-*
 patienter sublatis totam concionem inquie- *cione tur-*
 tavit; at vel invitus tacuit, ubi à Patre pro *bata silen-*
 imperio in Dei nomine jussus est filere; ut *tium Cer-*
 verò etiam imprudens manifestaret, quâ po- *bero impe-*
 restare obmutuisset, solutâ concione rursùm *rat.*
 in pristinos clamores subitò prorupit.

§. III.

Fuit etiam, cùm subitò ex plurium Ab- *E conspectu*
 barum conspectu abreptus, nemine adver- *aliorum*
 tente non comparuit, at paullo pòst, quòd *abripitur,*
 indignis modis à dæmone vapulâset, facie *& malè*
 livida, sordida veste, membris debilitatis, *multatus*
 velut humi volutatus baculisque contusus, *redit.*
 redijt.

At, sive contumelijs, sive plagis, infe- *Orco tamen*
 stus esset, tam parùm hosce insultus formi- *insultat.*
 davit Bernardus, ut hosti etiam contrà in-
 sultaret. Cùm enim in Energumeno con-
 stringeret Scygiùm Iavernionem, illéque
 minacibus verbis: ego te, Bernardone, in ru-
 borem dabo, exclamâset, confestim Pater:
 & ego, inquit, in Dei nomine hoc ut facias
 præcipio. At dæmon: Ohe! Bernardinus *Modestia*
 cælo infistit; Dixit, & se devictum fassus ex- *suâ damo-*
 cessit. *nem fugit.*

§. IV.

*Fustuariū
ex animi
sententia
à Damone
accipit.*

Aliàs quoque urgebat consuetis Ec-
clesiæ carminibus in obfesso dæmonem, eo
hebdomadæ die, qui patientis in Cruce Ser-
vatoris mortis sacer est; cùm in memoriam
Passionis Dominicæ ea nocte fustuarium,
à diabolo subire cupidus, dæmoni mandat,
missum ut faciat hominem, & concubiâ no-
ctæ ad suum migret cubiculum. Itaque fu-
ruri certus socium monet, ne quid timeat,
si per eam noctem aliquid turbetur domi,
aut insequenti manè probè contusus ipse
compareat. Enimvero non vana fuisse vel
imperia, vel vaticinia eventus docuit, quan-
do Bernardus voti compos abundè factus,
& pro Christo crudeliter pulsatus, appetente
luce, cadaveris in morem porrectus humi ja-
cuit, ac semianimis, corpore fracto, oculis
livido colore suffusis, totòque vultu tume-
factus necesse habuit in domestico sacrario
litare, quòd in publicum prodire non lice-
ret. Interrogatus dein, unde hæc sibi eve-
nissent: in malum, inquit, scopulum impe-
gi: & cum dicto posthabitis, quæ ad manum
esse poterant medicamentis, lustrali se aquâ
leniter tinxit, & momento citiùs malum om-
ne absterfit.

*Uvorem
vultus a.
qua lustra-
ti sanat.*

Neapoli quoque Tartarea phalanx *Integram*
 Bernardum adorta nihilo clementiùs habuit. *cohortem*
 Irruperat velut armatorum exercitus in cu- *Demonum*
 bile magno fragore & armorum strepitu *unus susti-*
 stragem editurus in eo, à quo erepris tot *net.*
 mortalium millibus tam luculentas accipe-
 ret clades. Unde qui fremitu ac tumultu
 acciti concurrerant, invenère Patrem gravi-
 ter anhelantem, anxium & sudore lacrimis-
 que madidum, ceterà illæsum; ajebat tamen
 ipse, sentire se, immanibus velut urforum,
 leonùmque morsibus lacerari.

§. V.

Premebat fortè Bernardus in obfesso
 dæmonem, ut excederet: tergiversanti po-
 testatem fecit, ut sequenti nocte ad suum ve-
 niret cubiculum. At ille, minimè herclè id
 volo. Excedam quidem; sed ire nolo, ubi
 torquear: scio enim probè, quid in cubicu-
 lo tuo actites: nulla potest Bernardo & Sa-
 thanæ pax esse diuturna. ita dixit & Energum-
 enum deseruit. Infestis lemuribus tene-
 batur domus Franciscæ Marchesanæ, atque
 in dies magis magisque tumultuantium,
 crescebat dæmoniorum furor, & importuna
 inquires. Rogatus ab inquilinis Bernardus
 ædes intravit, simulque minas intentans in-

fernis monstris, ea procùl inde facessere, jussit: nec ex eo tempore quidquam deinceps amplius diurni vel nocturni tumultus auditum est.

Caranæ templum nostrum ingressa erat mulier malo infessa genio: quò cum Bernardus preces fusurus casu venisset, pedem referre laborabat energumena: quâ per vim à circumstantibus detentâ, & propiùs ad Patrem deducta, cœpit Stygius hostis horrendo ululatu omnia complere: mox tamen adspectantibus cunctis hospitio excelsit.

§. VI.

In monasterio Siciliae, quod Conversarum vulgò dicimus, domesticis occupatam exercitijs tirunculam, Paulam appellabant, inferus Tyrannus alapâ repente tam crudeliter in genas percusserat, ut per os sanguis copiosè efflueret, simulque in corpus malus hospes invaserat. Ut verò dæmoniacam esse liquidò constaret, linguam exerebat nigerrimam, contumeliosas in Deum, Sanctos, & divina mysteria voces eructabat. Eam ob rem Bernardus, ut opem ferret, rogatus, antè paræneticam ad Moniales orationem habiturus, gravissimis verbis Dæmonem castigavit. *Quæ tuæ, scelestè, hæc*

audacia? inquit, *ut ad consecratas Deo feminas huc irrumperere non verearis.* Fortè tibi huc velut in novum Paradisum denuò intrare placuit? sed brevi turpius inde expellèris. Tum exorsus sermonem super illis Pfaltæ verbis. *Memoriam fecit mirabilium suorum:* cum ad finem usque perrexuit, tanto ardore, ut liquefactis audientium animis ubertim lacrimæ profluerent. Inter hæc Energumena totis artibus contremiscens fugam moliebatur; sed injectis re-tenta manibus, & præstolari finem coacta, mox quoque precibus Bernardi spiritus ater exire compulsus est: in cuius rei signum is clavem ferream, eamque bene magnam ex Energumenæ Zona pendulam diffregit.

§. VII.

Fortè Mazzarâ Panormum jumento *Ab equo* vectus redibat, & divinum ex more pensum *furiis infe-* persoluturus matutinis dabat precibus ope- *ris agitato* ram. Cùm ecce tibi! mulus antè semper *excussus* mansuetissimus, inferorum furijs agitari, ja- *per invia* ctare calcès, exilire, in altum erigi, & im- *rapitur,* patienter eò usque ferocire, donec excusso vectore, ruptisque habenis per avia & invia Patrem adhuc ephippij loris implicitum,

per saxa stirpésque longo satis spatio supinum pendulumque raptaret. Cantabat interea Bernardus læta voce cum tribus pueris, *Benedicite omnia opera Domini Domino.*

*S. Antonii
ope illasus
& cantans*

Socius verò jam eliso attritòque capite cerebrum omne effluxisse ratus, postquam bestia cursum stitit, invenit Patrem lætum ac incolumem: qui humo se erigens, id discriminis ope Divi Antonij Patavini evasisse gratus affirmavit. Tutò itaque risit inferos, qui talem habuit commilitonem,

§. VIII.

*Vita periculum in-
trepidus
aggreditur*

Illud quoque masculum Bernardi animum exaggerat, quòd apertum capitis discrimen Dei causà adire non est veritus. Rugiebat fortè instar leonum infestus quidam Italiae populus contra religiosos de Societate Jesu homines, nil tale meritos, & jam ultima omnia impendere innocentibus credebantur. Cùm jubetur illuc advolare Bernardus, & pro concione dicere. Obtemperavit ille, ut primùm licuit, suggestum conscendit, motòsque animorum fluctus sic composuit, ut cives jam ex leonibus agni, ferociam omnem expectoraverint, cum ijs, quos pessimè perditum ibant, in gratiam redierint, hujusque pacis ac tranquillitatis

anctorem Bernardum inauditâ honoris amorisque significatione profecuti fuerint; quando scilicet abeuntem per aliquot leucas comitati, hi frænum equi, illi stapedes tenuère: illi denique vestes Concionatoris summâ veneratione deosculati, pro re benè gestâ immortales egère gratias.

§. IX.

Quàm generosè mortem contemneret, aliàs quoque in manifesto vitæ periculo factis ostendit.

Vehebatur fortè cum pluribus nostræ Propè nau-
fragus, sed familiae viris, & nobilium corona per mare impau-
dus, maxe felici navigatione; cum nihil tale veritos, signo cru-
cis mitigat atrox obruit aëris intemperies, ventorum rabies, maris tumor, & jactatio tam insolens, ut & nautæ, & vectores, qui ætatem inter fluctus contriverant, nunquam in tanto discrimine se deprehensos meminerint. Ad hæc comparuit, nescio quis piscium, consuetus & minimè fallax naufragiorum index. Quare omnes spe salutis deposita, etiam vestes, ne impedimento essent natantibus, jam abjecerant. Solus Bernardus, in communi omnium consternatione nihil admodum commotus, ingenti fiducia in bonitate Numinis, velut anchorâ, in cælo fixâ,

signo crucis formato bene precatuſ, irati maris fluctuſ compoſcuiſ, ventorum certamina diremit, ominoſum piſcem in fugam dedit, & optatam ſerenitatem præter ſpem ſua prece quàm citiſſimè reduxit.

§. X.

Hæc atque id genus alia forteim Bernardi animuſ ſatis docent, nihil trepidanrem; quia Deo inconcuſſa fide & fiducia innixuſ. Quæ ſequuntur, mirè patientem oſtendent; quia uniuſ. Crucifixi amore & exemplo non niſi cruceſ ſuſpiranrem, cupidè que amplexanrem; quòd ſumma illi voluptaſ eſſet, pati.

Bernardo Majorem vitæ partem Bernardo in
nunquam patientiæ palæſtra fluxiſſe, ſi dicam, nihil
de eſt copioſa ſupra verum, dixero. Acutiſſimi lateriſ do-
ſa patientia ſeges. lores, prodigioſi pectoriſ cruciatuſ, flagra,
 muriceſ, & id genus alia ſpontaneæ crudelitaſ in ſe ipſum iſtrumenta; jejunia, vigilia, cibi inſipidi, & perpetuum ſui perdomandi ſtuduſ ſemper illum, velut agmine factuſ, non adoriebantur tantum, ſed diriſ etiam modiſ obſeſſum tenebant. Ad hæc jam linguæ, jam pedum & brachiorum uſu erepto heroicam boni Patriſ patientiam ſive apoplexia, ſive paralyſiſ aliique morbi

gra-

graves & aduersi casus strenuè exercebant; labefactare tamen tolerantiam, aut sternere nunquam poterant. Sæpius tam longa quàm permolesta inualetudo lecto tenuit affixum, & attrita languentis corpusculi membra pressit acerrimè; aliud verò non expressit, quàm ut divina etiam æger cantaret laudes, & semper sibi similis vultum, mira facilitate ad perpetuam ferentiam componeret: nimirum sanctissimis DEI decretis toto animo acquiescebat, in Christi schola edoctus, nimis esse delicatum amatorem, qui amati causâ grandia quæq; ferre non amet.

§. XI.

Exultabat in corporis hospicio exultans, & quò magis illud agebat rimas, ruinæ vicinum, hoc gestiebat iste magis eluctari de carcere ad tantopere suspiratam cæli patriam. Quam quia nullo æquari pretio non ignorabat, dura & acerba ejus consequendæ gratia pati, etiam in lucro ponebat. Quidquid verò ferendum doloris esset, pro nihilo habuit, præ eo quod Servator nostrâ causâ tulit. Unde ægroratio ipsi pro vindemia, & dolores pro musto erant; yuæ autem Vulnere Christi. Sed audiamus ipsum hac de re loquentem in-

Ex quibus ipse gaudiorum sibi materiam constat.

Perpessiones vindemiam putat.

epistola, quam 15. Octobris anno 1610. ad
amicum Latinis verbis dedit in hunc modū.
*Exprimo uvas Domini mei IESV Christi ex
toreulari Crucis Domini mei, qui uitis & u-
ua est & easdem uvas expressas adhibeo mi-
hi, & mergor in illis bis quotidie, & incalesco
charitate illius, & exsicco humorem paralysis
carnis meæ, per debitam, sed parvam, & mini-
mam mortificationem meam, cum spe salutis
corporalis & spiritualis ex Domino meo IESV,
intercessione B. V. & sancti Antonij Pata-
vini, & sancti Francisci de Paula & c. Neque a-
liter fecit, ac scripsit,*

§. XII.

*Fraçto cru-
re, la so que
brachio
immanes
cruciatas
optat fieri
pralongos.*

Oppidum est in Sicilia, quod Sortinum
appellant. Hic nescio, quo infortunio,
quod incautè pedem posuisset, delapsus per
scalæ gradus dextrum crus diffregit medium:
quem ille casum non fortunæ, sed divinæ
menti adscripsit. *Ecce, inquit, ecce divina,
sancta, justa, & dulcis providentia amantissi-
mi mei IESV.* Sæviebat equidem dolor im-
manis in pede, nec minor in brachio lateris
finistri, ut eum vel ferrea Bernardi patien-
tia, lethiferum arbitrata, cum inferiorum tor-
mentis ex parte non dubitaverit comparare.
At sola Christi patientis memoria leniebat

crudelissimam doloris acerbiratem. *Benedictus sis, mi dulcis IESU* (scribit ipse ad Doctorem Cataldum Fimiam) *quò dolorum tuorum amarissimorum partem modicam propinasti degustandam: neque te latet, exoptasse me, ut hi cruciatus mei diu sæviant, quò tui similior sacratissimos pedes tuos trabalibus clavibus in cruce confixos eminus saltem imitari possim. Domine mi Catalde, sæpenumero pœnas mei Dulcissimi IESU, mente volutare, serió pensitare, & contemplari solebam; sed fateri necesse habeo, me illas nonnisi per somnum intellexisse; nunc autem didici ex ijs, quæ patior, & passus sum &c. Benedictus Deus, quòd nunc in modum crucis decussatim pugnent dolores, ex dextro scilicet cruce ad sinistrum brachium. Quid tibi amicorum optime videtur? nõne sat dives sum? Alij per tot terrarum mariumque spatia Peruanos anxie quarunt thesauros; ego sortem meam Sorcini in Sicilia inveni.*

§. XIII.

Porro quamvis ad prolixæ invalerudinis tormenta, non leve pondus quandoque adderet eorum, quibus infirmi cura incumbat, humana imbecillitas, dum sive diuturnitate molestiæ fracti, sive alijs distenti labo-

Molestias pro deliciis habet.

bo-

boribus lentius & cum tædio ministrant; contra quàm & Superiorum voluntas & ægroti necessitas postulabat; nihil tamen inde turbatus, nullum edidit unquam commoti animi signum, pristinam semper præseculit hilaritatem, eosque potius miseratus duas agebat perbellè personas, & infirmi, & insignitè sancti. Neque id mirum; eò namque progressa erat Bernardi patientia, ut infatiabili patiendi desiderio ardens gravissimos corporis animique cruciatus, jucundas vocaret molestias, suas delicias & thesauros, amantis animi cupedias, amoris nutrimentum; quin & mortem ipsam diceret veri amoris vitam.

§. XIV.

Nondum confirmatis viribus ad agrotantes excurret. Quoties autem breves inducias morbus fecisset, nondum confirmatis viribus, evocatus ad alios ægros, licet agrè corpusculum traheret, promptissimè advolabat, qui quæ antè claudicaverat, modò ut cervus ad fontes celeriter alacritèrque accurrebat: ita nunquam dolorum & incommodorum satum quærebat, unde flagrans patiendi studium novis laboribus pœnisque velut affuso oleo magis magisque accenderet. Ubi verò debilitati corporis cruciatus cessabant, ibi enim vero

Obtrectationes placide perfert.

vero ingruébant majores animo obtrectatorum procellæ, quæ Bernardo uberem tolerandi materiem subministrabant, Eas verò non minùs fortiter tulit animi spinas, honoris famæque lacerationes, quàm morborum lanienas. Nulla certè tam cruda erat contumelia, quàm ipse non facillimè conqueret.

§. XV.

Invitatus in una Italiæ civitatum ad solennem disputationem, peracutis doctisque argumentis more suo acriter urgebat *Contumelias hilariter absor-* adversarios. Hi, quòd injectos rationum laqueos exire non possent, litterariâ pugnâbet. in furorem versâ stomachum omnem maledictis æstuantem in Bernardum, velut hominem bardum, stolidumque caput effuderunt, at ille, ceu ventum pulsâssent, nihil offensus, magnâ amoris significatione explicatâ fronte, & ridenti ore hilariter injuriam tulit: immò etiam in discessu eximiâ comitate se perhumanum exhibuit, gratiam pro contumelia relaturus.

Sæpe etiam domi excelsa Bernardi virtus ad Lydium patientiæ lapidem fuit explorata, non immeritò habenda pro adulterina, nisi patièdo genuinam se probâsser.

Et

Et verò tam inusitati motus animi & res supra consuetum naturæ ordinem patratæ magnas non rarò in Bernardum procellas excitabant, ut tota vivendi ratio, quam Bernardus præsefererat, sano sanctoque prudentum iudicio acrioribus experimentis perrendanda esset: quæ tamen ille generosè non minùs, quàm avidè, & amplexus est, & sustinuit triumphans. qua de re supra prolixè diximus: placuit tamen huic loco nonnulla reservare.

§. XVI.

*Acerbè reprehensus
blandè respicitur.*

Commendaverat Provinciæ Moderatori Claudius Societati Præpositus Generalis, ut Bernardo in Siciliam reduci pro eo, quod merebatur illius perspecta integritas, & excellens virtus, quodocunque is ad Dei gloriam fore iudicaverit, socium, & domo exeundi potestatem daret. Hac frater facultate tam ampla Rectorem adit, copiàmque prodeundi pro animorum bono demissè rogat. Ille experiendæ patientiæ causâ, & an obtemperandi studium cum zelo conjunctum foret, exploraturus, negat egrediendi domo licentiam, verbisque ad severitatem compositis objurgat, ceu hominem inquietum, qui & Superioribus sit importunus, & auditoribus gravis, excursions

me

meditetur, quando à solitis exercitijs quiescendum: nec tempus modò esse, nec socium fore, qui comitari velit, nisi pro imperio iustus. Ad quæ Bernardus permodestè: sibi in animo non esse, ullius quietem turbare; sed potiùs omnium commodis servire. sic effatus tacuit, totaque die domi lumbens hæsit, eoque pacto magnam in Præsidis animo consummata virtutis opinionem impressit,

§. XVII.

Aliàs quoque evocatus ad rem divinæ gloriæ incremento præclare gerendam, cum ad horam prandij nullâ suâ culpâ domi non comparuisset, iussit Rector, ut redeunti eâ die prandium negaretur. Id ubi Pater famelicus fessúsque domum reversus ex alijs didicit, innubi vultu mentèque ad cubiculum Ministri se contulit: ibi admirandâ demissione in morem mendicabuli, vel catelli fores modestè pulsavit, & duo tantùm verba, *Bernardus esurit*, tam diu tamque patienter ingeminare perseveravit, donec edulij quidquam, prandioli vicem reficendis viribus impetraverit; quo insigni patientiæ documento cunctis, uti aliàs semper, etiam tunc fuit admirationi & exemplo.

Cer-

*Patientia
speculum.*

Certè Præsides, ut Patres, Fratresq; extimularent ad ferenda fortiter, quæcunq; adversa evenissent, Bernardū perfectæ tolerantiaæ ideâ alijs imitandâ proponere solebāt. Quòd

*Ægrè in
corpore, æ-
grius ha-
bet in mē-
te.*

si verò nemo erat, qui foris Bernardo ægrè faceret, Deus voluit, ut intus illi esset ægerimè, & arcani lacefferent mentem laniatus adeò quandoque sævi, ut auditus sit dicere, se piaculares ignes optione data electurum, præ illis, quibus angebatur in animo, tor-

*Non tamen
sine celestis
solatii rē-
peramento.*

mentis; interea tamen divina solatia tam cumulatè misceri, ut una guttula totum amaritudinis mare sibi dulce reddat: e-

jus rei testes esse lacrimas in sacro
suaviter largèque fu-
sus.

CAPUT XIII.

*Insignis Bernardi Temperan-
tia.*

§. I.

Non hinc mihi sermo est, de ea huma-
narum actionum, morumque domi-
natrice Temperantia, quæ congruam
cuique rei mensuram modumque ponit, ut
temperatè agantur omnia. Sufficiat dixisse,
Bernardum cetera quidem moderatè fe-
cisse & tulisse; una tantùm in re videri mo-
dum nescivisse, fræni impatientem, quando
Deum sine modo diligere, se ipsum sine mo-
deratione odisse contendit, arbitratus, in hac
cælesti exercitatione modum optimum esse,
nullum tenere modum.

Eam ergo Bernardi virtutem hoc in
loco strictim attingam, quæ cupiditates suo
dominatu frænat, & inevitabilem cibi po-
tusque usum non ad perversum voluptatis
arbitrium; sed ex luctuosa necessitatis le-
ge dispensat: quam sobrietatem dicimus, &
in Bernardo magis admirandam credi-
mus, quàm imitan-
dam.

§. II.

Cibi modici & pessime conditi laetitiae sunt Bernardi.

Ad mensam iturus altum suspirabat, non secus ac si in malam crucem rapiendus esset: in mensa verò cibi erat minimi, eumque capiebat non nisi malè conditum, amarorem sibi antè absynthio, aceto, libanotide, nimio sale, pulvere, ruta vel acerbis fructibus artificiosè conciliare solitus, etiam in lautis exterorum mensis: vel præcalidis cibis palatum adurere, ut blandienti gulæ perquam ægrè faceret, ac lenocinantem voluptatis sensum longissimè proscriberet. Certè curiosus quidam Bernardi observator deprehendit eum mensæ accumbentem ex chartula cinerem, ceu condimenti aliquid, cibus aspergere, & aquâ insuper affusâ saporem penitùs adimere in morem induxisse: immò gustandi vim adeò sibi mer extinxisse, ut calidusne, an frigidus esset cibus, sentiret; dulcis, an amarus esset, penitùs ignoraret.

Cinerem ferculis aspergit.

Gustandi vim penitùs extinguit.

§. III.

Sextâ quavis feriâ quinque folia mali aurei masticabat, & os proluabat, aceto cibus affuso. Hinc ille pallor in ore, debilitas

litas in membris, tanta in toto corpore macies, ut duplicata pelle stomachum operire posset, & mirarentur alij, quâ tam modico, & ferè nullo alimento vitam traheret.

Non rarò à Principum Cardinaliumque *Incer la-*
epulis jejunus, uno alteròue bolo vix de- *tissimas e-*
gustato, surrexit; interea, ut oculos arbitro *pulas icit-*
rum falleret, dapes in disco concisas furtim *nes.*
amoliri doctus, se largiter cænarum simula-
bar.

§. IV.

Jejunia, quibus puer assueverat, sevéra, *A puero*
non minùs ac per frequentia fuerunt, & tam *usq; ad vi-*
Cælicibus accepta, quam dæmonibus odio- *ta finem*
sa. Certè ut ea violaret Bernardus, docta *sepins per*
fraude malus genius moliri potuit, non im- *hebdomadè*
petiare. Mellanæ ceteris mensæ accum- *à cibus ab-*
bentibus ipse in suo obambulabat cubiculo, *stinet.*
sacris animum commentationibus pascens;
cùm repentè super chartam mensulæ impo- *Dæmonem*
sitam pyrum apparet aurei coloris, magnam *net quic-*
gulæ delinimentum. At Pater, maligni *quam fal-*
hostis odoratus *technas,* manu in crucem *laci pyro*
ducta inferorum ludibria discussit; nam py- *gulam ir-*
rum illicò flammam evomuit, locum in *ritante.*
quo jacuit, accendit, sui que vestigio & retro
relicto odore, in fumum abiit. Et ita qui-
dem Bernardus dæmonem semel superavit,

25 annis
ficum non
de gustat.

Non nisi
cruciatu
belluo

seipsum verò sæpius, & perperuus, ut ita dicam, Dictator triumphavit. Meo iudicio jejunium illud in Italia præsertim, Siciliaque, ceteris mirabilius longiusque fuit, quòd quinque & viginti annos nullam omnino ficum delibavit, solo domandæ gulæ studio, quia is fructus præ ceteris palato aridebat: ab amico propterea objurgatus, id responsi dedit: qui cælestium hortorum æternos sperant fructus, eos nauseare terrenarum arborum cupedias. Neque id gratis dixit, sed manifestâ doctus experienciâ; quippe qui maximam in eiusmodi spontanea vitæ acerbitate dulcedinem persentiebat. Unde à D. Joanna de Austria, quæ illi erat addictissima, interrogatus, quomodo voluntarias illas, quas corpori inferebat, pœnas absorberet; respondit, non secus ac gulosus belluo opiparæ mensæ delicias invadit.

CA-

CAPUT XIV.

*Illibata mentis corporisque Virginitas
caelestibus recreata spectaculis,
& vaticinijs clara.*

§. I.

FAs sit nobis Angelicam dicere Bernardi castimoniam; quia tam rara inter homines, & supra consuetum naturæ modum egressa. Illibatum corporis mentisque pudorem à puero servavit, neque ullas in animum admisit voluptatis sordidæ cogitationes, ut sanctè affirmâsse Leonardum Capannam initio commemoravimus.

Locuples ipse nobis Bernardus esse potest testis, quando in concione ad eorum, qui veluti carnis mancipia virginitatem humanis viribus superiorem putant, confutandâ omnino sordidam falsamque opinionem, divina potius impulsione, quàm ex destinato, ingenuè exclamavit. Et ego, quæ DEI gratia est, Virgo sum; Virgo, inquam, sum; etsi homo ceterà mortalis non secus,

ac vos, & quidem peccator. Amico quoque, cui præ ceteris arcana mentis & concessas è caelo dotes exponere amabat, candidè fastus est, se divino munere virginèum pudicitiaè florem servasse semper intactum.

§. II.

Quid libido monstri esset, ignarus.

Urgebat forte Bernardum salutis alienæ cupiditas, ut ex suggesto contra pessimum libidinis malum tonaret. At concionem paranti, quid, quòque ordine dicendum, non occurrebat: unde inciperet, ubi desineret nescius; ignorabat scilicet, quid sceleris esset, quidque in hoc genere vitij lateret, cujus causâ divinæ humanæque leges tantè enormiter violarentur. ita amico conquestus, quid sibi in hoc rerum articulo faciendum esset, consilium expetiit. Nimirum Angelo propior, quàm homini, eoque dignior admiratione, quò frequentior eum perditis etiam mortalibus ei fuit agendæ necessitas.

Admiratur, sacros Deo homines hoc vitio infestari.

Quia ergo nesciebat ipse, quid esset carnis petulantia, vel lapsus, atque alios omnino suo metiebatur pede, initio quidem capere vix poterat, etiam religiosi hominibus hanc scabiem adherere, vel pestem esse

mo-

molestiam. Ubi tamen post aliorum querelis technas dæmonis edoctus in simili luctâ opem flagitabatur, pro ea, qua erat in omnes insigni charitate, non modò preces fundebat, sed castitatem miro quodam modo sæpius impetiebatur.

*Præsentem
tamen af-
fert opem
impugna-
tis.*

§. III.

Convenerat Bernardum vir pius & sacro cuidam ordini adlectus, qui conquestus, se vehementer ab obscæno spiritu ad inhonesta perurgeri, obsecrabat, ut suis apud Deum precibus victoriam in tam lubrico statu dubiaque pugna impetraret. At miratus initio Pater, impudicas Veneris faces etiam in sacros cætus involare; quòd crederet locum esse Cupidini non posse, ubi fervet pietatis studium, ubi friger focus, ubi sensus omnes suis tenentur sepimentis arctè clausi, ubi caro perpetuâ sui afflictatione edomita spiritui subigitur; ubi denique animus virtutum flosculis studiosè exornatur, negabat in hoc Dei viridario succrescere posse lappas spinasque vitiorum. Nihilominus tamen spondit, se vires à divino Numine certanti fortiter non ægrè obtenturum, simulque cruce signatum, tactis utra-

*Cruce
flammæ
Veneris ex-
tinguit.*

que manu lumbis casto amplexu strinxit, ac omnem momento citius flammam impudicitiae, velut affusâ aquâ, extinctam discussit, ejusque loco perfectum castitatis donum impressit, ut ne quidem scintilla libidinis superesset.

§. IV.

*Asmodaum
funiculo
captivum
tenet ad
lecticam.*

Aliàs quoque nostræ Societatis hominem quendam in cubiculo Bernardi advertit funiculus, qui ad pedes lectuli dependebat. Quare arcanum curiosè indagaturus, quid hoc sibi vinculum velit, interrogat. Cui Bernardus, hoc laqueo adstrictum teneo *fornicationis spiritum*, ne vagus religiosam domum pererret, Deiq; servos inquietet. Hic alter cum risu, nugæ, inquit, sunt istæ, & anilia deliramenta. Hic funiculus ligare possit mures, ne te mordeant, dæmonem nunquam irreiendum, ne noceat, non frænabit: cui fugando lustralis aqua & id genus alia, divinitus sunt constituta; non verò hujusmodi fila nil admodum profutura. Ad hæc Bernardus: Falleris. Elisæi baculus in fugam dare potuit inferorum satellites. Et vae tibi! nisi arctissimè hoc funiculo jam nunc libido esset constricta; næ! non minoribus, quàm Pàulus olim, incendijs

ar-

arderes, non parvo tuo periculo & dolore, quare boni, consulas, oro, hunc Cerberum ne te mordeat, à me sic catenâ vinctum & exarmatum teneri. Nihilominus alter, Bernardum, ut rebatur, errorem de- docturus, funem solvit, in frustra discer- pit, & cum risu discedit. At vix ali- quot passus confecerat, cum velut a- gmine factò irruunt nihil tale opinanti i- mages Venereæ, & conjuratae cupidinis acies, omni ex parte adeò graviter infestæ, ut ejuscemodi rerum infuetus propè inter- itum, ipsasque inferorum fauces se abesse ratus, ad Bernardum recurrere celeremque flagitare opem necesse habuerit.

Hic perhumaniter acceptum blandis solatus verbis, bono esse animo jussit, funi- culum, ut potuit, resectum denuo restituit, Patrem suaviter amplexus est, & simul om- nem nefandæ voluptatis flammam peni- tús extinxit.

§. V.

Nec alius impunè tulit, strophium virgineo Patris sudore olim imbutum, à sponsa lenocinio accepisse. Habuerat il- lud matrona nobilis, & religiosè diu asser- vaverat; sed domestica ancilla illud surri- puit,

*Impudicus
adolescens
strophium
castissimi
Bernardi
irreligiosè
acceptū lu-
it vulnere
in naso*

puir, & aliam furti infimulavit. Quæ cum innocentiam tueri suam aliter non valeret, faxint Superi, inquit, & Bernardus, ut ille in naso luculentum vulnus accipiat, qui Strophium habet. neque fuit sine fulmine hoc femineum tonitru: nondum elapsâ semihorulâ furacis ancillæ amasius ad ipsas heræ fores in rixa provocatus, ad arma venit, & plagam in naso furti indicem tulit.

§. VI.

*Bernardus
castimonia
custos acer-
vinctus.*

Qui verò in alijs impuras Veneris fa-
ces restringere novit, in seipso, ne vel mi-
nima unquam scintilla locum haberet, sum-
mâ semper contentione sibi cavendum du-
xit. Eam ob rem non modò exquisitissi-
mis supplicijs innocentis & minimè refrac-
tarij corporis membra perpetim subegit, ut
suo loco referemus, verùm etiam castis ani-
mum cogitationibus adèò cumulatè imple-
vit, ut immundis neque locus quidem pul-
lulandi remaneret. Feminarum alloquio
severus censor ita sibi penitè interdictum, ut
non nisi eum necessitas exposceret, & de
rebus animæ profuturis loquendum esset,
palàm, inque omnium conspectu, rarâque
verecundiâ, & vultu ad religiosam gravita-
tem composito, id ageret, quique aliàs ne

in viri ullius faciem defigebat oculos, in fæmineos vultus nunquam aspiceret; sed in terram assiduè depressos, ne quidem elevarer, & pari modestiâ per plateas in omni vitâ sic incederet.

Arque ut erat ipse castitatis amantiſſimus, ita quò ad illius amorem alios quoque ^{Preparator} non indiligens, incenderet, mutuis sermonibus, epistolisque ^{gens.} impensè studebat.

§. VII.

Quoniam ergo Bernardus & corpore & animo cælestem imitatus munditiem, procul Venèris sordes, omnemque gravioris noxæ maculam tenere summo studio, quamdiu vixit, unicè contendit, promissa in cælo castis mentibus præmia, magna ex parte in antecessum adeptus esse videri potuit: quando Deum non quidem *per lumen gloriæ & revelata facie* cum Beatis vidit; oculis tamen corporis mentisque sub humana specie non semel tantum, atque in cumulum felicitatis, Magnâ Matrem, aliòsque Divos sæpe habuit adspectabiles.

Multa jam suprâ commemoravimus. Unum alterumque hoc loco subijciemus. Brivius Cremonæ Præsul, sæpe jam nobis honoris causâ nominatus, extra dubium ha-

*Christum
in sacra
videt ho-
stia.*

habuit, per frequenter Bernardo sacrificanti
Servatorem humanâ specie in sacrata ho-
stia spectabilem fuisse, aiebâtque se eam a-
nimo concepisse sententiam, quòd Bernar-
dus inter litandum non rarò fuerit extra
se positus, in DEVM abreptus, & sine sen-
su: frequenter etiam ita sacram tractaverit
hostiam, quasi ex ære foret, ut ea procul du-
bio in frustra comminuenda fuerit, nisi pro
exigua panis crustula ad spectabilem Chri-
stum contrectâset.

§. VIII.

*Formâ ele-
gantissimi
juvenis.*

Indubitata res est, cùm in sacrificio
quondam de more sacra litanti hostia su-
menda esset, Deum hominem formâ ele-
gantissimi juvenis conspicuum adfuisse. Te-
nebat ergò Pater non jam in manibus vela-
tum sub panis specie Christum, sed ipsam
cæli pulchritudinem oculis mortalibus con-
templandam. quare multo tempore hujus
spectaculi amœnitate recreatus, animæ fa-
mem non nisi Angelicâ dape extinguen-
dam tandem etiam explere ardebat: quod
quia non licuit, Christo nondum sub panis
nube, veluti intra velum, recepto, coactus
supplicibus votis hos cæli favores nitiùm
prolixos deprecari. *Non amplius Domine, non*

amplius, identidem ingeminabar. Quomodo ad plenum tua satiabor divinitate? quo pacto intra mea te viscera sumam sub hac formâ? Redi obsecro, redi sub sacratæ figuram hostiæ, redde te sacrosanctis mysterijs, & consolare animam, sicut oculos mirificâ voluptate beasti. In hunc modum Christo sacratis speciebus denuo se occultante, ipse insolito pietatis ardore succensus, sacram synaxin sumere in promptu habuit.

§. I X.

Iam verò si nihil non videt, qui videntem omnia videt, nihilque ignorat, qui scientem omnia novit, quid mirum, quòd Bernardus futura & longè posita, ac denique ipsos mortalium cogitatus, quibus nihil est rectius, sæpissime perspectos habuerit, vates simul, & cordium inspector? Etsi quidem nonnulla alibi occurrant, hîc tamen placet paucula hujus rei argumenta in medium afferre.

Seriò gravitérque agebatur de contrahendo inter illustrem Virginem Joannam Requeseniam, & magni nominis Virum Nobilem sponsam Christo nupturam prædicis. matrimonio; jámq; res ab omnibus utrinque pro confecta habebatur; Bernardus tamen noster de cælo edoctus liberè edi-

xit, Joannam nullo modo nupturam mortali sponſo, ſed Chriſto, immortalī Deo, in manus conventuram, conſecratā virginitate inter Moniales uſque ad vitæ finem acturam; quin & cruciatuum S. Agathæ Martyris fore participem. Neque ſecus evenit, quàm vaticinatus erat Pater: Sponſalibus, incertum quâ de cauſâ, diſſolutis, virgo Monasticam amplexa vitam; vota nuncupavit, poſt paullo diro gangrænæ malo in pectore laniata imanes dolores virili patientia exantlavit, atque ad ſponſum præclaris exornata virtutibus tranſiit.

Mulier fuit, quæ in primo matrimonio quinque filias ſuſceperat. Hæc in ſecundo percupida mares gignere Bernardi preces popoſcit, cui ille: Non unum, ſed omnino ſeptem, paritura es maſculos. Secuturis itaque annis totidem enixa pueros mariti gaudium & Bernardi vaticinium explevit; numerum tamen non exceſſit.

§. X.

Templum
Societati
edificatum
ab eadem
deſerendū
vaticin-
atur.

Paravij eâ tempeſtate Collegium habuit
noſtra Societas, cui ſplendidiffimum magnis
ſumptibus templum parabatur. Forte il-
lac iter habebat Bernardus noſter, cùm Pa-
ter Jacobus Lamberrengus id loci Rector,
illi

illi nobilem omnino fabricam & pretiosa
 marmora artifice manu scitè elaborata o-
 stendit, atque, hoc insigne templum pro
 DEI gloria, & Patavinorum solatio proxi-
 mè aperiendum. Circuibat interea Bernar-
 dus, omnia diligenter oculis lustrans: tan-
 dem solutus in amaras lacrimas: *non erit
 hoc: ô Patres, ait, non erit hoc templum Socie-
 tatis: non illud vos habitabitis: alijs para-
 ta est hæc elegans structura; nos eam, ante-
 quam aperiatur, deseremus: nostris sacrificijs
 hæc aræ non initiabuntur, sed alienis. Qui
 arbores suis quandoque floribus auctor naturæ
 exuit, & nos hoc eximio laborum nostrorum flo-
 re spoliabit.* Hæc ubi dixit, frena laxavit
 lacrimis. Quorquot præsentés aderant, tam-
 tristi denunciatione attoniti nesciebant, quid
 sibi veller prædictio. Verùm haud multò
 post, cùm in eo esset, ut templum pandere-
 tur, Societas è Venetorum ditione Majorum
 imperio exire iussa, illudque deserere coacta
 est. Ita Reverendissimus Poggius Luccensis,
 tunc Patavij Canonicus, post Ripæ Tran-
 sonæ Episcopus, qui vaticinium hoc ex Ber-
 nardi ore coràm excepit, testis locuples
 asseveravit,

§. XI.

Perinde autem fuit Bernardo & futura prædicere, & longè posita velut è vicino & coràm intueri.

Fortè is secundùm littus maris in Mes-
Homicidiū sanæ portu incedebat, cùm repentè in genua
prociul pa- provoluitur, simul & comitem, ut idem fa-
tratum vi- ciat, monet: fundendas scilicet esse preces
det, & in- pro homine ab inimicis in urbe id tempori-
dicat. ris occiso. Paruit ille non ignarus, Bernar-
 do etiam prociul remota palàm esse. Ubi
 ad urbem ventum est, intellexit cædem eo-
 dem momento, quo Pater duobus passuum
 millibus absens dixerat, patraram.

§. XII.

Classè Tur- In magno meru jacebat Carana univer-
cicam Ca- sa, quòd sub auroram multæ Turcarum na-
rana vici- ves expansis velis mare vicinum pervagari
nam aliò conspicerentur. In ea trepidatione amicus
vela flexu- quidam Bernardum, quem fortè obvium ha-
ram signi- buit, de periculo & Urbis consternatione
ficat. monuit. Cui ille, ut mœrorem abstergeret,
 blandum arridens, non petit hæc littora
 classis inimica; sed aliò vela facit. Brevi
 quidem eodem modo ipsis S. Martini ferijs
 se

se in conspectum dabit, propius tamen
 haud accedet. Quæ omnia ad unguem eve-
 nisse læta civitas vidit, & admirata est.

§. XIII.

Cum noster aliquis, ne morientem ma-
 trem intolerabili doloris sensu spectare coge-
 retur, à tam iristi luctantis cum morte spe-
 ctaculo ex paterna domo ad Collegium se
 recepisset, Bernardum precatum, ut felicem
 matri obitum impetraret; nihil quidem ille
 respondit; sed turbatus animo, matrem, ma-
 trem ingeminabat, deficiente sensim voce,
 donec intra quadrantem horæ in eodem hæ-
 rens vestigio, velut in statuam obriguit, alto
 & lacrimabili silentio. Tandem velut è so-
 mno vigil, Bene habet, inquit: mater eva-
 sit. Alter verò: quid ais, Pater? evasit ma-
 ter? mortuam vis dicere. At Bernardus: li-
 bera est: hoc morbo fati non concedet. Et
 ita se rem habere comperit filius, quando
 nunciatum est, eo ipso tempore matrem, ve-
 lut è mortis faucibus ereptam, convalescere
 cœpisse.

§. XIV.

Asterium S. Placidi D. Benedicto
 lacrum quinque lencis Messanâ abest: ad hoc

*Juvenem
procul è
scalis lapsū
at incolu-
mam de-
nunciat.*

ex itinere delatus, & à Religiosis illius loci viris eximia reverentiæ & charitatis significatione exceptus est Bernardus. Misera fortè, qui Prioris, quod ajunt, munere fungebatur, juvenem Monachum, ut in vitreâ ampullâ vinum hospiti recreando è cella properè afferret. Dum is gnaviter mandata exequitur, Bernardus ad adstantes conversus; Patres, inquit, quem misistis hauriendo vino fraterculum, jam charitatis & obedientiæ tulit pretium: modò enim labente vestigio per scalas præceps ruit, nullo tamen vitri vinique damno. Enimvero ita se rem haberes, qui spectatum accurrerant, non sine admiratione & gaudio cognoverunt.

§. XV.

*Mauritanam servā
à Christo
alienissimā
manus da-
turam, &
sacro fonte
tingendam
diu antè
hero præ-
dicis.*

Josepho Anselmo serva erat inter Mauros nata, à Christianis sacris usque adeò aliena, ut neque nomen æquo ferre posset animo. Angebat ea res vehementer Anselmum, qui mancipium ad fidei lucem tantò potentiùs invitabat, quantò illud impotentius abhorrebat. Transibat fortè Miletum Bernardus; quem mox in portu exceptum, Anselmus domum suam deduxit, & ut apud amicum sibi in primis charum, de pertinacia Mauræ coràm adstantis prolixè questus est.

Erac

Erat eo in loco porta laminis ferreis nigricantibusque inducta. Itaque Bernardus; Domine, inquit, sicut ferruginea hæc porta nigricat, ita vestræ servæ corpus, at verò erit, cum candicabit animus. Inde Romam profectus frequentibus litteris commendabat Anselmo Mauram corpore fuscam, corde candidam. Mirum dictu! haud multò post serva, fatali correpta morbo, summis votis sacro tingi fonte expetijt, eoque vix tincta, extincta est, & animo supra nives candido ad cælum evolavit: quod tamdiu antè Bernardus & senserat, & dixerat.

§. XVI.

Messianæ accidit, ut quatuor nostri ordinis juvenes Joannes Renda, Andreas Eudæmon Joannes, Hugo Grifit, & Alexander Nevola, omnes Philosophiæ auditores, animum pijs sermonibus relaxaturi confiderent. His adjunxit se Bernardus, & molli-ter arridens ad Joannem Rendam; Frater inquit, nisi me fallo, vehementer properas scribendo litteras. Macte animi, primus omnium obtinebis, quod efflictim petis. Deinde ad reliquos conversus, Andrea, tu proximus eris: tertium locum Hugo tibi vendicat: postremum Alexander.

His autem involucris verborum usus per litteras inflammata cæli desideria intellexit, & mortis nuncium. Neque alio ordine diem clausere extremum, ac Bernardus dixit, quod hodiè que superstes Alexander, vir doctrinâ & virtute conspicuus, suo testimonio consignat.

§. XVII.

*De puero
nondum
nato Socie-
tatis in-
gressum
prædicat.*

Hieronymum Justinianum, antè etiam quàm aspiceret hanc lucem, divinitus didicit, Societatem nostram ingressurum. Cùm enim Mater adhuc illo gravida perciperet, ut filius natus major, qui Panormi degebat, Deo in sacrâ quadam familiâ se consecraret; Bernardus, minimè, inquit, ille, quem tuo destinasti suffragio, religiosam amplectetur vitam, sed quem adhuc intra tua clausum viscera gestas, suo Deus calculo designavit. Dies dicti veritatem aperuit.

§. XVIII.

*Hominem
alium è So-
cietate di-
mittendum
malâque
morte peri-
turum.*

Sacerdos erat è nostris Joannes Baptista Marinus Collegio Catanensi datus Minister, quem plerique omnes inter probos & religiosos viros accensebant. De hoc tamen Bernardus liberè pronunciavit, è So-
cie-

cietate dimittendum, & infelici fine vitam clausurum. Haud multò post, quàm Societatis vestem exuit, Messanæ ad paternas aedes cum intempestâ nocte tenderet, à fratre glande plumbeâ trajectus obiit, & inhumatus canibus in prædam cecidit, qui cadaver frustillatim devoraverant, claro omnibus documento, sacras familias, nec sine scelere, nec impunè à desertoribus contemni.

§. X I X.

Invitatus ad virum nobilem, Januario *Ægrotò / a-*
nomen erat, ut morti jam vicinum vise- *nitatem,*
ret, allatis secum S. Januarij lipsanis, ecce, *è nisi sce-*
inquit, Domine Januari; Te sanctus Janua- *leratam*
rius pristinæ vult reddere sanitati. Tu fac, *vitam e*
ut flagitiosam emendes vitam: si ad pristina *mendet,*
redieris, scito infelicem tibi mortem impen- *infelicem*
dère. Rediit ille ad ingenium, tandem à *obitum.*
servis turpiter occisus, malam vitæ perio-
dum pessimæ mortis puncto absolvit.

Obfuit huic non immeritò, fidem di- *Captivita-*
ctis Bernardi non habuisse: alteri profuit, *tem prae-*
dicto audientem fuisse. Cum enim moni- *us avertit.*
tus ab illo esset, ne in eâ pernoctaret do-
mo, quâ consuèffet; sed aliò commigra-
ret; paruiissetque lubens, & ignarus tamen,
quâ de causâ eam noctem alibi transegis-

fer; postero manè didicit, divino id consilio factum, quando omnes, quoerque illam incolebant, ea nocte in vincula datos intellexit.

§. XX.

*Mantuani
Ducis libe-
ris brevem
Principatū
vaticina-
tur.*

Serenissimus Mantuæ Dux Vincentius Gonzaga, uti erat liberorum, qui in Ducatu succederent, percupidus; ita voti compos factus Bernardo nostro, quem id loci concionibus sacris ad populum habendis ad se mitti petierat, quatuor Principes filios stitit, eosque ut fausta precatione, ac salutaribus monitis ante discessum muniret bearétque, magnis precibus rogavit. At Pater diu multumque tergiversatus pandere noluit, quod de cælo jam noverat hisce Principibus eventurum, ut scilicet sine prole omnes è vita decederent. Compulsus tamen amicâ vi Ducis blandum artisit, ac formato S. Crucis signo ad Principes conversus: *parùm* inquit, *pro singulis convenit, parùm pro singulis.* Quod nemo id temporis satis intellexit, venientibus annis omnes; hodiè quo Mantuani non sine tenerâ in Bernardum pietate commemorant: quando hi quatuor Principes suo quisque ordine Ducatum adiit; sed sine hærede defunctus successori tradidit, nullus tenuit.

§. XXI.

Rogatus aliquando, ut pro parvulo preces funderet, cui venter nimium quantum intumuerat; blandè arridens: *Paradisus*, inquit, *Paradisus*. Et verò in eo morbo parvulus exspiravit, dubio procul adeptus Paradisum. *Infanti morsem.*

Aliàs grassante in Catanensium liberos pustularum, seu variolarum lue, Bernardo supplex fuit una matronarum, ut hanc à suis filiolis contagionem precibus arceret: quam ille bono esse animo iussit, intercisis tamen verbis & sententijs: *non nascentur illis; nunc non, ajebat, majoribus, parvula*. Itaque immunes à pustulis tunc quidem evasere: at ubi septennium attigerant, eruperunt pustulæ; sed neque magnæ, neque periculosæ. *Aliis immunitatē à variolis.*

Et verò tam frequentes erant, tamque indubitatae fidei Bernardi prædictiones, ut sive de infirmitate, vel salute, aut morte, sive de sæcunditate & prole, aliisque de rebus incertis interrogatus responsa daret, quidquid diceret, pro vaticinio esset. *Quidquid dicit, instar oraculi est.*

Secretos animorum recessus pervadit.

Perfæpe etiam ex immenso divinitatis speculo tantum arcanae lucis hausit, ut reconditos animorum recessus penetraret, atque abstrusas cogitationes, soli Deo notas, velut in membranâ vel tabulâ expressas pernosceret. Ejus rei documenta etsi plura suppetant, unum alterumve ceteris admirabilius hîc attexere placet.

Curvionis dubitationem.

Advolaverat ad Collegium Catanense Sacerdos rusticanae plebis Curio, ex pago, aliquot leucis ab Urbe dissito, ut à P. Bernardo ad explicandos in fortuito quodam eventu conscientiae nodos consilium rogarer. At is, nescio quibus alijs præpeditus studijs, per Janitorem homini renunciavit, rediret modò domum suam, alio opus non fore. Discessit quidem ille; sed ægro adhuc animo, & quid ageret perplexo. Bernardus verò lapsis aliquot diebus litteras ad eundem exaravit, inque illis casum, cujus causâ venerat, exposuit, singula quæ mente conceperat, & hucusque clausa tenuerat, dubia enodavit, quid factæ opus esset, edocuit, atque ita omnem exemit dubitationem, ut Sacerdoti Bernardus deinceps veluti homo divinus in summâ veneratione esset, utpote qui rem non nisi Deo sibi que notam utique divinitus cognovisset.

quam antè id in sacro tribunali expositas
deprehendit, aperuit, deposuit; atque ita bo-
næ spei plenus ad Bernardum redijt : qui
dato in manus cariophyllo iussit illud S. An-
tonio Patavino deferre, & suo mittentis no-
mine medicinam oculis rogare: rogavit &
obtinuit.

§. XXIV.

Occulta quidem istorum perspexit sce-
lera: unius quoque æternam à morte damna-
tionem.

Mater erat, cujus filius repenti ab ini-
micis oppressus vitam in sceleribus actam
infeliciter absolvit. Hæc rogabat Bernar-
dum sibi ut aperiret, quo loco res filij es-
sent. At ille tametsi plures orando dies ex-
egit, nullo tamen verbulo quærenti respon-
dere voluit, mœsto scilicet silentio infanda
illius supplicia satis declarans. Amicorum
verò alicui in paucis charo, sic efflictim po-
stulanti, hominem æternis addictum esse
pœnis affirmavit, quem nempe inter sacri-
ficandum retrā specie formidabilem
conspexisset.

CAPUT XV.

Religiosæ Paupertatis accuratio.

§. I.

EThi Bernardi genitor in filio, pro eâ, quâ erat rarâ ingenij præstantiâ, spem familiæ collocaverat, quem scilicet ad amplissimos honores & opulentiam non impari-
Bernardus etiam puer amat in vestibus munditiæ, luxum odit.
 parem facilè evasurum credebat; spe tamen & opinione fallus est; nam is à puero saniora doctus, caducas opes, quas terra pollicetur, despexit, meliores in ipsa paupertate divitias sapientissimè quæsiturus: Jam tum vestitu gaudebat, qui vulgari propior, nihil haberet eximij, modestiæ plurimum. Par-
Parsimonia studio.
 moniam amabat unicè ut religiosæ Paupertatis dilectam comitem, ita & voluptatum ac superbiæ inimicam. Ita scilicet præludebat perpetuæ, quam in sacra quadam familia præferebat, egestati.

Ut primùm Religiosæ vitæ tirocinium exorsus est, summis exoravit precibus Moderatorem, ut vilissimis lacèrisque vestibus indueretur, atque eam deinceps consuetudinem in omni vita tenuit, ut veluti
Laceras in religione vestes præferat.
 men-

*Totâ vitâ
nihil men-
dicabulo
ernator.*

mendicabulum ex trivio centonibus potius malè textus, quàm aptis decorisque vestibus indurus incederet, & pannosus etiam Principibus apparere, quàm ornatus aliquid admittere mallet: nullam ratus esse majorem elegantiam eâ, quam sibi pauperatis studium, & depauperati Christi imitatio conciliaret. Nullas, si tamen unquam, nisi pro imperio jussus, admisit novas vestes.

§. II.

*Superflua
proscribit,
a necessa-
riis malè
instructus.*

In longis plurimisque per Italiam itineribus, dum concionandi munere fungebatur, ad eò quidquid superfluum erat, à se quàm longissimè proscripsit, ut etiam necessarijs persæpe careret. Togam ferebat brevem & strictam, sacco non absimilem. Detrito utebatur palliolo tam domi, quàm foris, quod ipsi modò pro endromide, modò pro cervicali erat. Pileus neque pluviae injurias, neque solis arcebat ardores. Cubiculum poterat carcer videri, ita arctum erat, & sub ipsis Collegij scalis non tantùm à strepiru commeantis familiæ inquietum, sed & à pulveribus scalæ dies noctesque per incommo-

dum.

§. III.

Claudium Aquavivam, ajunt, gestienti animo digitoque alijs demonstrasse in Romana Professorum Domo angulum subscalis, in quo Colnagus velut Alexij æmulus habitasset, nempe optimè tunc se habitare credebat, quando peiùs alijs sibi habitandum esse, ex voto cedebat. Non ibi suppellex alia, nisi quàm ipsa paupertas non erubesceret: mensula, lectus, Crucifixi effigies, vetus Deiparæ statua, calvarià, flagellum, & tres quatuorue ex charra Sanctorum, quos præ ceteris colebat, imagines, hunc sive carcerem sive angulum amabat adeò; ut inde nunquam nisi charitate, Deique gloria evocante prodiret. Id enim vero Principi matronæ, cui, ut Religiosæ familiæ se consecraret, auctor fuit, nostrisque hominibus, peculiare sanctitatis acquirendæ mysterium consuadere solitus fuit, hortarique. *Esto amicus cubiculi, quod si clauseris, aperto Cælo fruëris.*

*Supellectilè
habet pene
nullam
pauper-
nam.*

*E cubiculo
non egre-
ditur nisi
Dei gloria
provocante*

Porro esculenta similisque inanias seu gulæ irritamenta, seu lenocinia oculorum æternis legibus suo è cubiculo proscripsit. Ad hæc in eodem erant libri propè nulli, malebat enim doctus esse, quàm videri, si

*Libris pau-
culis,
quasi pre-
cariò acce-
ptis utitur*

qui-

quibus opus haberet, Bibliorhecã adibat ipse, tanquam mendicatisufurus.

§. IV.

*Triumphãs
mendicat.*

Lectulus non tam quieti serviebat, quàm regendæ per industriam virtuti, quando compluribus annis nuda illi humus proculcitra fuit. Triumphabat autem vel maximè, quando concessum erat sportã onusto vicatim ostiatimque pro mendiculis stipem corrogare, eamque dein liberali manu in egenos partiri. Denique ut pauperem Christum presso sequeretur vestigio, medicinas æger, quas, quocunque tandem pretio, piorum liberalitas offerebat, exquisitas constanter respuit, ijs plenissimè contentus, quas obvias & nullius pretij paupertas domestica suggerebat; atque ex his habito delectu admittebat eas tantum, quæ insensibus minimum blandirentur, incommodarent quàm maximè. Certè continuam stomachi infirmitatem absynthio medicari maluit, quàm eclegmate pretioso. Alias verò post obitum in cubiculo opes non reliquit, nisi conscriptas in schediasmaribus, quas habuit de suggesto, conciones, vel ex cathedra lectiones, Crucifixi imaginem, tresque alias Sanctorum in charra ut dixi, icones;

cum

*De medicis
quoque
paupertatẽ
studiosè
quarit.*

*Conciones
scribit in
charris re-
ticulis.*

cum his verò suavissimam absolutæ virtutis memoriam, & venerationem.

CAPUT XVI.

Exacta obtemperandi facilitas, digna, cui etiam fere obedirent.

§. I.

Vulgò creditur, eum exactiùs parere, qui aliquando præfuit; quòd nimium didicerit, quantum prompta inferiorum obedientia grave gubernandi munus Superioribus allevare soleat. Bernardus etiam unius tantum Leccensis Collegij ^{Bernardus} (Bariensis volunt alij) ^{Leccensis} aliquando Rector, ^{Collegij} non tamen eo solam tempore; sed alias ^{Rector.} quoque semper ceræ instar se moderatoribus formandum præbuit: quibus omnia mentis arcana, cælestesque motiones animi sedulò candidèque detexit.

Ipse de se affirmare habuit, se à puero inter patrios penates dicto audientem fuisse, ^{A puero} atque eam ob causam multis à Deo ^{obedientia} concessis sibi donis accumulatum. Porro in Societatem adlectus, à Majorum placitis, nec ^{studiosus.}

*Tota die
cibo absti-
ner, super-
rioris iussu.*

latum unguem discessit; atque ut exactius pareret, Superiorum iussa scripto excipere consuevit. Etsi verò satis perspecta esset Bernardi obedientia, ad summum hujus virtutis apicem progressa; placuit tamen non raro Majoribus eam novis experimentis, & firmare, & testatam facere. Inter cetera evocato sub ipsum prandij tempus Bernardo, ad nescio quod charitatis obsequium, indeque reduci mandavit Superior, contra receptum Societatis nostræ morem ad mensam non accederet; sed totum diem jejunus transmitteret. Usu fortè venit, ut sero vespere ad sororem impotus incænatusque diverteret. Ea fratris miserata sortem reficiendo corpori permodicum offerre potum, eumque fesso obtrudere non dubitavit: At ille, ut sorori id daret honoris; iussa tamen Rectoris non præteriret, ori admovit, statimque, quod primoribus labris hauserat, rursus expuit, & sancta inquit, obedientia aliter jubet. ita & vim sibi intulit, & sorori vicem rependit pro exigua corporis refocillatione, præclarum obsequentis animi documentum.

§. II.

Pari promptitudine excurrerebat quaqua-
 versum, sive Romam, Venetias, Mediolanum
 mitteretur, sive ad quemvis ignobilem pagum
 evocatus esset. Neque plus temporis mo-
 rabatur post imperia Majorum, quam quo-
 sua schediasmata colligeret. Panormo Sor-
 rinum missus, intra mediæ horæ spatium i-
 rineri se accinxit. Unum verbum, nutus
 unus addebat currenti alas, quod semper
 Deum in Moderatoribus agnosceret. P.
 Demetrius Licander Catanæ Rector sancte
 asserit, similem Bernardi obedientiæ nullam
 sibi esse compertam. In medio rerum cur-
 su fortunatisque successibus ad unicum Su-
 perioris signum vela aliò flectebat; è scho-
 lis ad conciones: ab his ad scholas; modò
 ad abjecta ministeria; modò ad sublimiores
 functiones promptus & alacer, maximo su-
 periorum solatio; quia in quacunque neces-
 sitate ad omnia munia pro dignitate feren-
 da ex æquo idoneus & paratus.

Non inferiore studio infimis quorum-
 cunque officiorum administris se submisit,
 quòd si tamen quandoque acerbius, quàm
 par erat, ab ijs exercebatur, eos propterea
 majore coluit observantia. Sociam, qui con-

*Quocumq;
 maiorum
 unius vo-
 cat, advo-
 lat.*

*Obedientiã
 forti &
 piã.*

*Infimis et-
 iam parera
 doctã.*

cionanti adjunctus erat, cum primis veneratus est, ejusque jussis paruit, quamvis nunquam in vituperationem degenerarent: ut adeò emeritus clarique nominis Ecclesiastes ac Doctor, raræ sanctimonix & prudentiæ senex, à minimi etiam juvenis arbitrio pendéret.

§. III.

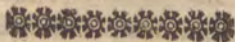
Ægrotus & enervis per esuriales ferias concionatur, iubente Præside, et iam imparatus.

Laborabat Bernardus hectica febre, at tenuatis adeò viribus, ut vix etiam pedibus niti posset. Propterea Neapoli Catanam missus, jubebatur nativo aëre morbo medicinam quærere. Nondum verò confirmatis à rabifico languore membris nova veniunt à Provinciæ Præposito mandata: iret illicò Panormum, sèque ad conciones per verni jejuniij dies de more habendas accingeret. His acceptis, non secus ac si de cælo venissent, nihil cunctatus, insuper habita virium tenuitate, etsi morbus obnunciaret, confestim itineri se dedit, & Panormum advolavit: arbitratus non se auctoritatem prostituere, si imparatus, obedientiâ duce ad tam grande munus accessisset.

Nondum equidem ipse ad id usq; tempus ab apparatu ad concionandum necessario instructus erat: quippe qui recens à Theo-

Theo-

Theologiæ cathedra vix etiam scholis supremum vale dixerat; nihilo tamen fecius cæco obtemperandi studio arduum illud pro concione dicendi munus hilari alacritate suscepit. Et Patribus Panormitanis: *nunc certè, inquit, meæ capiam obedientiæ experimentum: quæ sine oculis casum non metuit, in tenebris suis oculatissimo Argo securior. Quid si Deo visum esset, id quod ei est pronissimum, fractis meis & collapsis viribus multorum erigere spem & salutem? video piscatum amplissimum, retè autem meum lacerum & emarcidum; illud tamen in verbo ac nomine IESV strenuè laxabo. Probavit quoque calculo Numen hanc Bernardi obedientiam; quando conatibus optimi viri sic adfuit, ut inter concionandum semper se ipso validior tandem molestâ febris expediretur, simul tanto fructu, tantoque omnium Ordinum applausu diceret; ut magno sui desiderio apud omnes relicto communibus votis exoptaretur, iterum iterumque, si fas esset, audiendus; & affluentium multitudo sat magno templo non caperetur: id quod publicis tabulis Panormitana Civitas restatum reliquit.*

§. IV.

Quid verò mirum, eum valetudinem pro Dei gloria & Superiorum nutu discrimini objecisse? qui etiam in celebri quadam Italiae civitate, manifestum vitae periculum ingenti animo parique hilaritate irrepidus invictusque adiit, tantum ut Moderatoris voluntati, uno nutu significatae, morem gereret. ut non ita pridem me scripsisse memini. Fortem ergo non ex vano dixerimus fuisse Bernardi obedientiam; sed & prodigiosam, quæ etiam, dum à miraculis patrandis abstinere voluit, prodigia patravit.

§. V.

Vetuerunt Moderatores, ne cui mortaliū, nisi domesticorum, precatoriam concederet coronam, vel aliud quidvis, quo Deus mira operari consuisset. Quòd enim per vestes, rosaria, aliàsque id genus Patris reculas fama miraculorum in dies augeter, consultissimum videbarur, inani gloriolæ, quæ pestis instar inobservata se insinuat, omnem obturare rimulam, & Sancti Fundatoris Ignatii exemplo sanctimoniam potius ab oculis hominum remove, quàm ut jactantiæ rapinis exposita circumferretur, permittere.

Paruit ille quidem non invitus, & ad *Rosarium*
 unguem. Interea ad aures mulieris, cui si- *negat caca*
 ftula alterum propè oculum ademerat, fama *mulieri.*
 pervenit, compluribus Bernardi corollam,
 precatoriam magno usui fuisse ad expugnā-
 dos insuperabiles ceterà morbos, & deplo-
 ratam miseris reddendam sanitatem. Itaque
 Patrem adit, efflictim rogat, dignetur rosa-
 rium, quod ajunt, obcæcato admove-
 re oculo. At ille, etsi alienis indoleret malis, ob-
 sequium tamen, quod Superiorum jussis de-
 betur, præ pietate habuit, idque sibi per Mo-
 deratores fas non esse, dixit. Illa verò cer-
 ta à templo non discedere, nisi votî compos-
 facta, tandiu moras traxit, donec Pater li-
 taturus ad aram accederet. Tum verò fi-
 duciæ plena palpando ad altare propiùs ad-
 repfit, quò Mysta expueret, sagaciter adver-
 tit, ejectam denique salivam tenebricoso oculo
 allinivit, simulque cæcitatem eo momen-
 to deterfit. Quare ut ob receptam prodi-
 giosè lucem tantî se beneficij memorem,
 Patri tam benefico exhiberet, uberimis
 præ gaudio fufis lacrimis sospitatori grates
 repondit. Quia ergo Bernardus adeò se ob-
 sequentem Majoribus præbuit, etiam brutas
 animantes Deus voluit Bernardo esse
 obsequiosas.

§. VI.

*Pisces in
concionem
vocata.*

Messanæ stabat in littore maris Bernardus, ibique divina secum agitabat. Cùm caelesti impulsus numine advocat ad se omnes illius tractûs pisces. Hi mox ingen-
tâ numero ad ripam auditâ Patris voce ad-
natant, capita super aquas extollunt, &
arrectis velut auribus adstant. Tum ille, con-
verso ad illos sermone prolixè differit, quan-
tus sit in parvis magnisque Deus, quàm
bonus ac potens, quàm sapiens & justus.
Hunc itaque pro viribus agnoscerent, lau-
darent, venerarentur. Tandem illis bene
precatu formato S. Crucis signo mirabilem
à se concionem dimisit: hæc verò inclina-
tis reverenter capitibus concionatori plau-
sum dedit: ita nobilissimi viri, qui specta-
culo aderant, cùm ad Collegium venissent,
Patribus testes fide dignissimi denarrabant,
& Bernardi sanctitatem miris laudibus effe-
rebant.

§. VII.

*Gallinas
quoque.*

Jam quoque suprâ meminimus, Bernardum à concione mox ad culinam festina-
re, suâmet manu gallinis cibum parare, e-
umque porrigere consuêsse. Id cùm ali-
quam

quando ex more faceret, atque de divinis perfectionibus ad eas sermonem haberet, juberetque nullo non tempore Deum laudare cum reliqua volucrum cohorte: stabant illæ primum, deinde propius ad Patrem progressæ, porrectis auribus quætæ, silentésque audiebant concionantem, nec ante objectum involabant pabulum, quàm bene precatus Pater ejus sumendi potestatem fecisset.

Jusserat nonnemo, ut grex caprarum ad Patrem adduceretur, ab eo fausta precatione donandus. Cùm, ecce tibi, spectante hero adsunt capræ, & silvestri pavore posito, arrectis auribus dicentem de Deo Patrem audiunt, neque priùs quàm bene precatus illis esset, discedunt. Eo spectaculo attonitus civis, & intimis commotus præcordijs statim inde ad proximum templum provolavit, fusisque lacrimis Dei clementiam prædicavit, quæ tantum in animalia cetera servo suo imperium dedisset.

Stitit quoque & aliàs obvium caprarum gregem, atque ad se advocatum longa concione de supremâ Numinis excellentiâ quietum attentumque diu detinuit: unam verò ex ijs coloris albi cùm evocasset ad se, paruit illa, ceteris in vestigio defixis, Patremque secuta ad custodem accessit; cui, ut eam ha-

Et caprarum gregem.

beret sibi commendatam, iussit. Tandemq; à socio monitus, jam inclinata die gregem cruce signatum discedendi facultate imperijt.

§. VIII.

*Sturnos, ex
tempore
fari docet,*

Res mira quidem est, à capris concionantem audiri: sed longè mirabilior, aves in momento fari didicisse. Aucupum aliquis Bernardi precibus sturnorum aucupium habuit ex voto, & mirè copiosum. Quare duos adhuc vivos ad Bernardi sororem ingrati animi signum detulit, confessus nunquam antè sibi visam, tam densam avicularum copiam, ultro in retia ingestam, cui capiendæ satis non fuerit. Hos ubi resectis alarum pennis in sororis domo Pater conspexit, ad se vocatis bene precatus imperavit, ut dicerent, JESUS MARIA: JESUS CHRISTUS. O rem profus admirandam! mox eadem sacrosancta nomina efferebant sturni, & elata ac in articulos distinctâ voce exclamabant: JESVS MARIA: JESVS CHRISTVS. Quod jurata affirmavit Claudia de Malsitto, ad S. Juliani Virgo DEO dicata, quæ suismet oculis auribusque præsens omnia vidit, audivit.

*Aviculas
cantare
Christum
IESVM.*

Aliàs, cum in amœno horto moraretur Bernardus, aviculæ quædam jucundissimis modulis, quos natura scilicet, docuerat, certatim

ratim cantillabant, & omnium quotquot præsentés aderant, aures mirificè demulcebant. At Bernardo non placuit hic cantus; jussit itaque cessarent modò, & intermissâ familiari cantiunculâ novam inchoarent melodiam, atque disertis vocibus, doctogurgure, felici lingua cantarent, CHRISTVS, JESVS. Ecce rem admirandam! illico ut Patri obtemperarent, eadem aviculæ, peregrini & inauditî musici clarè, articulatè, & distinctis syllabarum notis cecinerunt, ut imperatum erat, CHRISTVS JESVS: CHRISTVS JESVS: & hoc admirabili cantu novi Amphiones audientium animos prorsus attonitos velut extra se raperunt. Ita P. Bernardus à Ponte testis gravissimus in sua ad Patrem Iosephum Paternum epistola 1627. 9. Febr. Neapoli data.

§. IX.

Et has quidem mirus Magister cantillare docuit; aliam divino datam munere, ex sinu vacuo extraxit.

Neapoli fortè ad feminam Prîncipem Marchionis de Capurso Conjugem invisebat Bernardus: jamque in multorum corona, de rebus divinis sermonem exorsus erat: cum filiolus magno ejulatu & falsè madens lacrimis dictionem turbare cœ-

pit, quòd avicula, quam manibus gesserat, unicum scilicet infantis delictum, cujus desiderio tenebatur, præcipiti volatu effugisset per auras, capi nescia. Itaque miseratus Pater tam amarè flentem, ut lacrimas abstergeret, simulque cœptum prosequi sermonè posset, manū in suum ipse sinum conijcit, & novo prodigio aviculam multò pulchriorem priore extrahit, Principi in manus dat, lætūmque à se dimittit, obstupescente Illustrissima Matre ceterisque oculatis gestæ rei testibus, tam raræ pulchritudinis volucrum adedò repentè in sinu nasci potuisse.

§. X.

Neque illud non est luculentum magni in volucres dominatūs testimonium, quòd in sacrarum Deo Virginum monasterio ad S. Juliani palàm evenit. Ad has enim cum pro more Bernardus verba faceret, hirundines importuno garritu concionantis vocibus obstrepebant, quod ille diutius non ferendum ratus, pro imperio denunciavit, ut se loquente tacerent. Dictum factum. obmutuere omnes, & modesto silentio ad finem usque dictionis sanctè observato, ut ille dicere desijt, mox pristinos garritus denuò inceperunt.

§. XI.

Ad hæc equum planè indomitum nullo negotio placavit. cum enim dæmonis ope velut œstro percitus huc illuc cursitaret, in altum se saltibus libraret, calcibusque pereret accedentes, neque ulla ratione à præsentibus, quotquot etiam id laborarent, se capi vel ad Bernardum duci sineret, ipse leniter arridens accessit, stare iussit, & verbo unico stitit, domuitque ferocientem. Quid verò mirum brutis eum animantibus imperasse, qui etiam ad arbitrium suum naturam ipsam habuit obsequentem? id enim verò liquidò patuit, quando fulmina & jactatos de cælo ignes cohibuit, quando modicum vinum prodigiosè auxit, vel dulce nectar repentè in acerum vertit, aut vitrum in frustra diminutum precibus integravit, vel alia id genus admiranda fecit, ut mox dicemus.

§. XII.

In oppido quod Paternò dicitant, rogatu oppidanorum turrim conscendit; ad id usque tempus crebrè fulminibus, ad omnium terrorem infestari solitam. Ibi fufis ad Deum precibus, & delineatâ S. Crucis

cis figurâ obvio carbone, turrinâ deinceps fore à fulminibus immunem dixit: neque falsus est, Ex eo tempore nunquam de cælo eam fuisse tactam grati eives experientia didicerunt.

Messanæ frigescente foco feriâ nimirum sextâ, quâ nostri ordinis homines cœna abstinent, cùm Bernardo ex itinere reduci pedes essent lavandi, excitabatur ignis & aqua apponebatur. Sed ille hauriri iussit ex lebere longiùs ab igne posito. Haustra est igitur, & quidem præ ea, quæ igni proxima stabat, calida. Quod cùm admirans noster diceret, ut video Pater, Thaumaturgus es: non ego, inquit ille, sed S. Antonius ista patrat. Aliàs quoque clausâ culinâ frigidam è fonte allatam signo crucis expresso ita calefecit, ut manus lavantis tanto ardori ferendo impares eam gelidâ lægiter affusâ refrigerare habuerint necesse.

Vir gravis ex S. Benedicti familia, & Monasterij, ut vocant, Prior, suo testimonio confirmat, aquam à Bernardo in vinum versam.

§. XIII.

Abbati Theodosio à Catana Dux de monte alto recensuit, cùm Bernardus carduos silvestres manu versaret, stringeretque per
jocum

jocum, ceu rosas tractaret; monitū ab adstantibus, fore, ut laceras ab hoc ludo manus & cruentas referret: illum verò negâsse à se carduos premi; sed rosas, & explicata manu ostendisse rosas; non jã carduos, spinis horridos; obstupescantibus cunctis adeò miram in suis oculis metamorphosin.

Viro nobili, nescio cujus rei causâ, pauxillo aceri opus erat, nec in præsens ad manum aliud; nisi vitrum generosioris vini. Rogavit ergo Patrem, non candidè minùs quàm piè, juberet illud in acerum degenerare. Is candore pari plus petentis fidei, quàm suæ virtuti tribuens, acerum esse jussit, & mox acerum esse obstupuit: quod multo dein tempore in rei memoriam aservatum documento fuit, magnos DEI amicos nihil non posse.

Barium Civitas est Apuliæ: id loci stabat fortè Bernardus, vitreum manu gerens vasculum. Sed excidit incauto, terræque illisum in frustra dissilijt. Ille sublatis in cælum oculis Deum rogavit, ut integrum id sibi restitueret: & mox illæsimum solidumque, ut antè fuerat, cum omnium admiratione è terra sustu-

lit.

CA-

CAPUT XVII.

*Sincera animi demissio, etiam da-
monibus formida-
ta.*

§. I.

RAram esse avem ajunt, modestiam cum ingenio conjunctam; quæ scilicet hominem excellenti præditum intellectu suimet faciat contemptorem, ut quò altiùs illum extollit scientia, eò se profundius ipse deprimat: quare Bernardus, ut inter Phœnices ingeniorum id temporis habitus est, ita & inter absolutæ virtutis Phœnices non injuriâ haberi potuit. Non hîc afferam ea, quæ nostris hominibus communia sunt; humi cibum sumere, accumbentium pedes exosculari, de cathedra se ipsos accusare, peregrè adventantium lavare pedes, aliâque id genus, quæ Bernardus non siccâ consuetudine, sed maximo pietatis modestiæque sensu factitabat.

*Demissionē
animi se-
ctatur non
vulgarem.*

Vox, vestis detrita, & nunquam ferè nova, lacera, resecta, angusta, vultus, incelsus omnia profundam hominis demissionem

loquebantur: qui etsi supra modum excelsi
 esset animi, nihil tamen sibi tribuit; & quam-
 quam virtutis ac doctrinæ famâ excelleret,
 tantum abfuit, ut fastu turgens supra cete-
 ros eminere vellet, ut etiam infra omnes se
 abijceret; omnium Magister, postremum
 minimumque omnium se ferret; & jam
 grandior natu, haud secus ac tiro, vix heri do-
 mum ingressus, ad infima quæque munia à *A summis*
 summis, solo majorum nutu, ne dicam im-*ad infima*
 perio, transferri gauderet. quod sanè perfre-*deiectus*
 quenter eveniebat, Deo sic moderante, & *munia.*
 modestiæ Bernardi tam solennes multipli-
 césque sese abijciendi occasiones singulari
 studio gratificante.

§. II.

Atque eò quidem profunda animi de-*Futurus.*
 missio Bernardum pertraxerat, ut in eorum *domesticæ*
 censum, qui ad domestica familiæ mini-*rei admini-*
 steria admittantur, venire percuperet: idq; *ster & ser-*
 toris viribus jam conabatur, non destitutus, *vus, si li-*
 nisi Moderatorum sapientiâ & Patrum ali-*cuisset.*
 quis divino nutu hisce consilijs intercessis-
 set.

Se nihil esse, fuisse, & futurum, non *Maximè*
 ineleganti epitaphio vivus ipse sibi occi-*se peccatoris*
 nuit. Uade non mirum fuit, quòd non *est impt.*
 modo

modò duplex asinus, appiſto in calce epistoliarum gemino AA. sed etiam pro magno peccatore, quem se ex animo iudicabat, à cunctis haberi percuperet, hoc sibi nomen velut proprium arrogaret, litterisque subscribere in more positum haberet. Eam ob rem aliorum preces tanquam sceleratus aliquis impensè flagitabat. Româ Catanam ad velatas Deo Virgines hisce verbis prolixam claudit epistolam. *Per amaram, & parcè à me amatam meè vestriq; Christi Passionem precor, ut pro Bernardo Colnago miserabili, cæco, claudò, congelato, rebeli & fetido peccatore, qui vobis scribit, oretis. Nolite, quæso, vestris mihi precibus deesse, pro impetranda felici mortis hora: nolite me destituere in illo extremo articulo, quem vehementer timeo; quia tam grandi & justo Iudici reddenda est ratio. Non intermittite, quæso: non intermittite hoc facere, ita per viscera, & Vulnera Christi IESV vos oro. Româ 22. Octob. 1604. Servus undequaque inutilis Bernardus Colnagus Societatis IESV.*

§. III.

Res ipse suas quanti faceret, alia ejusdem epistola satis superque docet. Iustus enim nobiles ingenij sui partus publici iuris

his faciendos prælo dare, assignato in eam rem librario, ad Vincentium Matrese Neapolim anno 1598. scripsit his ipsis verbis. *Pater noster Generalis scripsit, ut attenderem parandis (ad typum scilicet) reculis meis, indeoque scriptorem assignavit. Verum, quam sunt decepti! Vereor partum montium. Dominus IESVS dulcissimus omnia promoveat, dirigat, perficiatque in gloriam suam Amen. Nobis verò nihil nisi confusio faciei nostræ, qui nihil sumus &c.*

Neque dissonabant à verbis facta. Pæpe ab imperitis divinarum rerum censoribus verbis factisque malè acceptus inter contumelias triumphabat, & pro stulto habitus non modicè gestiebat. Etsi verò sanctitatis famâ inclytus, omnique virtutum genere ornatus perfectæ vitæ palmam aliis bene multis præriperet; suâ tamen sententiâ ne quidem religioso cœtu sibi dignus videbatur.

Pro stulto haberi gestit.

Religiose indignum cœtu se inditat.

§. IV.

Ex eadem modestiâ factum est, ut iucundius ei esset cum infimæ sortis hominibus consuescere, quàm Magnatum consortio admoveri; & totos sæpe dies pauperum turmas, rudemque plebeculam vel parvulo-

Cum infima sortis hominibus agere gaudet.

rum greges ad pietatem formare, divinisque
 erudire præceptis gauderet.

§. V.

*Promedia
 stino se ge-
 rit.*

E suggesto ad culinam properè tran-
 sibat, gallinis cibum paraturus, ut se magis
 aptum pascendis animalibus, quàm divini
 verbi pane mortalibus alendis idoneum de-
 monstraret. Domum, stabulúmque verren-
 do à sordibus repurgare honorificum sibi
 ducebat. Et verò hac sui despicientia non
 sibi tantùm, sed & alijs persæpè profuit.
 Fortè in mulionem inciderat, qui quòd a-
 sellum sub ingenti sarcina collapsum eri-
 gere non posset, cælum cælitésque sacrilegis
 lacessebat vocibus. Hunc ab impio furo-
 re ut revocaret; operam suam locavit, ma-
 num virésque commodavit, jumentum in-
 pedes erexit, ac tum demum, quòd in De-
 um injuriosius fuisset, suaviter serioque repre-
 hendit, qui mox pœnitentia ductus, & ex
 blasphemio Bernardi admirator factus, quòd
 illi nomen esset, quæsivit; cùmque Patet
 nomen suum edere nollet, Angelum DEI
 appellavit, & quocunque iret, summis
 laudibus supra homines eve-

xit.

§. VI.

Ruebat furore præceps nonnemo, ut
 hostem illico jugularer. Hunc adortus Pa-
 ter brevi in potestate habuit, & gravissimis
 verbis mansuefactum, ut ignosceret, atque
 offensam ex animo oblitteraret, feliciter in-
 duxit: itaque hanc sui tam luculentam in
 furente victoriam adeò Bernardus noster
 suspexit, ut acturum in genua dejectus, pe-
 dibus illius oscula impresserit,

*Sua demis-
 sione iratū
 mitigat.*

§. VII.

Porro splendidos honorum titulos fa-
 màmque ceu pestem averfabatur, & ultro
 occursantes doctè callidèque fugitabat.

*Honores
 declinat.*

Panormi sanè is de Bernardi modestia
 populi sensus fuit, ut dicerent non pauci,
 illum Panormo abiisse, quòd tantæ plebis
 admirationi, Nobilitatis, quæ venerationis
 ergò accedebat, frequentia, & decantata
 passim Sancti hominis appellationi am-
 pliùs ferendæ non esset. Supremam illi
 dignitatem obtulerat Illustris quidam, & in-
 tra præcipuos Religiosorum ordinum ma-
 gno suo merito semper habitus (quem no-
 minare nihil attinet) si à Clericali, ut ajunt,

ad Monasticam transire vitam adluberet
 at ille eâ se cruce, respondit, quam quadra-
 gus in capite pileus referret, plus satis de-
 coratum, eamque sibi idcirco præ regio
 diademate charam esse & pretiosam.

§. VIII.

*Se ipsum
 severe in-
 crepat.*

Ad hæc etsi per hominum ora voli-
 tabat, magnaque passim honoris significa-
 tione excipiebatur; laudes tamen plausum-
 que humanum ipse sibi in ludibrium, por-
 namque vertit. Romæ aliquando sic per-
 ludum jocumque, dum lectum sibi compo-
 nit, ipse secum fermocinari auditus est.
*Sterne tibi lectum, Bernarde, & vide ut sit
 molliculus; multum sudoris hodie profudisti,
 quando pro concione ad miraculum dixisti, ni-
 mirum nisi me vehementer fallo, Bernarde,
 oportet te virum esse cum primis magnam.
 Quos ex cathedra & suggesto emittis doctrinæ
 radios, ij nobilissima Italiæ ingenia sibi de-
 vinciunt, dum perstringunt. Vides ut te
 Principes colant, & Cardinales ambient? non-
 ne ergo gloriosos laboris & operæ fructus col-
 ligis? Amicitia Concionatoris, qui in admira-
 tionem sui præcipuas Italiæ cathedras rapuit,
 non debonestat purpuram, sed ornat. Tot
 Præsules, qui ad te audiendum confluunt, &
 ut*

ut officijs certent, etiam intra privatos parietes ad te invisunt; quid aliud sibi volunt, quàm te inter summos huius ævi sapientes accensendum? Ubi verò se ipsum ita joculariter inflatum ad sidera evexit, mox arrogantiae vindex acerrimus infra brutas animantes se abjecit. Itaque, agebat, scelestum caput, intumescis! ita de te, homuncio vilissime, grandia, tibi per somnum fingere audes? ô te inficeti ruris insulsum pecoris! indignum etiam in hominum numero accenseri. Hem! ego te docebo Asine, in hoc lectulo non recumbes, ad stabulum cum ejusmodi bestijs, ad stramen & paleas. Et cum dicto paleam stramenq; ore masticavit, ut se jumento non absimilem, meminisset; tum collocatis in grabato Crucifixi JESU Divique Antonij; statuis; Dominus, inquit, in lecto sit; servum humi cubare decet, atque ita in pavimento se ad quietem composuit.

§. IX.

Quin & non levis se reum culpæ censuit, quando insolitas honoris significationes segnius avertit. Accidit fortè, ut à Purpurato quodam, supra consuetum morem, magnis amoris & reverentiæ signis exceptus, minus ipse fortiter defugeret honorem,

rem, lentiùsque deprecando ab Eminentissimi Viri humanitate se vinci pateretur. Eam ob rem sibi graviter succensuit, domumque redux, veluti jumentum, correptum è stabulo fœnum ore identidem mastica vit, ut scilicet deinceps nullam fœno deberi gloriam meminisset.

*Perfectam
sui ipsius
notitiam
indeptus.*

Hac arte, ac perpetuo sese demittendi studio tam perfectam sui cognitionem adeptus est, ut ab inanis gloriolæ blandimentis nihil omnino timeret, & nec quidem unquam vel modicè titillaretur.

§. X.

*Ab inanis
gloria ti-
tillatione
securus.*

Monenti aliquando, parcius ut mira, quæ Deus per ipsum operabatur, in vulgus spargeret, candidè sanctèque asseruit: sibi cum vana suimet existimatione nec prima esse tentamenta pugnae. Se nempe tam imbecillem esse, ut Deus, ne quâ fortè à tam molli hoste oppugnatus succumberet, pugnandi necessitatem amoliat. Patri Claudio Aquavivæ interroganti, num ex Dei donis aliquid tumoris sentiret, in hæc verba respondit. Si Paternitas Vestra pretiosa alijs vasa ostenderet, quæ Principes viri, ejus fidei credita deposuissent, haberetne, unde aliquid gloriæ venareretur?
pro

profectò nec ego habere possum, quì quid-
 quid est in me boni, non nescio Numinis
 esse; non meum: imò verò illud vanæ glo-
 riæ aucupium, ego maximam vesanæ men-
 tis ignominiam censeo. Unde nec pulviscu-
 lus superbiæ, quod equidem Deo in acce-
 ptis refero, mihi adhærescit. Cùm DEI po-
 tentiam rebus insolitis quandoque perpetra-
 tis fortè manifesto: id facio, quod in scena
 tragædus, qui ut Imperatoris agat personam,
 dum pro arbitrato quidvis imperat, nihil
 suo nomine, sed ejus, quem repræsentat, au-
 thoritate jubet. Et est profectò ad præsi-
 gnâ Dei gloriam, omnibus palàm fieri, il-
 lum meâ vilissimi homuncionis opellâ uti,
 & rudissimo omnium instrumento tam
 grandia conficere.

§. XI.

Sub annum 1607. Romæ pro con-
 cione dicebat Bernardus. confluerant ergo *Honorem*
 ad eum audiendum ex Purpuratorum Sena- *non sibi,*
 tu Præsulùmque numero per multi. Hi per- *sed religionem*
 sæpe ex suggesto descendenti, ne ab irru- *sa vestimenta*
 ente ad vestium basiationem turba preme- *set.*
 retur, accurrentes pro satellitio erant, quan-
 doque usque ad vestiarium sacrum comita-
 ti. Quis tunc Bernardo animus? plenus
 dolo-

dolore, & verecundo rubore perfusus. Sæpe, aiebat, vilissimum quoque mancipium propter insignia vestemque in honore esse; ita hanc officiosæ charitatis significationem non sibi, sed religiosæ vesti potius exhiberi. Interrogatus aliquando, verane esset fama, quæ ferebat, tot Veneris mancipia illius horratu & ope ad castimoniam leges traducta. JESVS CHRISTVS, inquit, multum fecit per hunc peccatorem; nec aliud adjecit.

§. XII.

*Multa sibi
divinitus
concessa ce-
lat mune-
ra.*

Multa interim Cæli dona sibi concessa operosè premebat, & clam alijs habere non parùm adlaborabat; atque uti plausum laudisque humanas à se strenuè repellebat, ita ludibria & contemptum, quoties se ferebat occasio, obvijs ulnis amplectebatur. Neque deerat tot annorum curriculo copiosa & frequens contumeliarum leges: dū alij mente captum, alij exoticum & præposterae pietatis hominem, non nemo hypocritam notabat; has ergò Bernardus, ceu scopulus inter undas risit, arbitratus nihilo suo nec malum, nec bonum inesse: sceleribus autem suis nullam pœnam vel desipientiam æquari posse. Enimvero qui famiore pollebant judicio (inter quos etiam

Se-

Seminaræ Dux) Bernardi obtrectatores
vesperilionibus accensebant ; quòd tam
claros virtutis radios tenebricosis ferre ocu-
lis non possent.

§. XIII.

Objurgatus à triclinij præfecto, quòd
feriùs ceteris vellet eximius, sui que arbitrij *Inter con-*
homo ad mensam veniendo alijs negotium *tumeliarib.*
facefferet minimè necessarium, varijsque *imbres se-*
hanc ob causam à tetrico Fratre impetitus *rens.*
dicterijs, ipse tam blandè mollitèrque paucis
veniam rogando iratum demulsit, promptus
etiam cibo abstinere, ut qui aderant, tantum
demissione Patris ceperint solatij, quan-
tum rustica alterius indignatione justì do-
loris & offensæ.

Nunquam de alijs questus, nullam de-
trectavit pœnam, etiam nullo suo merito
infiictam; quin à moderatoribus persæpe
magnis precibus expressit, ut publicâ ob-
jurgatione suas sibi culpas exprobrarent,
& delinquentem non perfunctoriè puni-
rent.

§. XIV.

Tibur proficiscenti occurrit rusticana
fæx, & quòd humili asello vectum, malè que

accinctum lento passu iter agentem cerne-
ret; cachinnis liberaliter accepit. At ille
nihil stomachatus substiruit, hilariterque ar-
ridens: Jure vos, aiebat, ô fratres mei, lepi-
dum hoc spectaculum oblectat. res sanè no-
va est, asello asinum insidere. ita dixit, &
cœptum iter tantò lætior, quantò contem-
ptior est profecutus.

*Succenset
sororibus
ob suam
effigiem
apud ipsas
deprehen-
sam.*

Sororibus contrà suis non leviter suc-
censuit, quòd præposterâ honoris signifi-
catione sibi graves essent. Hæ, quia tam
chari fratris aspectu ægrè carebant, doctæ
manûs penicillo suis illum coloribus ad vi-
vum exprimi fecerunt. Id ubi Bernardum
advertit, non modò virgineo suffusus ru-
bore vultum pinxit; verùm etiam adeò ex-
arsit, ut hanc non esse hominis, sed asini ef-
figiem diceret: adjectis insuper minis, nisi
eam procùl hinc ex omnium oculis au-
ferrent, se in sororum amplius conspectum
oculòsque non venturum. quare ne optimè
Patris privarentur alloquio, picturam inter-
ea clàm alicubi absconditam asservârunt.

*Per eam
tamen ab-
sens opem
præstat.*

Et profuit religiosè, ut par erat, asservâsse.
Cùm enim Bernardus multò post Romæ
degeret, & anni labentis sterilitas totâ Sici-
liâ angustam fecisset annonam, etiam opu-
lentas quasque familias premebat seu penu-
riâ, seu famis metus. Itaque sorores illam

Deus ad ipsius preces mira patrabat, Divis suis ipse tribuebat. Patiebatur nonnemo diuturni morbi reliquias, adeò scilicet immanes capitis cruciatus, ut veluti |gemino confixus clavo ne oculos quidem attolere posset. Hic cum ad Patrem auxilium rogaturus venisset: *quid tu?* inquebat ille: *erras plane, si medicum me arbitraris, juvabo tamen, ut possim.* Deinde imposita ægro capiti manu, ductaque in crucis formam dextera, Bernardus te tangit, ait: Antonius te sanat. Vix ista dixerat, & omnis evanuit dolor, nunquam postea reversus.

*Sic capitis
dolorem
pellit.*

*Ambustam
curat ma-
num.*

Coquam tota sibi ambusta manu percussam, & jam se mori clamitantem, jussit eam proxima S. Onuphrij imagini applicare, ut à se tanti prodigij gloriam amoliretur. Obtemperavit coquus, & evanescente statim dolore, nec nisi parvo adustionis vestigio remanente lætus sanusque cibos apparavit, minimè dubius, cui sanitatem in acceptis ferret.

§. XVI.

*Clando
gressum
tribuit.*

Catanæ Syracusanus quidam mendicus, cui non nisi subalaribus fulcris malè nixo, pedes & reliquum corpus ægrè moliri concessum erat, Bernardum evocaverat,

& ca-

& calamitati suæ per omnia sacra remedium rogaverat. Itaque Pater mendicabulum ad se propius accersit, medióque inter se, & nobilem è Todeschorum familia virum, loco statuit, iterum tertiumque interrogat, veréne ac seriò credat, se ope nutuque Dei, suâ, Patris, operâ confanari posse: illóque jam tertium affirmante, se enim vero, & credere, & sperare: manus primùm capiti imponit, dein humeros, latera, ac demum genua, tibias, & has quidem totas non oriosè suis palmis pertractat, viro nobili multùm admirante rei que exitum præstolante: denique ad S. Antonij, & Agathæ abire, ac sine hæsitatione se sanum & credere, & dicere imperat. His erectus monitis totus alacer, fide plenus mendiculus abicit, non jam testudineo, ut solebat, gradu, sed celeri & expedito: imperata facit, se pro sano habet: dum habet, facit: intra tertium diem grallas abijcit, duobus modò pedibus contentus tertium quartumque non requirit; sed passim enunciat, se quòd suis incedat pedibus, id mirificis Bernardi manibus debere.

§. XVII.

Sub annum 1598. Joanna de Leonardo ^{Fulmine percussam} in æde sacra, fulmine percussa est, ictu sanata.
mor-

mortifero, etſi in ſpeciem innoxio fatu-
 que: qui quam non abſtulit vitam, ipſa
 morte fecit acerbioſam; namque ſupernè
 ingreſſum, tactaque liſanotheca, per ſi-
 nuoſas veſtes vario itinere ad tibiã delat-
 tum per calceum eripit, latere dextro fœ-
 dum in modum perſtricto, & tibiã graviter
 vulneratã, miſeram ſine ſenſu, vitam inter &
 mortem deſtituit. Acceſſit & alia vix audi-
 ta ad eum diem calamitas, quòd ex eo tem-
 pore quartã & vigefimã quavis ab ic-
 tũ, ruruſ ægrota, ceu denuo de cœlo tacta,
 emoriebatur, ſanguis è vena miſſus totũ-
 que corpus ſulphureum fœtorem exhala-
 bat. Fluxerat jam quartus menſis, in-
 ſum adhibitis Medicorum artibus, quibus
 neque ſulphuris odor abſtergi, neque cura-
 ri vulnuſ potuit; cũ eò loci delatus for-
 tẽ Bernardus, opẽmque poſtulatũ impoſi-
 tiſ ſuper ægrotaẽ caput manibus, precibus
 lacrimis que fulſis monuit Divo Antonio Pa-
 ravino deinceps ut devota viveret. Neque
 aliud adjunxit. Illa cũ ſulphureas toto
 triduo ſudãſſet ſtillas, eo præterlapſo abje-
 ctis que, quas fulmen pervaſerat, veſtibus, ex
 vulnere ſimul & ic-
 tũ fulminis abſque ullo
 medicamine convaluit; non minore Ber-
 nardi, quam Divi Antonij gloria; perinde
 enim eſt, ſive Antonius per Bernardum, ſive
 hic

hic per illum tam prodigiosa fecerit: tantoque Bernardus magis gloriosus est, quanto, ut magis in Antonium pius esset, minus voluit esse gloriosus.

§. XVIII.

Quantum verò hæc Bernardi modestia valuerit ad superbos inferorum genios strenuè flagellandos, in hunc modum innouit. Premebat fortè Bernardus malum in obfessâ muliere tyrannum, atque ut excederet, pro impetio iubebat. Cùm ille collectam spurci oris salivam se in adstantium faciem conjecturum, aut saltem in corpus alicujus, qui præsentem aderant, ingressurum, proteruè minitatur. At Pater: ecce tibi meam frontem: hanc conspue; viliorem non habet mundus locum: en tibi corpus meum, non indignum tali hospite domicilium. Itaque hanc viri modestiam non ferens superbus spiritus, illæsis omnibus excessit, apertè fassus, in corpus tam sanctum, ut erat Bernardi, se nunquam ingressurum. Aliàs quoque Dæmonem ex obfesso sola Bernardi demissio fugavit. Cùm enim superbus ille spiritus, ut Bernardum tumidæ mentis veneno afflaret, ex Energumeno immensis illum laudibus efferrer, &

quid

*Damoni
gravis est
Bernardi
demissio.*

*Et fulgere
cogit.*

quid, ages, miseranda Catana? exclamaret, modò Bernardus Romam advocatus est ad res maximi momenti conficiendas. Non agnoscis gemmæ precium, quod in capite fers, idèoque non satis aestimas. Sub lacera veste, crede mihi, nobilem tegit animam, nec scientiâ nec sanctitate ulli secundam. æterna illi debetur memoria; quia magnus est Sanctus. Ad quod Bernardus paucis respondit, plus sua sibi peccata, quam virtutes notas esse, atque ita momento citius ex humano corpore arrogantem spiritum, tantæ scilicet sui despicientiæ omninò impatientem profugere coëgit.

§. XIX.

Evenit etiam ut Bernardo ruborem excuteret niger Cerberus. Cùm enim acrius ab illo stringeretur, ut obsidione liberaret hominem, exclamavit, Bernarde, nî cessas, faciam certè, ut egregiè erubescas: ille arbitratus sua sibi peccata fortè exprobranda, id se & mereri, & percupere dixit. Tum diabolus, audite, ad circumfusam turbam ait, Hic Bernardus, super asserem cubabit. Et verò Bernardum hoc dicto, in ruborem dedit, ad suas laudes strenuè semper erubescentem.

CAPUT XVIII.

*Eximia in Viros Religiosos obser-
vantia.*

§. I.

ERat equidem Bernardus noster pro-
pter perspectam omnibus integrita-
tem tam nostris intra domesticos pa-
dines, quàm apud aliorum Ordinum Pa-
dines Fratrésque in maxima passim venera-
tione & amore: non tamen fuerant minore
pretio & sinceri amoris teneritudine apud
eum viri religiosi, cujuscunque tandem fa-
miliæ forent, quos omnes summis profe-
quebatur honoribus, quòd in ijs, ceu filijs,
sanctos ordinum parentes agnosceret, &
miraretur. Parùm illi erat, consueta hono-
ris signa illis exhibere, nisi quandoque ad in-
usitatam reverentiæ & amoris significatio-
nem se demitteret.

Spectavit sanè Neapolis sub annum
1603. in publico S. Laurentij foro magnâ
hominum frequentiâ honorificum inter Ber-
nardum & Theologum è Franciscana fami-
lia certamen, mirificèque tali spectaculo ap-
plausit. Occurrerat illi is, quem diximus,

*In religio-
sis Viris ora-
dinum con-
ditores a-
gnosceret
colit.*

*Ad genua
publicè ad-
voluitur.*

Divi Francisci alumnus in foro, & peramanter salutaverat Bernardum. Hic contemplatus in filio Seraphici Patris sanctitatem, illico exarsit ejus colendi desiderio, & in terram sese ad viri pedes abjecit, arctissimèque complexus, tenuit. Sed neque segnior fuit alter, quin & ipse in genua provolutus exemplo Bernardum brachijs strinxit, & interplena amoris verba in ejus dulcissimo amplexu hæsit, attonitis interea Neapolitanis, qui tantam inter sacras familias observantiam amorèmq; amplissimis laudibus efferebant.

§. II.

Aliàs Romæ in eo, quod ad SS. Apostolos latius se explicat, foro, factus obviam duobus celeberrimis diversorum ordinum vitis, Franciscano scilicet, Clementis VIII. Ecclesiastæ, & Carmelitanæ familiæ Doctori Theologo ac Concionatori, post mutuam consalutationem: *næ tu, inquit, ad Carmelitam, Pater optime, mihi refers sanctum Ordinis tui Angelum. tu autem, ad Franciscanum, mihi Seraphicum tuum parentem representas: ego verò Dominicum, pallio scilicet nigro, alludens ad veterem de tribus hisce sanctis historiam, tum exorsus mira simplicitate de rebus pijs verba facere. Ego, inquit,*

quit, nolo ad infernum ire, vel ad purgatorium, quia malè ibi res geritur. Volo autem DEI mei opitulante gratia inoffenso pede & rectâ viâ ad cælum tendere. Quibus aliisque id genus, etsi in speciem tritissimis & incompris verbis graves illi Patres, virique doctissimi, nec ad risum, nec ad indignationem commoti; sed exhilarati potius, ingenuè falsi sunt, singulare quoddam solatium, & suavem pietatis sensum cordibus affusum, stimulosque ad amandum DEVM fuisse tam simplici oratione sibi admotos, & simul Bernardi æstimationem non modicè auctam.

§. III.

Multa quoque Bernardo intercessit a RR. PP. miciria cum venerandis illis Patribus, quos Cappuccinis multè ditto additio. vulgò Cappuccinos dicimus, quorum nemo vitæ virtutisque famâ celebrior divinitus complura fuit edoctus: unde Bernardo ex Sicilia Romam discedenti in hæc verba vale supremum dixit. O Pater Bernarde! inquit, quàm fremente ringentèque dæmone Romam abis? non vult ille te id loci. Sed Domina nostra te amat, & bene tibi favet. Multum mihi fuit pro te dæmoni resistendum. Scito multa te ibi passurum: sed neque

que hoc nescias, omnia feliciter tandem castra. Deus aduersis modum finemque ponet, magno Ecclesie suae bono. Hæc ille. Tandem nonnulla subtexit, duobus tantum ipsis, & Deo Cælitibusque nota: atque inter cetera, ô Pater Bernarde inquit, ecquando facies rem illam grandem? an me vocabis? Taceo hîc sanitatem pluribus à Bernardo diuinitus impetratam, ut in loco diximus, duos trësue solum commemorabo, quorum vel honos, vel salus animi corporisque in anticipi stabat.

§. IV.

Sub annum supra mille quingentos nonagesimum, cum Bernardus Drepani ageretur, euenit, ut R. P. Ambrosius S. Benedicti in monte regali affecla per calumniam propter duas icones pretiosas in cupro pictas, & furto ablatas tanti criminis vel reus, vel certè conscius haberetur. Hinc Moderatores vel inuicti accusationis gravitate cogebantur lege agere: illinc ab amicis, etsi innocentiae satis gnaris, ne scilicet eodem discrimine involuerentur, accusatus deserebatur. Itaque diuinum imploraturus auxilium, & magnæ Cælitum Reginae suam commissurus causam, Drepanum venit ad Bernar-

nardum, cilicina ad corpus clàm indutus veste. Hic Pater jam è cælo, ut credere fas est, totam tragœdiæ seriem edoctus, suaviter adventantem Ambrosium salutat, cujus rei causâ mœreat, luctumque tegat, inquit, quòd super nudo corpore ferosum ferat cinctum, collaudat, bono esse animo jubet. Tum ille deprehensum se animadvertens, rem ordine exponit. Cui Pater, Maeste! dicam ego ad honorem S. mei Antonij unam tantummodo salutationem Angelicam, & illum ad quærendas imagines mittam. Sub hæc admotus ad frontem manibus vultuque in cælum converso non diutiùs, quàm Angeli salutatio paulò lentiùs recitari queat, silentio precatus, inque ectasin abreptus est; è qua ubi se recepit, mirè lætus; en Sanctus inquit, meus jam reperit icones: jam tua, Pater amande, fama salusque in tuto est, & tua in monte regali innocentia patefacta. Totius ego historiæ jam antè non ignarus, Sanctum meum Patavinum rogavi, ut perditas referret imagines. Fecit is, ut supplicaveram: imagines Domino suo, Antonio de Messina, viri ex Cappuccinis religiosi duo restituerunt. Quare actutum ad Monasterium revertere, in cujus limine bonum tibi feret amicus nuncium. Ita animatus Ambrosius properè in montem Regalem contendit, &

in ipso aditu Monachum habuit obvium, Joannem Evangelistam Catanensem, à quo in amplexus ruente inventas esse imagines, seque omnis culpæ immunem ab Abbate pronunciatum didicit. Hic se Ambrosius præ gaudio non capere, admirari, Deo Dei-
paræque grates referre, Bernardum veluti hominem de cælo missum, & vaticinio clarissimum palàm omnibus, quoad vixit, prædicare non intermisit.

§. V.

Hunc quidem infamiâ, alium diuturno exemit morbo. Is est P. Archangelus Vati-
riatus Divi Dominici alumnus, qui aded malè affectus erat dextro brachio, ut sine magno doloris sensu, neque factam hostiam in altum tollere, neque manum sine ad-
miniculo sinistrae ori admoveere posset. Jam ipsos decem annos inveteratum malum brachio infederat, & spem artésque Medicorum suâ pertinaciâ eluserat; cum supervenit Bernardus, orat, brachiúmque cruce signat; & abi, inquit, consolabere: Et mox æger mirificè plenum se solatio sensit, quando ex eotemporis puncto dolor omnis cessit, & liberum dextræ usum reli-
quit.

§. VI.

Concionatorum aliquis ex Religiosa *Magno im-*
 quadam familia apud sacros Judices delatus, *famia pe-*
 quòd periculofam in vulgus doctrinam spar- *riculo con-*
 ferit, cùm poftera die quæſitoribus ſiſtendus *cionatorem*
 in metu totus eſſet, ne fortè, ſi ſe ſatis pur- *eximit.*
 gare nequiret, pro ſcleris convicto habitus
 ludicum ſuffragijs damnaretur, Patri Colna-
 go nuncium miſit, eique ſe quâ poterat con-
 tentione commendavit. Is re intellecta to-
 tam noctem ſine ſomno tradaxit, ut argu-
 mentis, quæ innocenti objecta erant, faceret
 ſatis, eaque ſcripto complexus accusato ſub-
 miſit, ſummâ totius Senatûs Judiciumque
 approbatione; quî & hæreſeos ſuſpicionem
 liberârunt hominẽ, & incertum habuerunt,
 doctrinâ an charitate magis Bernardus ex-
 celleret.

§. VII.

Romæ vero alium è quodam Religio- *Ex deſpe-*
 ſorum cœtu virum ſanè doctiſſimum, deſpe- *rationis*
 rationis abſterſa caligine, velut à limine in- *barathro*
 ferorum retraxit. Cùm enim is curioſius, *alios edoc-*
 quàm par eſt, arcanum illud electionis divi- *uit.*
 næ decretum, plùs nimis ſibi conſiſus, ſcru-
 taretur, cœpit ſenſim plùs æquo ſibi Deoque
 2 4 dif-

diffusus turbari animo, atque in desperationis baratrum præceps abire. Non longâ tamen Bernardi oratione saniora suaviter edoctus in se redijt. Stabant fortè in conspectu utriusque vascula quædam ad medicos parata usus, è vitro quidem fragili, sed artificio ad elegantiam singulari confecta. Hæc Bernardus digito comonstrans: quæ inquit tibi sedet animo sententia? vascula, quæ coram cernis tam artificiosè elaborata, an magister terræ allidet? suarumque manuum opus tam elegans abiciet & pessumdabit? negante altero, subjecit Bernardus. Et nos mortales ceteris rebus creatis nobiliores, solisque minores Angelis, quos supremus artifex divina profus arte ad omnem pulchritudinem finxit, vitæ sanguinisque impendio redemit, Cælestis opifex temerè abiciat? næ nimis temerarium impiumque est, de tam bono Deo, de tam amabili Conditorè, tamque liberali Domino ita timidè sordidèque sentire, vel per desperationem loqui. Hæc ex ore dicentis verba tanta vi in animum dubitantis illata sunt, ut meliora de bonitate DEI doctus plurimum fiduciæ, novasque divini amoris flamas conceperit: paratus semper & erectus religiosa morte animam reddiderit Conditori, jam spei plenam, & minimè fluctuantem.

§. VIII.

Alium quoque in suprema cum morte & inferis lucta ita animavit, ut initio de salute sua propè propiùs desperantem, pòst magna spe plenum supremo Judici sistendum dimiserit. Erat is, vir apprimè eruditus & Theologiæ Doctor, qui severus nimiùm censor humanarum actionum, quidquid etiam boni dante Deo patratur, pro nihilo ducebat, omnémque mortalium opellam ad æternum gloriæ pondus, nullum habere momentum dictitans, unde cælum speraret, nihil sibi reliquum fieri omnino persuadebat. Hunc aggressus primò argumentis ex sacrae doctrinæ meditullio petitis sensim ad meliora flexit, deinde quantum pretij accedat hominis Christiani rectè factis ex meritis & pretioso Christi sanguine, ostendit: si æqua lance, inquit, trutinaveris hinc cæli gloriam, illinc hominis quæcunque merita; hæc quidem nihil ponderis habent: sed adijce vel unicam divini sanguinis guttulam, & superasti: toto enim cælo cæli gloria inferior erit pretio & pondere, quod humanis meritis ex una cruoris guttula accessit. His ergo Bernardi sermonibus addèdò in spem erectus est moribundus, ut sæ-

pius magno animi sensu ingeminaverit, *sanguis Christi, sanguis Christi*, pleniusque spei
 optimæ animam, melius jam animatus, ex-
 halaverit,

CAPUT XIX.

Sanctum suimet odium.

§. I.

*Bernardus
 omnium a-
 micus, sui
 tantum
 hostis.*

VT nulla sine spinis rosa ; ita nullam
 esse sine sui odio sinceram mascu-
 lamque virtutem , & docebat alios
 Bernardus, & factis præclarissimis perpetuus
 suimet hostis comprobabat.

*Durissime
 cubat.*

Non vacat ea hîc iterare, quæ de jeju-
 nijs jam in medium attulimus : corpus sanè
 lautiùs non habuit, quàm implacabilis ini-
 micus hostem. Percupiebat equidem inter
 crudelissima tyrannorum tormenta sangui-
 nem pro Christo fundere, & animam non
 nisi in cruce reddere Conditori. Unde quia
 tortores deerant , pius ipse sibi tyrannus
 fuit, seque vivus veluti in crucem egit. Etsi
 enim mos illi erat, dura cubare humo ; quan-
 do tamen fortè in lecto se composuit, præ-
 grandem in eo crucem clam habebat , cui
 supinus incumberet. Aliàs testacearum scu-
 telæ

scutellarum fragmina, spinas, atque alia id genus cruciatuum instrumenta linteamini-
bus supponebat, ut pessimè cubaret. Nunc
asseribus nudis, vel culcitrà in globum con-
volurà, suppositoque cervicalis in modum
faxo vel libro indormiebat: quandoque ut
molliùs quiesceret, siccum rugosumque bu-
bali vel bovis corium substernebat.

§. II.

Unicum illius votum erat, cibi somni-
que expertem vitam agere, quod aliquando
non minùs ingeniosè quàm piè expressit. *Cibi somnò,
que expert
vivere con-*
Invitatus à Carthusianis Patribus Neapoli
ad S. Martinum commorantibus, ut more
suo domesticis cohortationibus religiosos
ascetarum illorum animos excoleret; aliquot
diebus non pœnitendo operæ pretio in hac
pieratis palæstra positus, rogantibus ejus lo-
ci venerandis Patribus quàm maximè cuperet,
in cœnâ dape vesci, cum ampliùs tergiver-
sari non posset, *Due Starne*, inquit; duabus
scilicet aviculis, sturnos latinè, Itali *starne*
vocant. Itaque confestim mittitur, qui totâ
Urbe tale par volucrum conquirat, & incom-
modâ anni tempestate quocunque tandem
pretio coëmat. Tandem ergo inventi af-
feruntur duo sturni cum gaudio, parantur &
men-

mensæ imponuntur. Quos cum Bernardus, pane & oleribus pro inveteratâ consuetudine contentus, necquicquam tangeret, ideoque Religiosi illi hospites mirarentur: enimvero, inquit, falsi estis opinione vestrâ, optimi Patres, non hos ego sturnos in delicijs habeo, quibus corporis humani jumentum saginetur, cui potius flagello quàm popymate & lautitijs opus est; aliæ sunt volucres (*altre Starne*) quas suspiro, animæ suprâ quàm dici possit profuturas.

Starne senza mangiare, starne senza dormire. Vivere (quod Italis dicitur, *Starfene* vel *starne*) sine cibo, sine somno, hoc mihi in votis est; hæc mentis deliciae, quibus pascitur & impinguescit animus. Quia ergo quæ Dei gratia est, parçè admodum cœnavi, parcissimè quoque me dormiturum spero, quod equidem in lucro ponendum est non contemnendo. Neque secus ac dixit, evenit. Totam enim noctem ante lectulum in oratione prostratus duxit in somnum, nisi fortè profundum dormivisse dicamus, qui in dulcissimo sinu beatitatis divinæ jucundissimam cepit quietem.

§. III.

In alio S. Benedicti asceterio, simili de causa versatus, cum cœneri à cœna se quieti da-

Nōtes traducit in somnis.

darent, ipse in templo observatus est in aræ gradu pro lectisternio dura marmora habuisse, & ante auroram in cubiculum se subduxisse, ibique diu multumque genibus flexis orationi vacasse.

Et hæ quidem vigiliæ supra humanum modum esse videbantur: maxima enim noctis parte orando vel studendo traductâ, ad primum excitatoris matutini ingressum jam denuo rebus divinis alacriter commentandis operam dare inveniebatur. Hac pervigili industria agebat, se cælestes mercari favores, & velut antelucanâ operâ occupare, clementissimi Numinis auxilia, quibus suscepra per diem consilia secundarentur. Somnum verò capiebat plerumque humi prostratus, non uno tantum, sed pluribus annis.

§. IV.

Quor noctibus in se animadvertibat flagello, haud secus ac scelestissimum quodq; caput deceret, ad expiandas flagitiosæ vitæ noxas: neque ab hac, quam ipse sibi posuerat, lege, etiam in exterorum ædibus, apud quos divertendum fuit, eximium se habebat, quin imò deprehensus est noctem integram sine intermissione se flagris proscindere.

Romæ in sodalitia Professæ, quam vocant, Domûs unâ cum Præsulibus crudeli potius, quàm severa manu se ipsum flagellabat: quandoque in cubiculo obambulans dejecto in terram vultu horrendum in modum sese flagelliscædebat.

Catenâ ferreâ lumbos cingit. Antequam suggestum conscenderet, catenâ ferreis muricibus in textâ lumbos incingere, & impressis aculeis carnem edomare assolebat.

Objectantibus, cur ad eò hostilem in modum afflicto corpus vitam sibi decurtare religio non esset: imò verò, aiebat, præstat, hîc limites excedere, quàm non attingere: satius est nimium, quàm parum: Religio foret, indulgentius me habere. Ita nempe salus animæ urget, *ne cum alijs prædicarè vero, ipse reprobis efficiar. jam 14. annis ago penitentiam. Et verò sine hac fructus concionum esset nullus. Cælestem scilicet colonum non oportet esse deliciarum & mollem: sed sibi durum, ut alios emolliat: sanguine & lacrimis mercandæ sunt animæ.*

§. V

Eò usque tandem sancto suimet odio profectus est, ut illum Claudius Aquaviva, quem supremum ordinis Moderatorem habuit.

buimus, poenitentibus ideam proponeret,
 omnibus numeris absolutam; quam tamen
 admirari potius, quam undequaque imitari
 fas sit. Multa sanè patravit Benedictis tan- *Nudis in-*
 tum, Bernardis, & Senensibus Catharinis *cedit pedib-*
 consueta: inter quæ & illud est, quòd Cata- *bus.*
 næ, cum clavus è Cruce Christi ad impe-
 trandas urbi pluvias solenni supplicantium
 ritu circumferretur, nudis ipse pedibus fe-
 cutus inter uberes lacrimas patientis Domi-
 ni tormenta secum versavit, omnèsque ad
 salutarem criminum detestationem commo-
 vit: quòd non raro, ut P. Vincentius Roma-
 nus Collegij Catanensis Rector gravis & o- *Fluentè ex*
 culatus testis affirmat, ad vim sibi inferen- *cauterio*
 dam fluentes ex cauterio sordes sibi exsu- *sugit san-*
 xit & iniustos ad evchendam saniem fontis- *niem.*
 culos, cum peregrinorum ablueret pedes,
 non modò suaviter osculari, sed & delicatè
 lambere consuevit: quòd Romæ extra mu-
 ros per spinosa loca incedens nudas ma-
 nus sub pallio vepribus sentibusque latenter *Manus vni-*
 immerfas agitando laceravit, ut magno te- *pribus sen-*
 ste, qui id callidè observavit, compertum *tibusq; im-*
 est: quòd aliquando post severam flagella- *mergit.*
 tionem lividum malèque affectum corpus,
 nudum ac gelido demersum stagno frigoris *Gelido sta-*
 immanitate propemodum extinxit: quòd *gno corpus*
 aliàs in quadam Italiae civitate, sub ipsos *afficitur.*
 Ca-

Solis ardoribus se exstrit.
 Caniculæ ardores divinâ impulsione motus, nudato corpore glaciale specum ingressus hæsit, donec penè congelasceret; deinde in apricum profiliens ardentibus solis radijs ustulandum se exposuit, donec asfata carne usque ad ossa penetraret incendium: arque, dum alternis æstûs & gelu tormentis certabant, duas horas in hac voluntariâ sui carnificinâ duravit.

§. VI.

*Tabo cada-
 veris hau-
 sto nauseâ
 domat.*
 Denique, ut mortis memoriam animo prorsus inculperet, in sepulchrale Collegij conditorium intravit, ibique recens defuncti Patris, Theologi clarissimi, caput manibus prehensum diu tacitus, & veluti extra se positus tenuit, deinde tenerrimis atque ad pietatem compositis verbis prælixè allocutus, ut à mortuo vivere disceret, mundi, carnis, sui que victor egregius defluam ex putrefacto capite tabem, quæ manibus infusa erat, ingenti spiritu hausit, duo inde rara cæli dona consecutus, scilicet, ut nullas ex eo tempore sordes, tabemque ægrotorum fastidiret; & miro pietatis sensu, ac cælesti quadam dulcedine semper deinceps liquidò perfunderetur. Hæc aliâque id genus Bernardi facinora, etsi non omnibus imitanda; igna-

ignavis tamen, & delicatulis ad exprimen-
dum ruborem non sunt importuna; atque
idcirco divinitus inspirata non ex vano cre-
duntur. Id certè efficiunt, ut liquidò pa-
teat, non fuisse à veritate alienum illud Pa-
tris Bernardi à Ponte, Ascetæ peritissimi,
pròtunciatum: Colnagum cum magnis
etiã Sanctis conferri posse, orationis & la-
crimarum dono, ac incredibili in se ipsum
severitate, vel sanctâ potiùs tyrannide.

CAPUT XX.

*Effusa in omnes charitas etiam
consuetos naturæ limites ex-
cedere visa.*

§. I.

Quantum in Bernardi pectore salutis *Charitatè*
alienæ studium arserit, et si passim *suam longè*
superiùs commemorata fatiis docent; *latèq; ex-*
non injucundùm tamen erit, hîc velut in- *plicat.*
compendio rursùm contemplari. Neque
enim ullum mortales juvandi modum vi-
amque prætermisit, nullis arctari limitibus
charitarem tulit, nullis animorum lucris
saturari potuit: ut adeò totum mundum cor-

dis sinu complexus fuisse videatur. Et quidem in primis hoc curabat unicè, ut ipse cælestibus abundaret flammis, quò faciliùs eas in aliorum mentibus excitaret: ut ipse divinæ lucis radios copiosè hauriret, quos deinde alijs impertiret, cælo asserendis.

Seipsum accendit, ut alios inflammet. Huc spectabat ille perpétuus vitæ castigatissimæ tenor, sui nunquam intermissa victoria, morum suavitas, verborum lenitas, animi demissio: diurni nocturnique labores, uberes lacrimæ precèsque pro alijs fusæ, sanguis è capite corporeque nunc spinis, nunc flagris evocatus. Huc tendebant illa domi forisque inflammatissima colloquia, sacri de plano, & de suggesto sermones supra modum iacensi, epistolæ ignitis sententijs gravidæ, nunquam interrupta ad ægros ac sanos, pauperes, divitesque, ad nosocomia & triremes, ad ergastula & carceres cursitatio, in scholis & lyceis, in tribunalibus sacris & compitis indefessus docendi labor, & tot annis ad supremam usque senectam semper incitatissimum cohortandi, omnes denique lucri faciendi studium, quo scilicet manifestabat, id sibi non imprudenti excidisse, quod sæpe verbis palàm, tum domi, tum foris erumpentibus ex impetore per oculos vultumque flammis, sæpenumero etiam ad concionem dicendo

libe-

suaviter complecti: imò persæpe animo nisi per corpus medelam fieri non posse. ita fiebat, ut unus omnibus, quos aliqua forte infelicitas oppressit, commune esset per-fugium.

In his fuit Franciscus Bolanus Bernardi propinquus, quem gravis animi corporisq; morbus in luculentum discrimen adduxit. Intercesserant ipsi cum Josepho Paterno inimicitia: ex quibus, ut solet, nata animi turbatio, rancor, mœror, ac denique manifesta amentia. Iam enim stricto ferro per ædes furore percitus errabat, jam summa tecti pervagatus inde se in præceps daturus erat. At ubi Bernardus re intellectâ ad sudorem usque de genibus pro illo supplicavit Franciscus furore posito ad mentem redijt, & Josepho conciliatus dato amplexu veniam dedit, seque adeò totum permisit, ut à nemine alio ad lectum deduci voluerit.

§. III.

Meretriculis, quas è vitiorum cœno *Meretrici-*
 passim & permultas extraxit, ne metu pau- *bus ad fru-*
 pertatis ad ingenium redirent, liberaliter *gem con-*
 prospexit: ideòque stipem pro conflanda *versis cor-*
 ipsis dote ostiatim frequens per Urbem *salis.*
 collegit. Nobiles matronas, quas pietatis
 præ ceteris esse studiosas noverat, iussit, ut
 singulæ talem protriti pudoris muliercu-
 lam secum ad concionem pertraherent: ubi
 dein eas ipse cælesti ardore plenus, quâ di-
 cendo, quâ liberali stipe donando sic in-
 fecavit, ut sensim ad frugem se reciperent, &
 Veneris haram execrarentur: tandem verò
 concionandi munere perfunctus, quando in
 alias civitates migrandum fuit, hæc tene-
 ras poenitentiae plantas factorum Antisti-
 tum curæ custodiæque commisit.

§. IV.

Sed neque ijs, quibus infami suppli- *Infami*
 cio malè actæ vitæ scelera erant expianda, *supplicio*
 defuit Bernardi charitas: quos scilicet salu- *afficiendis*
 taribus monitis erudire, & ardentissimis ju- *præsto est.*
 vare precibus consuevit. Id cum fortè reo,
 se pro illius salute facturum recepisset, is

ingenti perfusus gaudio nil nisi mortem, quantumvis ex æquo infamem & acerbam, exoptavit. Neque frustratus est votis. Divina siquidem revelatione post innovuit, eum non amplius triduo in piacularibus flammis fuisse detentum.

*suspendi-
rio vitam
perrogat :
ad salutem
anima,*

Plus aliquantò sudoris & operæ impendit, ut flagitiosum hominem capitisque jam damnatum ex hiantis orci faucibus criperet. Hic enim perire certus animum præfractè obfirmaverat, neque peccata prioris vitæ ulli hominum aperire, neque ullo pœnititudinis indicio ea detestari. Triduum jam in hac adamantina duritie exegerat, operam ludente Bernardo, qui ut ferreum pectus expugnaret, unus omnium censebatur maxime idoneus: jam ad infame supplicium raptabatur execrabile caput, in furcâ ocyùs pœnas daturum: jam laqueo collum inseruerat, neque tamen ullis Bernardi in ipsâ funestâ scalâ propè assistentis, seu precibus, seu minis flecti potuit. Unde carnifex actum agi conspicatus, ut sententiæ morem gereret, moras abruptit, & indignum vitam, ut in æternam deijceret mortem, è scalâ deturbavit. At hoc non ferendum ratus P. Bernardus, arrepto protinùs cultro funem intrepidus incidit: eamque ob rem à farente satellitio minaciter reprehensus

Chri-

Christianâ libertate: quid? inquit, vobis tam vilis est anima Christi sanguine redempta? at non mihi, nisi fidem ejurâstis, non est, quod succenseatis mihi; vestrâ parùm refert unius horulæ spatio seriùs citiùsue agat animam: meâ autem plurimum interest, ut bene. Dein ad suspendiarium conversus, tanto spiritûs ardore, tam inflammatis verborum jaculis, tot cœlestis vindictæ jamjam in caput ruituræ fulminibus in ipso æternitatis limine stantem adortus est; ut affulgente divinæ lucis radio infelix mortis victima, tandem edomita, victas dederit manus, ex intimis animi penetrabilibus emisso gemitu, inter contestata doloris ac poenitudinis argumenta, omnem antè ætatem vitam confessione expiaverit, ac magna pietatis significatione diem clausit extremum.

§. V.

Rapiendus erat aliàs reorum aliquis ad supplicium equinæ alligatus caudæ. Hujus animum ut Christianis sacris procuraret Bernardus, advocatus, ubi rite omnia peregit, petijt, ut reus dimitteretur liber; sibi verò pœna irrogaretur: se mortis reum, se equinâ rapi caudâ dignum. quòd cùm non impetrâset, mille basia reo impressit, & æ-

grè ab illius amplexu divelli potuit. Ita perrexit comes raptando, ut manu Crucifixi effigiem, ore & vultu solatia reo præferret, quod dum piè juxta & ardentè faceret, nemo non vidit, totam Patris faciem eximio quodam splendore insolitum coruscare.

§. VI.

Jam verò in pauperibus Christum complexus, mirum dictu est, quàm tenerè dilexerit.

*Egentibus
annona
colligit.*

Anno sæculari 1600. quo ad solennem peccatorum condonationem totus orbis Catholicus Romam confluere solet, in votis habuit Bernardus, ut omnium advenarum in se curam unus suscipere posset, quod quia per moderatores illi non licuit, concionibus per id tempus destinato, de suggesto summos infimosque ad charitatis officia strenuè obcunda tantopere accendit, ut quod solus facere gestiebat, in omnibus, alienis manibus, viribusque multò ampliùs præstiterit.

Neque tamen interea destitit, quin ad ægrotos excurreret, cum morte luctantes animaret, afflictis solatia impertiret, & captivos in vinculis marcentes eleemosynâ ac salutiferâ cohortatione recrearet, vel etiam,

iam, ubi fas fuit, nexibus exemptos libertati restitueret.

§. VII.

Non procul Caltranisettâ infelix qui- *Largam*
dam viator à latronibus, primùm fortunis *spoliato stâ-*
omnibus exurus; pòst & plagis miserandū *pem emen-*
in modum malè multatus erat; consilij *dicat.*
itaque & opis expertus, cùm in Bernardum
incidisset, exposuit, se propè à corporis a-
nimique interitu abesse. Hunc Pater, bo-
no esse animo, & crastinâ ad se redire ju-
bet. Interea Illustrissimam Bouinæ Du-
cem, Principem feminam, de hominis cala-
mitate reddit certiozem, atque ab ea rarâ
prorsus liberalitate ducentos & triginta du-
os aureos dono acceptos sequenti die atto-
nito in manus tradit: non parùm hæsitân-
ti, Ducisne munificentiae, an Bernardi mise-
ricordiae; tam inexpectatam adscriberet
felicitem.

§. VIII.

Commodum accidit, ut Drepani Ber- *In maxima*
nardus eâ tempestate ageret, quâ Sicilia adeo *annona*
universa, & in primis urbs illa ob annonae *charitate*
penuriam fame laborabat, & plebæ cula vitæ *paupertinæ*
præsidij destituta, velut succedanea pro *plebis inop-*
piam.

opulentiſtis hoſtia morti cedebat. Advertit ea res Patrem, ac nimio confixit opere pi-um dolentiſtis pectus. Quapropter, ut egen-rioribus aliqua ex parte vitæ ſubſidia cor-rogaret, optimâ Majorum voluntate in pu-blicum prodijt, & vicatim auxilia fameli-ſtis emendicare inſtituit: eo quidem chari-ſtis ſenſu, ut adſpectantibus pietatem affla-ſtis.

Effecit ſanè, ut vir nobilitate generis clarus aureum magni ponderis detractum è collo torquem; alij hujus exemplo ſtimu-ſtis ſexcentos Philippæos illico contribueros magnum in præſens inopiæ levamentum Patri obtulerint; majus etiam, ſi quâ forſtis neceſſitas expoſceret, polliciti: & quia præ-clara hujus egregij facinoriſtis fama ad alias urbes emanavit, pari ardore nobilium ani-moſ ſuccendit, totiſtis Siciliæ mirum quan-tum expugnandæ paupeſtis fami ſervan-dæque vitæ profuit.

§. IX.

*Coercendus
ne limites
excedat.*

Quia ergo tam effuſa fuit Bernardi mi-ſtis ſeratio, ut eum aliena magis premere calamitas, quàm ipſoſtis met calamitoſoſtis urere videretur, ideóque ſuæ nullum pone-ſtis ret modum liberalitati, neceſſe habuerunt

Præ-

Præfides, frænis cœercere immodicam sub-
 veniendi promptitudinẽ, ne suis vestibus nu-
 ditatem mendiculorum contegeret. Certè
 in itineribus suo se fraudavit genio, & suum
 pauperibus victum erogavit: quorum aspe-
 ctu, veluti beatorum è cælo geniorum mi-
 rè afficiebatur. *Suum vi-
 etum è* Chaiâ Neapolim profectus, *viaticum
 mendicis
 erogat.*
 cum in hominem squalore, sordibus, pe-
 diculisque obfitum ex itinere incidisset,
 quidquid tum in sinu habebat, id totum
 ei dono dedit, simulque tenerrimo charita-
 tis affectu complexus frontem exosculatus
 est.

§. X.

Aliàs cum Mantuâ Romam iter haberet, *Equum
 donat pan-*
 à Serenissimis Ducibus magnificè amantè-
 que exceptus, dono accepit equum, quo in *per-*
 perpetuis per Italiam excursionibus utere-
 tur. Nondum longiùs ab urbe discesserat,
 cum in pauperem offendit, multarum filia-
 rum patrem: à quo rogatus, ut jumentum
 donaret, nubili filiarum uni pro dote futu-
 rum, confestim ex equo descendit, atque,
 ut erat ornatus, eum prolixissima liberali-
 tate obtulit: id solùm ex animo dolens,
 quòd non ad manum esset, quo etiam reli-
 quis dotem subministraret. Itaque pedes i-
 ter prosequitur, cannâ, pro baculo usus.

Interea evenit, ut civibus aliquot Mantuanis hoc ornatu occurreret: hi admirati initio, causâ dein intellectâ Ducem, quid rerum actum esset, docuerunt: qui Patrem lecticâ properè submissâ Romam usque deportari iussit. Ita scilicet effusa Numinis munificentia cum Bernardi charitate certavit, & ne vinci videretur, prodigijs sæpe numero patris palmam sibi stabilivit, ut sæpius modò commemoravimus, hîc ejuscemodi eventum uno alteròve contenti.

Celo Bernardi charitatem remunerante

§. XI.

Ab Angelo ad hospitium ducitur.

Platea civitas est Siciliae: hac transferti Bernardo, quòd ad id tempus eò loci Societas nostra nondum coloniam duxisset, in publica divertendum erat caupona: ad cetera viri religiosi incommoda, & illud accebat gravissimum, deesse locum, quo suae vacaret pierati, & quotidianæ corporis afflictationi daret operam. Hæc secum versanti repentinus adstat juvenis, formâ elegans & Angelo non absimilis, hortatur, animòsque hæsitanti addit, ut sequatur præeuntem. Obtemperat Pater, & non segnibus vestigia legit optimi antecambulonis. Tandem pervenitur ad ædes viri nobilis. Hîc Ductor ostium pulsat, & heus vos, excla-

clatnāt, *Ecce coram adest P. Bernardus Colnagus, Dei servus: adeste, & excipite, ut de- cet.* ita dixit, & ex oculis evanuit. Extemplo accurrit herus, Patrem agnoscit, peramanter lautēque accipit; at ille prodigiosam Numinis in se charitatem tacitus admirans, satis habuit, ea nocte consuetis in se pœnis animadvertere, & cœlestibus delicijs inter sacras commentationes sine molestis interpellationibus posse indulgere.

§. XII.

Potrò tam prodiga sui fuit Bernardi charitas; ut quo se liberaliùs alienæ salutis posset impendere, in votis habuerit plures sustinere personas, pluribusque simul locis succurrere: cujus illum quandoque voti reum facere divinæ placitum est Majestati.

Messanæ, cùm jam sacris operaretur Bernardus, tristes advolabant nuncij, missi ut ad ægrum à febris malè habitum prope- rē evocarent: ille quòd in hoc articulo periclitanti adesse coram non posset, vehementer indoluit: quod verò unum in præfens licuit pro febriente impensè supplicavit. Perseverabat intèrea ad aram facere, eique adstabant nuncij finem præstolaturi; eodem tamen tempore procùl inde in ægrantis œdibus, atque ad ipsum lectulum ren- den-

*Seipsum
geminare
satagit.*

*Ad aram
simul, & ad
groti le-
ctum coram
est, ut mor-
bum de-
pellat.*

denti vultu spectabilis adstitit, dulcissimisque verbis languentem blandè consolatus febrim illico deterfit. Quare actutum submissi sunt alij nuncij, qui prioribus referrent, non esse portò accersendum Patrem, qui modò coràm adfuerit, & hero integram impertierit sanitatem. At illi hærebant attoniti: quomodo enim in herili domo præsens fuerit, quem ex suis oculis, & ab ara templi, nunquam discessisse certum habebant. Itaque tot testibus, quot in templo sacrificantem, quotque ægro assistentem conspexerunt, prodigiosa Bernardi sanctitas visa est; quòd unus duobus in locis præsto fuisset, vel certè, ubi non erat, sospitator admirabilis comparuisset. Celebrerrimum & passim pervulgatum est, quod subijcio.

§. XIII.

Alcami, quod parvum est Siciliae oppidum, Bernardus ad publicum fortè hospitium delatus mox apprehendit, in eo delitescere virum mulieremque, duo jam olim devorata Veneri Stygique capita. Itaque cum animo suo reputare cœpit, quâ ratione ex Cerberi faucibus hanc prædam eriperet. Interea tamen ab amicis ad suas ædes certatim invitantibus inde compulsus excedere, ad virum nobi-

In domo nobilis viri simul & in taberna, ut scelestos ad frugem revocet, præst.

bilem divertit, cœnâque recreatus post plurimarum horarum colloquia quieti se dedit. Erant ædium fores diligenter munitæ ac clausæ, neque uspiam patebat nescio patrefamilias, vel domesticis ignorantibus, præsertim peregrino, ullus è domo exitus; comparuit tamen eadem nocte Bernardus in eo, quod diximus, hospitio sedentibus illis ad focum; & mulierculam de occultæ impudicitæ cœnâ graviter corripuit; deinde tanto animi ardore verborumque pondere virum quoque scelestum adortus est, tamque luculentâ oratione æternas flammâ detestandæ libidini debitas ob oculos posuit, ut pristinis damnatis amoribus, peccata, & hic & illa, detestantes, flagitiosæ vitæ consuetudinem abruperint, & felici divortio æternùm fuerint separati. Ubi diluculavit, mox in vulgus innotuit, & scelestorum emendatio, & Patris in hospicio nocturna concio; quare cum hi cum domo nunquam egressum oculati testes indubia fide asseverarent; illi in meritoria tabernâ conspexissent, atque exhortantem audissent; uno omnes ore prodigium non ex vano sunt interpretati: quod etiam P. Ferdinandus de Paternione nostræ Societatis vir genere, doctrina, & vitæ integritate illustris, olim Philippo II. Hispaniarum Regi à con-

concionibus, & Reginae à confessionibus, ut rem indubitatam, & supra vires naturæ inclytam sæpius commemorabat.

§. XIV.

Innocentes animalas quanta complexus fuerit charitate, tum ex ijs, quæ sparsim diximus, tum quæ strictim subiiciemus, satis liquidè apparet.

*Infantem
fari docet.*

Victoriæ de Toledo nobilissimæ matronæ filiola erat, Joanna nomine, septimum ætatis mensem nondum egressa. Hanc fortè conspicatus Pater, quærit, num fari possit: negant qui aderant, id ætatis infantes loqui solere. At Bernardus ducto super puellæ linguam S. Crucis signo: *Loquere*, inquit, *Ioanna, loquere, Tatta, Mamma, P. Bernardus.* Et mox omnibus rei novitate attonitis infantula solvit linguam, ut erat iussa, *Tatta, Mamma, P. Bernardus*, articulatè pronuntiavit, idque eo die sæpius resumpsit: neque deinceps destitit, magis magisque pro ætatis incremento linguam in verba explicare.

§. XV.

*Pomo dolo-
ri capitis
medetur.*

Euphemiæ quadrimulæ puellæ citrinum vel aureum donaverat pomum Bernardus, ad-

admonitæ contra capitis dolorem usui futurum. Illa non immemor promissi, religiosè pomum asservavit: cùmq; infestis doloribus caput incessetur, bis illos hoc malo aureo discussit. Alteri quoque id ipsum saluti fuit; nam vix capiti admovit, & cruciatum capitis fugavit.

§. XVII.

Eorum quoque spes in Bernardi charitate suam fixit anchoram, quos ægroratio ad extremos vitæ limites abripuit, ab eodem vel in vita servatos, vel beata morte coronatos.

Jacebat inter ultimos propinquæ mortis prodromos cruciatus nobilissimus quidam adolescens; hunc tamen accersitus à familia Bernardus læta fronte consalutavit, & suaviter complexus: *Beatissima* inquit, *Virgo, Domina nostra, vitæ tibi longioris gratiam facit*: ita morienti spem vitæq; simul auxit, domū verò totam absterfis lacrimis, & amoto, qui jam in promptu erat, sepulchrali apparatu, repente maxima hilaritate complevit.

Jam quoque D. Franciscus Paternus à suis erat comploratione ultima pro deposito habitus, accensis etiam velut animam agenti luminaribus. At Bernardus, ut morientem in tam ancipiti agone armaret, properè advocatus, eum incolumem fore, & prænunciavit, & quod prædixerat è vestigio præter spem

*Deposito
sanitate
donat.*

& opinionem præstitit, Arrepta enim clave nescio qua, os ægri non sine violentia aperuit, ac inde vermem prægrandem pilisque horridum ex faucibus prorepentem eduxit. Mox ergo meliusculè Franciscus habere cœpit, ac tandem ex integro sanus sospitato rem varemque esse Bernardum luculentus testis comprobavit.

§. XVIII.

Mortem sibi, puella, eiusque matri ex ordine vaticinatur.

Viderat forte Franciscam Ferdinandi Castellii filiulam, cum ad Parentem inviseret, & ô quàm est pulchra! inquebat. *Deus contulit illam pro se.* Ad hæc Mater, Domina Maria, puellam brevi morituram interpretata. Quid ais Pater? Cui ille: *quid dicam? mihi prius moriendum est: me proxime sequetur parvula: tu illam.* Dictum, factum. Eo etiam tum anno Pater diem obiit suum: hunc insecta est Francisca, & nono tandem mense, Mater vitam clausit: puella quidem mori jam vicinior Bernardum habuit spectabile: & ô Domina Mater! exclamavit, *P. Bernardus me vocat. Ecce illum: hic præsto est.* Sic dixit, & è vita discessit.

Hanc quidem mori maluit, quàm vivere, ut beatius viveret: alios vivere consultius duxit, ut felicius morerentur, ideoque eos morbo voluit immuner.

§. XIX.

Anconæ quidem ubi duobus mensibus constiterat Bernardus, in sola animarum lucra intentus, quotidie domum nostram arctavit multitudo ægrorum, qui preces ipsius exposcebant, eumque cælestem sospitatores uno ore compellabant: quin usque ad horam noctis secunda ad Collegij fores præstolabantur, in plateis, omnis sexûs & ordinis homines & ad genua illius accidebant, ut faustam precationem referrent.

§. XX.

Nunc tandem a viventibus ad mortuos *Erga de-* gradum faciamus cum Bernardo: cui angu- *functos vi-* sta nimis & curta charitas est. visa, quæ hu- *tâ mirè be-* jus vitæ mundique finibus clausa, ad alios *neficius.* se non extendit, nisi quos è vicino conspicit. Sua ergo charitate ultra fines mundi progressus, ad purgantes flammâs penetravit, ut vitâ functis opem ferret, qui sibi ipsis auxilio esse non possunt: idque fecit tanta contentione, ut Acis, Civitate Siciliæ, cum ad populum ex superiore loco de horrenda piacularium flammârum acerbitate verba faceret, & pro pijs manibus Deo inter lacrimas supplicaret, exanimis conciderit, largo sudore perfusus, quem suis quisque stropholis ex accurrentium turba detergebat, & lincea tam pio sudore madida non secus

ac pretiosa ipsana religiosè asservabar.

§. XXI.

*Frequenter
illas spr-
etwt.*

Frequenter sanè vel adspectabiles habuit defunctorum animas, vel divinitus de illarū pœnis aut liberatione edoctus est, modò ut opem ferret, modò ut cœlesti gloria donatas patefaceret. Mauritius Piscis Sacerdos Carnæ, & Canonicus octogenario major, cùm domi suæ noctu ad lucernam vigil spectrum vidisset, sine horrore quidem, non tamen sine admiratione, eaque de causâ Bernardū consulisset; ex eo intellexit; animam esse opis egentem: triduo vix elapso cùm Bernardus iter ad aram pro ea, uti sponderat, fecisset; lætus in platea Mauritio occurrens exclamavit: eia, Domine, liberata est anima: jam, a jos liberata est.

§. XXII.

*In his quo-
que duos
nepotes.*

Rogatus à Joanna & Philippa Sororibus, ut semel pro quibusdam demortuis, quos ipsæ salvos oprabant, non tamen, qui essent, aperiebant, sacram Deo hostiam offerret; altero mox die ad aram Deiparæ utraque præsentem rem divinam fecit, & post sacra verbarite prolata mirum in modum gestiens rara quædam exultantis animi signa edere visus est. Interrogatus quam ob rem ita insolitam concepisset lætitiā: beatam te, inquit, ad Joannam, quæ filium in cælo habes. Tu quoque

Phi-

Philippa gaude, cujus filius paradiso fruitur.
 Uterq; veluti candida columba in cælum evola-
 vit. Ego illos vidi. Et quando nos? quando
 tandem & nos sequemur? Ita nunc filiū Joan-
 næ; post & ipsam conspexit Joannam, etsi
 longissimè positus, in cælum abeuntem.

§. XXIII.

Romæ tunc Bernardus agebat: & Principi ^{Sororum}
 de Adria Matronæ Illustrissimæ peccata sua
 cōfidenti præbebat aures; cum repente in dul-
 ces erupit lacrimas. Illa, quid hoc sibi veller,
 nescia, percontatur causam: audit, eodē tem-
 poris articulo mortuam Catanæ Joannam
 Bernardi sororem, & cælo potitam: scribit
 in Siciliam, atque eandem & morientis Joan-
 næ, & Bernardi vaticinantis, flentisque ho-
 ram fuisse intelligit.

Per simile est, quòd aliàs evenit. cum enim ^{Avunculi}
 in Sodalitio, cui à carcere nomen, verba face-
 ret; tam liquida perfusus est animi volupta-
 te, ut toto vultu exundaret inusitatæ suavi-
 tatis affluentia. Itaque pijs sodalium adactus
 desiderijs, ut ediceret, quid novæ rei spectas-
 set, fassus est avunculum suum Joannem Bo-
 lanum eiusdem Sodalitatis hominē, qui nu-
 per vitâ excesserat, sibi fuisse conspectum.

§. XXIV.

Vehebatur fortè curru Bernardus per urbē;
 quòd pedes incedere ex morbo non posset:

cum in platea repente hominem affatus: *quid rerum, inquit, tu hic facis? cui alter. Tres & quadraginta jam fluxere anni, ex quo hic, Deo sic iubente, miser hæreo; quia nemo est, qui pro me vel sacrificet, vel sacrificari faciat. Tura Pater, Ego, ego nunc in procinctu sum, ut pro te sacris operatus, cælum patefaciam* Obstupuit, ad hæc auriga, quod neminem ipse conspexerit, audierit tamen cum Bernardo sermocinantem. Itaque Patrem interrogavit, quocum illi sermo fuerit, cum nemo spectabilis adesset. Anima est, inquit Pater, quæ ipsos quadraginta & tres annos hoc loco peccata sua luit, dum eluat, unius sacrificij impendio. Itaque in æde Mariana, cui à Jesu nomē est, pro hoc quadragenario Cæli Candidato immaculatâ Numini hostiâ non sine multis lacrimis litavit. Tum illâ ipsâ viâ redux, ubi ad eum perventum est locum, imperavit aurigæ, cursum ut inhiberet. Cui anima gratias, inquit, Pater Bernarde, gratias ago quam maximas, pro tanto, quod in me contulisti, beneficio. Ad hæc Pater, Bene habet; vade in paradysum, & illa. *Iâ vado.*

§. XXV.

Habebat ex more Bernardus demortui hominis ad caput lecti calvariam. Ex hac audiit aliquando cubiculum ingressus lamenabiles eluctari questus, & mœsta voce ingeminari: *Ve mihi!* Advertit illico, quorsum ista fierent:

rent: semel pro illius capitis inquilino spiri-
tu rem divinam fecit, & quietem æternamq;
salutem utrique acceleravit.

§. XXVI.

Plus admirandæ novitatis habet, quod se-
quitur. Non nemo Doctoris titulo insignis, & *Animam*
vicæ probitate clarus, Gaspari Marottæ no- *sub scalis,*
men erat, diem suum clauserat extremum. Ad *non igne,*
hujus fores dum Bernardus fortè transiret, *sed frigore,*
gradum stitit, & in hæc verba sæpius erupit; *pœnas dan-*
tem.
Miserande Marotta! Marotta pauper! purga-
tusne? aliàs illac iter faciens fixis in terram
oculis, verba proferebat, manibus & gestu
vocem, ut sermocinantibus in more positum
est, animabat, ita tamen, ut nemo caperet,
quid, & quocum loqueretur. Tertium quo-
que ibidem clausis oculis quartam horæ
partem substitit immotus: tandem ubi ad se
rediit, rogatus ab adstantibus, ecquid vidif-
set. Animam, ait, Gasparis Marottæ Docto-
ris sibi visam, sub scalis, quasi in gelido la-
cu peccata expiantem. Pervenit ejus rei fa-
ma, ut par erat, ad filiam Marottæ, Virgi-
nem magna pietate præditam, quam Ber-
nardus ut in virtutis studio magis accende-
ret, facturum se, ut Deo annuente chari pa-
rentis animam spectaret, ultro commonefe-
cit.

eit. Itaque sub auroram adfuit filiæ Marotta
 spectabilis; quærit illa, quid eò loci morare-
 retur, quando vitâ functi si salvi sint, in cæli
 regia; si verò iusti iudicis sententiâ damna-
 ti, in inferorum carnificina; si denique cæ-
 lo quidem destinati, necdum tamen satis, &
 ad purum emaculati, fixam in piacularem
 ignium camino sedem habeant. Ad quæ ille.
 Absit, ut in purgante flamma pœnas dem;
 ubi cruciatus & tormenta longè gravissima
 humanos excoquunt & depurgant spiritus.
 Mihi, filia, non tam ægrè est, cui hoc loci su-
 premi Numinis jussu expianda est culpa u-
 nica: non alio supplicio vel dolore, quàm
 frigore. Ergone, inquit illa, mi Pater, etiam
 tibi nondum patent cæli fores? nondum ad
 spectandam Dei faciem admissus es? adhuc
 etiam tibi pœna danda est? & quâ istud fieri
 possit? quem nemo non novit probatissi-
 mam duxisse vitam, & sacris omnibus ritu
 Christiano procuratum inter magna pietatis
 & pœnitentiæ argumenta mortem oppetiisse.
 Tum Pater. Crede mihi Nata: alia sunt
 Dei, alia hominum iudicia: res nostræ ad Ju-
 dicis æterni tribunal aliâ pensantur lance,
 cribro perquam subtili minutissimè cernun-
 tur: proinde & ego sacrificijs ac synaxi sæ-
 pius frequentata opus habeo.

*Et quam
 sint severa
 Dei iudicia
 indicantè.*

Aderat Marottæ sic filiæ colloquenti
 ju-

juvenis cælesti fulgore conspicuus, quî Virginis animum divina quadam voluptate deliniens, tandem ad puellæ Patrem : age, inquit, çamus: jam enim signum dabitur ad *Pater noster*, simul æs campanum insonuit; & uterque momento citiùs ex oculis evanuit, ne præstitutum à Deo, colloquendi terminum præterirent, sed potiùs anteverterent.

Tandem ut hoc caput totámque de Bernardi vita historiam paucis concludam, ajo, illum, quantus quantus erat, charitatem, fuisse, & quia hodiéque de cælo propitius nullum ipse de mortalibus bene merendi finem facit, ego scribendi finem facio, non admirandi.

Ad majorem DEI gloriam.

Protestatio.

Lector, demum adverte, in vita P. Bernardi Colnagi, quam hic scripsit nonnulla attingi, quæ sanctitatem ipsi videntur adscribere, perstringi nonnunquam aliqua, quæ cum vires humanas superent, miracula nuncupantur, Prasagia futurorum, Arcanorum manifestationes, Revelationes, Illustrationes, & si quæ sunt alia hujusmodi. Beneficia item in miseros mortales ejus intercessione divinitus collata, cum aliqua sanctimonie significatio-
ne. Verum hæc omnia ita meis lectoribus propono, ut nolim ab illis accipi, tanquam ab Apostolica Sede examinata, atque approbata, sed tantum quæ à sola suorum Aucto-
rum fide pondus obtineant, atque adeò non aliter, quàm humanam historiam. Proinde Apostolicum S. Congregationis R. & Universalis Inquisitionis Decretum Anno 1625. editum, & Anno 1634. confirma-
tum, integrè, atque inviolatè juxta declarationem ejusdem Decreti à Sanctissimo D. N. Urbano Papa VIII. Anno 1631. factam,

factam, servari à me omnes intelligent
nec velle me vel cultum, aut veneratio-
nem aliquam, per has meas narrationes,
ulli arrogare, aut opinionem sanctitatis in-
ducere, seu augere, vel quicquam ejus exi-
stimationi adjungere, neque ullum gra-
dum facere ad futuram illius aliquando
Beatificationem, vel Canonizationem, aut
miraculi comprobationem; sed omnia in
eo statu à me relinqui, quem, seclusa hac
mea lucubratione, obtinerent, non obstante
quocumque longissimi temporis cursu. Hoc
iam sanctè profiteor, quam decet eum, qui
S. Sedis Apostolicæ obedientissimus haberi
filius cupit, & ab ea in omni sua actione,
& scriptione dirigi.

I N D E X

Rerum memorabilium,

A.

- A**bsentia videt. fol. 304. 313.
 Absens loquitur matrona & luctum abstergit. 102
- Abstinencia in mensa. 290. Cibi & somni expers vivere cupit. 363
- Adolescentes ad perfectionis studium ducit. 21. 56.
- Adversis exercetur. 86 & sequent.
- Æger ad agros excurret. 284
- S. Agatham impensè veneratur & amat. 251. Catanensem civem esse defendit. 252. De facie novit. 253. Ab eadem reprehenditur. 254. Clausis Catana portis in urbem admittitur. 255. Eius ope naufragium evadit. 257. Ætna flammâs coercet. 260
- B. Aloysius Patrem Bernardum magni facit. 264
- Amor Bernardi erga Deum. 201
- Ampullas vitreas ex casu fractas integrat. 190
- Annum, diem, locum mortis divinitus edocetur. 117
- Angelum Custodem frequenter habet ad spectabilem 223. Eum colit & imitatur. 224
- Ab Angelo ad hospitium deducitur. 380
- Ab Angelo schedam accipit, deglutit, & ad miraculum imparatus concionatur. 226
- S. Antonium Patavinum mirè diligit. 227. colit. 228. videt. 229. per illum mira patrat. 230. 235 anguillam mirabiliter capit. 236 amissa recuperare facit. 239. 357. ab eodem servatur illasus in discrimine. 277
- S. An-

Rerum memorabilium.

3. Antonius Patavinus Bernardum concionantem instruit.	39
Animas defunctorum liberat. 387. videt 388. & seq.	
Apparet Bernardus post mortem. 135. & sequentibus cum Zona aurea. 161. cum SS. Xaverio, Aloysio, Stanislao.	137
Apostolus vulgò appellatur.	33
Aquam signo Crucis calefacit.	332
Arcana divinitus cognoscit. 94. 312. 313. vide Practico.	
Aspectu suo ad virtutis amorem accendit.	267
Aviculam ex vacuo sinu promit.	230
Avitulas repente Christum cantare docet.	328

B.

Bruta animantes obediunt Bernardo. 326. & sequentibus.

C.

Cacas & membris capras duas sorores sanat. 12. Cecis visum restituit.	328
Celi desiderio estuat.	114
Cephalalgiam octennem suo strophilo pellit.	149
Calculi dolores profligat.	104
Canonizationem Bernardi urgent Panormum, Messana, Catana, Syracusa.	175
Carcinomate Sanctimonialem liberat.	70
Cardinalibus in magno pretio est, 53. 98. praesertim Aldobrandino.	166. 167
Cardinalatum recusat.	111
Carduas in rosas convertit.	332
CAR-	

INDEX

- Carmelitanis Patribus in Persia erigi curat domicilia.* 182
- Carnis tentationes in aliis extinguit.* 295
- Castitas Bernardi.* 293. & sequentibus.
- Charitas eiusdem in proximos.* 109. 369. *erga infantes.* 284. *in reos supplicio afficiendos.* 374. *in pauperes.* 376. & seq.
- Christus in Cruce Bernardo loquitur.* 208. *apparet vulneratus ibid. in sacra hostia.* 300
- Cum Christo Bernardus mavult esse in pœna, quam in gloria.* 210
- Claudius Aquaviva magni facit Bernardum.* 164
- Claudo gressum impertit Bernardus.* 70. 384.
- Collegia Bernardo inquilino valde gaudent.* 164
- Colloquia Bernardi mirè sunt fructuosa; quia semper divina.* 55
- Conceptionem Deipara sine macula inter primos Societatis Doctores acerrimè defendit.* 220
- Concionatur iam puerulus. 3. æger.* 222. *piscibus* 326. *gallinis, capris.* 327
- Concionandi munus à Deipara iussus suscipit.* 301
- Concionatur maximo concursu. 32. 33. ex tempore!* 226. *ex fatali lecto.* 127
- Conciones habet graves, & Apostolicas.* 33
- Conciones suas cum sanctis communicat.* 39
- Concione unicâ multos ad religiosam vitam pertrahit.* 31
- Concionantis gestus eminus spectati movent.* 34
- Concionem totam ad lachrymas impellit. 36. inter concionandum lethali morbo corripitur.* 127
- Concionaturus quomodo se paraverit. 38. 48. 49.*
- Concione peractâ quid fecerit. 38. Concionandi modum habet insolitum. 36. Conciones illius describuntur.* 35

Rerum memorabilium.

Contemptor sui & rerum suarum.	335
Contemplationis dono praeclitus.	203
Contumelias latus absorbet.	27. 283. & seq.
Conversiones admiranda.	34. 41. 51. & seq.
Cordis occulta Bernardus perspicit.	313
Coronam precatoriam monialem morti proximam sanat.	237
Corporis forma,	135
Crus frangit ex lapsu.	282
Crucis signo absens morbum fugat. 87. brachium sanat.	358
pedem graviter sancium restituit.	106
toto corpore fractum curat.	230
cordis dolorem tollit.	234
demonis dolos detegit.	291
Crucifixus apparet in Bernardi oculis.	209

D.

Demonones ex insessis pellit virum, & mortuus. 156	
157. 173. 277. 251. non timet, sed laceffit.	272.
274. 275. compefcit. 273. a Demonibus laudatur.	
158. 351. vapulat.	272. 274
Deiparam videt. 31. 219. mirè amat. 211. colit.	
212. omnia ab illa impetrat. 212. ad illam litteras dat. 213. ab ea se praedestinatum esse intelligit.	215
Demissio animi.	82. 100. 34. & seq.
Depingitur mortuus iubente Senatu Catanensi	135
virum mandato Cardinalis Cynthii Aldobrandini.	166
Deserta Religionis poena.	308
Desperantibus de salute opè fert Bernardus	359. 361

I N D E X.

<i>Deo semper coniunctus.</i>	203
<i>De Dei manu omnia suscipit.</i>	283
<i>Devotio Bernardi orantis.</i>	194.
<i>190.</i>	186
<i>Dexteritate mirabili animos captat.</i>	262. 55
<i>Defunctis auxilium præbet.</i>	387
<i>Dies Natalis Bernardi.</i>	2
<i>Die Veneris moritur.</i>	128
<i>Diligentia in litteris.</i>	4
<i>Disputat alacriter, sed modeste.</i>	17
<i>Divinitus agnoscit adversa sibi toleranda.</i>	92
<i>cranium hominis damnati esse. 113. mortis an-</i>	
<i>num, diem, locum.</i>	117
<i>Doctrina illius sigillatur.</i>	86
<i>Doctrinae Bernardi Excellentia.</i>	20. 21
<i>Docet Theologiam & Philosophiam. 22. annis 18. 19</i>	
<i>Dolores pro delictis habet.</i>	281. 283

E.

<i>Et a sin patitur. 190. 191. 295. & seq. quinque ipsos</i>	
<i>dies.</i>	127. 236
<i>Effigies Bernardi in Catanensi curia servatur.</i>	175
<i>ipse effigiem suam detestatur.</i>	346
<i>Effigies Bernardi mirifica.</i>	147
<i>Elevatus in aère concionatur. 48. Orat.</i>	195
<i>Energumenos liberat.</i>	157
<i>Epilepsiam odore sepulchri curat.</i>	148
<i>Epistola Bernardi ad Deiparam data non possunt</i>	
<i>violari.</i>	217
<i>Equum ferocientem momento domat.</i>	331
<i>Ex temporali dictione duas amplius horas insumit.</i>	

Rerum memorabilium

F.

Familiariter agit cum Sanctis.	248
Fœminas non aspicit.	298
Feriâ 6. mori cupit & impetrat.	209
Ficum 25. annis non comedit.	298
Fides Bernardi. 178. eandem in aliis excitat.	183
Fiducia in Dei bonitate. 199. in S. Antonii Pata- vini meritis.	248
Flagellis corpus domat.	7. 365
S. Franciscus de Paula Bernardo concionanti verba suggerit. 39 eundem Bernardus præcipuè colit. 44. eiusdem ope futura prædicit. 44. pluvias im- petrat. 245. tempestatem sedat.	248
Fulmina coercet. 331. fulmine tactam faminam mi- rificè sanat.	349

G.

Gaudet contemptu. 25. 344. 345. obiurgationibus. 91	
Gloriam vanam procul habet.	348

H.

Hirundinibus silentium imponit.	330
Honores fugit.	181
Humilitas, vide Demissio animi.	

I.

Iaculatorias preces in usu habet.	201
Iapones Roma convertit.	182

INDEX

<i>Leisnat ter in hebdomade.</i>	7. 291
<i>S. Ignatius morienti adest. 133. Verum fuisse suum filium Bernardum manifestat.</i>	137
<i>Indicam profectioem Bernardus ambit.</i>	179
<i>Indoles Bernardi egregia.</i>	3
<i>Indusum Bernardi contra morbos valet.</i>	151
<i>Ingenium excellens.</i>	4
<i>Innocentiam baptismalem servas.</i>	6. 13
<i>Iudaos convertit.</i>	182
<i>Iustitiam severè ac pie urget.</i>	268
<i>Iudicia Dei iusta & severa.</i>	392

L.

<i>Lacrymarum donum habet. 29. praesertim in Missa. 186. in oratione. 196. incogitatione passionis Chri- sti. 205. 207. lacrymis oculos non ladit.</i>	198
<i>Lac matri pauperi lactanti impetrat.</i>	145
<i>Matris dolores decennio toleratos levat aliis.</i>	147.
<i>ipse lateris dolorem sibi à Deo impetrat.</i>	206
<i>Lethargum strophiole discutit.</i>	77
<i>Libidinem in aliis extinguit.</i>	295
<i>Libidinis spiritum funiculo ligatum senet.</i>	296
<i>Locis simul in duabus eodem tempore praesens opem fert.</i>	381
<i>Luco insolitè circumdatus ad concionem dicit.</i>	44
<i>Lucrum ingens à Deo accipit pro praclara sui vi- ctoria.</i>	28

M.

<i>Manum aridam Sanctimonialis ignarus sanat.</i>	66.
<i>Manus divina loquentis mirabili splendet gemmâ.</i>	68
<i>Martyrium desiderat.</i>	180. 190. 202
<i>S. Michaeli insigniter pro concione laudat.</i>	225

Mira

Rerum memorabilium.

Mira ad sepulchrum Bernardi prodigia. 142. & seq.	
Missæ apparatus.	18. 186
Missæ sacrificium ad duas horas extrahit. 29. 125.	187
In Missa favillis compluitur. 188. uberrimè lacrimatur.	299
Missam ne omittat omnia molitur. 189. quotidie ter, si fas esset, diceret.	ibidem.
Modestiam oculorum Angeli nomen obtinet. 7. 14.	
Modestia inter honores.	21
Monasteria ad sanctitatem restaurat. 49. 51. implet	59
Morbis obnoxius.	280
Morbo lethali liberat.	71
Mortem præscit. 117. moritur sine tormento.	160
Mortis periculum non timet.	278. & seq.
Mori discit à mortuis.	112
Mortem ubique presentem habet.	114
Mortuum infantem vitæ restituit. 83. 84. 85. 161	
Mortuus mira patrat.	134. 142. & seq.
Moribundos confestim sanat. 375. Morbos varios pellit.	387
Muros loquelâ donat.	67. 234

N.

Nano staturam auget.	70
Naufragium evadit.	279
Nomen Marci Antonii mutat in Bernardi.	13
Nube cingitur inter concionandum.	44

O.

Obediencie Bernardi erga parentes. 4. erga superiores. 91. 319. ad quævis officia.	335
Ex	

I N D E X

<i>ax Obedientia ager concionatur Bernardus, & con-</i>	322
<i>valescit.</i>	
<i>Obedit cum vita periculo.</i>	324
<i>Obediundo cecum oculum restituit.</i>	325
<i>Observantia in viros religiosos.</i>	353
<i>Oculum fadè prominentem tactu sanat.</i>	107
<i>Oculorum continentia</i>	14. 298
<i>Odium sui ipsius maximum.</i>	362
<i>Orandi studium.</i>	192. & seq.
<i>Orator prestans Bernardus.</i>	5
<i>Orat. 7. horas continuas flexis genibus adhuc puer.</i>	4
<i>Otium fugit.</i>	7

P.

<i>Palastinam adire desiderat Bernardus.</i>	108
<i>Parentibus piis & non obscuris nascitur.</i>	1. & 2.
<i>Passionem Christi semper habet in mente.</i>	205
<i>Paralytin multorum annorum sanat.</i>	66
<i>Patientia Bernardi in adversis. 252. in morbis. 280</i>	
<i>Patientia speculum Bernardus.</i>	288
<i>Patiendi desiderium.</i>	292
<i>Paupertas Bernardi.</i>	315
<i>Pauperi equum donat, suum victum & viaticum</i>	379
<i>Peccatum mortiferum Bernardus nunquam commi-</i>	
<i>sit.</i>	13. 201
<i>Peccatores Christum vulnerant.</i>	208
<i>Peccatoris relabentis pœna.</i>	309
<i>Perfectioni propria non minùs quàm aliens saluti</i>	
<i>vacat.</i>	64
<i>Pietas Bernardi. 185. litteris iuncta.</i>	5. 17. 94
<i>Piscatoribus signo crucis felicem obrinet piscatù</i>	81
<i>Pœna Societatis deserta. 308, relapsi in pristina pec-</i>	
<i>cata,</i>	309

Rerum memorabilium.

- Poeta insignis est Bernardus etiam iuuenis. 7
 Pontificibus charus. 11. 268
 Pontifex iubet quaestiones fieri super rebus gestis
 Bernardi. 133
 Portam obseratam ope Deiparentis pandit. 189
 Prædestinatum se ad aeternam gloriam revelatione
 diuinâ cognoscit. 117
 Prædicat tyroni Abbatem futurum. 69. periculum
 vita. 70. mortem. 269. etiam nobili puero. 73.
 Castellæ everisionem. 75. vitam agro. 77. Mascu-
 lam prolem. 79. 80. 301. eventum belli Veneti,
 111. mortem propriam. 118. 121. 122. & sequent.
 multa alia 303. & seq.
 Principi famina religiosam vitam persuadet. 58
 Privilegiis non abrenuntiat, sed concessa suppressit.
 93
 Prophetia spiritu donatus à Deo. 314
 Pugnât cum parentibus ingressum Religionis pro-
 hibentibus. 9. cum daemionibus. 272.
 Prudentiâ excellit. 20. 262
 Pyrum daemionis astu suppositum deprehendit. 291

R.

- Radiis circumfunditur in concione. 45
 Religiosi varii magnam habent de Bernardo existi-
 mationem. 169. & seq. ipse pluribus animi &
 corporis sanitatem largitur. 358. 359. 361
 Res varia ipsius tactu sacrata morbos pellunt. 149.
 & seq.
 Reverentia erga maiores. 16
 Robertum à Ponte à mundi inanitatibus avertit.
 57
 Romam evocatur. 97

S.

INDEX

S.

<i>Sagitta ex concionantis ore egredi videntur.</i>	44
<i>Salivâ morbos abstergit.</i>	244. 234
<i>Pro Sancto habetur passim.</i>	128. 129. 131. 169. 174.
<i>Sanitatem plus centum cacis, claudis &c. impertit.</i>	68. 52
<i>Sanguinis fluxum sistit.</i>	67. 164
<i>Sanguis ipsius phrenesi medetur.</i>	151
<i>Scabiosum caput osculo sanat.</i>	68
<i>Scriptores varii illustrem de Bernardo faciunt mentionem.</i>	170. & seq.
<i>Secreta cordium cognoscit.</i>	185
<i>Sepelitur magnificè ex decreto Senatûs.</i>	130
<i>Sepulchrum ipsius mirum halat odorem.</i>	147
<i>Sicilia Deiparam sine macula conceptam totius regni Præsidentem eligit auctore præsertim Bernardo.</i>	222.
<i>Sodalitatibus præst maximo fructu.</i>	53
<i>Sonnum simul & sanitatem tribuit.</i>	99
<i>Spes Bernardi.</i>	192. 199
<i>Strophium Bernardi morbos fugat.</i>	149. 152. demones pellit. 158. furtim sublatum Religionis causâ. 262. irreligiôsè habitum pœnam infligit.
	297
<i>Stultus haberi gaudet.</i>	27. 337
<i>Suavitatem cum gravitate miscet.</i>	265

T.

<i>Tempestatem sedat.</i>	248. 279
<i>Theologia studet.</i>	16
<i>Tirocinium Bernardi.</i>	15
<i>Tonitrua impetrat contra scelestos.</i>	45
<i>Tumorem pectoris lethi forum profligat.</i>	68. 146
<i>Turcam convertit.</i>	34
<i>Turrim à fulminibus inuictam præstat.</i>	331

V.

Rerum memorabilium.

V.

<i>Veritatem omnibus palam dicit, nec offendit.</i>	265
<i>Vestes Bernardo etiam vivo venerationis ergo lace- rantur.</i>	67. 162. 163
<i>Victoria sui ipsius rara & illustris.</i>	22. 290. 292 367. 368.
<i>Vino modico plures ad satietatem reficit. Si. vinum præstans mox in acētum conuertit.</i>	33
<i>Virgo moritur.</i>	6. 293
<i>Virtus Bernardi exploratur.</i>	86. 97
<i>Virtutem litterarum studiis coniungit.</i>	29
<i>Vitrum fractum illico integrum facit.</i>	333
<i>Vocatur ad Societatem Iesum.</i>	8
<i>Voluptatum hostis.</i>	14

Z.

Zelus animarum unde Bernardo tantus. 29. 30.

FINIS.

